

EGRI *FEHÉR/FEKETE*

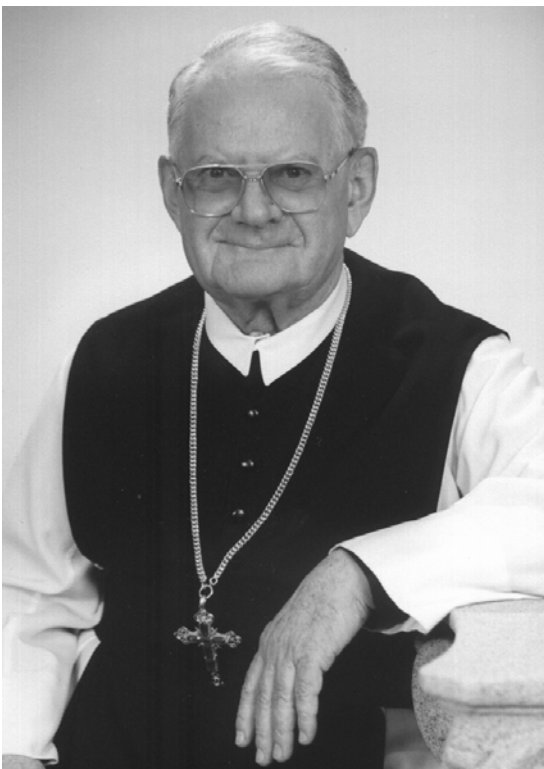
a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának hírei
és a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola „színes” lapja

FÖLTÁMADÁS

Lassan vége a télnek, s a tavasz
bontogatja már szirmos szárnyait,
a lendülő friss széllel vágyaid
mint lepkeszárnyak visznek, míg kamasz
kedvével vágat veled zsendülő
vetések s pattanó rügyek felett
észbontóan a részeg kikelet,
nyomában virul árokpart, dülő,
s kihajt a rét, virágos lesz az ág,
harsanó színekbe borult világ,
vár rád és hív a kéklő messzeség,
ablakod alatt fúj a böjti szél,
de szavában már új élet zenél:
a föltámadás üzenete ég...

Ágoston Julián

Domine, salvum fac Polycarpum abbatem! Újraavasztották dr. Zakar Polikárp zirci főapátot

A Zirci Kongregáció nagykáptalanja március 12-én hat évre újraavasztotta dr. Zakar Ferenc Polikárp zirci főapát urat. A nagykáptalanon P. Maurus Esteva, a ciszterci rend generális apátja elnökölt, aki a választást azonnal meg is erősítette.

Polikárp főapátúr 1985 és 1995 között a Rend generális apátja volt. Vele együtt ünnepeltük, ünnepelhetjük az egri középiskolai oktatás háromszáz évét 1989-ben, hogy aztán lendületbe jöjjön a küzdelem a Rend megújításáért, a magyarországi ciszterciek újjá születéséért, gimnáziumaink visszaszerzéséért.

1996-ban választották először – hat évre – a Zirci Kongregáció prézes apátjává, s most az elkövetkező hat évben ő vezeti és szolgálja a megújuló Rendnek és iskoláinak életét.

Az egri ciszterci öregdiákok is szeretettel köszöntik főapáturat, Isten áldását és segítségét kérve nehéz munkájához.

Ebből az alkalomból olvashatjuk „Ciszterciek örömei, gondjai” címen főapátúr tájékoztató szavait az Új Emberben.

1948-ban öt ciszterci gimnázium működött az országban: Baján, Budán, Egerben, Székesfehérvárott és Pécsen. Most négy gimnáziuma és két kollégiuma van a Rendnek, a bajai gimnáziumot jelenleg a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) működteti. A budai Szent Imre Gimnáziumnak 854 diákja van, a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumnak 747, a székesfehérvári Szent István Gimnáziumnak 1100, az egri Gárdonyinak pedig 1091, tehát összesen 4117 diák tanul a ciszterci gimnáziumokban. Általában több a jelentkező mint amennyit fel tudnak ven-

ni. A nyolc osztályos tagozatba többszörös a túljelentkezés. A pécsi kollégiumban 188 fiú, az egriben 137 leány tanul.

Az épületek karbantartása és modernizálása állandó gondot jelent. A zirci apátsági épület kétharmad részét kapta vissza idén a Rend, miután két eddig benne levő szakiskolai kollégium saját épületébe költözött. A Bakony Múzeum remélhető kiköltözésével az épület további részei szabadulnak fel. A felújítást követően az épület egy részének szociális célú hasznosítását tervezik.

Az anyagi gondoknál nagyobb a hivatások ügye, így van ez minden egyházi közösségben. Amikor a Rendet 1950-ben betiltották, 250 tagja volt hazánkban. Ma Magyarországon 49 ciszterci szerzetes él, közülük 39 ünnepélyes fogadalmas. A püspöki karnak két ciszterci tagja van. Különösen jelentős probléma, hogy a rendtagok 53 százaléka 70 évesnél idősebb – hála Istennek többségük munkaképes – s csak 36 százalékuk 22 és 34 év közötti fiatal. A 66 éves és a 34 éves rendtagok között 32 évnyi hiány van...

A zirci bazilika felszentelésének 2004-ben lesz 250 éves évfordulója Addigra remélhetően befejeződik restaurálása. A szentély gyönyörű freskói is megtisztulnak, eredeti színeikben válnak láthatóvá. A negyvenévnnyi szétszórtság emberi következményei – mint mindig – sokkal tovább tartó „restaurálást” igényelnek, mint az anyagi károk.

ÉVFORDULÓK – JUBILEUMOK a 2002. esztendőben

200 éve 1802. június 25-én jelent meg I. Ferenc királynak a pilis-pásztói ciszterci apátság visszaállító Pozsonyban keltezett oklevele és vele egyidejűleg a pilis-pásztói apát – Schumann Teofil – kinevezése A király az oklevél szerint visszaadja a kettős apátság birtokait, ugyanakkor a pilis-pásztói apátság feladatává teszi, hogy az egri gimnázium, kollégium és templom fenntartásáról gondoskodjék.

Így 1787-től 1802-ig tartó 15 évi szünet után újból ciszterci gimnázium működik Egerben, ezúttal már 146 éven keresztül.

100 éve született...

... 1902. február 27-én **László Vince János dr.** OCist, aki 1919-ben lépett a Rendbe. Hittudományi és bölcsészeti tanulmányai után magyar- latintanári diplomát szerzett 1926-ban, és ez évben szentelték pappá. Tanári pályáját az egri Szent Bernát gimnáziumban kezdte és itt tanított 10 éven keresztül. 1936–38 között Budapesten az oblátusok – rendi növendékjelöltek – vezetője, majd 1938-tól az államosításig, ill. a szétszórásig Baján a III. Béla gimnázium igazgatója. 1977-ben halt meg Pannonhalmán.

... 1902. február 4-én **Gonda Keresztély József** OCist, aki 1920-ban lépett a rendbe. Noviciátusa után a VII–VIII osztályt a Szent Bernát gimnáziumban végezte és 1923-ban itt érettségizett. Latin- franciatanári diplomát szerzett és 1927-ben szentelték pappá. Pécs és Baja után 1937–1940 között az iskolában tanított. Innen a székesfehérvári Szent István gimnáziumba került, ahol az államosításig tanított. 1953-ban halt meg a Békés megyei Endrődön.

Érettségi találkozót terveznek 2002-ben:

- a **65** éve 1937-ben érettségizettek is terveznek találkozót, de az időpontját még nem határozták meg;
- a **60** éve 1942-ben érettségizettek **június 1–2-án;**
- az **58** éve 1944-ban érettségizettek **június 14-én;**
- az **56** éve 1946-ban érettségizettek **június 15-én;**
- az **55** éve 1947-ben érettségizettek **június 29-én;**
- az **50** éve 1952-ben érettségizettek **május 26-án.**

Ez az osztály 1944-ben kezdte el tanulmányait a Szent Bernát Gimnáziumban, majd 1948/49-es évet iskolánk épületében a Gárdonyi Gimnáziumban folytatták. 1949/50-től az osztályt szétszórva a Dobó Gimnáziumba telepítették és itt érettségiztek 1952-ben. Találkozójukat együtt tartják a Dobó Gimnázium és a szintén áttelepített Angolkisasszonyok gimnáziumának öregdiákjaival.

KELE

Kelecsényi Gábor Ákosról, iskolánk diákjáról és tanáráról emlékezünk ezzel az írással a Reader' Digest Válogatás 2001. augusztusi számában megjelent cikk alapján, és köszöntjük a 65 éve érettségizett osztálytársainak találkozóra összejövő tagjait.

Egy bölcs, szeretetteljes tudósról, Kelecsényi Gábor Ákos ciszterci testvérünkről, aki történelem-földrajz szakos ciszterci tanárként tanított Egerben és Pécsen, olvashatjuk egy kollégája kedves szavait.

Írója, *Balogh Judit* csak később ismerte és dolgozott munkatársként az Országos Szécsényi Könyvtárban. Kelecsényi Gábor ide már rendjéből való kilépése után, 1961-ben került.

Előtte az iskolai katedrán csak néhány évet tölthetett. 1950-ben a pécsi rendházat egy éjszaka ávosok szállták meg, és mindenkinek a kezébe nyomták a Kunszentmártonba szóló kilakoltatási végzést. Röviden közölték, hogy az engedélyezett poggyász egy váltás fehérnemű és egy nap hideg élelem. Tilos volt bármi mást vinni, főleg az iratok rejtegetését nézték rossz szemmel. Az ávosok azt ígérték, hogy az iratokat majd később postázzák, ebből azonban nem lett semmi. Kelecsényi G. Ákos tanári oklevelét egyik tanítványának apja egy évvel később találta meg a pécsi MÉH telepen.

Pár hónap múltán a Kunszentmártonban összegyűjtött szerzeteseket szélnek eresztették, így került az egri egyházmegye falvaiba káplánnak, először Andornaktályára, majd Kálba, végül Jászberénybe. Vigyázott, hogy szellemileg ne lustuljon el. Részben újra hódolni kezdett régi szenvedélyének, a csillagászatnak, és megírta a megjelenés leghalványabb reménye nélkül – *A csillagnéző ember* című könyvét, részben pedig rendszeresen és aktívan segíteni és tanítani kezdte a deportált családok tehetséges gyermekeit. A falun élő kitelepítettek helyett ő járt Egerbe vásárolni is. Hetenként többször megfordult a városban kerékpárral – hozta-vitte a csomagokat, könyveket, az üzeneteket, a vasárnapi szentbeszédén túl pedig jó hírekkel, anekdotákkal is igyekezett tartani a lelket a rábizottakban.

1959-ig káplánkodott, ekkor helyzete az egyházmegyeben lehetetlenné vált. Kilépett tehát az egyház kötelékéből, Budapestre költözött és segédmunkásként helyezkedett el. Sokat mesélt a műanyag edények gyártása során szerzett tapasztalatairól „Szerencsére” főnöke – a rendek feloszlása előtt szintén ciszterci – nem állt útjába amikor egy ennél megfelelőbb munkahelyet igyekezett találni.

1961-ben lett az Országos Szécsényi Könyvtár munkatársa. Itt – mint a cikk szerzője írja – sajátos fanyar humora mellett leginkább rendkívüli műveltsége imponált nekik, zöldfülűeknek. Vérébeli tanár volt. Iskola, tanmenet és katedra nélkül is lelkesen osztotta meg tudását minden érdeklődővel. Kávézás, borozgatás vagy ebéd közben úgy tanított, mint a görög bölcsek, akik „csak” sétálgattak és vitatkoztak tanítványaikkal, ám eközben elültették ben-

nük az érlelődő nyitottság és a logikus gondolkodásra való készség lelkületét.

Mitől lett ő olyan, kérdezi szeretettel és tisztelettel megírt cikkében a szerző, amilyenek ismerte?

Valószínű – írja –, hogy a jó képességekkel, művelt családba született fiút súlyos szenvedések, kisebb-nagyobb buktatók, durvaságok, mellőzések, valamint sok csendes öröm, emberi hűség, hálás köszönő szó faragta azzá, amivé lett.

Népszerűségét fokozták fanyar, olykor csipős mondásai. Egy alkalommal feldagadt képpel jött kávézni.

– Fáj? – kérdezte részvétellel a kézbesítő.

– Nem tudom – válaszolja Kelecsényi –, otthagytam a fogorvosnál.

Gyakran idézett egy ősrégi bölcsészviccet, miszerint egy egyetemi hallgatónak mindent tudnia kell, egy tanársegédnek annyit, hogy mi hol található, a professzornak pedig már csak azt, hogy hol van a tanársegéd.

Meg kéne változtatnunk a szocializmus építésének lenini definícióját – fogalmazta meg egyszer. Ma már nem áll, hogy két lépést megyünk előre, egyet pedig hátra. Inkább mondanám, hogy egy lépést megyünk előre, kettőt pedig összevissza.

Isten humoráról a következőképpen elmélkedett:

„Az egyetlen hatósági – hála Neki, hogy mindenhatósági – Személy, aki előtt sokkal többek vagyunk, mint pusztán tizenegy jegyű személyi számszemélytelenségébe rejtett adat. Szeretett gyermekeiként kezel bennünket, akiknek huncutságain az édesapa szerető humorával el-el tud mosolyogni... Csak egyre vigyázzunk. Ne essünk bele a nyelvi csapdába, és sohase tévesszük össze az örömet a kárörömmel! A szelíd élcelődést pedig a gúnyolódással.”

A hetvenes évek második felétől egyre több hetilap és folyóirat kereste meg, hogy írjon egy-két flekket azokról a témákról, amelyekkel az olvasók jóvoltából amúgy is foglalkozik. Egyetlen hasonló kérést sem utasított vissza, bár cikkeinek színvonala meghaladta azokét az orgánumokét, amelyekben publikált. Az olvasó elámul azon az irdatlan mennyiségű tényanyagon, amit az adott téma tárgyalása során – csak úgy mellékesen – megemlít.

1990 nyarán találkozott vele utoljára – írja a szerző – Együtt ebédeltünk, „úgy mint régen”, vagyis hosszan társalogva, vörösbor mellett. Örült a rendszerváltozásnak, ugyanakkor öröme nem volt felhőtlen – sok, akkor még lappangó probléma nyugtalanította. Említette, hogy meghívták az újrainduló ciszterci gimnázium igazgatójának, de e kérésre már szomorúan ingatta a fejét – Nem, nem lehet. Késő van.

Sajnos igaza lett. Néhány hónappal később meghalt.

A tőle hallott és róla feljegyzett mondatokban mindaz megcsillan, ami jellemezte: *a mélységes hit, a tárgyi ismeretek bősége, a tudás megosztásának vágya, és a meleg, humánus derű* – fejeződik be Balogh Julia írása.

A RDV cikkből szerkesztette Mohi György

AZ ALMA MATER FALAI KÖZÖTT...

Faluhelyi (Fischer) János 1934-ben érettségizett, Németországban Wiesbadenben élő diáktársunktól ismét kaptunk egy csokorra valót diákkori emlékeiből. Köszönjük! Kérjük, továbbra is emlékezzen...

Egyszer németórán felvetődött egy magyar közmondás: *Isten malmai lassan őrlnek*. Némettanárunk, Richter Mátyás közölte, hogy ez nem is magyar közmondás, mert egy XVI. századi német írónál már olvasható: „*Gottes Mühlen malen langsam, malen aber trefflich klein.*” Baksa Kristóf latintanárunk viszont biztosan tudta, hogy a fennmaradt írások tanúsága szerint a rómaiak már az I. vagy a II. században használták a mondást: „*Sero molunt deorum molae.*” Görögtanárunk Tobákos Kilit azon a véleményen volt, hogy a rómaiak csak lefordították a görög szöveget, amely szerint: – *Ὀψέ μύλαι ἀλέουσι Θεοῦ ἀλέουσι δὲ λεπτά**.

* *A görög-pótlósok és franciások (azt hiszem a görögösök) kedvéért is megkértük Kerekes Károly apáturat, olvassa el e szöveget és fordítsa le nekünk. Ő megadta „szabad-költői”, de hűséges mai hexameteres magyar fordítását a görög szövegnek Lassan őrl az Isten malma de finom a lisztje.*

Amikor a nyári szünet utána nyolcadik osztályt elkezdtük, azt kellett tapasztalnunk, hogy addigi német tanárunk Szekeres Fábiánt elhelyezték és helyette az egri rendházban élő Richter Mátyást reaktiválták. Ő olyan öreg volt, hogy igazgatónk, Kürti Menyhért, akkori címzetes, később valóságos főigazgatót is gimnazista korában ő tanította németre. Minden bizonnyal az óriási korkülönbség volt az oka, hogy tökéletes meg nem értés uralkodott közöttünk. Ő nem tudott minket kordában tartani, mi pedig mindent elkövettünk bosszantására. Egy példa: kiderítettük, hogy amikor nekünk fizika óránk van, ugyanakkor a hetedikeseknek németórájuk volt Richter tanár úrral. A hetedikesek osztályterme akkoriban pontosan a fizikai szertár és előadó alatt volt. Elhatároztuk, hogy mindenki megtanulja a fizikaleckét és óra alatt mindenki példamutatóan viselkedik. Ez fel is tűnt Peszeszér Asztrik tanár úrnak, és mert hogy ilyen „jó fiúk” voltunk, választhatunk, hogy melyik kísérleti masinát kapcsolja be. Közfelkiáltással a nagy generátort választottuk. A generátor hanghatása kismiska volt ahhoz képest, hogy az egész épület úgy rázkódott, mintha földrengés lenne. És ez így ment a következő fizikaórán is. Szegény Peszeszér tanár úr – bizonnyal Richter Mátyás pana-

szai nyomán – csak hetek múlva jött rá, hogy mire megy a játék.

Dr. Sántha Olivér volt hetedikes korunkig a latintanárunk. Akkor jött Baksa Kristóf. Vesebajos volt. A rosszmájúak szerint a ciszterciek pincéjében őrzött nedük nagymértékű fogyasztása volt az oka. Különösen hidegre volt érzékeny. Télen, ha bejött az osztályba, első útja a hőmérőhöz vezetett. Ha a Celsiusot túl alacsonynak találta, kiültetett egy fiút a katedrára, hogy vigyázzon a rendre és „ilyen hidegben én nem tudok tanítani” csatakiáltással visszament szobájába. Persze nekünk sem kellett több. A következő latinórák előtt alaposan kiszellőztettük az osztályt. Gyenes Viki, aki legközelebb ült az ajtóhoz, a nyitott ajtóban figyelte, mikor tűnik fel a folyosón Baksa tanár úr alakja, hogy leadja a füttyjelet annak a fiúnak, aki hógolyóval a markában „hűtötte” a hőmérőt.

Tobákos Kilit a világ legjámborabb teremtése volt. A bárány hozzá képest egy izgága állat. Ezért a következő történet szinte lehetetlennek tetszik. Házon belül egy olyan kalapot használt, amelyen elől – ott, ahol összefogja az ember – egy lyuk volt. Gyenes Viki kötelme volt lesegíteni és felakasztani a fogásra, amely a tábla mellett volt, a tanárok kabátját-kalapját. Egy alaklommal megérdeklődtem Gyenes Vikitől, nem lehetne-e ezt a lyukas kalapot úgy felakasztani, hogy a fogas kampója kijöjjön a lyukon. Tetszett neki is az ötlet és a következő alkalommal így tette a kalapot a fogásra. Első óra volt a görög. Imádkozással kezdtük a napot. Tobákos Kilit a katedrán állt velünk szemben, észre vehette, hogy mindenki egy irányba, a fogas felé néz és hogy minden fiúnak vigyorra áll az ábrázata. Az ima végén megfordult és meglátta megszegyenített kalapját. Odament, „lelőzte” a fogasról és földhöz vágta, de abban a pillanatban meg is bánta, lehajolt és felvette a kalapot. Soha többé nem jött ebben a kalapban.

Én viszont egy egész életen át szégyelltem magam, hogy én adtam Gyenes Vikinek az ötletet. Pont Tobákos tanár úrral szemben, aki már akkor is legkedvesebb barátaim közé tartozott, s akivel érettségi után is haláláig levelezésben álltam.

De talán éppen az segített az egész életet elviselnem, hogy mindig, a legtragikusabb szituációkban is megkerestem a dolgok humoros oldalát.

Faluhelyi Fischer János

Kérjük a kedves diáktársainkat, hogy a mellékelt csekken a 2002. évi tagdíjat szíveskedjete befizetni, hogy a jövőben is mindenkinek küldhessük újságunkat.

A tagdíj 1989-es „valutában” 500 Ft volt, ami ma 1000 Ft-nak felel meg

HOGY TARTSAM A LELKET A FOGOLYTÁRSAIMBAN...”

I. rész

2002. március 11-én iskolánkba látogatott Olofsson Placid atya, bencés rendi szerzetes, aki – bár kicsit megkésve – a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja alkalmából nagyszerű, élvezetes előadást tartott iskolánk 11. évfolyamos tanulóinak. Sajnos, az előadás varázsát nem tudjuk a papíron megjeleníteni, de gondolatokat meg kell osztanunk iskolánk minden tanulójával. Értsék meg, szívleljék meg az elhangzottakat!

Nagyon nagy szeretettel jöttem közétek, és be kell vallanom, hogy egyedül vagyok már olyan pap bácsi, aki a tízesztendős Gulagot végigélte. Mielőtt erről beszélnek, gondoljunk a történelemre. A XIX. század európai történelmének meghatározó jellemzői voltak a szabadságharcok, amelyekből mi is kivettük a részünket. A XX. század jellemezői pedig a különféle diktatúrák voltak, ahol aztán divatba jött a börtön, és a kivégzés. Nekünk kijutott a diktatúrákból mindjárt a század elején, majd a német megszálláskor a nyilaskeresztnek a „védelme” alatt, aztán jött negyven esztendő a szovjet ötágú csillag „védelme” alatt. 1956 után pedig már a gimnazista diákokat is letartóztatták, megvárták, míg nagykorú lett, s kivégezték. Ez az elmúlt századnak a szörnyvonása: egyszerűen kiirtották azokat az embereket, kik nem úgy gondolkodtak, mint akik parancsuralmi hatalommal rendelkeztek. Ez szörnyűség! Talán a televízióban sokan látták két héttel ezelőtt annak a bizonyos Andrássy út 60-as háznak, a terror házának a megnyitását. A ház előcsarnokában a falakon képek vannak, s a hangszórók állandóan azt mondják, hogy „Amik itt történtek, azt megbocsátani lehet, de elfelejteni nem szabad, nehogy még egyszer megismétlődjének!” Tehát a XXI. században ennek nem szabad megismétlődjene, ezért szeretnék nektek erről beszélni. A borzalmak közül azokról, amelyek a szovjet megszállás alatt történtek.

A terror házának az udvarán van egy T-34-es tank, s körülötte fényképek vannak. 3600 fénykép, az áldozatok fényképei, de – sajnos – az áldozatok többen vannak, ma sem tudjuk pontosan, hogy hányan vesztették életüket. A legelső időkben kivégezték azokat, akik 1945 előtt hazánk vezetői voltak. Utána jöttek a földbirtokosok, a gyárosok, majd a tizholdas gazdálkodókat – kulákoknak hívták őket – tették lehetetlenné, aztán a különböző népbírósi eljárások, a különböző koncepciók perke következtek. Mindebből én csak a személyes tapasztalataimról tudok nektek beszélni.

Ez úgy kezdődött, hogy Budapesten az ottani bencés gimnáziumban voltam tanár. A háború után letartóztattak a magyar hatóságok, és bevitték az Andrássy út 60-as ház pincéjébe. (Most, amikor újra megnéztem azt a helyet, reklamáltam is, mert most abban a picike cellában volt egy rongyos szalmazsák, de amikor én ott voltam, a szalmazsák nem volt ott. Egyébként én is kiállító vagyok abban az épületben, mert a lágerből hozott kicsi kis feszület, kehely, oltárterítő ott van egy tárlóban.) Éjszaka voltak a kihallgatások, be kellett vallani, amit el sem követtünk. A legkeservesebb az volt, hogy abban az időben nem volt divat egy papot letartóztatni, így én voltam az első. Ki is lógtam nagyon a rabok közül, mert reverendában voltam, akkor még nem volt más ruhája a papnak. Nappal pedig nem hagyták pihenni a rabokat, mert pszichikailag is meg kellett törni az embereket. Csak állni volt szabad, mást

nem is tudtam a kétlépcsényi magáncellában. Bevallom őszintén, akkor nagyon-nagyon megbecsültem azt a lehetőséget, ami nekünk katolikusoknak megvan a szent olvasóban, a rózsafüzérben. Mert hogyha valakit egész éjszaka kínoztak a kihallgatással, akkor fennkölt gondolatokat nem tud produkálni a rákövetkező nappal. Én nagyon örültem, hogy tudtam imádkozni. Kicsit mechanikusak egymásután az Üdvözlégy Máriaék, de ezek kincseket érnek...

Nyolc évig voltam bencés diák a budapesti bencés gimnáziumban, aztán odakerültem tanárnak is. A '33-as érettségi tablón ott vagyok, mint érettségiző, a 45-ösön, mint érettségiztető. Ezért mondják Pesten, hogy én vagyok a legbencésebb budapesti bencés diák. Az volt tehát a legkellemetlenebb az első időkben, hogy az első osztálynak voltam az osztályfőnöke – 68 diákom volt az osztályban –, s a diákjaim szülei – a 27 évem ellenére – is megbecsültek, tiszteltek. S amikor beléptem az Andrássy út 60-ba, elvették az ember cipőfűzőjét, a derékszíját, s az rúgott beléje, aki akart. Ott megszűnt az ember embernek lenni, ez volt az egyik legborzalmasabb. Amikor '33-ban érettségiztem, jelentkeztem Pannonhalmára, úgy éreztem, hogy a jó Isten hívott engem oda, s olyan akartam lenni, mint a tanárain. Én bencés tanár akartam lenni. Harminchatan jelentkezünk akkor, érettségi után Pannonhalmára. Közülünk tizenkilencet fölvettek, tizenhatan beöltöztünk. Az első év noviciátusa után kilencen klerikusok lettünk, hét év alatt a teológiát kellett elvégeznünk és tanári diplomát szereznünk. Hármunkat szenteltek pappá, ketten már meghaltak, én vagyok már csak életben. Szóval ott volt egy kis válogatás! – Most meg egy novícius van Pannonhalmán! – Itt aztán megtanultam, hogy nagyon egyszerű ám nekünk, szerzeteseknek, akiknek vannak fogadalmak: engedelmisségi, szegénységi és tisztasági fogadalom. Az engedelmisség: én a főapáttal ilyen kapcsolatban vagyok. Amit a főapátom kíván, az a jó Istennek az akarata. Tehát amikor '39-ben felszenteltek pappá, hol ide, hol oda küldött a főapátom, – tehette, mert akkor kilenc gimnáziumunk volt az országban – végrehajtottam az akarata, mert tudtam, hogy az Úristennek az akarata. Csakhogy, engem nem a főapátom tartóztatott le! Most mi tehát az Úristen akarata?! Mindig azért imádkoztam, hogy az Úristen mutassa meg, hogy mit kíván tőlem, mert nem a főapátom kívánságára jutottam az Andrássy út 60-ba, a Markó utcába, s főleg nem a Szovjetunióba. Be kell vallanom, hogy a jó Isten nem sietett. Akkor én ezt nem értettem meg, mert „percember”-ként mi mindjárt mindent szeretnénk tisztán látni. Az Úristennek viszont az örökkévalóság is a rendelkezésére áll, hát nem sietett.

Szépen ment a dolog, már a *megszálló* szovjet hadsereg budapesti hadbírósa előtt álltam. „Megajándékoztak” tíz évvel, s mikor az Úristen segítségével

tíz év múlva hazajöttem, már a „felszabadító szovjet hadsereg” volt ugyanaz a hadsereg. Elmesélem, hogy az Úristen hogyan rázott gatyába, hogyan értette meg velem, hogy mi is az Ő akarata. Én a hadbíróági ítélet után már a Conti utcai szovjet börtönbe voltam, hatan voltunk akkor egy cellában, s a reggeli után kitüntetésben részesültem. – A reggelink egyébként úgy nézett ki, hogy betoltak a cellába egy lavórban száraz sárgaborsó levest hat kanállal. Vezényszóra megettük. – Nem az én kiválóságom miatt, hanem mert reverendában voltam, s így kilógtam a többi rab közül, az a kitüntetés ért, hogy kiszóltottak, hogy takarítsam ki a folyosót meg a vécét. Nem azt mondom, hogy ez egy gusztyusos dolog volt, de legalább mozoghattam, nem kellett benn, a cellában csendben lenni. Sőt, még azt is bevallom, ha találtam egy darab vécépapírként használt újságpapírt, még el is olvastam. Ne felejtsem el, hogy akkor már három–négy hónapja semmit sem hallottunk a világról. Szóval, ez egy kitüntetés volt, de én akkor ezt nem így gondoltam. A szovjet katona, aki mindig utánam kullógott, amikor én mentem a vödörrel a csaphoz, hogy ne tudjak elszókní, nagyon unta magát, elkezdett füttyörezni. És akkor oldalba bökött a Szentlélek, hogy mi lenne, ha én is énekelnék. Magyar nótákkal akartam jelezni a fogolytársaimnak, hogy ki csiszálja itt a padlót, mert sok nációból kerültek ki a rabok. És különben is hadd szórakozzanak benn a cellákban. Néhány nap múlva újra megbökött a Szentlélek, a szovjet katonák nem értenek magyarul, így nem kell nekem a nóta szövegéhez ragaszkodnom, elénekelhetem én azt is, hogy itt egy magyar katolikus pap mossa a folyosót. Nem történt semmi. Az ötödik nap körül megtudtam, hogy a folyosó végén lévő hat cellában, a halálkamrában van harminckét halálra ítélt. Oda nem mehettük, velük nem beszélhattünk, de nekem ott a folyosót takarítanom kellett, s újra megbökött a Szentlélek. Elénekeltem, hogy katolikus pap vagyok, aki meg akarja gyónni bűneit, én innen a folyosóról megadom a feloldozást. Találtam az emlékeimben egy olyan magyar nótát, amelyikre el lehet énekelni az akkor még latinul mondott feloldozást. Így szól: „Ego te absolvo a peccatis tuis”, azaz „én téged feloldozlak a bűneidtől”. A magyar nóta szövege pedig így szól: „Nincs cserepes tanyám, sem szűröm, sem subám...”. Erre gyönyörűen el lehetett énekelni a feloldozást. Fújtam, fújtam a nótát, pucoltam a folyosót, és közben feloldoztam a halálba menőket.

Még mindig nem értettem, hogy mit is akar velem az Úristen! Így Ő kénytelen volt ezeket a szerencsétlen szovjeteket olyan logikátlan cselekedetre bízni. A szovjeteknél logikát ne keressen senki, mert én garantálom, hogy nincs! Nem lehet logikusnak tekinteni, hogy ha valakit Budapesten a szovjet légerekben töltendő tíz év kényszermunkára elítélnék, miért viszik el Sopronkőhidára. Bennünket, ezerháromszázunkat ide vittek. Ráadásul, van egy olyan szabály, hogy áthelyezésnél a raboknak le kell vetközni, a ruhákat a tetvektől forró gőzben fertőtlenítik, de a tetveken ez nem segített. Az ember a fejére egy dió nagyságú kenőszappant kapott egy vödört vízzel, és mosakodni kellett. Ahogy én ott pucéran mosakszom, odajön szintén pucéran egy Gyöngyös melletti faluból egy fiatalember, és megkérdezte, hogy én énekeltem-e a folyosón. Aztán elmondja, hogy a halálkamrában volt, s szabály szerint beadta

a kegyelmi kérvényét, azon egy-két kivételhez tartozott, akinek el is fogadták a kérvényét. Aztán elmondta, hogy mit jelentett nekik, ott a halálkamrában az én énekem. Az emberek nagyon sokféleképpen éltek meg a saját halálukat, általában nem tudnak megbékülni a rájuk váró sorssal, saját magukkal, de az ének hatására megbékültek Istennel. Megváltozott a légkör ott a halálkamrában, elkezdtek suttogni. Akkor értettem meg, hogy mit is akart az Úr. Azt akarta, hogy én, az egyedüli pap, mint lelki szakmunkás ne a bencés diákokkal foglalkozzak, hanem nekem kell a fogolytársaimban a lelket tartanom. Így lett ez az én hivatásom, ez tartott életben, és tart még ma is, – pedig már 86 éves vagyok – s így tudom elmondani ezt nektek. Én nem a szovjet büntetőtörvénykönyv 58. § -ának 2. 8. 11. pontja alapján kaptam a tíz évet, hanem engem az Úr küldött oda, hogy tartsam a lelket a fogolytársaimban, hogy segítsen túlélni azt a poklot. Ez volt az én hivatásom, ez volt az én küldetésem, így az a tíz esztendő milliószor könnyebb volt, mint a társaimnak. Persze, hozzá kell tenni, hogy nekem se feleségem, se gyerekeim nem voltak. Nekem már sokszor a fejemhez vágta, hogy miért nem írom le az emlékirataimat. Az emlékiratíróknak van egy szakmai hibájuk, hősökké, vértanúkká válnak. Én őszintén merem állítani, hogy nem voltam hős, én nem voltam vértanú, én túl akartam élni azt a poklot. Én haza akartam jönni, és mindent megtettem, hogy a társaim is hazataláljanak.

Én ezt akarom elmondani nektek. A tíz esztendő alatt a túlélés négy szabályát szövegeztük meg. Tudni kell, hogy a Gulag egy mozaikszó, amely szabad fordításban így hangzik: a politikai táborok országos parancsnoksága. Ezekben a Gulag táborokban természetesen nagyon sok fajta nációból kerültek ki a rabok, s nagyon sok fajta ember volt ott. De mindenki túl akarta élni, s így elfogadták ezt a négy szabályt, amelynek az első szabálya így hangzott: *A szenvedést nem szabad dramatizálni, mert hogyha megtesszük, mindig gyengébbek és gyengébbek leszünk!* Nem engedték, hogy bárki is elkezdjen panaszkodni. Ha valaki mégis elkezdte, megkértük, hogy beszéljen a szakmájáról. Én a tíz élet alatt nagyon sok szakmát kitanultam. Egyszer együtt ültem a moszkvai statisztikai hivatal egyik igazgatójával. Ő mondta, hogy a hivatal tudomása szerint 1951-ben 3,5 millió ilyen politikai rab volt a Szovjetunióban. S mi úgy gondoltuk, hogy száz és százezeren túl éltek, én is túl fogom élni. Én nem tudom, hogy Egerben hogy van, de a budapesti emberek jelentős része reggel elkezd panaszkodni, s estig nem tudja befejezni. Divatossá vált a mi édes magyar hazánkban a nyekerzés. Mercedes kocsin egyedül utazik, s azért panaszkodik, mert két forinttal drágább lett a benzin. Naponta éhen hal az emberek jelentős százaléka a fővárosban, s a kukákban fél kenyereket lát az ember. Megszoktuk a panaszt, de könyörgöm, mi is szívéljük meg az első szabályt. A szenvedést nem szabad dramatizálni! Ne panaszkodjunk!

Második szabály: *A szenvedést nem kell keresni, viszont keresni kell az élet apró örömeit!* De milyen örömlök lehettek ott abban a börtönben? Mínesz 15 főknél visznek ki bennünket az erdőre, mert abban a lágérben, ahol én voltam, fakitermelés folyt. A kapuban a kék parolis fegyőrök átadtak bennünket a piros parolis fegyőröknek, s ott a kapuban megmotoztak, mert azt

hihették az örök, hogy sugárhajtású repülőgépeket tartottunk a pufajkánk alatt. S ha nem kellett levenni a sapkánkat, már örültünk, mert amíg átkutatja a sapkát, meg is lehet fájni abban a hidegben fedetlen fejjel. Micsoda öröm! Vagy milyen jóleső érzés volt, hogy az akkori helsinki olimpián az öttusában egyénileg is, csapatban is a magyarok lettek az aranyérmesek, míg a szovjet versenyzők leginkább a súlyemelésben jeleskedtek. Mondtuk is a szovjet raboknak, hogy ők megtanulhatták a kolhozban a zsákolást, de a legösszettebb, a legférfiasabb sportágban mi győztünk. Egyébként mi is rendeztünk olimpiát, ott a lágerben. Reggel, amikor munkába indultunk, összeálltunk hat–nyolcfős csapatokban, s lestük a nap örömeit. Aztán este, amikor a káposztalevest és a zabkását megettük, elkezdtük sorolni a nap örömeit. Aki a legtöbbet fel tudja sorolni, az lett a nap győztese. Két-három forduló után meglett az olimpiai bajnok. Volt egy bajnokunk, aki tizenhét örömet tudott felsorolni. Tessék megpróbálni! Már megjegyezni sem egyszerű! Néha persze az öröm karikatúrája is megtörtént. Én a táborban a 876-os népellenség voltam, amelyet a ruhadarabokon viselni kellett. Klórmésszel „írták rá” a kabátomra a számot. Azt mondta nekem a katona, míg a számot „írta”, hogy én szerencsés ember vagyok. Ahogy végignéztam magamon, nem mondtam neki, de nálamnál szerencsésebb embert is el tudtam volna képzelni. Aztán a fogolytársaim elmesélték, hogy az „azsdu” a huszonegyes kártyajátékban a nyertes, tehát én a nyerő vagyok, mert a számok összege huszonegy. A három diplomámmal tíz év alatt nem jöttem volna erre rá! Vagy tudni kell, hogy Szovjetunióban karácsony nincsen, egyrészt ateizmus van, másrészt az ortodox karácsonyt január hatodikán és hetedikén tartják. A karácsony tehát munkanap volt, s mi magyarok – abban a lágerben voltunk vagy harmincan – pedig elhatároztuk, hogy valamilyen karácsonyt kellene csinálni. Erősen törtük az agyunkat. Abban az időben én nem dolgoztam kinn az erdőben, hanem rajzoltam. Ez úgy történt, hogy egyszer a lágerparancsnok megkérdezte, hogy mi az én foglalkozásom. Én nem mondhattam el neki, hogy teológus és tanár vagyok, mert ő fizikai foglalkozásokat ismert csak. Csendben maradtam, s a lengyel fogolytársam, aki mellettem állt, mivel már többször látta, hogy rajzolgatni szoktam – ötéves koromban gyermekrajzpályázatot is nyertem –, azt mondta, hogy festő vagyok. A parancsnok azt hitte, hogy falat tudok festeni. Azt nem tudtam, tehát mondtam, hogy portréfestő vagyok. Gondoltam, kinek kell itt az arcképfestő. Tévedtem, kellett! Több mint egy esztendeig arcképeket festettem. Az első tizenöt nagyon szörnyű volt, de azért belejöttem. Könnyebb volt a szobában dolgozni, mint a fát vágni. Észnél kell ám lenni! A főnököm irodája volt a műhelyem mellett, s én ugyan nem láttam, de tudtam azt, hogy van egy négyéves kislánya, aki gyermekbénulásban szenvedett, gipszágyban feküdt. Nagyon sajnáltam, készítettem neki papírból figurákat, meg a főnökömmel is jóba akartam lenni. Az vette rám az első követ, aki nem ezt tette volna. Szóval, karácsony nem volt, de január elsejére még a Kremiben is felállítottak egy karácsonyfát, s volt a szláv néphagyományban a jégember. A kommunizmus éve alatt Magyarországon is lett fenyőünnep és télapó, a magyar hagyományban Mikulás, krampusz, Kisjézuska, karácsonyfa és betlehem

volt. Megbeszéltem a főnökömmel, hogy hozatok a társaimmal az erőből egy kis fenyőfát, feldíszítem, és vigye el a kislányának. Megengedte, és már huszonegyedikére készen állt az asztalomon karácsonyfa. Aki ott volt, mindenki bedolgozott, hogy sikerüljön. Aki két nappal korábban a zónán kívül talált egy kis gyertyacsonkot, elhozta. S így a kis karácsonyfának nagy árnyéka lett a falon. Aznap a reggelinél kapott 400 gramm kenyere – ennyi volt a napi adag – mindenki elhozta nekem, s én készítettem kolbászt és süteményt. A kenyérhéjat kockákra vágtam, – az ukrán fogolytársainktól, akik szovjet állampolgárokként kaphattak csomagot –, kaptam foghagymát, s ezzel megdörzsöltem a kockákat. Meg kell jegyezni, hogy mi csomagot nem kaphattunk, húst a tíz év alatt egyszer sem adtak. Negyven gramm hal volt a napi normánk, százhusz gramm kristálycukor volt a havi normánk. Azt rögtön meg kellett enni, mert ellopták az embertől. Én egy kis zacskóban a nyakamban hordtam. A kenyér belsejéből pedig sütemény lett, ha rátettük a cukrot. Két társunk nem tudott ott lenni karácsonykor, mert a mi lágerünk körzetének harminckét tábora közül csak kettőben volt villanyvilágítás, a többiben fenyőszálakkal világítottak. A én lágeremben már volt saját villanyvilágítás, mert egy kiszuperált traktort átalakítottak generátorrá. A két társunk tehát vállalta, hogy – amikor a megbeszélte időpontba összeülünk – negyedórára rövidzárlatot okoznak. A sötétségben azonban a négy golyószóróval ellátott őrtoronnyban az örök, hogy a foglyok meg ne szökjenek, különböző színű világító rakétákat kilőtték. Csillagszórónk nem volt, de olyan csodálatos tűzijátékunk lett karácsonyeste, hogy én még olyat nem láttam. A tűzijáték arra is jó volt, hogy azzal senki sem törődött, hogy mi ott összejöttünk, imádkoztunk, énekeltünk, gondoltunk az otthoniakra, ettük a „kolbászt és a süteményt”. Szóval egy picit elfelejtettük, azt a nyomorúságot. Jól éreztük magunkat az alatt a néhány perc alatt! – A tűzijátékért a társaink három nap sötétzárkát kaptak. – Ahogy mi ott olyan jó kedvűek vagyunk, nyílik az ajtó, s bejön egy Sztálin–díjas szovjet költő, Nyikolaj Fagyiljevics Szolovjov. – Én beszéltem vele, értelmes teremtés volt, de biztosan tett valami rosszfát a tűzre, mert huszonöt évet kapott. – Ránk nézett, és kiment. Meg voltunk győződve, hogy most megy a parancsnokságra, feljelent, mert húszegynéhány magyar együtt, kész összeesküvés, ami a szovjet büntetőtörvénykönyvben még a gyilkosságnál is nagyobb bűn volt. Mi nem tudtuk hová menni, befejeztük a karácsonyestét. Másnap én szerettem volna ezzel a költővel beszélni, hogy ha véletlenül nem találta volna meg a parancsnokságot, már ne is keresse, mert mi a légynek sem ártottunk. Meg is láttam, integetett nekem, hogy szeretne velem beszélni. Gondoltam magamban, hogy én is. Szórol szóra a következőt mondta: „Te jól tudod, hogy engem ateistának neveltek, de azt, amit én tegnap láttam, hogy ti a hitetek alapján ilyen körülmény között tudtok mosolyogni, és derűsek lenni, nekem ettől nagyobb istenért nem kell!” Bevallom őszintén, nekem földbe gyökerezett a lábam. Én nem gondoltam, hogy a mi örömünkben istenérvert látott. Ez volt tehát a második szabály. *Észre kell venni az élet apró örömeit, és azt meg kell örvendezni, mert ez az élet művészete!*

A harmadik szabály a politikai foglyoknak való – mi mindannyian azok voltunk –, mert nekik van egy szak-

mai ártalmuk. Azt hiszik magukról, hogy ők ártatlanok. S nekünk rá kellett jönni, hogy az a fogalom, hogy ártatlan és gazember, ott nem jelent semmit. Mindig azt mondtam a fogolytársaimnak: „Gyerekek, ne smirglizzétek állandóan a dicsfényeteket, annak semmi értelme nincs!” Ne gondoljuk azt, hogy én vagyok az egyetlen kiválóság, hanem abban a helyzetben kell megmutatni, hogy különb vagyok! El kellett felejtetni azt a fogalom-párt, hogy ártatlan és gazember, át kellett térni a „picigyöngye, a nagy–erős” fogalompárra. Sokszor elmondtam, az egy természetes valami, hogy a nagy, az erős nem törődik a gyöngével, a picivel. Elnyomja. Ha én az erdőben megyek, nem törődöm azzal, hogy a csapáson eltaposok egy hangyát, mert oly picike! Ezekkel a géppuskás nagyurakkal szemben mi csak hangyák vagyunk. Nekünk ebben a szituációban kell megmutatni, hogy tudunk különbek, nemesebbek lenni. Én nem azt mondom, hogy az igazság kritériuma a géppisztoly, de nekünk ebben a helyzetben kellett megmutatni, hogy mi különbek vagyunk. Egy példa segítségével könnyen megérthető.

1955. szeptember 24-én hívatnak bennünket, csak a magyarokat, – ott voltunk vagy nyolcvan – a parancsnokságra. A kitermelt fát bútorgyárban dolgozták fel, én is bent dolgoztam a gyárban. Azt mondta nekünk a parancsnokunk, hogy „repatriálás”. Először nem is értettük. Ez nem amnesztia, nem rehabilitáció, ez hazaengedés. Ezt alá kellett írunk, de időbe telik az, míg nyolcvan ember aláírja. Amíg az aláírás tartott, éktelen nagy kiabálásokkal bejött a bútorgyár igazgatója. Őt tönkre akarják tenni. – kiabálta. Tudni illik, ha a magyarok aláírják a papírt, már másnap nem kötelesek dolgozni. Neki viszont a tervet teljesítenie kell. A negyedévből még hat nap hiányzott, s így nem fog kapni prémiumot. A kommunista érában istenség volt a tervteljesítés, pontosabban a túlteljesítés. Tagja voltam annak a háromtagú bizottságnak, aki oda mert menni ahhoz a nagyúrhoz, és elmondtuk neki, hogy mi megértjük a maga nyomorát, magát ténylegesen ki akarják irtani, de mi, magyarok garantáljuk a maga prémiumát erre a

negyedévre. De éjszaka nem dolgozunk, csak nappal, a munkánkért annyi rubelt kapunk, amennyit a szabadok kapnak, abból a rubeltől nem vonhatnak le egyetlen kopejkát sem. Mindent elfogadott, még tán a lábunkat is megcsókolta volna, s így másnap mi ténylegesen és önkéntesen elmentünk dolgozni. Itt a lényeg az volt, hogy a saját önbecsülésünkért. Belénk az rúgott a tíz esztendő alatt, aki akart. Ott aláztak meg bennünket, ahol csak tudtak. Mi nem voltunk nekik emberek, ezért mondtam én, hogy a 876-os népellenesség voltam. Nekünk szünnnapunk Sztálin haláláig soha nem volt. Egyfolytában kellett dolgozni napi kilenc órát, s amíg már kidőlt az ember. – Nagyon érdekes volt, ahogyan meg tudták állapítani. Pucéran kellett felvonulni, s belecsíptek a fenekünkbe, ha megmaradt az ujjának nyoma, megállapították, hogy már nem tud dolgozni. Ekkor hat hétre egy másik lágerbe vitték, ahol dupla kosztot kaptak, egész nap és egész éjszaka kellett aludni, de hat hét után munkaképessé kellett válni. Ez volt a „munkaerő tenyésztés”. – Szóval az, hogy mi akkor elmentünk dolgozni, a saját önbecsülésünket nagyon növelte. Az már kópéság volt, hogy a második nap százhatvan százalékot csináltunk, harmadik nap kétszáznegyvenet, a negyedik nap háromszázat. A mellettünk dolgozó szabad szovjet munkást már a guta kerülgette, mert a parancsnok azt mondta, hogy ezek a koszos magyarok tudnak háromszáz százalékot, ti meg a nyolcvan sem tudtok. Azért nem tudták, mert ha megcsinálták volna a normát, megemelték volna. Miattunk a csillagokig emelhetette volna a normát az igazgató, mi azt a hat napot kidolgoztuk. Oroszul a „mindjárt” úgy hangzik, hogy „szicsasz”, az „óra” pedig úgy, hogy „csasz”, de Szovjetunióban a „mindjárt” hónapokat, esetleg éveket jelentett. Mi nem tudtuk pontosan, hogy mikor jövünk haza, de azt tudtuk, hogy jó lesz az, ha rubel lesz a zsebünkben. Tehát mi ráhajtottunk a rubelre, meg is kaptuk a pénz. Ezt jelentette a harmadik túlélési szabály. A saját önbecsülésünket szilárdítani, s tudomására hozni a láger parancsnokának, hogy mi emberek vagyunk, és emberként akarunk hazajutni.

Az előadás befejező részét a következő számban közöljük.

HÍREK, ESEMÉNYEK

Látogatások

2002. január 18-án iskolánkba látogatott *ddr. Zakar Ferenc Polikárp* zirci főapát úr, és találkozott *dr. Nagy Imrével*, Eger város polgármesterével. A megbeszélésen jelenleg az iskola tulajdonában lévő városfal helyzetéről és ezzel összefüggésben az építendő tornateremről tárgyaltak.

2002. január 22-én gimnáziumunkat meglátogatta *dr. Czakó István* provikárius, kanonok úr, aki rövid óralátogatások mellett a szokásos, keddi, tantestületi értekezleten a következő gondolatokat osztotta meg a tanárokkal:

Az egri egyházmegye pedagógiai főhatóságának az elnökeként, érseki megbízásra látogatom meg ezt a nagy-hírű intézményt. A látottakkal elégedett vagyok. Úgy látom, az iskola erőfeszítéseket tesz, hogy megfeleljen a tanulmányok terén az elvárásoknak. A katolikus nevelés legalább olyan fontos, ha nem fontosabb, mint a szakutadás, amit az egyes tanórákon sajátítanak el a tanulók. Ez nem azt jelenti, hogy mindenkinek hittan tanárnak kell lennie, de jelenti azt, hogy mindenki a magatartással nevel.

Én ott voltam az ötös iskola – a mai „Deák” – átvételénél, ismerem a körülményeket. Beszéltem az akkori tanárokkal, akik közül nem volt mindenki vallását gyakorló keresztény, de többen hangsúlyozták, hogy szeretnek tanítani. Elmondtam nekik, hogy hármaskövetelményt kell teljesítenie egy keresztény iskolában a nevelőnek: tisztességesen végezze el a feladatát, ne beszéljen a hitigazságok ellen, és hallgassa meg a kereszténységről tartandó előadásokat. Nem várhatunk el többet, mert a hitet, a hinni tudás képességét az Isten adja meg. Az elvárások teljesítésével a lehetőséget biztosítjuk csupán.

Azt is látnunk kell, hogy a világból a pogányság nem tűnt el. Ma is vannak, akik gyűlölik a kereszténységet. Fontos tehát, hogy a nyugodt környezetet biztosítsanak az itt tanuló fiataloknak, s ekkor a legjobbat teszik ezekért a fiatalokért. Kísérje Isten a munkájukat.

Dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő hangsúlyozta, hogy nehéz és sajátos körülmények között kell naponta teljesítenie feladatát a nevelőtestületnek. Sokaknak évtizedes gyakorlattal kell szakítani, ami nem megy könnyen. A keresztényi erények között találjuk a türelem erényét is, és már vannak eredményeink is.

Testvériskolai kapcsolat

A karácsonyi számunkban még azt írta dr. Szabóné Kállay Ágota tanárnő, hogy „Előreláthatóan 2002 februárjában kerül sor az olpei gimnázium igazgatóságának vizontlátogatására ...” Február 6–9 között valóban ellátogatott iskolánkba az olpei St-Franziskus Gymnasium igazgatója, két tanára és négy diákja.

Február 7-én délelőtt találkoztak az iskolánk tanári karával a német vendégek. Dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő köszöntőjében visszaemlékezett a őszi olpei látogatásának emlékezetes óráira. Kiemelte, hogy milyen megnyerő volt számára az a közvetlen, barátságos fogadtatás, amiben része volt. Reméli, hogy vendéglátóként viszonzni tudja mindazt a figyelmet, kedvességet, amivel őket Németországban fogadták.

A találkozás első pillanatai a tanárban

Dr. Franz Josef Schott, a St-Franziskus Gymnasium igazgatója válaszában megköszönte a meghívást, és biztosította az igazgatónőt, hogy úgy érzi, mintha már régi barátként látogatná meg az iskolát, mintha régi barátok közé került volna, noha most itt először. ebben feltehetőleg része volt a közös gyökereknek, a közös keresztény hitnek éppen úgy, mint a vélhetően hamarosan beköszöntő közös Európának, a közös jövőnek. Most jár Egerben először, de biztos benne, hogy nem utoljára.

Arnold Stracke úr, az olpei gimnázium tanára, aki német részről a kapcsolat megteremtője volt, elmondta, hogy már harmadszor jár Egerben. Először tavaly márciusban egyedül jött, a nyári látogatásakor magával hozta családját, most pedig már egy népes küldöttséggel érkezett. A látogatók számának növekedése mutatja, hogy nő az érdeklődés a város iránt. Bíz benne, hogy ez a számokban kifejeződő érdeklődés fogja meghatározni a jövőt.

A köszöntő és bemutatkozó szavak után tanáraink kérdéseinek hatására élénk beszélgetés kezdődött az olpei iskoláról, a német oktatási rendszer sajátosságairól. A válaszokból kiderült, a német gyerekek 6–10 éves koruk között járnak általános iskolába, majd kilencéves gimnáziumi tanulás következik. A korosztályok 30–33%-a választja az érettségi adó gimnáziumokat, ahonnan az ott megszerzett pontokkal lehet bejutni az egyetemekre. Összességében azonban a fiatalok 80%-a továbbtanul valamilyen formában. A kötelező óraszám a diákok esetében 31 óra, míg a tanároknak heti 24,5 tanítandó óraszám. Az osztályok általában 28 tanulóból állnak, a csoportokba általában 20 diák van beosztva. Az olpei iskolában 55 tanár tanít, a férfiak – főleg a középiskolákban – többen vannak, mint a nők. A német tanárok megbecsülése jobb, mint a német orvosoké. A német nyelv mellett a fő nyelv az angol, amelyet – az utolsó évet nem számítva – öt órában tanulnak. A hetedik osztálytól második nyelvként Olpében tanulható a latin vagy a francia nyelv, s a 11. osztályban felvehető még a spanyol nyelv, de lehet tanulni orosz nyelvet is. Az érettségi vizsgára ún. „blokkok”-ból kell választani négy tantárgyat. Ilyen „blokkok”-at képeznek a nyelvek, a matematika, a természet- és a társadalomtudományok. Az érettségi három írásbeli és egy szóbeli részből áll. A német iskolákban tartományonként eltérő a tanév beosztása, de mindenhol azonos a 6 hetes nyári szünet, a 2 hetes karácsonyi, és a 2 hetes húsvéti szünet.

Délután dr. Szabóné Kállay Ágota és dr. Patkó Györgyné tanárnők kalauzolásában Eger városával ismerkedhettek a vendégek. A Szent Bernát Templom, a Bazilika, a Megyeháza után a strand és a Bitskey Aladár uszoda következett. A városnézést a vár alapos megismerésével zárták. Már sötétedett, amikor a Dobó teret érintve újra az iskolához érkeztek. Itt még az 5. és 6. C osztályosok farsangi multságát, a jelmezesek eredményhirdetését tekinthették meg.

Mindkét nap délelőttjén a német diákok órákon és szünetekben közvetlenül is megismerkedtek tanulóinkkal, beszéltek mindennapjaikról, iskolájukról és városukról. Német órán voltak a 11. A, 11. C és a 12. D osztályokban.

Mucsi Renáta és Kovács Nóra 12. C osztályos tanuló kérdéseire Linda Wiesner és Linda Schlim válaszoltak:

- Honnan jöttetek?
- *Mind a négyen Olpe közelében fekvő falvakban lakunk.*
- Mondjatok egy pár szót Olpéről!
- *Olpe a németországi Nordrhein–Westfalen tartományban található és 25 ezer lakosa van.*
- Mutassátok be röviden az iskolátokat!
- *Az iskola neve Szent Ferenc Gimnázium, és szintén katolikus szellemiséget képvisel. Körülbelül 1000 tanulója van.*

A találkozás első pillanatai a diákoknál

- Milyen tantárgyokat tanultok?
- *Németet, történelmet, politikát, matematikát, fizikát, kémiát, informatikát, angolt, franciát, ének–zenét, rajzot és testnevelés óránk is van.*
- Milyen kulturális és szabadidős lehetőségek vannak Olpében?
- *Sportoláshoz kiválóak a természeti adottságok. A környéken sok erdő van, ahova kirándulhatunk, kerékpártúrákat szervezhetünk. Ezen kívül színházak, múzeumok is vannak a városban.*
- Milyen nevezetességeket láttatok Egerben?
- *Voltunk a várban, valamint több templomot is megtekintettünk. Ellátogattunk a Líceum csillagvizsgálójában is, ami nagyon érdekes volt.*
- Milyen hasonlóságok és különbségek vannak Olpe és Eger között?
- *Sok hasonlóság van a két város között, mert mindkettő katolikus történelmi város, bár Olpében nincs ennyi templom és régi épület.*
- Milyen benyomást keltett bennetek a város és az iskola?
- *Az iskola itt sokkal szigorúbb, és az oktatási rendszer is más, mint nálunk, Németországban. Ettől függetlenül szívesen visszajönnénk, mert itt az emberek nagyon kedvesek és közvetlenek voltak velünk.*

Palatics Edit és Pajó Beáta 12.C osztályos tanulók kérdéseire pedig a tanár urak válaszoltak:

- Hogy tetszik önöknek Eger? Milyen volt az utazás?
- *Az utazás jó volt, szerencsésen megérkeztünk. Eger kifejezetten tetszik nekünk. Stracke úr már járt itt, úgyhogy mesélt nekünk a városról, de élőben még szebb, mint amilyennek elképzeltük. Tegnap ismerkedtünk a várossal, felmentünk a várba, ami nagy élmény volt számunkra. Ennek a helynek sajátos atmoszférája van.*
- Vannak hasonlóságok Eger és Olpe között?
- *Eger nagyobb, mint Olpe. Itt szép fürdők vannak, Olpénak pedig van egy tava. De tulajdonképpen nagy különbségek vannak a két város között. Ez itt egy más, de nagyon érdekes világ. Mások az emberek, a táj, a kultúra, az építészet.*
- Hogy tetszik önöknek ez a gimnázium?
- *Nagyon tetszik az iskola, de mindeneelőtt a diákok. Ma a kollégiumot is megnéztük. Eljött velünk négy diáklány, akik nagyon jól megértik egymást az őket fogadó diákokkal. Jó benyomást keltett bennünk a komolyság és a szorgalom. Itt a diákok önként kapcsolódnak az órába, jelentkeznek. Németországban ezt már szinte el is felejtettük. Tehát nagyon pozitívnek találjuk, hogy a diákok ebben az iskolában, vagy talán egész Magyarországon, érdekeltek saját képzésükben.*
- Én már többször voltam Németországban, és azt tapasztaltam, hogy a német oktatás valamivel könnyebb, mint Magyarországon.
- *Azt el tudom képzelni. El kell gondolkodnunk azon, hogy továbbra is úgy akarunk-e tanítani. Az oktatásnak örömet kell okoznia, de tartalmaz olyan kötelességeket is, ami nem mindig öröm annak, aki tanulni akar. Reméljük, hogy a fontos dolgokat is meg tudjuk barátságos módon tanítani. Úgy tapasztaltuk, hogy itt Magyarországon ez megvalósul, mert nagyon jó a munkamorál és az oktatási módszer.*
- Van valami, amit bevezetnének itt a német tanítási módszerekből.
- *Valójában nekünk kellene Németországban bevezetni dolgokat Magyarországról. A tanulók készségét, azt, hogy saját akaratukból még kiegészítő anyagot is tanuljanak a tantárgyaikhoz. Nem teljesen más az oktatás nálunk. Vannak hasonlóságok a tanítási módszerekben, de a diákok jobban érzik, hogy a tanulás esély a jövőjükhez.*
- Mit gondolnak erről a magyar német kapcsolatról?
- *Már választottunk időpontokat, amikor a diákjaink ide utazhatnak, és a magyarok jöhetnek hozzánk Olpeba. Örülünk, hogy van már egy alapunk, és reméljük, hogy idén nyáron elkezdődhet ez a program.*
- Milyen az érdeklődés Olpében Magyarországról?

– Azért jött el a négy lány, hogy a tapasztalataikat otthon elmesélhessék. Reméljük, hogy ez után sok család fog vállalkozni arra, hogy magyar diákokat fogadjon.

A 10. A osztály tanulói német órájukon bemutatták az olpei tanároknak és diákoknak városunk és környékének nevezetességeit, vizonzásul az olpei diákok prospektusokkal, képeslapokkal illusztrálva Olpéről és környékéről meséltek.

Pók Mária tanárnő az egyik kéttannyelvű osztály órájával mutatta be vendégeinknek az iskolában folyó angol nyelvi képzést.

Február 8-án délelőtt ddr. Zakar Ferenc Polikárp zirci főpap úr érkezett meg iskolánkba, és a találkozott a vendégekkel. A hivatalos megbeszéléseket a sajtókonferencia követte. Dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő elmondta: azért örülünk az együttműködésnek, mert ez lehetőséget nyújt arra, hogy a német szakos tanulóink anyanyelvi környezetben is megismerkedhetnek a tanult nyelvvel. A diákjaink egy csoportja tíz napot tölthet majd ősszel Olpében. Családok fogadják majd őket, délelőttként pedig részt vesznek a tanórákon. A hosszabb kinttartózkodás azért sem jöhet szóba, mert lemaradnának a magyar tananyagban, s ez hátrányt jelentene az érettségijénél. Dr. Franz Josef Schott igazgató úr pedig elmondta, hogy ők is küldenek majd diákokat Egerbe. Bár nekik nem céljuk a magyar nyelv megtanulása, de érdekli őket a kultúrtörténeti értékeket őrző város és környéke.

Délután pedig szabadprogram keretében Rák Sándorné tanárnő és Fodor János igazgatóhelyettes úr kíséretével a Szépasszony-völgyet ismerték meg a vendégek. A búcsúvacsorát a HBH étteremben fogyasztották el.

Előadás az érettségi vizsgáról

2002. február 6-án Juhász József, az Oktatási Minisztérium főtanácsosa egy előadást tartott iskolánkban az érettségi idei és 2005-ben életbe lépő, új jogszabályairól, amelyen a város több iskolájából érkeztek hallgatók, de jelen lehettek iskolánk tanulói közül is az igazán érdeklődők.

Az előadás teljes szövegét az érdeklődőknek újságunkhoz mellékeljük

Bemutakozó kiállítás

2002. február közepe óta az első emeleti folyosón egy új kiállítás látható. Az alkotó így vallott önmagáról:

Polyák Eszter Klementina vagyok, a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola 12. D osztályos tanulója. Arra már az óvodában felfigyeltek, hogy míg mások rózsaszínű ruhában pompázó királynéányt firkálgattak, én az ökrös szekeret vettem papírra. A romhányi általános iskola alsó tagozatában rajztanárnőm – Anna néni – a népművészeti és kézműves csoportban figyelt fel kézügyességemre. A felső tagozatban ő segítette további fejlődésemet. Tanácsára vettem részt számos pályázaton, ahol sikeresen szerepeltem.

Később 1995-ben első, '96-ban második helyezést értem el a megyei rajzversenyen, illusztráció kategóriában. 1998-ban a járási művészeti versenyen, melyen építészeti, szobrászati ismereteimet mérték fel, szintén első helyezett lettem. Szívesen alkotok szénkrétával, festékkel, de a színes technikákkal még csak most ismerkedem. Rajzaim témáit leginkább a hétköznapi életből merítem. Előre soha nem tervezem meg a konkrét témáimat. Sokszor egy-egy ruhacsipesz, vagy éppen egy sakktábla figurája tesz rám akkora hatást, hogy valóságos rabjává válok, míg le nem rajzolhatom.

S hogyan tovább? Szeretném tanulmányaimat a Képzőművészeti Főiskolán folytatni. Talán ott majd beavatnak a reklámgrafika rejtelmeibe, ami még szintén közel áll a szívemhez.

Szeretnék mindenkinek az itt kiállított képeim által egy kis darabot átadni magamból.

Nagyböjti lelki napok

2002. március 25–26-án tartottuk iskolánkban a húsvéthez kötődő lelki napokat. A szervezés és a vezetés fáradtságos munkáját ez alkalommal is dr. Nagy Menyhért Mózses atya végezte el. A négy évfolyamos osztályok tanulóinak a Szent Bernát Templomban Buda Péter főiskolai tanár tartotta a szentbeszédeket. A foglalkozások között Urbán Péter úr, a Bazilika karnagya orgonált. A szentbeszédnek köré Mózses atya verseket választott. Így az első napon Némedy Tamás 9. K osztályos tanuló előadásában elhangozhatott F. Villon „Gyász-irat” című verse, Babits Mihály „Az elbocsátott vad” és Vas István „Az új Tamás” című versét Juhász János 9. D osztályos tanuló mondta el. Kovács Ottóné tanárnő pedig József Attila „Isten” című költeményét szavalta el.

A második napon Pázmándi László 12. C osztályos tanuló Ch. Baudelaire „Előszó a Rossz virágaihoz” és Ady Endre „Hiszek hitetlenül Istenben...” című költeményét szavalta el. Rédey Tamás 11. D osztályos tanuló József Attila „Bukj fel az árból” című versét, Kovács Ottóné tanárnő Ch. Baudelaire „Fölemelkedés” című versét mondta el. „A keresztfához megyek...” és „Bűnbánóknak menedéke ...” kezdetű éneket mindkét napon a tanulók közösen énekelték el Kovács Beáta tanárnő irányításával, orgonán pedig Urbán Péter karnagy úr kísérte.

A rekollekción mindkét napját szentmise zárta, amelyet dr. Nagy Menyhért Mózses atya celebrált.

Az 5. és 6. osztályoknak ez úttal is az iskolában a „régizikai”-nak nevezett előadásban volt a rekollekció, amelyet *Molnár Attila Brunó* atya tartott.

Mind a két helyen szentmisével zárultak a foglalkozások. A lelki napokon elhangzottakat az iskola évkönyvében szándékozzuk megjelentetni.

VERSENYEREDMÉNYEK 2001/2002. TANÉVBEN

II. rész

Katolikus Iskolák Matematikai Verseny

A 2. fordulóba jutottak iskolánkból *Bellér Balázs*, *Katona Tibor* 5. C osztályos és *Báttonyi Zsolt* 6. C osztályos tanulók. *Bellér Balázs* és *Katona Tibor* pedig az országos döntőbe is bejutottak. Valamennyien *Kovács Beáta* tanárnő tanítványai.

Sport

2002. január 16-án, a megyei és városi Diákolimpia úszás számaiban iskolánk tanulói közül a következő tanulók értek el eredményt:

50 m-es női mell	<i>Bozsik Csilla</i>	5. C oszt.	
	<i>Jenes Janka</i>	5. C oszt.	
	<i>Szilágyi Szandra</i>	5. C oszt.	
100 m-es férfi mell	<i>Jankó Gergő</i>	5. C oszt.	I. hely
200 m-es férfi vegyes	<i>Jankó Gergő</i>	11. B oszt.	I. hely
Testnevelő tanár: <i>Némegy László</i>			
50 m-es női pillangó	<i>Gledura Bianka</i>	6. C oszt.	II. hely
	<i>Cseh Diána</i>	6. C oszt.	IV. hely
50 m-es férfi pillangó	<i>Jakab Dániel</i>	6. C oszt.	II. hely
100 m-es női gyors	<i>Gledura Bianka</i>	6. C oszt.	I. hely
100 m-es női hát	<i>Cseh Diána</i>	6. C oszt.	II. hely
100 m-es férfi hát	<i>Jakab Dániel</i>	6. C oszt.	I. hely
100 m-es férfi gyors	<i>Hegedűs Gábor</i>	12. K oszt.	I. hely
100 m-es férfi mell	<i>Pálfalvi Gábor</i>	10. A oszt.	III. hely
100 m-es férfi pillangó	<i>Pálfalvi Gábor</i>	10. A oszt.	III. hely
Testnevelő tanár: <i>Bóta Marianna</i>			
4X50 m-es női gyorsváltó	<i>Jenes Janka, Szilágyi Szandra</i>	5. C oszt.	
	<i>Gledura Bianka, Cseh Diána</i>	6. C oszt.	III. hely
4X50 m-es férfi gyorsváltó	<i>Szeredi László</i>	9. A oszt.	
	<i>Bocsi Gergő</i>	11. A oszt.	
	<i>Hegedűs Gábor</i>	12. K oszt. és	
	<i>Szabolcsi Márton</i>	10. K oszt.	I. hely
Testnevelő tanár: <i>Bóta Marianna</i> és <i>Némegy László</i>			

A 2002. január 29-én rendezték meg a középiskolások fedett pályás, városi, összetett, atlétikai versenyét. Egyéniben *Németh Klára* 11. A osztályos tanuló az I. helyen végzett. A *Németh Klára* és *Keresztes Anna* 11. A osztályos, *Lázár Anett* és *Honti Vivien* 11. K osztályos tanulókból álló csapat pedig a III. helyet szerezte meg.

A felkészítő tanár: *Bóta Marianna* tanárnő volt.

2002. március 2-án rendezték meg Heves megye téli diákolimpiáját, amelynek lesikló számában az V. korcsoportban *Keresztes Anna* 11. A osztályos tanuló az I. helyet, *Varga Kitti* osztályos tanuló pedig a II. helyet szerezte meg.

Debrecenben 2002. március 10-én tartották meg a kézilabda diákolimpia országos elődöntőjét, ahol iskolánk csapata a III. helyen végzett. A csapat tagjai *Kisbellér Tünde* 9. A, *Berényi Ágnes*, *Sipos Hajnalka*, *Kassai Éva* 9. E, *Szarvas Zsófia* 10. K, *Németh Klára* 11. A, *Nagy Mónika* 12. C, *Birinyi Petra* 12. D, *Szilágyi Petra* 12. K osztályos tanulók voltak. A csapatot *Bóta Mariann* tanárnő készítette fel.

OKTV

Német nyelvből *Koncsik Anita* 12. D osztályos *Rák Sándorné* tanárnő tanítványaként bejutott a második fordulóba, azaz a középdöntőbe, ahol a 17. helyet szerezte meg.

Tanulmányi Verseny

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Tanulmányi Versenyén *Lakatos Georgina* és *Szilágyi Petra* 12. K osztályos tanulók „Szerelem- és házasságfelfogás Jane Austen regényeiben” című angol nyelvű pályamunkájukkal bejutottak a második fordulóba. Felkészítő tanáruk: *Csákváriné Veréb Valéria* tanárnő volt.

Ugyancsak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Tanulmányi Versenyén történelem tantárgyból – "A polgári átalakulás főbb kérdései a reformkori országgyűléseken" című dolgozatokkal – *Magyar László* I. kategóriásként, *Kiss Evelin* pedig a II. kategóriásként jutott a második fordulóba jutott. Majd a szóbeli forduló után mindketten felvételt nyertek az egyetem bölcsészettudományi karára. Felkészítő tanáruk: *Kovács Ottó* tanár úr volt.

Tanulmányi Verseny

A Goethe–Intézet és a német Padagogischer Austauschdienst országos német nyelvi pályázatán és tanulmányi versenyén a döntőbe került *Nyilas Adrienn* 10. B osztályos tanuló. A február 28–án megrendezett döntőben háromhetes németországi tanulmányutat nyert. Felkészítő tanára: *Dr. Patkó Györgyné*

Implom József Helyesírási Verseny

A verseny megyei fordulóján gimnáziumi kategóriában *Bajnok Anikó* 10. K osztályos tanuló *Lapinskasné Máté Erika* tanárnő tanítványaként a 6. helyen, a szakközépiskolai kategóriában *Sike Ágnes* 12. E osztályos tanuló dr. *Loboczkyné Hársasi Ibolya* tanárnő diákjaként pedig a 8. helyen végzett.

Szavalóverseny

2002. január 5–én Budapesten *Sata–Bánfi Ágota* 13. K osztályos tanuló a Magyar Piarista Diákszövetség által Vörösmarty–Pilisinszky emlékére rendezett szavalóversenyen a II. helyet szerezte meg. Felkészítő tanára: *Lapinskasné Máté Erika* tanárnő.

Irodalmi pályázat

A Megyei Pedagógiai Intézet által meghirdetett és a Borsod–Abaúj–Zemplén megyei Közalapítvány által támogatott "Mi lesz veled emberke?" megyei pályázaton *Benyovszki Boglárka* 10. E osztályos tanuló pályamunkájával különdíjat kapott. Felkészítő tanára: *Ballagóné Csernyák Éva* tanárnő.

Előadóverseny

A Művészetek Háza által 2002. február 11–én megrendezett városi angol nyelvű előadói versenyen *Horti Vivien* 11. K osztályos tanuló *Csákváriné Veréb Valéria* tanárnő tanítványaként a II. helyezést érte el. *Smid Róbert* 9. K osztályos tanuló *Őrsiné Mohl Szilvia* tanárnő tanítványaként különdíjban részesült.

A német nyelvű versenyen *Pajó Beáta* 12 C osztályos tanuló I. helyen végzett. Felkészítő tanára: dr. *Szabóné Kállay Ágota* tanárnő volt.

Gárdonyi–verseny

2002. február 8–án az EKF 2. sz. Gyakorló Általános Iskolája és Gimnáziuma által Gárdonyi Géza „Egri csillagok” című regényének megjelenése 100. évfordulója alkalmából rendezett verseny városi fordulóján *Szabó Edina*, *Vincze Tamás* és *Pásztor Anna* 6. C osztályos tanulók III. helyet szerezte meg és emléklapot kapott. Felkészítő tanár: *Loboczkyné Hársasi Ibolya* tanárnő

Kazinczy Ferenc Szépkiejtési Verseny

A 2002. február 6–án megrendezett verseny iskolai fordulóján a következő eredmények születtek:

Gimnázium	<i>Sata–Bánfi Ágota</i>	12. K oszt.	szaktanár	<i>Lapinskasné Máté Erika</i>
	<i>Ludányi Katalin</i>	10. K oszt.		<i>Lapinskasné Máté Erika</i>
	<i>Tóth Éva</i>	9. A oszt.		<i>Kovács Ottóné</i>
Szakközépiskola:	<i>Sike Ágnes</i>	12. E oszt.		<i>Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya</i>
	<i>Szabó Marianna</i>	11. E oszt.		<i>Köves Eszter</i>

Számítástechnikai verseny

A Budapesten 2002. március 2–án megrendezett Szabóky Adolf Számítástechnikai Versenyen *Juszkó Csaba* 10. B és *Hornyák Péter* 9. B osztályos tanulókból álló csapat az I. helyet szerezte meg.

Várostörténeti verseny

2002. március 13–án a Dobó Gimnáziumba rendezték meg a „Ki tud többet Egerről?” várostörténeti versenyt. Iskolánkat a *Mészáros Tamás*, *Telek Tamás* és *Urbán Gergely* 9. B osztályos tanulókból álló csapat képviselte, és a III. helyet szereztek meg. A felkészítő tanár *Kelemenné Oravecz Julianna* tanárnő volt.

ÍGY ÍRUNK MI...

A farsangi buli előtt

Katona Tibor – Hoór Dorottya

Nevet minden szív, s dalol,
Az öröm a szív mélyére hatol.
Bea néni mikor jön már?
25 perce késik immár!

Most már abba hagyjuk
Mert mindenki nevet rajtunk.
Balázs csendre int minket
Ne tapsoljatok meg minket!

Az 5. C zsbong halkán,
Szívünkben már farsang.
Ma délután buli lesz,
De elmarad, ha csend nem lesz.

Minden fajta álarc díszeleg,
Ma senki nem lesz beteg.
Mindenké más lesz ma,
Lesz tündér, manó, s banya.

Az osztály a verset szívesen fogadta,
S művünket tapsal jutalmazta.
Izeg-mozog, mint egy hangyaboly,
Balázsra miért nem hallgatol?

A helyezettek: Sziklay Éva (6. C), mint a Csillagfejű csavarhúzó Kuczera Dalma (5.C), mint a Pillangó és Dorkó Máriaó (6.C), mint az Ősember

A díjazott kéményseprők (Farkas Péter és Erberling Balázs 6. C), boszorkányok (Jenes Janka és Barta Viktória 5. C), a nyomozók (Vass Orsolya és Szűcs Alexandra 6 C)

Németországban jártunk

A testvériskolai kapcsolat megvalósulásának első eredménye volt dr. Szabóné Kállay Ágota tanárnő és Göbölly Kinga 12. C osztályos tanuló németországi utazása. Élményeikről számolnak be az alábbiakban.

Iskolánk partnerkapcsolata révén adatot meg számomra az a lehetőség, hogy két hetet töltsék Németországban. 2002. március 3-án vasárnap reggel hat órakor indultam a tanárnővel erre az utazásra. Éjszaka tíz órakor érkeztem meg Siegenbe, ahol Linda Wiesner várt az állomáson. Ő az a lány, aki három napot töltött Egerben az olpei iskolából, s nálunk volt elszállásolva. Hosszú utazásom után már csak arra volt erőm aznap este, hogy megkérdezzem, hol aludhatok. Egy kicsit meg is voltam ijedve, hogyan fogjuk megérteni egymást, ki tudom-e fejezni magam kellőképpen, és nekik lesz-e elég türelmük arra, hogyha esetleg rögtön nem értenék meg valamit, még egyszer elmondják.

Másnap azonban teljesen másképp láttam a helyzetemet. Úgy gondoltam, hogy ki kell használnom ezt a lehetőséget, és minél többet kell beszélnem németül. Ha hiszitek, ha nem, ez sikerült! Sikerült megértenünk egymást, és ők is partnerek voltak ebben. Mindent megtettek azért, hogy jól érezzem magam. Türelmesen válaszoltak a kérdéseimre, mindent érthetően elmagya-

ráztak, és én is úgy éreztem, minden nap egyre jobban megy a beszéd.

Másnap reggel, tehát hétfőn én is mentem Lindával iskolába. Nagyon kedvesek voltak a szülei, mert amikor csak teheték, mindig autóval vittek a gimnáziumba. A tanítási órákon nekem is részt kellett vennem, amitől először egy kicsit féltem, ugyanis volt biológia, fizika, kémia, német, történelem, hittan politika és egyéb nyelvi órák, mint francia és angol, amin egyéként nem értettem semmit, mert a német mellett olaszul tanulok. A fizika és a kémia nem tartoznak a kedvenc tantárgyaim közé, de meglepődéssel vettem észre, hogy kapizsgálom azt, amit a tanár mond, mert én már ezt egyszer tanultam. Egy 10. évfolyamos osztályban jártam. Így ha eddig nem is szerettem iskolába járni, még is azt mondhatom, hogy minden nap jókedvvel mentem.

Iskolai idő után, illetve esténként mindig gondoskodtak arról, hogy ne unatkozzak, mert vagy elutaztunk Seigenbe, és ott néztünk szét, vagy egyszerűen otthon maradtunk, beszélgettünk vagy megnéztük a környéket, mint például : a „Bigessee-t”, ami egy gyönyörű

erdővel körülvett tó, ahol órákig sétálgattunk. Ez a tó olyan nagy, hogy nem tudtuk körülsétálni, autóval viszont körülutaztuk.

Természetesen a német fiatalok is szeretnek szórakozni, discoba járni, és így volt lehetőségem egy kicsit a német „éjszakai életbe” is bepillantanom. Természetesen csak módjával. Így a sűrű programok között estenként soha nem volt bajom az elalvással.

Számomra ez a hét nagyon gyorsan eltelt, és jött a hétvége, amikor életem egyik legszebb élményében volt részem. Mindig is látni akartam a kölni Dómot, de soha nem volt rá alkalmam. Lehetővé tették, hogy egy egész napot Kölnben töltssek, és többek között megnézzem a Dómot is. Bár az idő nem kedvezett nekünk, mégis nagyon élveztem ezt a napot. Eljött a vasárnap és az idő, amikor egy másik családhoz kellett költözöm.

A következő héten Júlia Mülleréknél laktam Dahlban, egy szintén Olpétól nem messze fekvő kis faluban. Júliát már korábban az iskolában megismertem, mert Linda osztálytársa volt. Sajnos, Júlia azon a héten megbetegedett, így egyedül kellett iskolába mennem, és hazajönnöm. Júliának egész héten magas láza volt, így az anyukája gondoskodott arról, hogy még véletlenül se unatkozzak. Egyik este moziban voltunk, péntekre pedig már Júlia is meggyógyult, így az utolsó este együtt tudtunk menni szórakozni. Ez nem tartott sokáig mert én másnap kora hajnalban indultam vissza Magyarországra.

Úgy érzem, a végére elég jól ki tudtam fejezni magam, és megértettem őket. Nagyon hálás vagyok az iskolának, de különösen dr. Szabóné Kállay Ágota tanárnőnek és a szüleimnek, hogy lehetővé tették számomra ezt az utazást. S csak egyet tudok mondani a végére, hogy felejthetetlen élmény marad számomra ez a két hét, és bárkinek ha van módja és lehetősége Németországba utazni, ne hagyja ki!!!

Göboly Kinga 12. C oszt.

Az olpei St. Franziskus–Gymnasium és iskolánk között még csak kibontakozóban van a kapcsolat, de az olpei gimnázium igazgatójának, két tanárának és négy diákjának februári egri látogatása során már egy kétételes tanulmányútra kapott meghívást iskolánk egy tanára. Az igazgatóságtól én kaptam ezt a megtisztelő lehetőséget, s ezért mind az igazgatóságnak, mind kollégáimnak köszönetet mondok, akik a két hét alatt helyettesítettek. A tanulmányútra március 3. és 16. között került sor.

Az első héten Arnold Stracke úr családjának rendkívüli vendégszeretét élveztem. Az olpei gimnázium számos tanára tette lehetővé, hogy óráikon hospitálva behatóbban ismerkedhessek meg tanítási módszereikkel, s ezen keresztül a német iskolarendszerrel. Főleg német– (mint anyanyelv), történelem– és angolórát látogattam. A legemlékezetesebb az egyik ötödikes németóra volt. A tanulók egy kb. 250 oldalas könyv elolvasása, majd az újságok felépítésének, szerkezetének megismerése után órán és otthon (házi feladat-

ként) csoportos munkában a könyvhöz kapcsolódó újságot készítették.

Nagyon érdekes volt a németországi iskolákban folyó értékelés megismerése is. A nálunk megszokott szóbeli feleltetés ott ismeretlen, viszont a tanár értékeli az órai munkát, amit azonban a tanulókkal nem közöl. Így a német diák rá van "kényszerítve" arra, hogy az órán aktívan vegyen részt, folyamatosan jelentkezzen, még a 13. osztályban is. A dolgozatokat a tanár előre bejelenti, így a diákok jórészt csak a dolgozatok előtt tanulnak intenzíven. A dolgozat jegyeit a tanár nem közli nyilvánosan, minden tanuló csak a saját jegyét és az osztályátlagot tudja. Már 10. osztályban angolból, mint idegen nyelvből igen mélyreható irodalmi elemzést írnak (tudnak írni) a tanulók, ami nyelvi kompetenciájukat mutatja.

A program második részében két szakmai konferencián vettem részt. Vasárnaptól szerda délutánig a Bonn közelében található Bad Honnefben a kelet-közép-európai némettanárok számára szervezett szemináriumot a (szabad fordításban és össze-foglalóan) Katolikus Iskolák Munkaközössége. Litvániából, Szlovákiából, Romániából, Boszniából és Horvátországból 2–2, Csehországból 3 és Magyarországról 5 katolikus iskola tanára ismerkedhetett a német irodalom tanításának németországi módszereivel, a főbb súlypontokkal a bonni Collegium Josephinum Gimnázium tanárai segítségével, Manfred Siegburg úr vezetésével.

Záró előadásként "Európai dimenzió az iskolában" címmel tartott előadást dr. Wilhelm Wittenbruch münsteri professzor, s ez már átvezetett a késő délután kezdődő második szakmai továbbképzés tematikájához: „Petersbergtől Petersbergig – A német külpolitika a 2. világháború után – Az 1949. évi Petersbergi Szerződéstől a 2001. évi Afganisztán–Konferenciáig". Ezen a szemináriumon már több német iskola tanára is részt vett, a továbbképzésen túlmenően azzal a céllal is, hogy Kelet-Közép-Európa felé nyissanak, hogy felvegyék a kapcsolatot a régió katolikus iskoláival. A németországi tanárokat is meglepte, milyen neves előadókat kért fel a Konrad Adenauer Alapítvány, ez utóbbi előadássorozatot ugyanis a német Püspöki Konferencia és az említett alapítvány együttesen szervezte.

A tanulmányút összegzéseként két dolgot emelek ki.

1. Minden némettanár számára nagyon hasznos, ha két hétig szinte kizárólag német nyelven kommunikálhat, a nyelvtudás így még magasabb szintre jut, s ez a tanításban csak gyümölcsöző lehet.

2. Egy másik struktúra megismerése szintén ösztönzően hat a tanításra, a módszerekre, jobban inspirál új dolgok kipróbálására.

Remélem, jövőre lehetősége lesz kollégáimnak arra, hogy ilyen programon részt vegyenek, s bízom abban, hogy az olpei gimnáziummal kialakuló kapcsolat minden némettanárnak és sok németül tanulók diákunk számára lehetővé teszi a nyelv gyakorlását anyanyelvi környezetbe.

Dr. Szabóné Kállay Ágota német nyelvtanár

Az Idősek Otthonában

Édesanyám az Idősek Otthonában dolgozik, és mesélt nekem munkájáról, tapasztalatairól. Ezért megkértem néhány barátómet, hogy segítsenek nekem egy műsrot készíteni anyák napjára. Mindnyájan örömmel vállalták ezt a feladatot. A fellépést lelkes előkészületek előzték meg.

2001. május 3-án vidáman és izgatottan indultunk a Petőfi téren lévő Idősek Otthonába, hogy szeretetünket elvíggyuk az ott lakóknak. Fáradozásunkat siker koronázta.

Az idős emberek szemében a meghatottság és az öröm könnyecskéjei csillogtak, de arcukon kedves mosoly látszott. Bízattak minket, pedig mi csak egy kicsit adtunk, ők azt hálájukkal: tekintetükkel ezerszeresen adták vissza. Nagy sikerünk volt. Mindez meggyőzött minket arról, hogy legközelebb is el kell men-

nünk az Idősek Otthonába, megköszönni nekik azt a szeretetet, amit ők adtak nekünk.

2001. december 19-én újra látogatást tettünk az otthonban. Ezúttal egy kis betlehemes játékot adtak elő a felsőtárkányi hittanos gyerekek, mi pedig karácsonyi énekekkel és versekkel örvendeztettük meg az otthon lakóit. Ismét nagy sikert értünk el, mert újra felhőtlenül boldogok és felszabadultak voltak azok a szeretetreméltó idős emberek. Ezek után úgy döntöttünk, hogy amikor csak tehetjük, újra meglátogatjuk az egri Idősek Otthonát.

A műsorban részt vettek *Holló Attila* 6. C, *Holló Veronika*, *Bíró Ilona*, *Antal Anett*, *Bakai Ágnes*, *Keresztes Anna* 11. A, *Pajó Beáta* 12. C és *Király Györgyi* 12. K osztályos tanulók
Bíró Ilona

A Heves Megyei Önkormányzat Idősek Otthonának igazgatója – *dr. Rindelmann Györgyné* – *levélben köszönte meg iskolánk tanulóinak a kedvességét, szeretetét és azt az ünnepi műsrot, amelyet az otthon lakóinak adtak.*

Húsvét

„Hogy mi a húsvét, azt itt a földön, a szenteket kivéve, egyedül az önmagára ébredt meghasonlottság, egyedül a bűnbánó és Isten békéjére szomjas szív sejtethi meg.” Az embernek meleg csend kell, és hideg tumultust adnak neki – írta Simone Weil. Nos pontosan ez a „meleg csend”: Isten dicsőségének, föltámadásának, eljövételének és minden egyes látogatásának elvéthetetlen ismertető jege. Pontos ellentéte annak a „hideg tumultusnak”, amit az ember oly gyakran kap, s amit maga is oly esztelen módon hajszol.

Hogy ki részesül a húsvét „meleg csendjéből”, személy szerint lehetetlen megnevezni. Egy bizonyos: senki sincs kizárva belőle. De sokszor – s talán legtöbbször – épp azok nyerik el, akik látszatra a legelhagyatottabbak, a legkevésbé érdemesek rá. Ez a „melegítő csönd” nem ismer konvenciókat, irgalmával áthág minden, mégoly véglegesnek tűnő határt. Ő a végső virradat előszele. Ott fújdogál, ahol akar. Az ember csak megtapasztalhatja érintését, de útjait ki nem fürkészheti. A végtelen Isten és a véges ember drámájában ez a kifürkészhetetlenség Isten szeretetének örök előjoga. Megértenünk lehetetlen, de bármelyikünk megbizonyosodhat róla, s ez a bizonyosság nemcsak a világ szeszélyeit és esetlegességeit, de bensőséges erejével még törvényeinek bizonyosságát is végzetlenül fölülmúlja.”

/Pilinszky János: Szög és olaj/

A csend

...
Minden Egész eltörött, / Minden láng csak részekben lobban, / Minden szerelem darabokban, / Minden Egész eltörött... / *Ady Endre: Kocsi-út az éjszakába /*

Napjaink lármájában sokan igénylik, hogy a hangos nyüzsgésből kivonuljanak, és a nyugalomban önmagukra találjanak. A harmóniát keresik test és lélek között. Ennek a harmóniának az újraélésében segíthet nekünk a csend és a böjt.

A csend és a böjt önnevelésünk eszköze.

Már a görög ember is nagyon jól tudta, hogy először saját magunkat kell megismerni, hiszen a jósdában is olvashatjuk: ismerd meg önmagadat!

Ha pontosan megfigyeljük beszédünket, úgy látjuk, az nagyrészt másokról szól. Állandóan másokra vetítjük ki magunkat. Hiszen a többiek olyan érdekesek! Folyvást új témát nyújtanak. Akaratlanul is magunkról szönlünk, miközben másokról beszélünk. A másokról szóló beszédben én vagyok – persze nem tudatosan – magamról és problémáimról beszélek. Így nem vezet nagyobb önismerethez, ellenkezőleg, az őszinte megfigyelés elhárításához. A beszéd állandóan kizökkent a belső éberségből. Nem árt néha tudatosan

belső éberségből. Nem árt néha tudatosan csendben maradni.

Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell. Ez a hallgatás nem kínos, nem nyomasztó, hanem termékeny, belső figyelmet fokozó hallgatás.

A böjt felhívja a figyelmünket a lélek fontosságára is. Mai világukban nagyon sok dolog arra irányul, hogy a test kívánságait szolgálja, elterelje figyelmünket a lélek igényeiről. Az ember test és lélek harmonikus egysége kell legyen. A böjtben nem a tilalom a fontos, nem a tiltáson van a hangsúly. A böjt arra vonatkozik, hogy lemondok arról, ami fontos nekem, és a lelkem ápolásával foglalkozom.

A modern embernek nehéz egyedül lennie. Rosszul érzi magát, ha nincs körülötte zsbongás. Az egyedüllét gondolkodásra, önértékelésre késztetné, de jobban szeret másokat értékelni. Ha netán egyszer mégis a csendes szobában saját magával kell maradnia, bekapcsolja a rádiót vagy a TV-t. Menekül önmagától, elveti a belső csend termékeny lehetőségeinek kihasználását.

Varga B. János nevelési ig. helyettes

VIRÁGCSOKROK A ZIRCI TEMETŐBEN

Kilián István diáktársunk az iskolánk államosítása után 1949-ben mint ciszterci oblátus Zircen folytatta a középiskolai tanulmányait a hittudományi előkészítő iskolában. Az egri és zirci tanáraitra visszaemlékező írását két folytatásban közöljük.

A temető mindannyiunkat megdöbbsent. Tudjuk, hogy elődeink, családtagjaink már ott pihennek, hogy tanáraink, barátaink, kedveseink ott találtak nyugalmat, s azt is kénytelenek vagyunk tudomásul venni, hogy mi is odatartunk. Afelé menetelünk. Ki lassabban, ki gyorsabban fut az utolsó cél felé. Egyesek félnek a temetőtől, én mégis szeretem azt a puha, virágos csendet. Nincs az országnak egyetlenegy temetője, amely annyira vonzana, mint a zirci. Nem a sírok, nem a kripták, nem a betonból készült keresztek visznek oda, hanem az emlékek hatalmas virágcsokra, amely dacolva kinnal, félelemmel, idővel, dermesztő faggal, tűző forrósággal él és mindig szépül egyre jobban, soha el nem múlóan. Soha nem veszti színét, soha el nem hervad, soha el nem lankad.

Ebben a csokorban jó néhány szál virág ékeskedik. Megannyi szép emlék valamennyi. Tíz fehér fekete reverendás pap, akik tanítottak, akik barátaim voltak, akik ezeryi jót tettek velem, akik kollégáim lettek. Emlékük máig frissen él bennem. A zirci temetőben pihennek, ott alusszák nem örök, ideig tartó álmukat, hogy hitük szerint elnyerjék a boldog örökkévalóságot.

1950-ben a szerzetesrendeket az állam feloszlatta. Sok fiatal és érett férfi, sok szinte már tehetetlen aggastyán arra kényszerült, hogy legalább ideig-óráig kegyelemkenyéren éljen. A fiatalabbakat hívta a világ ezeryi bajával, a számukra szokatlan, többnyire fizikai munkával, vagy a szerencsésebbeket az egyházi szolgálat félelmekkel és tilalmakkal, megsejtett üldöztetéssel. Szétrebbentek, és azt hitték, hogy a diaszpórában soha nem találják meg egymást. S eljött az a pillanat, amikor a zirci templomban újra és újra elhangozhatott a *Salve Regina*. Újra találkoztak tehát, újra együtt zsolozmázhatnak, újra összejöhhetnek kettőnél, háromnál is többen, hogy Jézus is velük legyen.

1. Az első emlék a zirci temetőben pihenők közül **Küzdi Aurél** sírjánál villant fel. Őt a megbízott prézesapát. 'Sigmond Lóránt a porvai plébániára helyezte Alpár Lucián mellé, hogy utolsó heteit ott élje, onnan távozzon az ismeretlen messzeségbe. Aprócska szobájában egy hatalmas ágy, egy éjjeli szekrény és egy szék fért el. A falon talán egyetlen kereszt. Aurél atyát ebben a szobában, s ebben a hatalmas ágyban ismertem meg. Csendes volt, nem szólt, csak a szinte mindig gomolygó cigarettafüst fátyolán át vetett néhány pillantást ránk, fiatalokra. Éjjeli szekrényén breviáriuma és rózsafüzére pihent. Az előbbi már nem tudta olvasni, az utóbbit gyakran láttam kezében, abban a töredezett, száraz, átlátó szóvá zsugorodott kezében. Jobb mutató és hüvelykujjával fogott egy-egy szemet s araszolatott lassan tovább, s motyogta az Üdvözlégy Máriát. S aztán egyszer elernyedte ez a kéz, kicsúszott belőle a szentolvasó, szeme egy villa-

nás után elfátyolosodott, szíve egy dobbanás után, tüdeje egy sóhajtás után megszűnt élni. Temetésén már nem voltam ott, csak a halott elszállítására emlékezem. Egy szekéren megágyaztak neki, betették a dunna alá, a párnatornyok közé, s bevitték szekéren éjnek évadján a zirci apátság megmaradt épületrészebe, a plébániára, s csak ott jelentették be, hogy az öreg pap meghalt. Az egri gimnázium egykori tanára így költözött el Porváról Zircere, a temetőbe.

2. **Horváth Konstantin** egyháztörténetet tanított nekünk. Rendkívül élénk észjárású, idősödő férfi volt a zirci ház perjele. Egy alkalommal mindössze hat fiatal számláló osztályunk minden tagja kopaszra nyíratta a haját. A sok világító koponya egyszeribe feltűnt neki, s így látott el ő engem két eposzi jelzővel is, amikor holdvilágképű kis Kiliánnak hívott. Előadásai, órái rendkívül izgalmasak voltak, soha sem sértett volna meg bennünket. Tudásunkat is, tudatlanságunkat is csak hallgatta, az utóbbit rendszeresen szemrehányás nélkül kijavította. A kompletóriumokon az utolsó könyörgést mindig ő mondta, s ennek a kissé éneklő, kissé hadaró férfihangnak valami különleges varázsa volt. Egy prédikációjára máig emlékszem: történészként párhuzamba állította a II. József alatti szerzetesrendek feloszlását a kommunizmus jogszerűtlen internálásával, majd a működési engedély megvonásával.

A kalapos király idején sem volt, s most sincs szabadság, – mondta. II. József akkor már százhatvan éve halott volt, Rákosi Mátyás, a zsarnokság élharcosa még nem. Ma azonban már az ő hamvai is porlanak, a szerzetesrendek pedig élnek, és láthatóan, ha nem is látványosan gyarapszanak. A diaszpórában Konstantin atya Veszprémbe került, úgy tudom, levéltárban dolgozott, talán ennek a ténynek és személy szerint is neki köszönhető, hogy a rend levéltára évtizedek óta példás rendben várja kutatókat. Húsz évig élt a diaszpórában, s halála után ide temették a ciszterci rend tagjai közé. Furcsa, az élők nem lehetnek szerzetesek, a halottak igen.

3. A következő ismerős sír **Rónay Detréé**. Németet és valami utolérhetetlen emberséget tanított nekem, nekünk. Zirci egy tanévem minden gyötrelmét, a lassan kamaszkoron is túljutó fiatal minden ügyes-bajos gondját, hibáját, bűnét az ő térdeplőjén vettem le lelkemről. Különös, ha egy kamasz bajai meghallgatójának tanárát választja ki. Ő hallgatta és soha nem fogyott el türelme. Ideje mindig volt rám és ránk. Enyhén raccsoló beszéde és hanghordozása soha nem mutatott semmi türelmetlenséget, idegességet. Pedig akkor a feloszlás előtti utolsó esztendőben lett volna miért izgulnia Detre atyának. A diaszpóra után volt kántor, majd mint többi rendtársa, ő is börtönbe került. Egészségi állapota ott, a vallató szobában, a magány börtönében romolhatott meg. Utoljára 1950 júniusában találkoztam vele. Emlékét máig hordozom és el nem engedem. Isten áldja meg őt is ott, ahol végre hazaért, abban a különleges, gregoriánénekekkel teli mennyei szerzetesházban.

4. Történelem tanárunk **Alpár Lucián** volt. Fogolyként járta meg a II. világháborúban, a Szovjetunióban a poklok-poklát. A Krím-félszigeten szőlőben dolgozott, s máig emlékszem: egy gondatlan pillanatában élménybeszámolót tartott:

– Ott, azon a tájon mindenki lop. A brigádtagok legfeljebb egy csajkányit, a merészebbek már egy vödörnyit, a brigádfőnök egy hordónyit, az egészen nagy főnök már vagontételben szállította haza a gazdaság szőlejét, hogy magának készítsen bort belőle. Ott tudták, hogy pap, s amikor olyan helyen volt fogoly, ahol nem készíthette el a miséhez szükséges mustot, amely néhány nap múlva borrá nemesedett, akkor ott ezen a szőlőtlen tájon valamelyik jóindulatú ör bor helyett a szentmiséhez pálinkát ajánlott fel neki. Vele 1950 júniusában éltem egy faluban, Porván. Az ő plébániáján étkeztem. A konyhai tennivalókat két nővér látta el, s tőle tanultam a katolikus egyház történetét.

A papi és a tanári hivatás megtestesült példája volt. Megértés, szeretet sugárzott minden szavából. Arról beszélt szemének minden pillantása. 1959-ben Egerben ministráltam neki. Éppen akkor készültünk menyasszonyommal az esküvőre. Nászútra Sopronba akartunk utazni, a magyar belügy azonban nem adta meg a belépési engedélyt a határsávba. Gondolták, hogy ketten, meggondolatlan fiatalok majd az aknazáron át, a senki földje naponta gereblyélt aprókavicsán át szökünk meg Ausztriába. Az engedély nélkül utazókat és mindenkit már Pesttől igazoltatva, Győrben leszállítottak, s meg is rágalmazták szökési kísérlettel. Reménytelen volt akkor Sopronba határsáv engedélyt kapni. Így az esküvő előtt egy nappal megtudtuk, hogy kérésünket elutasították, s Lucián atya készséggel segített nekünk. Zircen szerzett egy olcsó és nagyon jó magánszállást. Innen pedig néhány napra Pannonhalmára utaztunk, s a kollégium valamelyik szobájában aludtunk.

Lucián atya néhány hónapig enni és egy egész életre szóló példát adott. Egyházmegyéi pap lett, börtönben nem ült, vallatószéken azonban bizonyára nagyon sokszor. Ő is utánozhatatlan gyorsasággal távozott nagyon fiatalon a rend tagjai sorából a láthatatlan másik világ örök ciszterciumába.

5. A sírok sorában cserkészparancsnokomé, **Vajk Atanázé** következik. Nem tudom már, hány cserkész-táborban töltöttük együtt heteinket, én a legegyszerűbb táborozó voltam. Vajk Atanáz pedagógiai érzéke szinte utolérhetetlen volt. Nem tudom, hányszor kopogtattam szobájába, mert sokszor megfordultam nála. Egyáltalán, nekem második otthonom a cserkészotthon volt. Ott fűrtünk, faragtunk, bábszínpadot készítettünk, bábjátékokat adtunk elő, táborokra készültünk, olvastunk, Mikulás esteket tartottunk, meg csináltunk mindent, amit általában csinálni szeret egy diák. A hírek szerint nem voltam elviselhetetlenül rossz. Kora hajnalban jártam be ministrálni,

s a reggel hat órától háromnegyed nyolcig tartó szolgálataimért reggelit kaptam, a kölcsönkönyvtárból térítés nélkül kölcsön-tankönyveket, és tandíjat sem kellett fizetnem. A sekrestyében, a cserkészotthonban és a rendházban sűrűgtem-forogtam. Vajk Atanáz is nagyon jól tudta, hogy édesapámat bélistázták, és ezért nagyon kevés pénzt adott haza. Édesanyám meg a háztartásban dolgozott, tehát önálló keresete nem volt. Így a táborokba én rendszerint teljesen ingyen mehettem el.

Egerben az volt a szokás, hogy egy vagy két éjszaka, odalopakodó cserkészársaink riadóztatták a táborlakókat. Kihúzták egyik-másik sátor cövekét, ha ezt az éjszakai örök nem vették észre. Ilyenkor a táborparancsnok gyorsan költötte a tábor lakóit, s a sötét erdőben üldözőbe kellett venni a betolakodókat. Csodálatosan jó játék volt. Egy alkalommal az egyik támadót sikerült társainnak elfogniuk, és éjnek évadján kikötötték a zászlórúdhoz olyan erősen, hogy elfogott cserkészársunk nem tudott onnan kiszabadulni. Atanáz betakarta a fiút, de hagyta is játszani cserkészeit, majd miután kihallgattuk a leköztötöt, köteleiketől feloldottuk, helyet készítettünk neki valamelyik sátorban, ennivalóval is megkínáltuk, ezután pedig elaludtunk lelkünkben a siker örömeivel. Másnap töviről hegyire megtárgyaltuk az éjszaka történeteket. Vajk Atanáz hallgatott, és jó pedagógusként élvezettel hallgatta örömeink okát. Amikor családommal Miskolcra kerültem, akkor ő diósgyőri káplán volt. Nagyon sokszor találkoztunk. Élvezettel nézegettük egyetlen szenvedélyének, bélyegeinek albumát. Gyönyörű témákat, festőien szép sorozatokat válogatott össze a világ minden tájáról gyűjtött bélyegeiből. Nagyon nagyon sok személyes problémánkhoz adott mindig jó tanácsot. A fiatalok vonzódtak hozzá akkor is, amikor ezt az állami hatóságok mindenképpen kárhóztatták. Egyértelmű, ő a fekete reverendában is jó pedagógus maradt, azonkívül, hogy nagyon jó lelkipásztor is volt. Halála előtt nem sokkal legalább másfél, két évig rendszeresen látogattuk Jászberényben. Principálisa ugyanis Diósgyőrbeli jobbnak látta elhelyeztetni. Féltette magát, féltette egyházközségét, talán magát Atanáz atyát is. A Jászság fővárosába, Jászberényben a volt ferences templomban szolgált. Akkor már egyre feledékenyebb lett, hallása nagyon megromlott, irántunk érzett szeretete azonban még egyre jobban gyarapodott. Miskolcra Diósgyőrbe villamossal utaztunk hozzá, Pestről Jászberénybe vonattal. 1989-ben az egri jezsuita, ciszterci gimnázium alapításának háromszázadik évfordulóján még találkoztunk. Akkor ő is, ciszterci tanáraink közül mások is fehér fekete reverendában jelentek meg, már csak azok, akik merték megőrizni a negyven év alatt rendi ruhájukat, vagy akik nagy gyorsan csináltatni vagy beszerezni tudtak egy újat vagy használtat. Temetésén 1991-ben megjelent ciszterci pappá lett tanítványa Purszky Bernát, egykori diáktársam is. Hogy volt-e ott másik tanítványa is nem tudom. De hogy életében mindeki szerette, tanúsíthatom.

Folytatás a következő számunkban

Kilián István

AMIT MI NEM TETTÜNK

A középiskolában amelyben nyugdíjasként heti hat órában van, tavalyig működött egy kitűnő matematikatanár, ötven év körüli hölgy volt. Igen lelkiismeretes pedagógus, kedves és jólelkű kolléga. Egy kis kellemetlen tényező zavarta a munkáját: kissé nagyot hallott. Ezzel a bajával a diákok egy része csúnyán visszaélt. Nem tudta nyugodtan végezni a munkáját. Végül nem bírta tovább, elhagyta az iskolát. Nem haraggal ment, sírva búcsúzott a záróértekezleten. Mivel hívő ember volt, katolikus iskolában keresett és talált állást. Reméljük ott emberségebb tanulókkal van dolga.

Minket is tanított hallászavarral küszködő tanár. három évig latinra, majd négy évig magyarra – vagyis nyelvi tárgyakra, amelyekhez fül kell. *Baghy Osvát* tanár úrról van szó. Tudtunk nagyothallásáról, osztályfőnökünk, Guidó atya felhívta rá a figyelmünket, sőt, teljes őszinteséggel hozzátette: az ilyen ember gyanakvó. Kétségtelen, hogy emiatt nemcsak neki, nekünk is voltak kellemetlenségeink. De sohasem éltünk vissza vele. Pedig mi is kamaszodtunk, nem voltunk angyalok. Ám a mi iskolánk szót tudott érteni velünk: fegyelemre és embersegre szoktatott, vagyis *nevelt* bennünket.

Dr. Bán Ervin

hírek...hírek...hírek...

- **SZÉCHENYI-DÍJJAL TÜNTETTÉK KI BESZNYÁK ISTVÁN** egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, 1950-ben végzett diáktársunkat. A legrangosabb kitüntetést a hazai modern daganatsebészet fejlesztésében végzett úttörő jelentőségű munkásságáért, a magyar sebészeti onkológia megalapításáért és nemzetközileg is elismert műveléséért kapta. Mi is szeretettel gratulálunk, és köszönjük a hozzáforduló diáktársainak nyújtott önzetlen segítségét.

- **HERVAY FERENC LEVENTE** atya több hazai és nemzetközi munkájáért *Fraknoi Vilmos-díjat* kapott a múlt év novemberében, melyet a kulturális miniszter Rockenbauer Zoltán adott át.

A néhai történetíróról, egyháztörténészről elnevezett emlékérmét minden évben Fraknoi Vilmos halálának évfordulóján adja át a kulturális miniszter. Az elismerést két magyar és egy magyar nemzetiségű, de nem magyar állampolgár kaphatja meg. A díj azoknak adományozható, akik kiemelkedőt alkottak a teológia, a filozófia vagy az egyháztörténelem területén. A díjat 2001-ben adományozták másodsor.

A kitüntetésről szóló híreket mi egri öregdiákok is örömmel hallottuk. Levente atya 1948-ig iskolánkban a Szent Bernát gimnáziumban volt történelem-földrajz szakos tanár. Mindnyájunk nevében szeretettel gratulálunk az állami elismeréshez és további jó munkát kívánunk!

- **KERESZTES ATTILA** olimpiai bajnok diáktársunkat láthattuk január végén az egyik kereskedelmi tv délutáni műsorában, és innen értesülhettünk, hogy 46 év után haza tért. 1956-os Melbourne-i olimpián az aranyérmes kardcsapatnak volt a tagja. A versenyek után nem jött vissza, végül is USA-ban telepedett le. Attila 1938–46 között volt a Szent Bernát gimnázium tanulója, 1946-ban érettségizett. A korabeli értesítőkben már IV. osztályos korától kezdve olvashatjuk nevét a Werner Adolf Sportkör vívásról szóló beszámolóiban, sőt az 1944-ben kerületi kosárlabda bajnokságot nyert csapat tagjai között is szerepel. Szeretettel köszöntjük hazatért olimpiai aranyérmes diáktársunkat, jó egészséget kívánva itthoni életében. Sajnos eddig címét nem tudtuk felkutatni, de reméljük hamarosan olvashatja sorainkat.

- **HAGYÓ-KOVÁCS A. GYULÁ**-ról utcát neveztek el szülőfalujában Ózd-Sajóvárkonyban, ahol 1888-ban született. H. Kovács András középiskolai tanulmányait – a II–VIII. osztályokat – iskolánkban, az egri ciszterci főgimnáziumban végezte és itt érettségizett 1908-ban jeles eredménnyel. Ez évben lépett a Rendbe, teológiai és matematika-fizikatanári tanulmányai után 1913-ban pappá szentelték, majd a magyaróvári Gazdasági Akadémián mezőgazdász oklevelet szerzett. 1917-ben a Rend birtokára, Előszállásra került, melyet 1924-től irányított és az ország egyik legmodernebb mezőgazdasági nagyüzemévé fejlesztett, és amelynek szociális és egészségügyi intézményeit is példamutatóan kiépítette. 1940-ben Teleki Pál a földművelési tárcát ajánlotta fel neki, melyet nem fogadott el. 1952-ben a *Grósz és társai* koncepció perben 13 évre ítélték. 1960-ban Pannonhalmán halt meg.

Szelényi János
1927 – 2001

2001. december 9-én Egerben elhunyt Szelényi János 1946-ban érettségizett diáktársunk. Hihetetlen türelemmel viselt hosszú szenvedés után hagyott el minket. Egyik alapítója volt az újjászerveződő Ciszterci Diákszövetségünknek, lelkesen vállalva minden munkát még nehéz betegsége idején is.

Szelényi János Egerben született. Édesapja is a egri ciszterci gimnáziumban érettségizett, és aktív tagja volt az 1945 előtti Diákszövetségünknek. 1938-ban kezdte középiskolai tanulmányait az egri Szent Bernát Gimnáziumban. Diáktársai között hamarosan kitűnt zenei tehetségével, zongorázott, orgonált. A háború utáni években a ciszterci templomunk kántoraként működött. 1946-ban érettségizett, s ez évben iratkozott be a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi karára. Az akkori politikai körülmények azonban nem tették lehetővé tanulmányai befejezését. Egerbe hazatérve mint tisztviselő dolgozott. Itt családot alapított, két gyermeke született. A kilencvenes évek végén súlyos betegsége az otthonába kényszerítette, de innen is szervezte osztályuk találkozóit, végezte diákszövetségünk gazdasági munkáját. Osztálytársai, diáktársai nagy szeretettel vették körül.

Nagy részvét mellett temették az egri Kisasszony temetőben. A temetési szertartást osztálytársa *dr. Kovács Endre* püspök végezte. Diáktársai nevében *Szamosvölgyi Ferenc* búcsúztatta: *...63 évvel ezelőtt ismerkedtünk meg, mikor először léptük át a ciszterci gimnázium küszöbét. Emlékezünk most arra a diákra, aki a diákmisék orgonistája volt, cserkészként szerette meg a természetet és a táborozások romantikáját, lelkes alapítója volt az iskolai bábszínháznak, szereplője az iskolai ünnepeknek. Nem volt különleges a mi osztályunk, csak figyelemreméltóbb volt talán a máig is tartó meghittebb összetartás, s jellemzően őszinte barátság. Egy vérből származunk, egy család vagyunk. Az iskola nyolc éve, az ott hallottak, tanultak, az ott kapott nevelés csak jóra formálták lelkünket és a te életed is azt példázta, hogy ez tartósnak bizonyult.*

Az iskola után is te voltál az összetartó erő, az osztálytársak számon tartója. minden érettségi találkozó lelkes szervezője, a diákbarátságokat követően a már felnőtt családokat is összefogó szervező. Ezt senki sem tudja már utánad csinálni...

Ismét elment közülünk egy hűséges ciszterci diák, szegényebbek lettünk egy igaz jó emberrel...

H A L O T T A I N K

Diáktársaink, akiknek halálhíréről értesültünk:

Balázs András (1936) – Budapest

Gömöri (Wagner) József (1951) – Eger

Requiescant in pace!

Ha közölnivalód lenne, légy szíves írd meg vagy telefonáljál Tóth Kamill, 3300 Eger, Vallon u. 33. tel.:(36) 429 642 ill. Oláh Gyula, 1114 Budapest, Bartók Béla út 25. III. 5/A tel.:(1) 386 2295 vagy E-mail: olah@hbc.hu – címére.

Az Egri FEHÉR/FEKETE 2002. húsvéti számát Oláh Gyula, a „Színes”-et Kovács Ottó állította össze.

EGRI *FEHÉR/FEKETE*

a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának hírei
és a Gárdonyi Gimnázium és Szakközépiskola „színes” lapja

NYÁR

Ismerős itt minden. Forró nyár van,
száraz meleg szikkasztja lenn a földet,
az égen fenn a tűz nap sugarában
a futó felhők egymásnak köszönnek.

Leláncolt táj: halottas némaságban
pihennek ezer éve álmok, földek...
pihen a gondolat is, vagy halottraváltan
láncát csörgetve aszott földre görnyed.

Meddig tart még így? Lelkek ugarában
mikor szántanak barázdát a könnyek,
mikor lesz vége kinnak és közönynek?

Hiszen így megfullad a táj, s a földnek
szomorú arcán ráncolt kuszaságban
halott arc dermedt jaja sír föl: nyár van!

Kunszentmárton, 1950. jún. 17.

Ágoston Julián

BESZÉLGETÉS LEVENTE ATYA MUNKÁSSÁGÁRÓL

Levente atya több hazai és nemzetközi munkájáért Fraknói Vilmos-díjat kapott a múlt év novemberében. Ezzel kapcsolatosan megkértük beszéljen munkásságáról eredményeiről. Levente atya készséggel válaszolt feltett kérdéseinkre.

Az elismerés Levente atya több hazai és nemzetközi munkájáért kapta. Sokan olvastuk a Ciszterci Rend története Magyarországon c. írását, mely kéziratban, majd Lékai Lajos A Ciszterciek – eszmény és valóság c. könyv függelékében jelent meg; Sokan ismerjük a gyönyörű kiállítású Ciszterciek c. könyvét is; a Repertorium historicum Ordinis Cisterciensis in Hungaria 1984-ben Rómában megjelent könyvét, valamint a Katolikus Lexikonban említett még több, latin nyelven íródott könyvét elsősorban a szakemberek forgatják.

Melyek azok a munkái, melyeket a Fraknói-díjjal jutalmaztak.

A Fraknói-díjat egyháztörténeti munkásságomért kaptam. Már az 1940-es években mint egyetemista érdekelt a szerzetesrendek története, elsősorban természetesen a cisztercieké. 1940-ben el kezdtem gyűjteni a ciszterci rendre és a ciszterci apátságokra vonatkozó irodalom

bibliográfiáját, és azt megszakításokkal mind a mai napig folytattam. 1963-tól az Országos Széchényi Könyvtárban volt munkahelyem, és ott könnyebben hozzájutottam a könyvekhez. Behatóan foglalkoztam a pálosok hazai történetével. Kutatásaim eredményét Gyöngyösi Gergely pálos generális művének általam készített forráskiadásához csatoltam (1988 Akadémiai Kiadó). Kutatásaimat a középkorban Magyarországon meglepedett minden szerzetesrendre kiterjesztettem. Tanulmányaim hazai és külföldi folyóiratokban és tanulmánykötetekben jelentek meg. Itthon a Korai Magyar Történeti Lexikonban (Budapest 1944 Akadémiai Kiadó) és a Magyar Katolikus Lexikon eddig megjelent hat kötetében írtam számos szócikket a szerzetesrendekről és magyarországi kolostorokról. Terjedelmes összefoglaló tanulmányt készítettem a magyarországi szerzetesség történetéről a kezdetektől napjainkig az olasz nyelvű Dizionario degli instituti di perfezione 9. kötetének Ungheria címszó alatt (Róma 1997) Ugyanezen mű 2. kötetében jelent meg 1975-ben összeállításom a középkorban alapított 740 ciszterci férfi apátság elterjedéséről és fennállásának idejéről.

Legutóbb a magyarországi bencések és monostoros helyek történetét foglaltam össze a Pannonhalmán 2001-ben megjelent Paradisum plantavit c. kötetben.

A kitüntetéssel kapcsolatos hírben olvashatjuk: ... Az egyháztörténész jelenleg a Ciszterci Rend történelmi adattárán és a Zirci Apátság monográfiáján dolgozik. Kérjük, beszéljen nekünk egy kicsit többet e munkásságáról.

A ciszterci rendre és a ciszterci apátságokra vonatkozó adatgyűjtésemet időközben kiterjesztettem helymeghatározás, alapítás, fontosabb események, épületek, levéltár,

könyvtár, gazdaság, jövedelem, szerzetesi létszám és tevékenységek, kiváló személyek, stb. adataival. Kb. 1600 férfi és női apátságról. 60 év alatt rengeteg anyagot gyűjtöttem. Tizenkét külföldi utam alkalmával felkerestem mintegy 320 egykori apátság színhelyét. Számos könyvtárban dolgoztam, a legfontosabb könyveket és folyóiratokat a ciszterci rendről beszereztem. A múlt évben kezdtem a hatalmas gyűjtött anyag rendezését, kiegészítését és számítógépes feldolgozását. Angliával kezdtem részben angol, részben latin és magyar nyelven. Számításom szerint öt évre lesz kb. szükség. A cél egy adattár, amelyet folyamatosan ki lehet egészíteni a még hiányzó vagy újabban feltárt adatokkal, megállapításokkal. – Külön feladatot jelent a zirci apátság és Zirc város történetének feldolgozása Horváth Konstantin 1930-ban Zirc történetéről megírt könyve igen jó, de itt-ott át kell dolgozni, és azóta eltelt 72 év alatt sok minden történt.

Az újságunk karácsonyi számában egy felhívás jelent meg: Levente atya a zirci újkönyvtár részére kér hiányzó Értesítőket. Feltűnő e felhívásban az „újkönyvtár” említése. Mit kell ismernünk erről, hiszen az Apátság épületében létezik egy országos hírű könyvtár.

A zirci apátság régi nagy, értékes könyvtárát az Országos Széchényi Könyvtár kezeli. Az elmúlt 12 évben túlnyomórészt rendtársak hagyatékából és adományából összeállt a „Zirci Apátság Újkönyvtára”, kb. 25 000 kötet. Néhány év óta új könyvek vételével is fejlesztem. Különös hangsúlyt fektetek a hazai egyháztörténetre, azon belül a szerzetesrendek és szerzetesházak történetére. Legjelentősebb a ciszterci gyűjtemény, amely külön helyiséget kapott, és állománya európai viszonylatban is igen jelentős. Zakar Polikárp főapátúrral, aki mindig támogatta rendtörténeti munkámat, szeretnék a korábban Rómában kiadott *Analecta Cisterciensia* folyóiratot is folytatni.

Köszönjük Levente atyának, hogy bepillantást engedett munkásságába.

A rend több mint kétszáz éven át sok tudós ciszterci tanárt adott nemzetünknek. Istennek hála, hogy ez a szép sor tovább folytatódik.

Emlékezés, de inkább nyílt levél

Örömmel olvastam az Egri Fehér/Fekete húsvéti számában Hervay Levente atya kitüntetéséről tudósító hírt. Jókora késéssel ugyan, de én is gratulálok és még sok hasonló elismerést kívánok Levente atyának

A rövid hír egy mondata szerint Levente atya 1948-ig az egri Szent Bernát gimnáziumban tanított. Ez a szűk szavú megállapítás bennem az emlékezés és az érzések lavináját indította el. Néha elég csupán egy kép, egy felvillanás, egy mondat, mely felidézi múltunk gyötrelmekkel és boldogsággal kevert egy-egy szakaszát. 1948-ig iskolánkban tanított... Mi minden van ebben számomra, aki – igen sokadmagammal hamar kiszakadtam e csodálatos közösségből! Mégis, ez a rövid szakasz életem meghatározó fonalává vált.

Levente atya osztályfőnököm, lelki atyám és erdőjáró mesterem volt és maradt, bár az iskola épületből már rég kiléptünk és találkozni is csupán véletlenszerűen találkoztunk az elmúlt negyven egynéhány év alatt.

Milyen hihetetlenül élesek a képek... Fogja kezünket, nekünk, kiscserkészeknek és finoman viszi rá ujjainkat a bonyolult csomók megkötésére az 1949-es mátrai táborozáskor, ahol esténként Vongrey Bódog atya trombita-szólóit hallgattuk... Mert az élet nem állt meg az államosítással és a cserkészzet betiltásával. Levente atya

tovább nevelt, tanított, erdőt járt, – miközben a hatalom szorongatta és egy kicsi, zsúfolt szobában lakott. Ide jártunk hozzá, amíg lehetett, itt kaptunk tőle lelki vigaszt, nem is tudtuk, hogy az ő támasza abban az időben csupán az Úr lehetett. Az a kis szoba nekünk kincses barlang volt, egy egészen más világ, mint amilyenben a szobán kívül éltek az emberek.

Nem emlékszem arra, hogy bármit is erőlködve tanultunk volna Tőle. Olyan észrevétlenül, olyan „ravaszul” csempészte fejünkbe, kezünkbe, de főleg szívünkbe a tudást és a szeretetet, hogy észre sem vettük, mennyire változunk. Tetteivel, példaadásával tanított. Még nemtetszését is csak szelíd mosollyal és kissé szigorúbb pillantással fejezte ki. Az erdőben hangtalanul lépkedve, csak kézjelekkel figyelmeztetett még arra is, ne lépj az utadba kerülő hangyára se, az is olyan fontos teremtmény, mint te magad vagy. Úgy járt, úgy élt az erdőben, mint az indiánok. Sorra kutatta fel a Bükk rejtett táborozó helyeit, ahol tovább éltük titokban a cserkészetet, fűrödtünk jellemformáló erejében. Derecske lápa, Pazsag, Bánya lápa, Tászkás – megannyi felejthetetlen tábor! Nézem barangolásaim naplóját, meg „indián naplónk”-at (mert a veszélyessé vált cserkészlet után néhányan „indián törzsből” folytattuk a számunkra elfogadható, egyetlen életformát): „Bánya lápa, 1952: meglátogatott bennünket Felsőtárkányból Kádár Gábor atya (a későbbi áldott emlékü egri érsek) és csak másnap este ment vissza. Reggel az egész

tábor azon derült, hogy a kisméretű, elnyútt sátorból kilógott Gábor atya lába és egy nagy hátizsák volt ráhúzva, hálósák gyanánt.”

Tászkás, 1955 augusztus: „A Levente atya vezette leánytábort három – immár egyetemi hallgató – „indián” tanítványa, Kóborló Farkas (Molnár Miklós), Szürke Bagoly (Gál Tibor) és Fekete Szarvas (jómagam) támadja meg és nagyszerű tábordulást, riasztást hajt végre.”

Csak néhány a kiragadott emlékekből...

Kedves Levente atya! – az 1946-tól számított szűk néhány év az iszonyatos szegénység és politikai reménytelenség mellett ezeket az élményeket jelenti számomra és ezek az utóbbiak a döntők, Ezek adtak erőt a megpróbáltatásokban, hosszantartó betegségek teljes leküzdésében, sikerek eléréséhez, és most is ezek adnak erőt az immár „nyugdíjas” életemhez., HÁLÁS KÖSZÖNETEM ÉRTÜK’

Ez a néhány gondolatom amolyan „nyílt levél”-nek sikeredett. Jobb is így, mert legalább azokkal is megoszthatom érzéseimet, akik Levente atya tanítványai, ismerősei.

Mindenható Úrnak áldását kérve további tevékenységére maradok hű tanítványa

Dr. Húsvéti Tibor

VIRÁGCSOKROK A ZIRCI TEMETŐBEN

II. rész

6. Mély, igazán tartós kapcsolat alakult ki Hegyi Kapisztránnal, az egri gimnázium szigorú igazgatójával. Mély volt ez a kapcsolat, mint Rónai Detrével, de Hegyi Kapisztránhoz legalább egy évtizedig jártam beszélgetni, gyónni, tanácsot kérni, tanulni, megpihenni. Furcsa, de a gimnázium igazgatójával kevesen kerültek ilyen tartós és meleg kapcsolatba. Ő azt hiszem, fiának fogadott engem, én atyámként tiszteltem. Talán elsős gimnazista lehettem, mikor az orvosi szoba előtt álltunk vizsgálatra sorban. Benn a rendelőben Sziklay doktor úr valamennyiünk testalkatát, egészségi állapotát, fogazatát, szemét megvizsgálta, magasságát, testsúlyát megmérte. Ott toporogtunk hangoskodtunk, s engem, aki talán a legalacsonyabb lehettem az osztályban nagyon barátságosan magasra emelt. A háború után, amikor a gazdagabbak is szegények voltak, végignézve az oszlopba állított mind a nyolc osztályt, engem kihívtak s a szobájába rendelt. Félttem, de nagy bajra nem gondoltam. Majd bekopogtam hozzá s ő levettette velem lyukas talpú, novemberre semmiképpen nem való tornacipőmet, s szobájában kitett sok-sok bakancsra mutatott:

– Válassz magadnak egyet! – Így lett legalább két télre bakancsom. Gyakran ministráltam neki és így mindig közelebb és közelebb kerültem hozzá. Majd éveken keresztül nekem tudtam megnyílni igazán és tisztán, s tőle sokszor egész órát is igénybe vevő beszélgetés után mindig megnyugodva, mindig terhemtől mentesülve távoztam. Amikor latin szakos egyetemista lettem, ő kérésem nélkül

felajánlotta nekem a legjobb latin szótárt, az ún. Finályt. Majd sokkal később, egy rendtársának hagyatékát hívott rendezni, akkor pedig egy teljes sorozat Révai lexikont kaptam tőle így:

– Vidd, neked szükséged van rá!

Nem hiszem, hogy elmulasztottam volna otthon, Egerben létező meglátogatását. Mindig bölcs tanáccsal távoztam el tőle. Ilyenkor ő is rágyújtott egy cigarettára vagy szivarra, s hosszasan beszámoltam neki egyetemi élményeimről, arról a lányról, akit nagyon szerettem, s akit később feleségül is vettem.

1959-ben az egri szemináriumban a kispapoknak latin tanított, s ennek az évnak a nyarán ő esketett az egri ciszterci templomban. Néhány mondata kicsalta szememből a könnyeket, hiszen, ha valaki, ő igazán pontosan tudta életem minden jelentős eredményét, s ha valaki, ő igazán szívhez szólóan tudott hozzám, hozzánk szólni, hiszen mióta megismertem későbbi feleségemet, azóta már kettesben jártunk hozzá beszélgetni. Beszédében, amit házasságkötésünk alkalmával mondott, nemcsak gimnáziumi és egyetemi éveimre szentelt néhány mondatot, hanem feleségemmel közös terveinkhez is adott szívhez szóló gondolatokat.

Élete vége felé súlyos szembetegsége miatt megkereste egyik volt szemorvos tanítványát panaszával, aki azonnal, kertelés nélkül megmondta a diagnózist, majd a gyógyítás egyetlen, de radikális módját:

– Gábor bácsi, ki kell venni az egyik szemét nagyon gyorsan, mert a betegség a másikra is átterjedhet.

A sokkal idősebb Hegyi Kapisztrán így válaszolt:

– Holnap, holnapután nem érek rá, már megbeszéltem programom van, de az ezt követő valamelyik napon jövök, ha van ágyad számomra. Volt ágy, s így az operáció után egyik szemét teljesen elvesztette, másik szemével meg már a műtét előtt is nagyon gyengén látott. Egyszer Fadrusz utcai alkalmi szobájában kerestem fel a délelőtti órákban. Akkor már egyáltalán nem látott egyik szemével sem. Éppen misére készült, ministráltam és segítettem neki, hiszen fájdalmas volt látnom, ahogyan szobája terített asztalán kereste a paténát, a kelyhet. Meg is kért:

– Add a kezembe a paténát!

Majd jóval később:

– Vezesd a kezem a kehelyhez! – Tettem nagy örömmel, hiszen nemcsak neki segítettem, hanem az Istennek is szolgáltam. Ezután meghívott egy közeli vendéglőbe ebédelni. Fehér bot nélkül, nagyon bátran közlekedett. Én meg méltatlankodtam:

– Gábor bácsi, miért nem hord fehér botot?

Válasza nem volt számomra megnyugtató.

– Tetszik tudni, hogy Richter Matyi bácsi is így halt meg a rohanó forgalomban? – Tudta, de a fehér botot emlékezetem szerint soha nem használta.

Az egri gimnázium fennállásának háromszázadik évfordulóján a gimnázium zászlója előtt emlékezetesen szép és mértékletesen rövid beszédet mondott:

Utoljára akkor találkoztam vele, amikor a rend a zirci apátság épületének egy nagyon kicsiny részét visszakapta, s azon a napon először valamennyi rendtag fehér feketében és kukullával koncerebrált a zirci templom szentélyében. Akkor, ebben a megrendítően szép órában a mise megkezdése előtt a sekrestyében találtam rá. Éppen a kukullát ügyetlenkedte vakon magára, majd elindult volna falat tapogatva a templomba a stallumok felé. Bizonytalanságát látva karon fogtam s megrendülten bevezettem. Számomra akkor ő volt a ciszterci rend, amely ekkor szinte teljesen vakon, félve a jövőtől, de bízva a Szentlélekisten erejében elindul a negyven év szétszórása után a biztató jövő felé.

7. Egészen más, baráti kapcsolat fűzött Szita Árpádhoz. A fiatal Árpád, háta mögött már a könnyűnek egyáltalán nem tartott teológiai doktorátussal szép jövő elé nézhetett volna, ha a rendet a többivel együtt nem szórták volna szét összeállíthatatlan darabokra. Bizonyára egy külföldi tanulmányút, hosszabb teológiai kutatás tehette volna szebbé életét. Ő azonban a szétszórás után előbb káplán lett egy Eger közeli falucskában majd hamarosan Miskolcra került, ahol az újdíósgyőri templomban volt káplán. Innen Nyíregyházára helyezte ordináriusa, majd Kenézlőn és Bújban tette kötelességét. Élete utolsó szakaszában a Miskolc melletti Bükk-szentkereszten volt lelkipásztor. Az ő egyéniségének úgy hiszem Kenézlő és Búj egyáltalában nem feleltek meg. Ő tanárnak készült, itt pedig egyszerű falusi emberek között kellett hirdetnie az evangéliumot. Tette zokszó nélkül. Sőt Kenézlőn a templom belsejét teljesen átalakította az új liturgikus rend

szerint, új szembemiséző oltárt készíttetett. Ordináriusa, az egri érsek igen gyakran vitte hozzá külföldi vendégeit, mert szembemiséző oltárt vagy az új keresztutat vagy az oltárképet modernnek és példaadónak találta. A plébánia épületét modernizáltatta, Kényelmesen berendezett otthonába mindig szeretettel fogadta barátait, vendégeit és azok családtagjait. Magam is nagy családommal gyakran jártam nála. Gyermekeim élvezték a szabad falusi levegőt, szép időben fürödni mentünk a festői szép Tiszaparra, esténként pedig nagyokat beszélgettünk mindenről, családról, gyermekeinkről, kutatási témáinkról, pedagógiai kérdésekről. Egy bizonyos, mindannyian nagyon jól éreztük magunkat nála. Ő pedig szívesen látott minket, soha nem éreztük, hogy valaha terhére lettünk volna. Nagyon bensőséges jó barátunk lett. Ő minket, mi őt erősítettük a hitben, a reményben és a szeretetben. Nekünk rá volt szükségünk, neki talán ránk.

Szerencsés véletlennek mondható, hogy az ő állomáshelyei azonosak vagy közel voltak az enyéimhez. Utol-só állomáshelye Eger volt. Akkor, életében talán csak akkor került olyan helyre, ahol jól érezhette magát. Ő volt első ciszterci lelkésze az egri Szent Bernát templomnak a rend talpra állása után. Végre otthon volt. Az Isten azonban neki akkor már újabb sorsot szánt. Hamarosan megpecsételte sorsát a gyógyíthatatlan betegség. S ahogyan engem, minket olyan leírhatatlan testvéri szeretettel fogadott, úgy ölelte magához a közeli halál gondolatát is. Megoperáltatta magát, hiszen Isten csak akkor segít a betegnek, ha maga is meg akar gyógyulni. Az ország legjobb onkológusa, nekem diákkori jó barátom, ministránstársam műtötte. A műtét azonban nem sikerülhetett, hiszen már annyira elhatalmasodott rajta a betegség, hogy a műtét már nem segíthetett rajta. Akkor hallottam egyetlen egyszer méltatlankodni:

– Miért nem mondta meg nekem a főorvos, hogy már nem tudott rajtam segíteni? Ha tudtam volna, hogy menthetetlen vagyok, jobban felkészültem volna a halálra. Pap vagyok, nem állhatok az Isten elé készületlenül.

Eltávozása előtt néhány nappal ragyogó napsütésben ültünk le a ciszterci templom tövébe egy padra. A magasra nőt fákról már aprózva hullott a levél, a nap azonban még mindig úgy sütött, mintha még mindig nyár lenne. Pedig az ősz már itt volt, az ő életében a tél már csak néhány nap volt hátra. Feleségemmel ketten fogtuk karon a mérhetetlen vékonyra fogyott papbarátot. Egy fohászra még betértünk a templomba. Leült templomának bezárt rácsa elé az egy személyes padra, botjára hajtotta fejét és hosszan imádkozott. Akkor hosszú percekig már nem volt velünk. Messze járt. Majd felemelte fejét s hosszan ecsegett a főoltár művészi struktúráját. Az egri főoltár szobor csoportozata az újszövetség áldozatát mutatja be annak ószövetségi előképeivel. Most őt hívta magához az Isten, ő pedig vállalta hosszú szenvedés és a korai halál áldozatát rendjéért, rendje feltámadásáért, talpra állásáért.

Kilián István

Befejező rész a köv. számunkban

HOGY TARTSAM A LELKET A FOGOLYTÁRSAIMBAN...” II. rész

2002. március 11-én iskolánkba látogatott Olofsson Placid atya, bencés rendi szerzetes, aki a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja alkalmából nagyszerű, élvezetes előadást tartott iskolánk 11. évfolyamos tanulóinak. Sajnos, az előadás varázsát nem tudjuk a papíron megjeleníteni, de gondolatokat meg kell osztanunk iskolánk minden tanulóival. Értsék meg, szívleljék meg az elhangzottakat! Az előadás első részét a húsvéti számban közöltük.

Az előadás első része az előző, húsvéti számban olvasható. Ebben az atya a letartóztatásáról, az Andrassy út 60-ban eltöltött időszokról beszélt. Előadásában hangsúlyt kapott, hogy az embernek mindig tudnia kell, rá kell jönnie, hogy „mit is akar velem a jó Isten”, mert semmi sem történik „értelmetlenül”. Majd az atya a lágeréveiről beszélt, ismertette azokat a szabályokat, amelyek biztosították, hogy megmaradhasson Embernek az embertelenségben. E szabályokból már elárult hármat...

A negyedik szabály vallásosabb, mert így szövegeztük meg: A vallásos embernek van hova kapaszkodni, s könnyebb a szenvedést elviselni! Nekünk, hívő embereknek a mindenható Istenbe lehet kapaszkodni, tehát nekünk a hitünk alapján könnyebb elviselni a szenvedést. És mi rájöttünk arra, hogy a mindenható Isten is akarta, hogy mi túléljük a szenvedést. Ennek az akaratnak annyi megnyilvánulását, annyi jelét éltük meg, hogy még a vallástalanok is rájöttek arra, hogy az Úristen is akarta, hogy mi megmaradjunk. S el kell mondanom, hogy a kommunizmus alatt nem tehetjük, de 1990 óta mi összejövünk november egyik szombatján ott, ahol én dolgozom, abban a kéttornyú ciszterci templomban. 1991-ben hatszázán voltunk, most már csak olyan háromszáznegyvenen-háromszázötvenen voltunk. Hát, Istenem, öregszünk. Akkor sem voltunk csecsemők, s én már negyvenhat éve jöttem haza. Két nagy turnusban jöttek haza a lágerekből. Először Sztálin halála után érkeztek meg háromezer-egynéhányszázán. Én '55. november végén jöttem haza 3314-ed magammal. Tehát én nem az mondom, hogy csoda, de ítéljétek meg ti magatok. Számomra ez a legmellbevágóbb dolog, ami velem történt. Én legalább tíz ponton nem értem az eseményt.

1953 augusztusában az északi Jeges-tengerről – ahol szintén volt egy láger – tíz fogolytársunk érkezett. Közöttük volt egy magyar, Kalocsa melletti faluból származott, és henteslegény volt. Nagyon szerettem,

és odajött – amikor megtudta, hogy pap vagyok -, és hozott nekem valamit. Ez a valami könyvszerűség lehetett, mert nem voltak már fedőlapjai. És elmondja, hogy ott az északi Jeges-tengernél – ami tőlünk hatezer kilométer – valami rossz fát tett a tűzre, és büntetésből kapott három nap sötétzárkát. A sötétzárka egy picike kis ház, fenyőgerendákból épült, kívülről be is van vakolva, ablaka nincs. Amikor becsukják oda az embert, az a legkellemetlenebb, hogy nem tudja, milyen napszak van. Egyszer kap egy tányér levest, máskor egy darab kenyeret. Így telnek a napok. – Tehát amikor őt oda becsukták, kínjában elkezdte tapogatnia falat, s ott talált egy könyvre emlékeztető valamit, amit a gatyájának a korcába bekötött. És itt jönnek az érthetlenségek. Hogy nem bukott le a számtalan motozásokon? Hogy tudta háromezer kilométeren keresztül megőrizni? Hogy került oda az a „könyv”? A „könyv” a Szent István Társulat által 1930-ban kinyomtatott egypengős, olcsó újszövetségi Szentírás volt. Gondoljátok el, nyolc-kilenc éve nem láttunk magyar betűt, magyar szó! Negyvenhárom ívre szedtük szét, és háromnaponként cseréltük egymás között az íveket. Ott nem volt vallási felekezet, nem volt hívő vagy hitetlen, amikor egy kis fény volt, olvastuk, olvastuk a magyar szavakat. Ezt az Úristen küldte nekünk! Tizenhat lap egy ív, változtatni kellett, mert nem tudtuk elolvasni az íveket, így hetenként cseréltünk. Megállapodtunk abban is, hogy példákat keressünk a túlélési szabályokra, s így napközben is tudunk beszélgetni arról, hogy mit találtunk a Szentírásban.

Én hét évig tanultam teológiát Pannonhalmán, de az első szabályra egy fogolytársam talált rá. Jézus ezt mondta „... a madaraknak van fészük, a rókáknak van odújuk, az emberfiának nincs hová lehajtani a fejét”. Egy fogolytársamnak kellett felfedeznie ott a lágerben, hogy Jézus sohasem panaszkodott. A második szabályra nem volt nehéz rátalálni, mert az öröm rengetegszer szerepel a Bibliában. Például Szent Pál írja, hogy „Bilincsből vagyok, mégis túlárad bennem az öröm. Ti is örvendeztetek...” A harmadik szabályra is egy fogolytársam talált rá, mert mondja egyszer, hogy Jézusnak van csúnya példabeszéde, amikor is a farizeusról és a vámosról szól. A farizeus egy szent ember volt, sokat böjtölt, imádkozott, s nem követte el azokat a bűnöket, amelyeket a vámos. S Jézus mégis azt mondta, hogy a vámos megigazultan ment haza, nem úgy, mint az a szent ember. Tehát ne tartsuk magunkat olyan nagyon tökéletesnek, mert akkor nem fogunk megigazulni! Hozzá kell tehát tennem, hogy ezeket az

íveket nekünk el kellett dugni, sokszor el kellett ásni, s voltak olyan ívek, amelyeket el is vettek a katonák tőlünk. Három és fél hónapig volt lehetőségünk olvasni az íveket, mert ronggyá olvastuk a lapokat. Ezért is mondtam én már sokszor Pesten a bibliai csoportoknak, hogy nem az a feladata a Bibliának, hogy a polcon porosodjék. Tessék ronggyá olvasni! Lehet, mert mi megtettük!

A legszemélyesebb példa az, amikor a saját kínjaimat mondom. Egy pap sem ujjong, amikor letartóztatják, és elítélik tíz évre, mert ez azt is jelenti, hogy tíz évig nem fogok misézni. A pap életének, mindennapjainak fontos része, hogy miséznek. Megpróbáltam elgondolni, hogyan lehetne mégis misézni. Szükség van a szent miséhez egy felszentelt papra, kenyérré vagy ostyára és borra. Papnak ott voltam én, a kenyérünk annyira szójás volt, hogy azzal nem mertem misézni. Már az első hónapokban észrevettem, hogy a lettek és a litvánok – mint szovjet állampolgárok - kaphattak csomagot, abban különböző színű ostyalapot, az oplatkát. Ez egy olyan népszokás, amelyet karácsonykor a családfő a család összetartozásaként ad a családtagoknak, s így elküldték a rabságban sínylődőknek is. Ez jó, ostyám már van. Ott, ahol én voltam, június elején még hó volt, szeptember közepén már hó volt. Ott szőlőt termelni nem lehet, meg hát a szovjet ember nem bort iszik, hanem – ugye – vodkát. Készítenek is répából, káposztából, kukoricából, még tán homokból is. De vodkával misézni nem lehet, oda bor kell. S most jön az Úristen! Odavezényel az Úristen egy olasz jezsuitát, a Leonét, aki most Kanadában van. Mondom neki, hogy ostyám van, de borom nincs. Mondja erre, hogy XII. Pius pápa 1942-ben kiadott rendelkezésében, sajátos körülmények között lehetővé tette a nem kiérlelt helyett szőlő levélével is lehet misézni. Te, jóságos ég! Az én kaukázusi fogolytársaim a csomagjaikban rendszeresen kaptak szőlőt. Négyszáz gramm kenyérért két fürtöt kaptam. Minden szemből két-három csepp lét kinyomtam, így most már tudtam misézni. - Az igazsághoz tartozik, hogy XII. Pius pápa nem egészen a Gulagra gondolt, hanem Szaúd-Arábiára és környékére, mert ekkor került ott hatalomra az a mohamedán államvezetés, amely a mohamedán törvények bevezetésével szigorúan tiltotta a szeszes ital fogyasztását. Tehát az ottani katolikus kápolnában nem lehetett bort tartani, szőlőlevet igen, tehát a Szentatya erre gondolt. – Este megittam két nagy pohár vizet, így éjszaka fel kellett ébrednem, így a mise időpontja éjszaka kettő és három óra között volt, a felső priccsen, a poloskákat elzavarva, hason fekvé miséztem. Reggel tudtam áldoztatnia társaimat. És hogy ez mit jelentett nekünk? Ez az Úristennek megint egy olyan csodálatos ötlete volt, amiért mi nem tudtunk elég egyszerűen, se litván, se lengyel fogolytárs a közelemben, s már erősen fogytán volt az oplatka-készlet. S láttam, hogy az egyik nagydarab, moszkvai brigádtársam nem eszi meg a káposztaleveshez adott kenyeret, s nem eszi meg másnap se, harmadik nap se. Azt hittem, öngyilkos akar lenni. Fellázad bennem a lelkiismeret, s kérdőre vontam. Elmondta, hogy nem akar öngyilkos lenni, hanem ő hithű zsidó, s a jó kipur ünnepe előtt hat héttel – az ünnep szeptember végén van – nem eszik kovászos kenyeret. A moszkvai zsidó hitközségtől kapott maceszt, kovásztalan kenyeret. Megkértem őt, hogy kérjen számomra is abból a ma-

ceszből. Ha az Úrjézus Krisztusnak az utolsó vacsorán jó volt a macesz, akkor én se finnyáskodhatok! Két kiló maceszt kaptam a moszkvai izraelita hitközségtől, amelyből négy hónapon keresztül miséztem! Én, a magyar bencés a szovjet lágerben macesssal misézek. Ilyet talált ki az Úristen! Ezeket a dolgokat nem lehet másként magyarázni, csak úgy, hogy maga az Úristen is akarja, hogy mi túléljük ezt a poklot! Persze voltak nemcsak ilyen szimpatikus ötletei is az Úristennek, elmesélném ezekből a legdrámaibbat!

1955 novemberében aláírtuk, hogy hazajövünk, de nem ugrottunk a plafonig, mert tudtuk, hogy a szovjetek csak ígéretnek, s ritkán teljesítenek. Amikor már nyolcszáz magyart összegyűjtöttek, mégis úgy látszott, terveik voltak velünk. Aztán ezren lettünk, majd ezerháromszázan, s hozták a szerelvényeket, már látszott, hogy vinni akarnak bennünket valahová. Lehet, hogy hazavisznek. Akkor én elmondtam a többieknek, hogy mi nem tudjuk, hogy mi van Magyarországon, tíz éve nem hallottunk róla semmit. Ha most mi hazamegyünk, új életet kell kezdenünk, amelyet nem lehet megkezdeni azzal a gyűlölettel, ami a szívünkben van a kommunizmus iránt. Nekünk ki kell engesztelődni, mert így élni nem lehet! Tehát az utolsó két napban mi rengeteget beszélgettünk, ki akartuk beszélni a gyűlöletet magunkból! Közöttünk volt egy másik csoport, amelynek a vezére azt mondta, hogy ha még egyszer géppisztoly lesz a kezében, a csecsemőnek sem fog kegyelmezni. Nem tudtuk egymást meggyőzni. Amikor aztán már a vagonba ültünk, újra összebarátkoztunk, mert mégis csak együtt szenvedtünk, s most már együtt megyünk haza. Tizenkét napon keresztül utaztunk, a tizedik napon Lembergben - mai nevén Lvovnak hívják – voltunk., háromszáz kilométerre a határtól. Az egész szerelvénynek volt egy szovjet parancsnoka, és volt két katonája. Nem félték attól, hogy a hazamenő vonatról valaki is megszökik. A parancsnoknak azonban az ezerháromszázhetvenkét embert kellett átadni a magyar hatóságoknak Csapnál, a határon. Lembergben bajba keveredett, mert az egyik társunk úgy belázasodott, hogy a vonatparancsnok kihívta a katonai kórházból a sebszállító kocsit, s fájdalmasan váltunk meg tőle, s alá kellett írunk a főhadnagynak, hogy itthagya a társunkat, s nem ő vesztette el. Csapon aztán meghallottuk, hogy a társunk már a kocsiból sem tudott kiszállni, mert meghalt. Ez nagyon nagy fájdalom volt. Ez a társunk volt a „géppisztolyos”. Azt mondta a mellett levő társam: „Atya, úgy látszik, nem lehet játszani az Istennel!” Az volt a jelszónk, hogy nem vagyunk méltók arra, hogy a hazánk földjére lépjünk, ha ilyen gyűlölet van bennünk. Ő, aki géppisztollyal akart elégtételt szerezni magának, nem lépett, magyar földre! Azt sem tudjuk, hol van eltemetve. Hát így is fejbe tud kólintani az Úristen, ha akar!

A hazaérkezésünk azonban nemcsak ezért nem volt kellemes. A magyar vasút 13 centivel keskenyebb, mint a szovjet, tehát nekünk át kellett szállni a határon! Szabadon jöttünk Szovjetunióban, Magyarországon pedig a marhavagonokat – amelyekbe átszállítottak bennünket – lezárták. A társaim zúgolódtak is, de ez még csak a kezdet volt, mert a nyíregyházi lovassági laktanyában szálltunk ki, s zárt, géppisztolyos rendőrkordon fogadott bennünket. Szervezési hiba miatt nem fértünk be az ebédlőbe egyszerre. Három csoportra

osztottak bennünket, én az első csoportba kerültem. Nagyon néztünk, mert az asztal le volt terítve fehér abrosszal, tányérral, késsel, villával, fehér kenyérral - ami félbarna volt, de a lágerban kapott kenyérhez képest fehér volt – egy fél pohár borral, egy jonotán almával. Úgy gondoltuk, hogy ez a siralomház, s innen visznek bennünket kivégezni. Aztán azt tapasztaltuk, hogy nem visznek. A magyar kommunista rendőrség azt hitte, hogy mi beszervezettek vagyunk, s mi különleges megbízatással érkeztünk, mi ellenőrizni akarjuk őket. Nagyon udvariasak voltak velünk, rohamkocsikkal vittek ki bennünket az állomásra, de engem már Pannónhalmára nem engedtek, csak az édesanyámhoz, aki akkor még élt. A staffirungunk a következőkből állt: egy vasúti jegy, egy tüdőszűrést igazoló papír, egy vékony szelet parizerrel töltött zsömlé, egy húszforintos bankó, egy doboz Munkás cigaretták. A nyíregyházi állomáson döbentben tapasztaltuk, hogy lehet élni géppisztolyos katonák és kutyás őrök nélkül is. Tíz esztendő alatt az ember leszokik a tisztességes emberi életről. De olyan csúnya gúnyákba voltunk, hogy úgy döntöttünk, inkább oroszul beszélgetünk. Este érkeztünk Debrecenbe, már sötét volt, s magyarra váltottunk, mert ha a sötétben lekennek nekünk egy nagy büdös pofont, biztosan nem nekünk szánták. Negyedtizenegyre érkeztünk a Nyugati pályaudvarra. Nekem voltak olyan emlékeim, hogy a 49-es villamos megy a Nyugatitól Kelenföldre. A szerelvény három kocsi állt, mi a harmadikra mertünk csak felszállni. Az első kocsiiban nem volt kalauz, aki aztán nagy bajba került, mert nekünk csak húsz forintosunk volt, s egy vonaljegy akkor huszonnégy fillérbe került. Hatan utaztunk, gavallér voltam, én fizettem a jegyeket. A Gellért-téren – miután magam maradtam a kocsiban, mert a többiek leszálltak – inamba szállt a bátorságom. Háromnegyed tizenegy volt, eszembe jutott, hogy ha én édesanyámhoz becsengetek, felköltöm az első álmából, nyolcvan felé közeledett, szívbjajos is volt, ott esik össze, mert nem tudja, hogy én jövök. Nem mertem haza menni, gondoltam a Móricz Zsigmond körtéren, egy padon megalszom, s majd reggel haza megyek. November 25-e volt, hűvös volt, fújt a szél, s azt se szerettem volna, ha az első éjszakán az őrszobában ébrednék fel. A kocsin peronján volt egy fiatalember, odamentem hozzá, s megkértem, segítsen, mert most jövök a Szovjetunióból, s nem merek haza menni. Tegye már meg, hogy becsönget az édesanyámhoz, és megmondja neki, hogy találkozott a fiával, aki hamarosan megérkezik. Tehát legyen egy kis ideje édesanyámnak felkészülni. És most jön megint az Úristen! Nyújtja a kezét: Sághegyi György vagyok, hét évet ültem a Szovjetunióban, 1953-ban szabadultam ugyanabból a táborból. Megöleltük egymást, nem szóltunk semmit, de mindent tudtunk egymásról! Megérkeztünk a házukhoz, ő felment a harmadik emeletre. Becsengetett, az unokabátyám anyósa nyitott ajtót, neki gyorsan elmondta, hogy lent várakozom a kapualjban, s hogy mi az ő feladata. Felköltötték az édesanyámat, elkezdett neki mesélni, az unokatestvérem felesége meg a fia lerohantak hozzám. Amíg ez történik fenn a harmadikon, én lent nézelődök, és meglátom a névtáblán az édesapám nevét, aki 1936-ban meghalt. Jött egy fiatal nő, s nagyon kedvesen odaszólt hozzám, hogy kit tetszik keresni. Én buta, képzeljék el, mit mondok neki: Tulajdonképpen saját magamat. Mint akit puskából kilőttek, úgy ment ki a

kapun, mert háromnegyed tizenegykor ilyen örülléssel találkozni! Közben jött a rokonságom, aztán találkoztam az édesanyámmal, hát azt nem tudom elmesélni!

Inkább azt mesélem el, ami a tíz év alatt a legjobb ízű kacagást jelentette. Akkor én éppen festőként dolgoztam, mögöttem volt a kultúrfelelős hadnagynak a szobája. Ott dolgoztam, s bejött a főnököm, a hóna alatt újságpapírban hoz valamit. Bement az irodájába, s kikiabált értem. Bementem, megálltam az asztala előtt. Elkezdte kicsomagolni azt a valamit, s mesélte, hogy tegnap egy tehervagont toltak ide a láger elé. Ez aligha nem egy német zsákmányszerelvénynek a kocsija. Ez 1952-ben volt, de a szerelvény ez ideig tekerget a nagy Szovjetunióban. Ők feltörték a zárat, s a vagon tele volt sok ezer fából készült véccéülőke. Szépen megcsinálva, lefényezve, mivel náluk csak guggolva van, nem tudtak vele mit csinálni, szépen leplombázták, s így küldözgeték állomásról állomásra. Lehet, hogy még most is tekerget az a vagon valahol. Az én főnököm rutinból kettőn kilopott belőle, azt csomagolta ott ki. Láttam én már véccéülőkét, de amikor a fiókját kihúzta, s kivett belőle egy Lenin képet és egy Sztálin képet, s mondta, hogy keretezzem be, csináljak nekik akasztót, és erősítsem fel a kultúrterem falára, földbe gyökeredzett a lábam. Nekem engedelmeskedni kellett, meg is csináltam, azzal a kis különbséggel, hogy az egyik fogolytársammal megüzentem, hogy amikor a brigád bejön az erdőről, jöjjenek be a kultúrterembe, beszélni szeretnék velük. Be is jöttek, de nem jutottan szóhoz, mert amikor az ajtón beléptek, s látták azt a két képet, elkezdtek kacagni, hogy végre a saját helyükön vannak. A vacsora után az egész láger látni akarta Sztálint és Lenint a megfelelő helyen. Mindenki látta és tudta, miből van a keret. Másnap bementem a főnökömhöz és elmondtam neki, hogy nagyon szép az ötlet, de ha egy magasabb parancsnoka idejön, s meglátja a képeket ebben a keretben, egész biztosan közöttünk fog kikötni.

Még mondok egyet. 1954-ben, Sztálin halála után kaptunk heti pihenőnapot is, vasárnapot, de húsvétvasárnap munkanap volt. Mi akkor már olyan dörszöltek voltunk, hogy tudtuk a napi rendet. Hatkor volt ébresztő, s így mi elhatároztuk, hogy ötkor misézni fogok. Összejöttünk olyan huszonegy-néhányan, elhelyeztük a kis oltárkán az ostyát, a kis feszületet, a két-két piros-fehérvörös vázánkat – amit az asztalosok esztergáltak -, az erdőről hoztak barkát, tehát kicsit húsvéti hangulat szállt le közénk. Voltak kémeink is, akik figyelték az öröket, hogy merre jártak. Igen ám, de még sötét is volt, s lehet, hogy az örök is hibáztak, s így egyszer csak nyílt az ajtó, s belépett két fegyveres őr. Én pedig, ahogy rendeztettem az oltárnál a dolgaimat, felkaptam két zsámolyt, s megindultam az örök felé. A társaim azt hitték, hogy megőrültem, mert úgy nézett, mintha nekik akartam volna menni. Ékes orosz nyelven mondtam neki, hogy bizonyára már régen nem vettek részt húsvéti istentiszteleten. Most kezdem a szentmisémet, itt a zsámoly, foglaljanak helyet. Krisztus feltámadott! Talán az idősebb még válaszolt is rá, de a fiatalabb azt mondta, hogy nem maradhatnak, mert az ellenőrző körutat folytatni kell. Mi folytassuk a misét, de hangosan ne énekeljünk! Tudni kell, hogy ezek a szerencsétlen ateisták pópákkal, azaz papokkal csak filmekben találkoztak, ahol ők örökké énekeltek. Mi szépen megtartottuk a misét, aztán vártuk a büntetést, mert ugye lebuktunk.

Elmúlt két nap, semmi, a harmadik nap elkezdtem magyarázni társaimnak, hogy a szovjet ember hangosan olvasni szeret, írni nem szeret, számolni pedig nem tud. Ezeknek az egyszerű embereknek le kell írni, hogy ők egy összeesküvést lepleztek le, amit leírni nem egyszerű. Várjunk türelemmel. Elmúlt egy hét, s az ortodox hűsvét napján egy román pápa s kilenc társunk a barakk sarkában ténylegesen énekelni kezdtek. A fegyőr elkapta őket, a pópát elvitték sötétzárkába, s nem láttuk őt többé. Jönnek a magyar testvéreim, hogy velünk most már mi lesz? Eltelt egy hónap. - Volt közöttünk egy nagy gazember, a Németh Sanyi, aki most Amerikában van, ha még él. Irtózatos nagy gazember volt. Alig tudtam leszoktatni például arról, hogy ha talált törött üveget, ne törje szilánkokra, s ne csempéssze bele a szovjet fogolytársaink ételébe. Szóval elképesztő, hogy miket tud az ember csinálni a maga gonoszságából. Saját bevallása szerint 1916 óta nem látott templomot belülről, amikor keresztelték. – Jött hozzám a Sanyi, mondja, hogy ezt magyarázzam Isten nélkül. Mondtam neki, hogy Sanyi bátyám, én már rég leszoktam arról, hogy valamit is megmagyarázzak Isten nélkül. De, hogy te mondd ezt nekem, ettől nagyobb örömet nem szerezhettél volna. A hajunk szála nem görbült meg. Számtalan ilyen esetet tudnék mesélni, de már nem untatok senkit sem.

Egyet azért még szabadon elmondanom. Azt mondom, ami a televízióban is elhangzott. A rendszerváltás után közvetlenül a budapesti Honvéd téren felállítottunk egy kőkeresztet szögessdróttal annak a huszonhatezer fogolytársunknak az emlékére, akik kint haltak meg. Emléktáblát is készítettünk, koszorúzást rendezünk, amelynek protokollja: katonazenekar, díszőrség, polgármesteri köszöntő, országgyűlési képviselő ünnepi beszédet mond, én imát mondok. Ezek után odajött hozzám egy fiatalember, hogy ő szeretne interjú készí-

teni a televíziónak. - Nem mondta, hogy melyik televízió, olyan sok mindenfajta van, s az ember nem egyformán szereti mindegyiket. – Beleegyeztem. Elmentünk egy fa alá, s kérdeztem, hogy mekkora interjú akar. Mondta, hogy olyan hat-hét perceset. Kértem, hogy miről beszéljek. Arról – mondja -, hogy mire gondoltam a koszorúzás alatt. Édes, jó Istenem, kit érdekel az, hogy én mire gondoltam. Úgy, hogy elmondtam azt a négy szabályt, amelyet mindig elmondok. A stúdióban tudom, hogy ha adásban vagyunk ég a piros lámpa. A hordozható kamerának nem volt piros lámpája, s én már azt hittem, hogy befejeztük az egészet. A három fiatalembernek, akik a felvételt készítették, nagyon jó indulattal akartam mondani, mert a mai fiatalok, - és ebbe beleértetek titeket is - nem sokat tudnak, s nem nagyon érdeklődnek ám nemcsak ötvenhatról, hanem az egész Gulagról sem, mert az régen volt. A drága jó papák s mamák nemigen meséltek nektek, mert félték, hogy valami bajuk esik. Én tehát ennek a három fiatalnak is azt mondta, hogy azért azt jegyezzétek, hogy az Úristennek van humora. A Szovjetunió tíz évig mindent megtett, hogy tönkre tegyen. Én itt vagyok a nyolcvanhatodik évemmel, s hol van ma már a Szovjetunió. Este a híradóban az interjúból semmi se volt látható csak ez a mondat.

Hol van ma már a Szovjetunió? De én itt vagyok, itt voltam közöttetek, és titeket már több mint egy órája untattalak az élményeimmel. Remélem, éreztétek, hogy a szívem-lelkem mélyéből jött, és én ezt átéltem a Föl-séges Istennek a segítségével. Engedjétek meg, hogy egy áldást adjak nektek, és elmenjek! Nagyon-nagyon szerettem volna, hogy ezekből a történetekből ti is az életre útravalót kaptok! Áldjon meg benneteket, mindannyitokat a mindenható és irgalmas Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Ámen..

IN MEMORIAM

2002. április 7-én súlyos betegségben elhunyt iskolánk tanára *Horváth Sándorné*. Temetése április 10-én volt a Kisasszony temetőben. A sírjánál az iskolánk tanárai és diákjai nevében a dr. Pisákné Balogh Éva igazgató: búcsúzott:

Kedves Gyászoló Család, Tisztelt Gyászoló!

A végső búcsú mindig szomorú és szívemarkolóan fájdalmas. A szívnek nehéz elfogadni, hogy végleg el kell válnunk attól, akit ismertünk, tiszteltünk és szerettünk. Horváth Sándornét, Margót a családtagjain, rokonain kívül a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium diákjai és tanárai is gyászolják.

Közel negyven évet tanított a gimnáziumban. A szó igazi értelmében kiváló pedagógus volt. A tanító munka iránti szeretetét és elkötelezettségét a szülői házból hozta. Gyermekként és ifjúként átélte a kisebbségi sorsot, de a legnehezebb időben is magyar tudott maradni. Hitelesen tudott a haza szeretetére nevelni. Négy évtizedes tanári munkája során a gárdonyis diákok ezreit tanította a természet szépségeire, a biológia tudományára és csodáira. Tanítványai ma már sikeres emberek az élet minden területén. Orvosok, biológusok, tanárok százait segítette hozzá pályája sikeréhez. Az ő kiváló szakmai tudása, pedagógiai hitvallása

megszámlálhatatlan sikeres versenyeredménynek és felvételi vizsgának volt a záloga. Méltán lett a ciszterci gimnázium Gárdonyi-díjas tanára.

Kedves Gyászolók!

Nyolc évvel ezelőtt, amikor a Gárdonyi Gimnázium tanári szobájában vele szemben ültem, csodáltam nemes egyszerűségét, szelíd mosolyát. Csodáltam hangja tisztaságát, a pedagógus pálya iránti alázatát és elkötelezettségét. Vezetőként láttam és éreztem őszinte aggodását az iskoláért, a diákokért. Ő az a pedagógus volt, aki mindig csak adott és észre sem vette, hogy ő maga elfogyott. A Jóisten akaratát és kegyelmét elfogadva, most végleg elment. De elmehet-e igazán az, aki egész életét adta diákjaiért, kollégáiért, aki a maga egyszerűségében a legnemesebb volt köztünk.

Búcsúzom János evangéliumának szavaival: „Most elmegyek ahhoz, aki küldött. De senki sem kérdezi közületek, hová mégy. Inkább szomorúság tölti el a szíveteket, amiért ezt mondtam. De az igazságot mondtam.”
Nyugodjál békében!

HÍREK, ESEMÉNYEK

Diáknapok 2002

2002. április 3-5 között voltak iskolánkban az ez évi diáknapok. Ebben az évben is a tizenegyedik évfolyamos osztályok tanuló közül kerültek ki a diákigazgató-jelöltek, akik programokkal töltötték meg e két napot, s egymással „versenyezve” szerzik meg társaik szavazatait. A diákigazgató-jelöltek a következők voltak: az A osztályból Bocsi Gergely, „Greg”, a B osztályból Kovács Péter, „Pepe” a C osztály és az E osztály közös jelöltje volt Zsebe László, azaz a „Zsebeteam”, és a D osztályt Baffi Attila, „Buffy Attila”, és a K osztályt „Hesusz”, azaz Berecz Tamás, aki a K osztályt képviselte.

A két és félnap minden programján nem tudtam ott lenni, de amerre jártam, fényképeztem. Ezekből a fényképekből válogattam egy csokorra valót.

Bevonul a kihívó Bajnok....

és legyőzi ellenfelét ...

Megjelentek a vámpírok.

megjött „Pepe” és csapata

S végül megjött a „Zsebeteam” és

Ő, a legnagyobb menő.

A diáknapi művészeti bemutatón ebben az évben is színvonalas műsorszámot hallgathattak meg az érdeklődők. Bár az idén kevesebben jelentkezték, mint a tavalyi évben. Öröndetes viszont, hogy az 5. C osztály tanulói közül sokan szerepeltek. A felkészülés és az előadás izgalma a versenyzők számára bizonyára sokáig emlékezetes marad. A nézők a szereplő diájkaink tehetségéről, felkészültségéről győződhetnek meg. Természetesen nehéz dolga volt a zsűrinek az értékelésnél. Az alábbi műsorokban a következő helyezések születtek:

„The Lost Lamp” egy jelenete,

és egy mozdulat „A táncos halála”-ból.

Versmondás	I. hely	Tajti Mariann	9.K oszt
	II. hely	Tóth Éva	9.A oszt.
	III. hely	Telek Tamás	9. B. oszt
	Különdíj	Barta Viktória	5. C oszt.

Radnóti Miklós: Erőltetett menet
Babits Mihály: Ádáz kutya
Petőfi Sándor: Szeget szeggel
Vörösmarty Mihály: Petike

Hangszeres zene:	I. hely	Tordai Vince	5. C oszt	klarinét	Krieger: Memetto
	II. hely	Újlaki Andrea	10. E oszt.	hegedű	Handel: E dur Sonate VI. I-II.téte
	III. hely	Nagy László	10. D. oszt	trombita	Nádas Gábor: Különös éjszaka volt, Tomasso Albonini: Adagio, Webber: Memory

Színjátászás: Az **5. C osztály angol nyelvi csoportja** külön díjat kapott E. Grey - V. Evans: The Lost Lamp c. darab előadásáért.

Tánc:	I. hely	Birincsik Petra, Jenes Janka, Szarvas Fruzsina	5. C oszt.	A táncos halála c. táncjáték Bramhs. Magyar táncok produkciójáért.
	Különdíj	9. A osztály		

Köszönjük mindannyiuknak a közreműködését, és további munkájukhoz sok sikert kívánunk.

A zsűri tagjai *Ballagóné Csernyák Éva*, *Árvainé Kovács Krisztina* és *Lénárt Veronika* tanárnők voltak, a diákokat pedig *Magyari László* 12. D osztályos tanuló képviselte.

A művészeti bemutatóról a beszámolót *Ballagóné Csernyák Éva* tanárnő készítette.

Görcsösen támadnak a diákok

Nagy érdeklődéssel várták a diákok is, a tanárok is a tanár-diák focimeccset. A diákok edzéséről nem szivárgott ki semmi, teljes volt a hírzárlat; míg a tanárok rendszeresen edzettek hétfőnként, majd „taktikai megbeszéléseket” is tartottak. A tavalyi vesztes csapat teljesen kicserélődött (ők voltak a diákok), de a korábban győztes tanári csapatban is végrehajtották a szükséges frissítést és fiatalítást.

Szóval elkezdődött a küzdelem. Már az első hogy ez nem szokványos találkozó. Ez presztízsmeccs a javából.

Volt dolga a mérkőzés vezetését elvállaló Némegy tanár úrnak. Aztán a tanárok szereztek egy gólt. Fordulás után minden úgy folytatódott, mint az első félidőben. Újabb gólt rúgtak a tanárok, s ezzel eldőlt a mérkőzés.

A diákigazgatók csapata megint vereséget szenvedett. Jövőre újabb csapatot kell majd a diákoknak kiállítani, de az is lehetséges, hogy a sorozatos vereség miatt már nem lesz kedvük a focihoz. De az is elképzelhető, hogy a sorozatos győzteseknek fejükbe száll a dicsőség és megalégelik a sok kék és zöld foltokat. Jövőre majd meglátjuk, de addig is „Hajrá magyarok!” és „Hajrá Magyarország!”

Ugye, tudtok ti olyat is, amely mindenki

A palotás után megkezdődött a tánc, majd kihírdették az új diákigazgató nevét: **Zsebe László**.

Interjú a 2000/2001-es tanév diákigazgatójával.

Kedves Laci! Gratulálok, hogy megválasztottak a diákigazgatónak!

Köszönöm szépen!

Hogyan készültetek a diáknapokra?

Már szeptembertől gondolkodtunk a programokon, bőven volt időnk az alapos tervezésre. Sokat segítettek a szülők is. A programokat előzetesen az osztályfőnökök és Fodor igazgatóhelyettes úr is elfogadták.

Kinek volt az ötlete a team; tehát az, hogy társuljatok a 11. E osztállyal?

Az iskola egyik hagyománya, hogy a diákigazgató-jelöltek mindenesetben a fiúk közül kerül ki. Így a 11. E osztály leányai - mivel ebben az osztályban nincsenek fiúk - kiestek volna ebből a nemes versengésből.

Köves Eszter tanárnő - a 11. E osztály osztályfőnöke -, egyben a mi magyar tanárunk; s így megkért bennünket, hogy alakítsunk ki egy közös csapatot. Alakítottunk egy ötfős „vezérkart”, amely eldöntötte a programot, és a végleges sorrendet.

Szerinted, minek köszönheted a sikeredet?

Szerintem sokan már a diáknapok előtt eldöntötték, hogy kire szavaznak, tehát sokat számít a jelölt ismertsége, de a jó programok is kellene a diáknapok sikeréhez.

Melyek voltak a legsikeresebb programjaid?

Ihos József humorista, azaz Kató néni előadása és a csütörtök esti „nosztalgia-buli”, ahol megválasztottuk Math Dánielt a 12. C osztályból „a bál királyának”, Nagy Dórát a 11. A osztályból „a bál királynőjének”.

Melyek voltak a kevésbé sikerült programjaid?

Az autókiallításon kevés volt az érdeklődő, a táncbemutató pedig a szereplők távolmaradása miatt nem valósult meg.

Egyes programokon sokan voltak nem iskolánk tanulói is.

Mi csupán két tanulót hívtunk más iskolákból szereplőnek. Néhány éve csak iskolai tanulók lehettek jelen a mi diáknapjainkon. Ebben az évben ez nem így volt, s számomra is meglepetés volt a rengeteg idegen arc, aki kitűntek ruházatukkal és stílusukkal.

Hogy voltál megelégedve a diáknapi programokkal?

Elégedett vagyok, bár az igaz, hogy a tavalyi összefogás nem valósulhatott meg.

Mire jogosít a diákigazgató cím?

Ez a cím csak egy jelkép. Van iskola, ahol az így megválasztott diákigazgató a diákönkormányzat vezetője lesz. Én személy szerint nem tartom jó ötletnek, ha az évenként változna a diákigazgató személye. Már csak azért sem, mert Kriszti – szerintem – jól végzi a munkáját.

Milyen tanulságot hagy örökül a következő évfolyamoknak a 2000/2001-es tanév diákigazgatója?

Sok sikert kívánok, legyenek ügyesek, csináljanak jó programokat! Készüljenek fel minél keményebb megpróbáltatásokra a „Sturmix”-ban! S jó szórakozást kívánunk magunknak!

Adományozás

2002. április 17-én Gazda Miklós úr, tarnaleleszi vállalkozó 200 000 forintot utalt iskolánk Lángolj és Világíts Alapítvány számlájára.

Gazda Miklós úr testvére, Gazda Imre az egyesült államokbeli Texasban élő olajmérnök és neves feltaláló, egykori gárdonyis diák korábban már 550 000 forintos támogatást adott iskolánknak. Tavaly nyáron barátjával, a valamikor kivándorolt Balogh Zoltánnal hazalátogatott Egerbe. Azóta Balogh Zoltán elhunyt, s a családja a házi könyvtárból több magyar nyelvű könyvet Gazda Imrének. Ő hazajuttatta a műveket azzal a céllal, hogy testvére - értékesítés után - a könyvek árát ajánlja fel a gimnázium dísztermének a felújítására. Mivel az értékesítés nem sikerült, ő maga vásárolta meg a műveket, s így utalhatta át a fenti összeget.

Három hét elmúltával Gazda Miklós úr újra felkereste iskolánkat és a könyvtárunknak ajándékozott két könyvritkaságot. „Heves és volt Külső-Szolnok Egyesült Vármegyék Nemes Családjai” című könyvet, amelyet 1906-ban adtak ki. „A magyar honfoglalás kútfői” című kiadvány pedig 1900-as keltezésű. Az adományok mellett befizetett még 65 000 forintot is a fenti alapítványra.

Dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő megköszönve az adományokat megemlítette, hogy három évvel ezelőtt készítették költségvetést az iskola dísztermének felújítására, amely a számítások szerint a 10-12 milliós beruházás. Ha az idén nem kezdjük meg a tornaterem építését, akkor hozzálátunk a díszterem felújításához. Ehhez fogjuk felhasználni ezt az adományt is.

Üzenet

2002. május 2-án iskolánk vendége volt Réti Árpád a Gárdonyi Géza Színház színésze, aki „Üzenet” címmel egy rendhagyó irodalom óraként a legkedvesebb verseiből szavalt el néhányat.

A régi magyar zenével és virágénekekkel kísért műsorban Kölcseytől Arany János és Kosztolányi Dezső költészetén át egészen Kányádi Sándorig ismert és kevésbé ismert verseket ismerhettek meg tanulóink. Megszólt a szerelem hangja Tóth Árpád „Álarcosan” című versével, vagy József Attila „Óda”-jával. A költészet és a költő fel-

adatának vállalására figyelmeztetett „A walesi bárdok” mellett Nagy László „Versben bujdosó” című költeménye. A szülőföldre való kötődés szólalt meg „Szülőföldemen” című Petőfi versből éppen úgy, mint Ady „Elűzött a

földem” vagy Wass Albert „Üzenet haza” című versében. Az erdélyi magyar lírát a már említett Kányádi és Wass Albert egy-egy verse mellett Remenyik Sándor „Eredj, ha tudsz” és Dsida Jenő „Tóparti könyörgés” című költeménye képviselte.

A versek egyszerű felsorolása nem pótolja a színes szuggesztív előadását, a költők egy-egy szívet vagy éppen az elmét megragadó gondolatát, csupán érzékeltetni próbáltam, hogy időben és témában milyen széles volt az előadás, és milyen gazdag a magyar irodalom. És nem titkolom el, az is célom volt, hogy egyszer Te is kezvedbe vedd valamelyik költő kötetét, és beleolvasol. Próbáld meg! Nem fogsz csalódní, mert csodálatos a magyar irodalom, és a költők a verseiket Neked is írták....

Érseki szentmise

2002. május 6-án az egri székesegyházban misét celebrált dr. Seregély István érsek úr az egri katolikus iskolák tanárainak és tanulóinak.

A szentmise végén iskolánk tanulói közül a következő diákjaink vehettek át emlékkönyvet és dicséző oklevelet az érsek úrtól:

Oláh Péter 12. B osztályos tanuló. Négy éven át kiváló tanulmányi eredményt nyújtott. Példamutatóan keresztény magatartású, segítőkész. Országos szintű atlétikai versenyeken kiemelkedő eredménnyel szerepelt. Ebben az évben a keresztény iskolák országos versenyén 800 m-es síkfutásban harmadik helyezést ért el.

Gyevai Renáta 12. B osztályos tanuló. Több országos sportversenyen sikeresen szerepelt. Legutóbb az országos aerobik diákolimpián 9. helyezést ért el. Jó tanuló, magatartása példamutató, keresztény tanulóhoz méltó.

Szlávics Noémi 12. C osztályos tanuló. Négy éven át kiváló tanulmányi eredményt ért el. Magatartása, szorgalma példamutató keresztény tanulóhoz méltó. A Goethe Intézet országos német nyelvi versenyén háromhetes németországi tanulmányi utat nyert.

Pajó Beáta 12. C osztályos tanuló. A katolikus iskolák országos műfordító versenyén német nyelvből első helyezést ért el. Jó tanuló, példás magatartású, hívő katolikus. Társaival szemben segítőkész, egyházközösségében rendszeresen foglalkozik szociálisan hátrányos, sérült gyerekekkel. Ai idősek otthonában rendezett ünnepeken többször szerepelt.

Kiss Evelin 12. D osztályos tanuló. Középiskolában minden bizonyítványa kitűnő, példamutató, keresztény tanulóhoz méltó magatartású. Középfokú C típusú nyelvvizsgával rendelkezik angol nyelvből, az alsóbb évfolyamokon több tanulmányi versenyen sikeresen szerepelt. Ebben a tanévben a Pázmány Péter Tudományegyetem által meghirdetett történelem versenyében elért helyezése alapján felvételt nyert az egyetem történelem szakára.

Koncsik Anita 12. D osztályos tanuló. Négy éven át kitűnő tanuló volt. Példás magatartású és szorgalmú tanuló. Hívő katolikus. 2001-ben és 2002-ben német nyelvből az Országos Német Tanulmányi Verseny második fordulójába jutott. Felsőfokú C típusú nyelvvizsgálója van. Matematikából és történelemből is több tanulmányi versenyen sikeresen szerepelt. 2001-ben négyhetes németországi tanulmányi ösztöndíjat nyert.

Magyar László 12. D osztályos tanuló. Középiskolában minden bizonyítványa kitűnő. Példás keresztény magatartású. Az alsóbb évfolyamokon több tanulmányi versenyen sikeresen szerepelt. Ebben a tanévben a Pázmány Péter Tudományegyetem történelem versenyében elért eredménye alapján felvételi mentességet kapott.

Flaskay Mihály 12. K osztályos tanuló. Keresztény ifjúhoz méltó magaviseletű, segítőkész, szerény tanuló és kiváló úszó. Rövid távú úszásban többszörös országos bajnok, 2000-ben Franciaországban az Ifjúsági

Európa Bajnokságon 50 m-es mellúszásban Európa- csúccsal Európa-bajnok lett. Számos országos verseny győztese, az olimpiai csapat kerettagja.

Csoportban a 12. E osztály énekes- színjátszó közössége. Négy éven át kimagasló kulturális munkát végeztek, sikeresen szerepeltek karácsonyi koncerteken. A színjátszó rendezvények, az osztálymisék rendszeres énekesei voltak, többször adtak műsort az öregek otthonában. Tagjai valamennyien jó tanulók, példamutató magatartású, keresztény értékrendű diákok. A csoport tagjai: **Bagi Marianna, Banka Tímea, Gyulai Mária, Józsa Melinda, Murányi Kitti, Pintér Ildikó, Sike Ágnes és Sólyom Ildikó.**

Ballagás 2002

2002. május 11-én volt a végzős diákjaink ballagása iskolánkban. Ebben a tanévben százhatvan tanulónk számára fordult meg a világ. Elmúltak a középiskolás évek, búcsúzni kell a pajtásoktól, a megszokott iskolától, hogy immáron felnőttként éljék az életüket.

Az ünnepség a Himnusz elénekülésével kezdődött. Majd Wass Albert: Üzenet haza című versét Zsivicza Diána 11.E osztályos tanuló szavalta el. Dr. Pisákné Balogh Éva a következő szavakkal búcsúztatta a ballagókat:

Kedves Vendégeink! Tisztelt Szülők, Nagyszülők!

Kedves Kollégák! Kedves Ballagó Diákok!

Meghatódva, őszinte tisztelettel és szeretettel köszöntök mindenkit ezen a szép ünnepen. A ballagás régi hagyomány. Erre az ünnepre díszbe öltözik az iskola, eljönnek a szülők, nagyszülők és rokonok. Itt vannak az alsóbb éves diákok, akik sorfalat állva tisztelegnek végzős diáktársaik előtt.

Kedves Ballagó Diákok!

A mai napon életetek egyik útkeresztvezéséhez érkeztek. Most ott álltok az út végén, véget értek a középiskolás évek. S mielőtt továbbmennétek, egy pillanatra megálltok és visszatekintetek. Felidéződnek bennetek az elmúlt évek sikerei és küzdelmei. Négy-öt év nem sok idő egy ember életében, de az itt eltöltött évek meghatározóak. Meghatározóak, mert ezekben az években váltatok felnőtté. Meghatározóak, mert ezekben az években megszerzett tudás és képesség lesz az útravaló. Ti középiskolás tanulmányaitokhoz a Ciszterci Gimnáziumot választottátok, azt az iskolát, amely a tudás megszerzésének Krisztusi útjára lépett. Mi mindannyian, akik ezen az úton vagyunk, keressük helyünket a világban. Egyet azonban biztosan tudunk, hogy számunkra

Krisztus az út, az igazság és az élet. Ha ezt a hitet viszitek tovább a szívetekben és a lelketekben, biztosak lehetetek benne, hogy sohasem tévedtek el. Ezen az úton sohasem lesztek egyedül. Ezen az úton mindig lesz egy biztos világító fénysugár. Most, hogy elmentek, hiányoztok majd. Hiányzik majd az iskolánk életéből a 13. K osztály sikere és szorgalma, hiányzik a 12. B osztályosok szelídsége, a 12. C-sek mosolya, a 12. D-sek fegyelme, a 12. E osztályosok csodálatos hangja. Benneteket nem pótolhat senki, nélkülöttek kevesebbek leszünk.

Kedves Búcsúzó Diákok!

Eddig elkísértünk benneteket, de tovább már egyedül kell mennetek. S miközben integetünk, remélünk és bizakodunk. Bizakodunk, hogy erősek lesztek a szelek viharaiban, hogy jól felelték majd az élet vizsgáin. Reméljük, hogy megtaláljátok boldogulásotokat, hogy valóra tudjátok váltani álmaitokat. Reménységünk és bizakodásunk alapja pedig nem más mint azok az eredmények és sikerek amelyet elértetek. Joggal lehetünk büszkék arra, hogy 11-en kitűnő, 21-en jeles tanulmányi eredménnyel fejeztétek be középiskolai tanulmányaitokat. 24-en középfokú nyelvvizsgát szereztek. Joggal lehetünk büszkék országos szintű versenyeredményeitekre, amellyel iskolánk hírnevét öregbítettétek:

Flaskay Mihályra, aki úszásban többszörös magyar bajnok és ifjúsági Európa-bajnok.

Kozma Zsófia országos angol nyelvi versenyen szerepelt eredményesen.

Linter Szabina országos francia versenyen 3. helyezést ért el.

Busák Péter „Földrajzi örökségünk” országos pályázatán ért el előkelő helyezést.

Hajdú Gábor, Mihics József, Gáspár Zoltán angol nyelvi drámafesztiválon országos 5. helyezést értek el. **Fási Katalin** számos országos irodalmi és történelmi versenyen lett győztes.

Kiss Evelin és **Magyari László** a Pázmány Péter Egyetem által meghirdetett történelmi versenyen elért helyezése alapján már felvételt nyert az egyetem történelem szakára.

Koncsik Anita és **Szlávicz Noémi** német nyelvi országos tanulmányi versenyeken nyújtott kiváló teljesítményért többhetes németországi tanulmányutat nyert.

Szabó Orsolya, Nagy Katalin, Kirschner Krisztina több alkalommal szerepelt eredményesen országos történelmi versenyeken.

Tóth Eszter ritmikus sportgimnasztikában három arany-, három ezüst- és egy bronzérmét szerzett országos versenyeken.

Oláh Péter kimagasló eredményeket ért el országos atlétika versenyeken.

Gyevai Renáta aerobic junior világbajnokságon 2000-ben 3. helyezést ért el.

Pázmándi László számos vers- és prózamondó versenyen szerepelt eredményesen.

Pajó Beáta a katolikus iskolák német nyelvi műfordító versenyén lett első helyezett.

A pedagógia tagozatosok énekarunk oszlopos tagjai voltak. Köszönöm a sok, szép koncertet, a csodálatos éneket.

És sok-sok olyan diákunk van, akik négy éven át sokat dolgoztak az iskola és osztály közösségért. Köszönöm valamennyietek munkáját és kívánok további sikereket, eredményeket.

Kedves Szülők, Tanárok!

A most ballagó diákjaink négy-öt év kemény munkájával bizonyították, hogy van bennük értelem, erő és szent akarat. Méltók szüleik, nagyszüleik, tanáraik bizalmára, érettségire bocsáthatók. Megkapták a családtól és az iskolától a tarisznyába a bölcsesség, a bátorság, a mértékletesség magvait, amelyeket keresztény hittel, reménnyel és szeretettel erős faként az égig növelhetnek.

Kedves Búcsúzó Diákok!

A búcsúzás utolsó pillanataiban tisztelnél fogva mondhatok még egy-két gondolatot, mert „kell még egy szó, mielőtt mennél, kell még egy ölelés, ami végig elkísér”. Szent István király fiához, Imre herceghez írt intelmeit ajánlom figyelmetekbe: "...szerelmeles fiam, szívem édessége, sarjam jövő reménysége, kérlek, megparancsolom, hogy mindenütt és mindenekben a szeretetre támaszkodva... légy kegyes... mindenkihez, aki hozzád jár. Mert a szeretet gyakorlása vezet el a legfőbb boldogsághoz. Légy irgalmas minden erőszakot szenvedőhöz... Légy türelmes mindenekhez, nem csak a hatalmasokhoz, hanem azokhoz is, akik nem fének a hatalomhoz... Légy erős, nehogy a szerencse túlságosan felveszen, vagy a balsors letaszítson. Légy alázatos is, hogy Isten felmagasztaljon most és a jövőben. Légy majd mértékletes, hogy mértéken túl senkit se büntess vagy kárhoztass. Légy szelíd, hogy soha se harcolj az igazság ellen. Légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyálatással ne illess."

Búcsúzom Töletek! Isten Veletek!

Az énekar Kovács Beáta tanárnő vezényletével Pálfalvi József: Búcsú az iskolától című művét énekelte el.

Tisztelt Vendégeink! Kedves Kollégák! Kedves Ballagó Diákok!

Gárdonyi-díjban azok a tanulók részesülhetnek, akik négy éven át kiemelkedő tanulmányi eredményt nyújtottak, példamutató magatartásuk, keresztény elkötelezettségük és versenyeken elért eredményeikkel öregbítették iskolánk hírnevét. Az osztályfőnökök javaslata alapján Gárdonyi-díjban részesülnek a következő tanulók.

Oláh Péter 12. B osztály Tanulmányi eredménye mindvégig kitűnő volt, példamutató szorgalmú, megbízható tudással rendelkező, sokoldalú fiatal. Az osztálytitkári teendőket 4 éven keresztül aktívan látta el, pontos munkájára számítani lehetett. A kollégiumban is számottevő közösségi munkát végzett. Aktívan sportol, atlétikából megyei szintű versenyeken is sikeresen szerepelt. Részt vett a Keresztény Iskolák Országos Atlétikai Versenyén is két alkalommal.

Palatics Edit 12. C Kiemelkedő közösségi és tanulmányi munkájáért. Német nyelvből középfokú "C" típusú nyelvvizsgával rendelkezik. A Goethe Intézet országos német nyelvi versenyén 3 hetes németországi tanulmányúton vett részt.

Koncsik Anita 12. D Négy éven át kitűnő tanuló volt. Példás magatartású és szorgalmú tanuló. Hívő katolikus. 2001-ben és 2002-ben német nyelvből az Országos Német Tanulmányi Verseny második fordulójába jutott. Felsőfokú "C" típusú nyelvvizsgálója van. Matematikából és történelemből is több tanulmányi versenyen sikeresen szerepelt. 2001-ben négyhetes németországi tanulmányi ösztöndíjat nyert.

Szabó Orsolya 12. D Magatartása és szorgalma keresztény tanulóhoz illő, példaként állítható diáktársai elé. Négy éven át kitűnő tanuló volt. A tantárgyi követelmények elsajátítása mellett több verseny is eredményesen szerepelt. Ezek közül kiemelendő, hogy az "Ezeréves Magyarország" millenniumi történelmi vetélkedőben az I. helyet szerzett csapat tagja volt. Valamint, hogy a Zircen megrendezett ciszterci iskolák közötti történelmi verseny I. helyén végzett.

Fajcsák Melinda 12. E Négy éven keresztül az osztály legjobb tanulója volt. Példamutató magatartású, jó közösségi ember, jó keresztény. Énekkari, kulturális munkája kiemelkedő.

Flaskay Mihály 13. K Keresztény ifjúhoz méltó magaviseletű, segítőkész, szerény tanuló és kiváló úszó. Rövid távú úszásban többszörös országos bajnok, 2000-ben Franciaországban az Ifjúsági Európa-bajnokságon 50 m-es mellúszásban Európa-csúccsal Európa-bajnok lett. Számos országos verseny győztese, az olimpiai csapat kerettagja.

Fügedi Zsófia 13. K Kiemelkedő tanulmányi eredményű, példamutató magatartású. Osztálytitkár, több alkalommal szerepelt iskolai megemlékezéseken. Két évben képviselte iskolánkat a pécsi Babits-versenyen.

Iskolánkban harmadik éve hagyomány, hogy a diákok mellett a tanároknak is kiosztjuk a Gárdonyi-díjat. A tanárok közül azok részesülhetnek Gárdonyi-díjban, akik több évtizeden át kiemelkedő pedagógiai munkát végeztek. Ebben az évben a tantestület véleménye alapján Gárdonyi-díjas tanár **Kántor Tibor igazgatóhelyettes, a levelező tagozat vezetője**, aki közel négy évtizeden át tanította a diákok százait a magyar nyelv és irodalom szépségeire, az olvasás szeretetére. Igazgatóhelyettesként, tagozatvezetőként pontos, precíz munkájával segítette az iskolavezetés munkáját. Egy éven át megbízott igazgatóként is dolgozott. Kiváló szakmai tudásával, következetes emberi helytállásával mindig példa volt diákjai és kollégái előtt. Köszönöm a munkáját, és gratulálok kitüntetéséhez.

Gárdonyi-díjas tanár lett a 2002. évben **Fodor János igazgatóhelyettes**, aki 42 éve dolgozik az intézményben. Negyvenkét év alatt tanította a fiatalok százait a természet szépségeire, a biológia csodáira. Több évtizedes igazgatóhelyettesi munkájával, határozott következetességével biztosította az iskola rendjét és fegyelmét. Sokat foglalkozott a diákokkal, segítette a diákönkormányzat munkáját. Szervezte a tanulmányi kirándulásokat, az iskolai rendezvényeket. Ma is meghatározó egyénisége iskolánknak. Tapasztalataival, kitaró munkájával segíti az iskolavezetés munkáját. Diákjai, kollégái sokat tanulhattak tőle.

Sata-Bánfy Ágota 12. K osztályos tanuló Remenyik Zsigmond: Kelj fel, és járj! című versét mondta el. A búcsúzó diákok nevében Fügedi Zsófia 12.K osztályos tanuló a következő szavakkal köszönt el iskolájától:

Tisztelt tanáraink! Kedves Szüleink! Kedves Diáktársak!

„Fiatal az, akinek fogalma sincs róla, hogy a régi szép idők, az most van!”

A hétköznapi monoton egyhangúságában állni látszott az idő. Most eszmélünk, hogy elsuhantak, eltűntek az évek, s most búcsút intünk a múlt diákéveknek. Szép volt és eltelt.

Százhatvan fiatal kiforratlan egyéniség, „lehetőség” került ebbe az iskolába 1997-98-ban. A tanárainkkal végzett közös munka, az osztályközösségek formáló hatása alatt éretté váltunk, hiszen nem a két nap múlva megírandó magyar és matematika érettségi után válunk éretté, hanem már a négy illetve öt formált minket azzá, az érettségi végső betetőzése az eddigi munkánknak. Öt osztály indult, mindegyikük egy-egy sajátos utat követett. Volt aki a biológiát választotta, volt aki a számítástechnikát, matematikát, volt aki a pedagógiát vagy az idegen nyelveket, a humán tárgyakat, s legtöbb energiáját ebbe fektette.

Rengeteg közös élményt őrzünk, melyek hamarosan távoli emlékké szelídülnek. Szívünkben visszük tovább az együtt töltött percek minden örömét, a kedves arcok vidám mosolyát, s a kevésbé szép emlékeket egyaránt. Talán irigységgel gondolunk az egyetemisták szabadságára, de azt is tudjuk, hogy a gimnáziumi az utolsó meghitt és zárt közösség az életünkben, az egyetemen már elveszünk névtelen pontként a tömegben. Elszakadunk barátainktól, kikben felleltük a világot, s elindultunk, hogy most a világban keressünk új barátokat, de ezek a láncok, barátságok, melyek kötettek azért nem szakadunk el. Az a legfájdalmasabb, hogy most útjaink szétválnak, s nem tudjuk mikor futunk össze ismét.

Hálával tartozunk tanárainkkal, akik átadták tudásukat, s emellett arra neveltek bennünket, hogy magabiztosan megálljunk minden helyzetben és képviseljük azokat az értékeket, melyek nélkül nem válhatunk teljes emberré, melyek biztos háttérül szolgálnak minden időben. Megtanultuk, hogy van, akire mindig támaszkodhatunk „erőt ad, ha megfáradtunk, és az erőtlent nagyon erőssé teszi. Elfáradnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. De akik az Úrban bíznak, erejük megújul; szárnyra kelnek, mint a sasok; futnak, s nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.”

Külön köszönettel tartozunk osztályfőnökeinknek, akik fáradságot nem kímélve vették vállaikra osztályaik terheit. Köszönjük szüleinknek is, hogy biztosították számunkra a tanulás lehetőségét, s mellettünk voltak, támogattak bennünket. Köszönjük iskolatársainknak, hogy barátsággal és megértéssel fordultak felénk. További sikeres éveket kívánunk nekik, és ne felejtsek: „nincs, ami többet érne, mint az életünk, és amit belőle csinálni tudunk és merünk”

Kedves ballagó diáktársaim! Útravalónak hagy idézzem Karinthy szavait: „Jönni kell, látni, győzni! Idejében jönni, élesen látni, teljesen győzni. Mindig ez volt és ez marad az ifjúság feladata.”

Búcsúzásként felkötjük szalagunkat az iskolázászlóra és megkoszorúzzuk Gárdonyi szobrát.

Prokai Krisztina 12. D osztályos pedig elénekelte az „Azok a szép napok” című slágert.

Az ünnepséget a Szózat zárta. A ballagók a Gaudeamus éneklésével az iskolai harang hangjai alatt végigjárták még a jól ismert folyókat, integettek az itt maradtoknak. És egy-egy szál fehér szegfűvel búcsúztak el a Szent Bernát Templomban. Bizonyosan nem örökre.

A csíksomlyói búcsú

2002. május 17-20. között iskolánk 18 dolgozója - családtagjaival, ismerőseivel - részt vett a csíksomlyói búcsún. A zarándoklat megszervezésének fáradtságos munkáját Köves *Eszter* tanárnő végezte el, iskolánk igazgatója, dr. *Pisákné Balogh Éva* pedig az intézmény dolgozóinak az utazási költség a felét kifizette. Mindkettőjüknek köszönjük, mert olyan élménnyel, lelki feltöltekéssel lettünk gazdagabbak, amelyekre nagyon nagy szükségünk volt és van. Az élmény felidőzésében segítségünkre van a dr. Abkarovits Endréné tanárnő által készített fényképek is, amelyekből bemutatunk néhányat.

A vendégváro kapu.....

és a vendégeket fogadó házaspár

Zarándok úton

Farkaslakán, Tamási Erzsike néninél

Csoportkép Orbán Balázs sírjánál

Élmény volt az erdélyi táj. A táj, mely annyi költő és író fiát meghihlette, minket is rabul ejtett. Ahogy a Baknyatetőről visszaneztünk Farkaslakára, minket is, mint a hely szülőltjét, Tamási Áront „... nyugbe vert valami különleges érzés ...” amely nem csupán az esztétikai élményből fakadt. És ugyanezt érezhettük minden újabb völgy, hegy és falucska láttán. Mintha haza érkeznénk.

Élmény volt a csucsai kastély, a marosvásárhelyi Teleki - könyvtár, a parajdi sóbányákban tett látogatás, Orbán Balázs sejkézfürdői sírja, a korondi, a körösfői kirakodón a sok-sok látnivaló, a faragott székely kapuk látványa, a segesvári emlékműnél a meghatódottság, Farkaslakán a 91 éves Erzsike néni veretes logikával, egyszerűen elmondott, őszinte emlékezése „Áron bátyámról”. És természetesen a „kincses Kolozsvár” a Szent Mihály templommal, Mátyás királyunk szülőházával (noha a falán fennen hirdeti a román és angol nyelvű szöveg román származását), a (kék-sárga-piros zászlóerdőbe keretezett) híres Mátyás szoborral; és végül a házsongárdi temető nagy halottjaival.

Úgy fogadtak Zetelakán, ahol a szállásunk volt, mint a messizi útról hazatérő családtagot: étellel és itallal. Az őszinte kedvességet, a tapintatos figyelmességet és érdeklődést ott létünk minden percében tapasztalhattuk. Mivel a faluban több zárandokcsoport is volt, így a kultúrházban zenés műsort adtak a helyi általános iskola tanulói a pesterzsébeti zenei iskola növendékeivel. Az együttéklés, a zenélés és a tánc is feledhetetlen perceket jelentett.

És a búcsú, a templomban, a „Napbaöltözött Asszony” szobránál; s ott kinn, a Csíksomlyó felett magasodó hegy „nyergében”, a kápolnák tövében. Amit ott érzett a lélek, nem lehet megfogalmazni, azt csak érezni lehet, ha nem a kíváncsiság viszi el oda az embert. Mert, amit ott érezni lehetett, az a megtapasztalt hit. Mert mi viszi el gyalogosan a székely és csángó falvak magyarjait, ha nem a hitük! Miért vállalnak egy álló napi gyaloglást, éjszakaiást, majd a hazaút újabb fáradalmaikat, ha nem a hitükért! Honnan veszik az erőt, hogy elviseljék az út gyötrelmét, hogy évente – az idén már 435. alkalommal - nem lankadó buzgalommal újra s újra eljőjenek, ha nem a hitükből! De ugyanez a hit viszi el a zárandok magyarokat a Kárpát-medence minden szegletéből éppen úgy, mint Ausztráliából vagy éppen Brazíliából. A hit az, amely lelki egységbe fogott több százezer embert ott azon a napon. (A bukaresti rádió szerint is legalább háromszáz ezren voltunk!)

„Törekedjete rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a lelki egységet.” - hangzott a búcsú Szent Pál apostoltól kölcsönzött jelmondata. A hitből fakadó lelki egységben benne van a hétköznapiakban oly sokszor megtörtént ember vágya és reménye, kívánsága és óhajta a Szűzanyához. És összeszorult az ember torka, míg háromszázezer társával együtt mondta a „Most segíts meg, Máriát!”... Ám a hitből fakadó lelki egységben ott van a széttörtett és széttöredezett magyarság kétségbe esése, de bizodalma is a Magyarok Nagyasszonyában. És könny szökött az ember szemébe a himnuszok éneklése alatt....

A hitből fakadó közösség élménye - sajnos - nagyon nagy hiánya ma számtalan kis és nagy emberi közösségnek. Ott fenn, a „nyeregben” mi, akik ott voltunk, megélhettük ezt az egységet. S a feladatunk is adott immár, a megélt lelki egységet nem csupán egy-egy pillanatban kell átélnünk, nem csupán saját magunk élményévé kell tennünk, nem csupán megőriznünk kell, hanem úgy kell fenntartani, hogy az egy állandóan növekedő és erősödő közösség valóságos lelki egysége legyen.

Ahhoz, hogy az élmény iskolánkban is egyetemlegesebb legyen az egyik útítársunknak, Simon György úrnak, a Magyar Katolikus Rádió technikusának jóvoltából közöljük a szentmisében Csató Béla marosvásárhelyi főesperes által elmondott prédikációt:

(A prédikáció szövegét az érdeklődők számára mellékletben közöljük!)

VERSENYEREDMÉNYEK 2001/2002. TANÉVBEN

III. rész

Kossuth-verseny

Kossuth Lajos születésének bicentenáriuma alkalmából megrendezésre került országos vetélkedő megyei fordulójában iskolánk csapata a VIII. helyet szerezte meg, és ezzel bejutottak az országos döntőbe is. A csapat tagjai *Kerek Marianna, Kozma Péter, Gaál Eszter* 11. A osztályos tanulók voltak, a felkészítésüket *Kelemenné Oravecz Julianna* tanárnő végezte.

Gordiusz Matematikai Tesztverseny

Gordiusz Matematikai Tesztverseny megyei fordulójában *Juhász Anikó* 11. C osztályos tanuló az évfolyamában a III. helyet szerezte meg. Felkészítő tanárai *Csák György* és *Hevesi László* tanár urak voltak.

Vöröskeresztes verseny

A 2002. április 5-én megrendezett Eger területi elsősegélynyújtó versenyen iskolánk csapata a II. helyet szerezte meg. A csapat tagjai *Jankó Gergely, Medve Helga, Lehoczki Balázs, Lénárt Márta, Turcsányi Mária* és *Vígh Gergő* 10. D osztályos tanulók voltak. A felkészítést *dr Mezei Éva*, iskolánk orvosa végezte.

Sportversenyek

2002. március 23-24-én tartották meg a mezei futás megyei döntőjét Hevesen. Iskolánk tanulói a következő versenyszámokban a következő eredményekkel szerepeltek:

V. korcsoport leány csapatban	I. hely <i>Hajdu Márta</i> és <i>Nagy Réka</i> 9. D oszt., <i>Rózsa Beatrix</i> 9. E oszt., <i>Nádudvari Kitti</i> 9. K oszt., <i>Gyökér Petra</i> 10. E oszt.
VI. korcsoport leány csapatban	I. hely <i>Jakab Linda</i> 10. B oszt., <i>Kiss Nóra</i> 11. B oszt., <i>Birinyi Petra</i> 12. D oszt., <i>Hócza Adrienn</i> 12. K oszt.
V. korcsoport fiú csapatban	III. hely <i>Kovács Ádám, Hajdú Attila, Gáspár Gergely</i> 9. B oszt., <i>Nagy Zsolt</i> 10. B oszt.
V. korcsoport fiú egyéniben	I. hely <i>Kovács Ádám</i> 9. B oszt.
V. korcsoport leány egyéniben	I. hely <i>Hócza Adrienn</i> 12. K oszt.

Városi, majd a megyei függeszkedő versenyen iskolánk tanulója, *Csiernyik Csaba* 12. C osztályos tanuló I. helyen végzett. Csapatunk a városi fordulóban a (*Noszlopoy Levente, Szabolcsi Márton, Bozsik Zoltán, Hajdú János* 10. K oszt., *Bozsik Attila* 11. K oszt., *Csiernyik Csaba, Nagy Gábor, Kecse- Nagy Csaba* 12. C oszt.) a II. helyet szerezte meg.

2002. május 7-8-án megyei atlétikai versenyen Hevesen iskolánk versenyzői a következő helyezéseket szereztek meg:

3000 m leány síkfutás	<i>Hócza Adrienn</i> 12. K osztály	I. hely
1500 m leány síkfutás	<i>Hócza Adrienn</i> 12. K osztály	I. hely
3000 m fiú síkfutás	<i>Kovács Ádám</i> 12. K osztály	I. hely
1500 m fiú síkfutás	<i>Kovács Ádám</i> 12. K osztály	I. hely
távolugrás	<i>Németh Klára</i> 11. A osztály	I. hely. Ezzel az eredménnyel bejutott az országos döntőbe is.

Diákolimpia

2002. április 20-án rendezték meg a Diákolimpia tájfutás versenyszámának országos döntőjét, amelyben *Kovács Ádám* iskolánk 9. B osztályának tanulója a II. helyen végzett.

Katolikus iskolák országos sportversenye (KIDS)

2002. május 25-27 között Budapesten tartották meg a katolikus iskolák országos sportversenyét, amelyet a Katolikus Iskolák Diáksport Szövetsége (KIDS) szervezett. Iskolánk tanulói közül a úszásban és atlétikában a következő tanulók a következő eredményekkel szerepeltek:

Úszás:

<i>Gledura Bianka</i>	6. C oszt.	33 m gyors	I. hely és	4x33 m vegyes	I. hely
<i>Cseh Diána</i>	6. C oszt.	33 m hát	I. hely és	33 m mell	V. hely
<i>Jakob Dániel</i>	6. C oszt.	33 m gyors	I. hely és	33 m hát	II. hely
<i>Jankó Gergely</i>	10. D oszt.	66 m pillangó	II. hely és	4x33 m vegyes	II. hely
				4x33 m gyorsváltó	II. hely
<i>Pálfalvi Gábor</i>	10. A oszt.	66 m mell	V. hely és	66 m gyors	IV. hely
				4x33 m gyorsváltó	II. hely
<i>Bocsi Gergely</i>	11. A oszt.	66 m gyors	II. hely és	66 m mell	II. hely
				4x33 m gyorsváltó	II. hely
<i>Göbölly Sándor</i>	9. B oszt.	66 m hát	VI. hely és	4x33 m gyorsváltó	II. hely

Atlétika:

<i>Kovács Ádám</i>	9. B oszt	1500 m síkfutás	II. hely és	3000 m síkfutás	III. hely
<i>Hócza Adrien</i>	12. K oszt.	1500 m síkfutás	V. hely		
<i>Jakab Linda</i>	9. E oszt.	1500 m síkfutás	VI. hely és	800 m síkfutás	V. hely
<i>Rózsa Beatrix</i>	9. E oszt.	800 m síkfutás	VI. hely		

Kísérő testnevelő tanárok: *Bóta Mariann* és *Némegy László*.

ÍGY ÍRUNK MI...

Virágszirmok, fekete rigók, ballagó diákok

Ki tudná megmondani, miért vélem a tavasszal virágba boruló fák szirmaiban kedves leánytanítványaim arcát felismerni? Ki tudná megmondani, miért juttatja eszembe a parkokban cikázó fekete rigók serege nebulóim csapatokba verődő korareggeli áradatát? Én nem tudom, de évek óta így megy ez, minden áprilisban, májusban.

Mikor először találkoztam veletek, még nem tudtam, hogy legkedvesebb emlékeimbe nem egyszerűen a tanórán többé-kevésbé figyelő diákokként ivódtok bele, hanem újra és újra felidézitek a keresetlen pillanatot, amikor az igazi emberi értékek maguktól átalakulhattak tanárból tanulóvá, tanulóból tanárrá.

Tömerdek tudást magatokkal visztok, és legalább annyit magatok után hagytok. Gyarapodtatok és gyarapítottatok. Nem feledjük a megható karácsonyi koncerteket, a versenyek dicsőséget hozó eredményeit, a folyosókon büszkélkedő alkotásaitokat, a tárolókból titeket elismerő emlékplaketteket és okleveleket, és legkevésbé feledjük az óráknak és éveknak azt a szinte végelethetetlen sorát, amelyek ugyan nem voltak kivétel nélkül tökéletesek és nem teltek örök ünneplésben, de formáltak és csiszoltak mindannyiunkat, és amelyekről nehezen hittük, hogy egyszer ezeknek is a végére lehet érni.

Munkátok, munkánk talán itt befejeződött, feladataink azonban nem. Sokan úgy hiszik, hogy ahol egy ajtó becsukódik, ott egy másik kinyílik. Biztosan így igaz ez, ha arra gondolunk, hogy bár rengeteg tudással gazdagodtatok az alma materben, az igazi bölcsességhez vezető út még nagyon hosszú lesz és valószínűleg kinek-kinek nagyon sok fáradsággal is jár még. Mégis szeretnénk titeket biztosítani arról, hogy ennek a gimnáziumnak az ajtaja sosem csukódik be mögöttetek. Ez a kapu nyitva marad, hogy bármikor visszatérhesetek, mint sok-sok elődötök tette, akik felismerték azt az igazságot, hogy mi mind ugyanazon az úton járunk, és ha bármit is kapunk, felelősségünk annak az értéknek a megőrzése, gyarapítása és továbbadása.

Nézem a tavaszi fákat, és ha tehetném, őrt állnék minden egyes virágánál, hogy így biztosítsam a magam erejéből is a majdani gyümölcsök beérését. Figyelem a rigókat, és védeném egyenként őket, hogy fiókaikat, fészükbe visszatérve, táplálékhoz juttathassák. Ezekben sajnos nem segédkezhetem. Remélem azonban, hogy kollegáimmal együtt sikerült a tőlünk telhető lehető legtöbbet megtennünk azért, hogy iskolánk „virágait” és „rigóit” elindítsuk azon az úton, ahol Ti majd a töletek telhető legtöbbet fogjátok megtenni a gyümölcsökért, az utódokért: a jövőért.

Bagi Emese tanárnő

A fényképeket dr. Abkarovits Endréné, Csák György és Kovács Ottó készítették.

EMLÉKEZÉS ÁGOSTON JULIÁNRA

Ágoston Zsolt

Ágoston Julián élettörténetében két meghatározó esemény volt, amelyek hatására markáns egyénisége kialakulhatott. A két esemény időben egymástól távol, mégis egymás hatásának köszönhetően következett be.

Fordulatokban bővelkedő, tartalmas élete sikerektől és mellőzéstől nem mentes, de mindvégig vallásossága megtartásáról szólt.

Szerzetes tanárként, íróként, költőként, valamint a szerzetesrend feloszlását követően kitelepített-ként, börtönfogyolyként, Istenbe vetett hitét mindvégig megtartotta, mély vallásossága átsegítette élete legnehezebb korszaka-

in. Tartást adott számára egy olyan korban, melyben a papi koncepciós perek napirenden folytak.

Ágoston Imre mélyen vallásos, buzgó katolikus család első gyermekeként született Kalocsán. Édesapja törvényszéki jegyző – aki a kiskőrösi királyi járásbírósról, törvényszéki írnokként került Kalocsára – jómódú ember volt.

Imre nagybátyám életének egyik meghatározó pontja, édesapja korai halála volt. Kisgyermekként, három évesen traumaként élte át a családfő elvesztését. 1912-ben hunyt el Ágoston Ödön, abban az évben, melynek nyarán született meg nagyapám – a család második gyermekeként. A két gyermekét egyedül nevelő özvegy édesanya mindent megtett annak érdekében, hogy fiait felnevelhesse.

A család 1913-ban költözött el Kalocsáról Bajára, ahol az édesanya rokonai testvéri szeretettel fogadták be a néhai Ágoston Ödön családját.

Az Alföldy család lett az özvegy és gyermekei pártfogója, akiknek jóvoltából a két árva fiú tanulhatott. Imre és öccse Géza nagyapám a bajai Ciszter Rendi főgimnáziumban kezdte középiskolai tanulmányait.

Nagybátyám életében a második meghatározó pont a ciszter gimnáziumban eltöltött tanuló évek voltak. A ciszterci tanárok szellemisége megváltoztatta a valláshoz való viszonyát. A közösségi élet, a hittanórák hangulata,

valamint a lelki olvasmányok a mélyen vallásos fiatalembert életre szólóan elkötelezte a szerzetesi élet iránt.

A két testvér életútja az érettségi évében, 1927-ben vált el, hogy harminc egynéhány esztendő elteltével, 1953-ban, válságos körülmények között, újra összekapcsolódhasson.

Imre, 1927. augusztus 29-én öltötte magára a novíciusok fehér ruháját és felvette a Julián nevet. Teológiai tanulmányait a Ciszter Rend Zirci Hittudományi Főiskoláján kezdte meg, majd később, a rend tanulmányi előírásának megfelelően a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészkarán, magyar-latin nyelvszakon folytatta.

Áldozópappá 1933. július 2-án szentelték

Bölcsészettől 1934-ben doktorált „cum laude” eredménnyel. Doktori értekezését Kaffka Margitról írta – , akár csak egykoron Radnóti Miklós

–, mely 1934-ben jelent meg nyomtatásban.

1935-ben Előszállásra került, ahol segédlelkészi teendőket látott el.

Tanári katedrát először 1936. szeptemberében kapott, az egri Ciszter Rendi Szent Bernát Gimnáziumban. Középszkolai tanárként az Egerben eltöltött tizenkét év, az itt tanító szerzetes tanárok között megélt magas szintű szellemi környezet, a fiatal pályakezdő tanár számára maradandó élményt nyújtott.

„Egerbe kerültekor nyomban osztályfőnökként már egy egész osztályt vezetett, gondosan és szeretettel az érettségig.” (Kilián István: *Emlékeim Ágoston Juliánról az Egri FEHÉR/FEKETE 2001. Te Deum-i számában*)

Pedagógusként, a pályán eltöltött évek alatt, szaktárgyában alapos felkészültségű, nagyon jó érzékkel megáldott tanáregyéniséggé vált, akiért diákjai rajongtak.

Julián életének legjelentősebb és legboldogabb szakaszát az egri évek jelentették 1936. és 1948. között.

Osztálya – az akkori társadalom keresztmetszetére jellemzően – köztisztviselők, tanárok, tanítók, kereskedők és iparosok gyerekeiből állt. A ciszter gimnáziumok tanári kara híres volt a szigoráról, az egységes és következetes szellemiségéről, a mindenkire egyformán érvényes toleráns magatartásáról, ami közösséggé kovácsolta az ott tanuló diákságot.

Juliánt, osztályfőnökként igazságos, következetes embernek ismerte és szerette a közösség. Nyílt, közvetlen, barátságos tanáregyéniség volt, ami hozzáférhetővé tette számára a diákok lelkét. Szabadidejét a szünetekben gyakran töltötte diákjaival.

„Kicsengetéskor kijött a nagyudvarra, s fogócskázott velünk. Pedig ő huszonegy évvel volt idősebb nálunk. Reverendáját cingulusa segítségével térde tájkára húzta fel, s úgy szaladgált velünk és utánunk.” (*Kilián István: Emlékeim Ágoston Juliánról Egri Fehér/Fekete 2001. Te Deum*)

Költő is volt Julián, akinek versei 1934-től folyamatosan jelentek meg a különböző lapokban és folyóiratokban. (pl. Élet, Napkelet, Mária Kongregáció, Vigília stb.)

Irodalmi munkássága alapján az egri Gárdonyi Géza – Társaság választmánya, 1937-ben tagjává választotta.

Verseinek első gyűjteménye kötet alakban, 1938-ban jelent meg a karácsonyi könyvvásáron, *Fekete remetességem* címmel. A címlapon szereplő izmos férfialak grafikáját Ócsvár Géza tervezte, az egri Szent Bernát Gimnázium híres rajztanára.

A verseskötet második kiadása 1939-ben, harmadik kiadása 1991-ben, a *Mi világunk és Szerkesztősegei* gondozásában.

„Csillagnak indult a magyar líra egén, méltó társként a harmadik nemzedék költőinek. Egyetlen verseskötetét, a Fekete remetességem áradó, látomásos szabadverseivel semmivel sem rosszabb kezdet, mint a többieké, akiket ma klasszikusként tisztelünk.” (*Fekete remetességem 1991 – Rónay László: utószó*)

A Gárdonyi Társaság választmánya 1939-ben, főtítkárrá választotta Julián nagybátyámat. Irodalmi munkássága alapján a fiatal ciszterci tanár szívesen látott vers előadóművész lett, irodalmi körökben. 1939-től, folyamatosan vett részt a pécsi Janus Pannonius Társaság ülésein, ahol legújabb költeményeiből adott elő néhányat.

A győri, dr. Kovách Pál Irodalmi és Közművelődési Társaság állandó vers előadója, 1942-től a társaság rendes tagja.

„A győri dr. Kovách Pál Irodalmi és Közművelődési Társaság rendes tagjai sorába választotta Ágoston Julián egri ciszterci rendi tanárt, a Gárdonyi Társaság főtítkárat, az új magyar katolikus líra egyik kiemelkedő képviselőjét.” (*Győri Nemzeti újság, 1942.01.20. In: Hírek*)

Julián nagybátyám, a magyar katolikus líra egyik neves alakja volt, akinek versei, tudományos cikkei és regényei is megjelentek a második vh. előtt.

Szent Mór, pécsi püspök életét, regény alakjában dolgozta fel, melyet *Esteván* címmel a Szent István Társulat jelentetett meg, 1942-ben.

„Ágoston Julián regénye a magyar katolicizmus szép-irodalmi törekvéseinek szép példája...”

Kiadásra ajánlja a regényt az, hogy éppen a katolikus tudomány kutatásai által újólag feltárt és történetileg élővé tett árpád-kort éppen a katolikus regényírás hanyagolja el.” (*Eger c. újság, 1942. december 28. In: IRODALOM: megjelent Ágoston Julián pályadínyertes regénye, Esteván.*)

Bölcsészeti tanulmánya 1943-ban jelent meg „A századforduló költészete” címmel.

Újságot, folyóiratot is szerkesztett Egerben a háború alatt és után. Szerkesztésében jelent meg 1945-ben, Az egri kiskalendárium, évkönyv.

A *Nemzedékek* – demokratikus folyóirat egyik munkatársa volt, melynek első száma 1945. március 15-én jelent meg.

Közéleti szerepet azzal vállalt 1945-ben, hogy Egerben az Igazolóbizottság elnöke lett.

„Máig őrzöm nagyon szép aláírásával édesapám igazolásáról szóló igazolóbizottsági okmányt. Lehet hogy ezzel pecsételte meg sorsát...” (*Kilián István: Emlékeim Ágoston Juliánról Egri Fehér/Fekete 2001. Te Deum*)

Rendi előjárója feltételezhetően Igazolóbizottsági tagsága miatt helyeztette át az egri rendházból a pécsi rendházba 1948-ban.

1946-ban akkor lett iskolaigazgató, amikor az egri Ciszter Rendi gimnáziumban megnyílt az általános iskola. Ebben az esztendőben a gimnázium igazgatóhelyettese is lett.

1947-ben a miskolci tankerületben a magyar nyelv és irodalom tanulmányi felügyelője volt. Ebben az évben jelent meg „A magyar tanítás módszertana” című szakkönyve, amely az általános iskolák ötödik osztálya számára készült módszertani útmutató volt.

1948-tól, a pécsi Ciszter rendház tagja. Rendi előjárója a pécsi Tudományegyetem kollégiumának, a Szent Mór kollégiumnak (Maurinum) igazgatójává nevezte ki.

A hittudományi előkészítő iskolában is tanított magyar – latin nyelvszakon, a szerzetesrendek feloszlásának évéig, 1950-ig.

1950. június 10-én kezdődött Pécsen a rendház száműzése és kitelepítése a nagykunsági, Kunszentmártonba. Ezt a kis vidéki települést jelölte ki az akkori államhatalom a szerzetesek kényszerszertartózkodási helyéül.

„A rend feloszlása előtt, amikor már mindannyian tudták, hogy nem csak az iskolákat veszi el tőlük az igazságtalan rendszer, hanem az otthonukat is, 1950-ben egyik éjjel megjelentek a pécsi rendházban az új rendszer pibékjei, s tehervagonokba tuszkolták és ismeretlen helyre szállították a cisztereket. Csak kiszálláskor tudták meg, hogy Kunszentmártonban vannak.” (*Kilián István: Emlékeim Ágoston Juliánról Egri Fehér/Fekete 2001. Te Deum*)

Kunszentmártonban, karmelita kolostor volt kényszerszertartózkodási helyük, ahol Ágoston Julián is, mintegy negyedéven keresztül, fogva tartott volt. A fogság három hónapja alatt, lírai hangvételű versei születtek, melyek kéziratban maradtak fenn és nagybátyám hagyatékát képezik.

Egykori ciszter rendtársa K.Á. Kunszentmártonra emlékezve, verseiből összeállítást készített „*Kerítések közül*” címmel.

1950. őszén az államhatalom és az egyház között megegyezés jött létre, aminek következményeként szabadon engedték a ciszter szerzeteseket, Kunszentmártoni fogságukból.

Julián, többi rendtársával együtt szabad lett egy olyan rendszerben, ahol haláláig számkivettként kezelték.

1950-ben végérvényesen összeomlott körülötte addigi világa. Az adott kor viszonyai között, szerzetesként nem maradhatott sokáig szabad az ember. 1951-ben, koncepciósi perek idején, az ÁVO újból letartóztatta Juliánt.

Az ítélet után a kerepestarcasai gyűjtőbe vitték, ahol több mint egy esztendő raboskodott.

1952-ben, szabadulása évében már beteg volt, megviselte egészségét a „bent” eltöltött idő. A börtönről később, sajátos módon csak pozitív élményeket mesélt. Ennek egyik oka az volt, hogy vallásos ember módjára inkább a jó élményeiről számolt be elhallgatva nehézségeit, a másik ok talán az, hogy az idő elfeledtette vele a küzdelmeket.

1952. őszén már munkát tudott vállalni. Az Állami Erdészetnél kapott rövid ideig állást, adminisztrátorként.

1953-ban, Julián hozzátartozóit kitelepítette a Rákosi - rendszer Egerből. Ebben a válságos helyzetben költözött nagybátyám – Egerből kitelepített édesanyjával és öccse családjával – Agárdra, hogy új életet kezdhesen. Hozzátartozói, családoként szerveződtek köré ezekben a nehéz időkben.

1953. és 1958. között a Fejér megyei Állatforgalmi Vállalatnál lett normás. Hat éven keresztül, többnyire kerékpárral tette meg az utat a volt szerzetes tanár Agárdról munkahelyére, amely Székesfehérvár közelében volt.

Az irodalmi élet fő áramlatából kikerült, ennek ellenére vidéki lapokban írogatott. Versei közül néhányat a korabeli újságok leköszöltek, Poór Bernát írói álnéven.

„Mindig és egyfolytában szeretett volna visszajutni az irodalomba. A Pestmegyei Hírlapban jelentek meg versei. Mindig mutogatta, büszke volt. Ezenkívül a Vigiliában és az Új Emberben, de itt nagyon kevés.” *(Szívem csücske, atyai jóbarátom volt... Rónay László beszél Ágoston Juliánról Egri Fehér/Fekete 2001. Te Deum)*

1958-ban költözött Julián az édesanyjával, testvérével és az ő családjával Agádról Budapestre. Testvére ekkor egy kis lakást tudott vásárolni kölcsönökből Budán, a Krisztina körúton. Rövid ideig együtt lakott a család, később Julián nagybátyám Óbudára költözött a Raktár utcába, ahol egy szerény helységet bérelt magának.

A volt szerzetes tanár ekkor már nagyon beteg volt. A meghurcoltatás évei alatt szerzett betegségei kiújultak. Szívinfarktust kapott, amellyel a Bajcsy - Zsilinszky kórház szívosztályán gyógykezelték, nyolc hónapig.

Felépülése után, 1958-tól 1963-ig a Földművelésügyi Minisztérium Tenyészállatforgalmi gazdasági irodáján dolgozott előadóként, később főelőadóként.

Tanári katedrát 1963. őszétől kapott a Biatorbágyi 1.számú általános iskolában, ahol magyar nyelvet taníthatta, haláláig 1969-ig.

„Szikrázó egyéniség volt, azért tanítványai életéből nem ment el nyomtalanul. Élete összetörtében is drágakő maradt, széttört morzsái megannyi drágakővé váltak” *(Brückner Előd Ákos: Esteván olvasása nyomán; Esteván 1991. Utószava)*

1969. tavaszán a Bajcsy – Zsilinszky kórházban hunyt el súlyos betegségben. A halálának oka, tüdőembólia, rák és szívinfarktus volt. Öt hónap híján 60 évet élt.

Családja közössége után reményeink szerint egy még népesebb szellemi közösség fogadta be Julián testvért, hogy alakítója lehessen a költészetre és szeretetre fogékony, fiatal lelkek új közösségének.

„Ha hihetünk az ígéretnek, most angyal. Körülötte ülnek társai és elbűvölten hallgatják gyöngyöző nevetését.” *(Fekete remetéségem III. kiadása, 1991. In: Rónay László utószava)*

A budapesti Farkasréti temetőben helyezték Julián testét örök nyugalomba. Édesanyja, a szeretett „anyika” hamvai mellé temették. A temetésén soha nem látott gyászoló sereg gyűlt egybe: íróársak, szerkesztők, tanárok, tanítványok és a családja tagjai kísérték utolsó útjára.

Évekkel később, amikor Julián testét exhumálták, teste már rég elporladt, de csodával határos módon jobb keze sértetlenül megmaradt.

Az a munkáskéz amely évtizedeken keresztül szeretetet osztott oly sok embernek és sok irodalmi mű írója volt, épen maradt.

Hamvait, az óbudai Jó Pásztor templom kolumbáriuma kegyelettel őrzi.

hírek...hírek...hírek...

- **VÁCI KIRÁNDULÁS** Diáktársunkat *Keszthelyi Ferenc OCist.* váci megyéspüspök látogattuk meg ez évben is május 29-én, közel harmincan. Először a székesegyház melletti Karolina kápolnába tértünk be, ahol püspöki misén vettünk részt, majd egy szép váci műemléket láthattunk azok közül, mely püspöktestvérünk gondoskodása révén kelt újból életre: Vác gyönyörű barokk főterén levő a nagypréposti palotát. Itt egy készülő kiállítást mutatott be a szakavatott rendezője Megtekintettük az újjávarázsolt emeleti szobákat is. Ezután a tanulmányi épületben várt a finom ebéd. és itt találkozott *dr. Zakar Polikárp* főpát úrral, aki Kismarosról jövet szakította meg útját, hogy egy kis időt velünk tölthessen. A közös ebéd után a főpát úrtól tájékoztatást kaphattunk a Rend mai helyzetéről is. Szép emléket, igazán jó érzéseket vihettünk haza kedves vendéglátónktól. Köszönjük!

- **EMLÉKTÁBLÁT AVATTAK ÁGOSTON JULIÁN PÁPKÖLTŐ EMLÉKÉRE**

„Halál az élet: mégis folytatás, /
nagybőjt után húsvét, örök titok, /
minden halál után föltámadás!

Kunszentmártoni Kármelita Rendházban, Ágoston Juliánra emlékezve, a ciszterci papköltő verssorait idézve kezdődött 2002. május 11-én, szombaton délelőtt múltidéző ünnepség, melynek végén emléktáblát avattak nagybátyám tiszteletére. Az emléktáblát a Ciszterci és a Kármelita Rend közösen, karöltve Kunszentmárton polgármesterével, megkoszorúzta.

Az ünnep, dr. Kerekes Károly OCist. ny. zirci apát vezetésével koncelebrációs szentmisével kezdődött a Karmelita Rendház kápolnájában, melyen közreműködött a Szent Márton Énekkar is. Ezt követte Ágoston Julián emléktáblájának megszentelése, és leleplezése.

Avatóbeszédében Józsa László tanár-helytörténész felidézte a fél évszázadelőtti múlt egy szomorú mozzanatát, az 1950. év nyarán Kunszentmártonba deportált, ciszterci szerzetesek történetét.

A hírhedt '50-es évek Rákosi-korszaka az egyházüldöző politika kegyetlen intézkedései miatt vált, papok százainak sorsdöntő, hitet és embert próbáló vészterhes időszakává.

A májusi megemlékezésünknek mégsem az volt a lényege hogy felidézzük történelmünk e félelmetesen véres éveit és évtizedeit, hanem hogy felelevenítsük mindazoknak a kiváló ciszter atyáknak, köztük Ágoston Julián emlékét, akik a szerzetesrendek feloszlását ebbe a rendházba száműzve, kitelepítettként itt élték meg. Megemlékeztünk még Kunszentmárton népéről is, akik a nevezetes nyári hónapok alatt áldozatvállalásukkal oly sokat segítettek a nélkülözö szerzeteseknek, továbbá köszönetet mondtunk a karmelita szerzetes atyáknak is az áldozatvállalásukért.

Végezetül, Kerekes Károly OCist. ny. apát a Kunszentmártoniakhoz intézett köszöntő versével ért véget az ünnepség.

(Ágoston Zsolt beszámolója)

KUNSZENTMÁRTON KÖSZÖNTÉSE

Kunszentmárton jeles napján
Illés prófétát idézve,
hálát adni jöttünk össze
Kunszentmárton híveiért,
a Kármel-i és ciszterci
mártír szerzeteseiért.

Ötvenkét évvel ezelőtt
a deportált ciszterciek
itt kaptak szállást, kenyeret,
s hogy liszt, olaj ki ne fogyjon,
a jó kunszentmártoniak
hite győzött minden poklon.

Illés tüzes szekerének
képe ma is élénk tárul,
valahányszor elhalványul
bennünk az igaz hit fénye;
igaz tanúkat küldj nekünk,
Urunk, ez földünk reménye!

A ciszterciek nevében
fejemet földig lehajtva
neked, mindnyájunknak jó Atyja,
hálát adok főként azért,
hogy Szent Bernát s Illés tüze
szívünkben ma az égig ér.

Kunszentmárton hívó népe,
benned Szent Márton emléke
fáklyaként lobogjon mindig,
légy e hitnek lángoszlopa:
„Félköppennyel lehet élni,
félszívvvel emberként – soha”!

...Ezért áldunk, Urunk, mi ma.

Kunszentmárton, 2002. május 11.

Kerekes Károly OCist

HALOTTAINK

Diáktársaink, akiknek halálhíréről értesültünk:

Wolszky László (1942) – Budapest

Asztalossy Jenő (1946) – Eger

Hunyadi-Búzás Ágoston (1952) – Eger

Requiescant in pace!

Ha közölnivalód lenne, légy szíves írd meg vagy telefonáljál Tóth Kamill, 3300 Eger, Vallon u. 33. tel.:(36) 429 642 ill. Oláh Gyula, 1114 Budapest, Bartók Béla út 25. III. 5/A tel.:(1) 386 2295 vagy E-mail: olah@hcbc.hu – címére.

Az Egri FEHÉR//FEKETE 2002. húsvéti számát Oláh Gyula, a „Színes”-et Kovács Ottó állította össze.

EGRI *FEHÉR/FEKETE*

a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának hírei
és a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola „színes” lapja

A 80 éves a Ciszterci Diákszövetség dr. Zakar Polikárp zirci főapátúr köszöntője

Közös tapasztalatunk, hogy ciszterci gimnáziumaink mindnyájunk lelkében mély nyomokat hagytak. Az érettségi találkozók is ezt bizonyítják., számos egyéb megnyilvánuláson kívül. Belső igényünk, hogy ápoljuk a kapcsolatot az alma materrel és egykori ciszterci diáktársainkkal.

Ennek az alapélménynek adott kifejezést 1922. március 15-én *dr. Klebersberg Kunó gr.*, székesfehérvári gimnáziumunk egykori diákja, akkori belügyminiszter, *Gaal Gasztonnal*, a nemzetgyűlés egykori elnökével és *gr. Zichy János*-sal, amikor levélben fordultak a Ciszterci Rend Zirci Apátsága egykori tanítványaihoz és javasolták, hogy alakuljon meg a Ciszterci Diákszövetség. Ennek éppen 80 éve. A szövetség alapszabályait az 1923. február 15-én tartott alakuló közgyűlésen az akkor már vallás- és közoktatásügyi miniszter *Klebersberg Kunó* mint elnök és *Bitter Illés*, tanker. kir. főigazgató, központi igazgató hagyták jóvá. A belügyminiszteri jóváhagyás is megérkezett 1924-ben. Mi volt a célkitűzés? Két idézet kíváncsodik ide:

Az egyiket az előbb említett felhívásból veszem:

A magyarság közleke számára fel akarjuk magunkban újítani a szép, boldog idöket, amikor derüsen, jókedvvel voltunk magyar diákok. Bele akarjuk lüktetni a közélet fáradt, lassú vérkeringésébe fiatal életünk eszméinek frissességét. Fenn akarjuk tartani azokat a kipróbált, áldott hagyományokat, amelyeket a Ciszterci Rend termelt és alakított ki keresztény magyar kultúránk alapjai számára. Szeretettel akarjuk felkarolni, támogatni, életcéljukhoz segíteni a szegényebb sorsú utódainkat, hogy így a gyakorlatban és a testvéri szeretet melegével kísérje egymást a ciszterci tanítvány az életben. Örei, küzdő harcosai akarunk lenni a keresztény magyar intelligenciának, amelynek kinevelésében látta mindenkor célját a Ciszterci Rend.

A másik idézet az alapszabály 2. pontjából van, ahol igazában ugyanezeket a gondolatokat találjuk:

A szövetség célja, hogy az életbe is kivigye és ébren tartsa azt a szeretetet, mely az iskolaévek folyamán a tanítványok lelkében egymás iránt kifejlődött. Célja továbbá a ciszterci rendi intézetekből kikerült főiskolai növendékeket ösztöndíjjakkal, ifjúsági otthonokkal, menzák, esetleg internátus létesítésével anyagilag, erkölcsileg támogatni.

Nem feladatomban, hogy – még ha csak nagy vonásaiban is a megírjam a Diákszövetség nyolcvan évének történetét. A célkitűzés igazában ma is ugyanaz, még ha talán más stílusban íránk is meg a fent idézett egyik-másik mondatot.

Köszönöm az Alapítóknak a gondolatot és az indítást és mindenkinek, aki ezeket a célkitűzéseket igyekezett és igyekszik megvalósítani.

.....

A Ciszterci Diákszövetség Egri Osztálya 2002. november 23-án, szombaton 10.30 órai kezdettel tartja X. tisztújító Közgyűlését a ciszterci gimnázium II. emeleti fizikai előadójában

Napirend

1. Elnöki megnyitó *Dr. Kovács Endre Gergely* OCist, elnök
2. Beszámoló az elmúlt évben végzett munkáról Előadó: *Tóth Kamill ü.v, elnök*
3. A ciszterci szellemiség a mai iskolánkban Előadó: *Rácz István Pelbárt* OCist, egri házfőnök
4. Bejelentések, hozzászólások, javaslatok
5. Tisztújítás Vezeti: *Dr. Szerdahelyi Ferenc* a jelölőbizottság elnöke
6. Elnöki zárszó.

Eger, 2002. október 14.

Tóth Kamill
ü.v. elnök

Találkozóink 2002-ben

60 évesek –(1934–1942) – *Tobákos Kilit* tanár úr osztálya találkozóját Egerben tartotta meg június 1–2-án, amelyről beszámolót *Nagy Györgyi* dr. Nagy Iván lánya írta:

Édesapám sajnos már 1981. szeptember 13-a óta nincs közöttünk., de mivel addig mindig ő szervezte-rendezte a találkozót, ezért azóta édesanyámmal mi folytatjuk ezt a hagyományt. Így történt ez most is a jubileumi 60 éves találkozón. A szervezésben segítséget nyújtott két egri osztálytárs Kerekes Lajos és Szalóczy György. A találkozón felmerült a kérdés: ki írja meg a beszámolót? – hiszen az eddigi tudósítók Berta Ferenc, majd Wolszky László már meghaltak. Tekintve, hogy senki sem vállalta, én jelentkeztem. Így került most sor arra, hogy olyan történjen, ami még nem volt: egy ciszterci diák gyermeke kér szót az újságban.

A találkozó két napos volt. Június 1-én 9.15-kor érkezünk az egri autóbusz pályaudvarra Forgács Mihály(Svájc), édesanyám dr. Nagy Ivánné Cini és én. Kerkes Lajos bácsi várt bennünket és vitt a szálláshelyünkre. Majd fél 12-kor elsétáltunk a Hatvani temető főbejáratához, mivel a találkozó első programja az itt nyugvó ciszterci tanárok sírjának megkoszorúzása volt. Sajnos nem sokan jöttünk össze. dr. Szalóczy György és felesége Klárka, dr. Berta Ferencné Magdi és két leánya Maresi és Katica, unokatestvérük Marika, dr. Kerekes Lajos, Forgács Mihály, Kurczweil Ödön, édesanyám és én. Délután már csak öten mentünk busszal Andornaktályára, Kerekes Lajos bácsi vendégmarasztaló borpincéjébe. ahol jó ízű beszélgetés közben kóstoltgattuk a finom borokat és Lajos bácsi által készített vadászpástétomot.

Másnap, június 2-án 10 órakor a Szent Bernát templomban dr. Kerekes Károly ny. zirci apátúr celebrálta szentmisén vettünk részt. Hagyományokhoz híven az oltár előtt 36 gyertya égett az elhunyt tanárok és osztálytársak emlékére. Apát úr a mise keretében is megemlékezett róluk. Mise után a régi osztályterembe mentünk, ott volt az eredeti osztálytábló és egy szék a rajzteremből, amit anno kaptattak az osztály tagja is. Mivel olyan kevés osztálytárs volt jelen, tanár pedig egy sem, Kerekes apáturat kérték fel tiszteletbeli osztályfőnökek, aki megtartotta az órát. Először a Himnusz énekeltük el, majd felállással tisztelegtünk elhunyt osztálytársakra emlékezve. Ezután a megjelent hét osztálytárs számolt be életéről, majd a távollevők leveleit hallgattuk meg. Az osztályfőnöki óra után a Szent Erzsébet Ciszterci Leánykollégiumának ebédlőjébe mentünk, ahol a találkozó programja a közös ebéddel fejeződött be. Itt Török Zoltán mondott ünnepi köszöntőt.

Vendégeink voltak: dr. Kerekes Károly ny. zirci apát, dr. Kovács Endre OCist püspök, és dr. Nagy Mójzes OCist egri házfőnök.

Ebéd után az autóbusz, ill. a vonat indulásáig beszélgettünk, megállapodtunk, hogy szeptember 7-én ismét találkozzunk.

A találkozón megjelentek: *dr. Berta Ferencné Magdi* (Budapest), *dr. Csanády László* (Budapest), *Érsek Dénesné Jutka* (Miskolc), *Forgács Mihály* (Svájc), *dr. Kerekes Lajos* (Eger), *Kurczweil Ödön* (Gyöngyös), *Molnár Tamás* és felesége *Márti* (Budapest), *dr. Nagy Ivánné Cini* és lánya *Györgyi* (Budapest), *Nyizsnyánszky Tiborné Gabika* és lánya *Gabi* (Miskolc), *dr. Szalóczy György* és felesége *Klárka* valamint lányuk *Évike* és férje két gyermekükkel (Eger), *Szikora Mihályné Otti* (Budapest), *Török Zoltán* és lánya *Erika* völegényével (Eger). (Nagy Györgyi)

58 évesek – (1936–1944) – *Falubíró Győző* osztálya június 14-én tartotta találkozóját Egerben. 13 fiú és jó pár családtag jött össze és elég sokan adtak hírt magukról telefonon vagy levélben.

A 10 órás „diákmisén” Ritter Marci és Kalapos Jóska voltak a celebránsok és meghallgattuk Marci szívünkhöz és kórházhoz szóló szép szavait. A templomból kijövet Sucu (Szerdehelyi Feri) fotózott nagy buzgalommal, de már ott vártak ránk ill. a templomra az iskola diákjai, kiknek 11-kor volt a Te Deum-uk. Sok kedves matróruhás kislányt láttunk, sajnos fiúkból keveset.

Az iskolában az emeleti kápolnából alakított osztályteremben beszámolókkal folytatódott a találkozó. Mindenki sorra került a névsorból. A résztvevők: *Balla János* (Nagytálya), *Dobrányi László* (Vác) és felesége *Saci*, *Fügedi István* (Budapest), *Kalapos József* (Nagykálló) *Lieszkovszky Gyula* (Budapest) és felesége *Marcsi*, *Oláh Gyula* és felesége *Mandi* (Budapest), *dr. Ritter Márton* (Németország), *dr. Szabó Gábor* (Miskolc), *dr. Szerdahelyi Ferenc* és felesége *Nóri* (Eger), *dr. Tóth Ferenc* (Eger), *dr. Turcsányi Tibor* (Budapest), *Versényi György* (Balassagyarmat) és felesége *Piroska*, leánya és veje. Mindenki mondott valamit az elmúlt esztendőről. Aki régebben volt találkozón, azt jobban faggattuk. Versényi Gyurka utoljára 1964-ben volt közöttünk, így az ő szavait figyeltük leginkább.

A távollevők leveleit, üzenetét is meghallgattuk. *Erényi Tibi* beszámolójából megtudtuk, hogy otthon eléggé helyhez kötöttén éli életét, *Földes Menyus* ugyan Egerben lakik, a Szt. Vince kórház lelkésze, de szinte mozgásképtelen. Nem volt itt *Horváth Lajbi*, ki máskor mindig megjelent, *Intze Pista* telefonon üzent: jól van, *Juhász Tibi* üdvözlő levelét Nizzából Tóth Feri olvasta fel. *Kakuk Jenő* kórházából írta levelét, *Kékesi Gyurka* Kanadából ígérte, hogy jún. 14-én Egri Leánykával koccint tiszteletünkre, *Lócsey Ivántól* is kaptunk egy kedves lapot. Ő csak 2 éven keresztül járt velünk, de sokan szívesen gondolunk rá. *Mohi Gyurka* már évek óta nem tudja programjába beilleszteni a találkozót. Üdvözlő

sorait Turcsányi Tibi ismertette. Reméljük jövőre tán sikerül a programozás. *Oláh* Elemértől hosszú hallgatás után jött levél, mely több. szomorú hírt tartalmazott: feleségét nem rég veszette el. Osztozunk fájdalomában. Mindenki igen sajnálta, hogy *Papp* Jim nem volt közöttünk. Levelében ígerte, hogy legközelebb majd jönnek. Így legyen! *Sági* Lali Zánkáról telefonált, üdvözölve a találkozó résztvevőit. Nem vállalkozott a hosszabb útra. Reméljük 2004-ben a 60.-ra azért majd eljön közénk. Nagyon sajnáltuk, hogy *Sávoly* Titi az időpont miatt nem tudott köztünk lenni. Mint írta, az öccsénél, Miklósnál volt Németországban. Köszönjük hosszú beszámolóját. Ő még aktív orvos, és így kötött az ideje, reméljük jövőre majd időben meg tudunk állapodni a találkozó dátumáról. Tavalý örültünk, hogy *Székely* Gyurka közöttünk volt. Idén csak levelét olvashattuk, de ígerte, hogy jövőre eljönnek. Úgy legyen! *Szemerédi* Dinitől is kaptunk üdvözlő sorokat. Egészsége rendben, de a találkozó időpontja családi okok miatt nem megfelelő számára. Örültünk *Tóth* Albin levelének. *Bizony* már igen régen volt közöttünk. Írta, hogy nehezebben mozog és hosszabb útra nem tud vállalkozni. Wolsky Agenor felesége telefonált, hogy Agenor betegsége miatt nem tud eljönni. a találkozóra (júliusban temetük).

A meghívón szereplő 33 fő kiegészült *Augusztinyi* Béla nevével. Címét Erényi Tibi adta meg. Sajnos nem válaszolt a meghívásra, de reméljük majd erre is sor kerül.

A régi Foglár-kert melletti vendéglőben ebédeltünk. A beszélgetés itt *Tóth* Feri finom borának köszönhetően egyre élénkebben tovább folytatódott. Ebéd után a társaság egy része Szerdahelyi Feriékhez ment egy kis kávéra és feleségének *Norikának* finom süteményeit kóstolhattuk és még sokáig beszélgettünk. (O.Gy.)

56 évesek – (1938–1946) – *Varga Bennó* (I-VI.) és *Károly Asztrik* (VII-VIII.) osztálya – már korábban elhatározták, hogy nemcsak jubileumi évfordulókon, hanem minden évben felkeresik az Alma Matert, szívesen jönnek össze ifjúságukról emlékezni.

Elhatározásukat ez évben is megvalósították, s ha nem is tömött sorokban, de szép számmal találkoztunk június 15-én templomunk előtt. Nagy örömmükre *dr. Kerekes Károly* apáturunk – egyetlen élő rendi tanárunk – is elfogadta meghívásunkat és *dr. Kovács* Endre püspök valamint *Erdődy* Imre osztálytársainkkal együtt celebrálták a szentmisét. A Szent Bernát templomban visszaidéztük a régi diákmisék hangulatát; hálát adtunk, hogy ismét együtt lehettünk, imádkoztunk elhunyt osztálytársainkért, betegek gyógyulásáért.

A szentmisét követően a régi tablók megtekintése után a szokásos rendhagyó „osztályfőnöki” órát *Károly* apátúr vezette, énekkel és sok humorral fűszerezte az elhangzó beszámolókat, felejthetetlen diákcsínyeket.

A Szent József Internátusban nagyszerű ebédrel és kedves szavakkal fogadott minket *Juhász* igazgató úr, s jó hangulatban késő délutánig együtt voltunk, bizakodva, hogy jövőre ugyanitt találkozhatunk. (Úgy legyen)

Jelen voltak: *dr. Bereckei Ottó* és felesége, *Erdődy Imre*, *Hargittai Emil*, *dr. Kovács Endre*, *Madaras Sándor* és felesége, *Pók Tibor* és felesége, *Póta György* és felesége, *Szamosvölgyi Ferenc*.

Mogyorosi Ottó és *dr. Sturm József* kimentették magukat. Betegségük miatt *dr. Kulcsár Kálmán*, *Nagy Emil* és *dr. Törő Béla* nem tudtak eljönni. (Pók Tibor)

55 évesek – (1939–1947) – *Vajk Atanáz* osztálya június 29-én tartotta találkozóját Egerben.

1947-ben 51-en tettünk érettségi vizsgát az egri Szent Bernát gimnáziumban és most magamat is beleértve – 38 volt diáktársamnak tudtam meghívót küldeni. Nagy érdeklődés volt a találkozó iránt, a még élő, bár megöregedett diáktársak körében. Azonban részint a távolság – sok diáktársunk van külföldön – másrészt a családi és egészségi körülmények miatt csak 18 diák és 11 hozzátartozó vett részt a találkozón,

Nevezetesen: *Bódvai Vince* és felesége, *dr. Bordás Béla*, *vitész Botár Elek*, *Böjthe Tamás*, *dr. Fazekes István* és felesége, *Gajottó Szilvio*, *dr. Gál József*, *Győry Iván* valamint felesége és leánya, *Kádár Emil* és felesége, *Pázmándy István*, *Simon István* és felesége, *Spolechnyi Sándor*, Szelényi György és felesége, *Szommer István*, *Tóth Bendsa Andor* és felesége.

A névsorolvasásnál felolvastam azok leveleit vagy telefonüzenetét, akik nem tudtak megjelenni: *Bérces Imre*, *dr. Dániel Ferenc*, *Dobrányi Zoltán*, *Endrényi Olivér*, *Fluk Ottó*, *dr. Fodor László*, *dr. Goots László*, *Hidegkuti Sándor*, *Ignác Lajos*, *dr. Kertész Pál*, *Kiss Ferenc*, *Kovách Antal*, *Kulcsár Ödön*, *dr. Magyar Árpád*, *vitész Mátray Dezső*, *Tóth* és *Vizi László*. Nagyon megörültünk egymás viszontlátásának. A találkozó programját a ciszterci templomban szentmisével kezdtük., amelyet *dr. Gál József* apát, osztálytársunk celebrált, szentbeszédében megemlékezve a már örökre eltávozott osztálytársairól.

Szentmise után a volt VIII-os osztályterembe vonultunk, ahol névsorolvasással egybekötve emlékeztünk az elmúlt évekre, megtekintettük tablónkat, elmerengve milyen fiatalok voltunk valamikor. Majd a temetőbe mentünk, ahol megkoszorúztuk volt tanáraink sírját. Ezután az egri vár bejáratánál a közelmúltban épült *Imola* udvarház éttermében fogyasztottuk el az ünnepi ebédet, pezsgőkoccintással ünnepelve az 55. éves találkozóinkat. Ebéd után még kellemesen elbeszélgettünk, majd búcsút vettünk egymástól, ígérve, hogy három év után ismét találkozunk. (Mohai Lajos)

ISTEN HOZTA, PELBÁRT ATYA!

Rác István Pelbárt ciszterci atyát a zirci főapát úr ez év augusztusában helyezte Egerbe a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium spirituális vezetőjének. Pelbárt atyát a gimnázium rádiójában elhangzott beszélgetés rövidített változatának ismertetésével szeretnénk bemutatni. A interjút Derakas Zsófia és Bánka Arnold a 10. A osztály diákjai készítették.

Kérjük beszéljen Pelbárt atya diákveiről,

Az Alföldön, Kecskeméten születtem, több mint 80 esztendeje. A szüleim egyszerű emberek voltak: édesapám iparos, édesanyám – az akkori szokás szerint – otthon vezette a háztartást, de ha szükség volt rá, szönyegszövésével, perzsaszőnyeg-csomózással segített anyagi helyzetünkön. A gimnázium nagy részét a kecskeméti piaristáknál végeztem. 15 éves koromtól magam is vállaltam munkát, annál is inkább, mert édesanyám meghalt. Instruáltam osztálytársaimat vagy a nálam kisebbeket is. Ekkortájt gondoltam először arra, hogy pap legyek. Ezért is választottam felsős gimnazista koromban a görögöt és nem a franciát. Gimnázium utolsó két évére Pécsre kerültem, a ciszterci gimnáziumba. Mikor Pécsre, a Széchenyi téren megláttam a ciszterci Nagy Lajos Gimnáziumát, jé – mondom – ez is papi iskola! Szállást a pedellusnál az igazgató úr szerzett részemre, én pedig reggelenként ministráltam, és ezen a címen kaptam tőle a reggelit. Jellemző rá, hogy a szobájában fogyasztott reggelijét osztotta meg velem. Nem voltam kitűnő tanuló, de a matematikát és a fizikát szívesen és könnyen tanultam és osztálytársaimnak is abban segítettem.

Érettségi után jelentkeztem a ciszterci rendbe. Ennek már 60 éve, és azóta is jól érzem magam. A Gondviselés jelét látom abban, hogy Pécsre mentem ciszterci iskolába és megismerhettem a ciszterci rendet. Egyéniségemnek ez a családias szellemű szerzetesrend felel meg legjobban. Más rendben, más stílusban, más szellemiségben élnek. Olyan ez, mint a mezőknek a virágai: mind szép, mindnek megvan a maga értéke, hasznossága; összesítetten teszik ki a mező szépségét. Egy-egy szerzetesrend más szín ebben a virágos mezőben.

A novíciátusban ismét a legkisebbek, legfiatalabbak voltunk és éreztük azt a szeretetet, amivel körülvettek minket. Nem volt minden szabad, hiszen megvolt mindenkinek a napirendje, mi újoncok nem érintkezhattunk a klerikusokkal, a felszentelt papokkal, hanem csak azokkal, akik tanítottak bennünket. Csak karácsonykor és húsvétkor nem volt meg az elkülönítés, akkor lehetett kommunikálni akárkivel. A teológiát 5 év alatt végeztük el, aztán pappá szenteltek – engem 1947. június 24-én –, és úgy kerültem be az egyetemre, matematika-fizika szakra. A szakvizsgát letettem ugyan, de 1950 nyarán a Rend feloszlásakor az egyetem befejezéséhez a gyakorló év még hiányzott.

... a szétszórátás utáni életéről.

A szerzetesrendek feloszlása után, a szétszórátás „szokatlan” helyzetei változtatták meg életformánkat... Egyönként így, másónkét úgy...

Badalik Bertalan veszprémi püspök úr – Endrédy Vendel apátúr ajánlására – zirci káplán-hitoktatónak átvett, majd 1951 őszén a szomszéd nagyközségbe, Nagyesztergárra helyezett plébánosnak. Innen 1953 márciusában volt plébánosommal, az akkor már státuson kívüli tisztelt és szeretett Kukoda Miklós atyával börtönbe „diszponált” az uralkodó hatóság. Elég sokra ítélték, de nem kell azt komolyan venni, mert a nagyozolás jellemző volt arra az időszakra. 12 évet kaptam, később a fellebbvitelin ezt csökkentették 7 évre, majd az 53-as amnesztiával harmadolták, így 4 és fél évet töltöttem volna börtönben, de 56 júliusában szabadultam, három év és 3 hónap börtön után, így sokkal kevesebbet töltöttem le. Utólag – bár nem vágyik oda senki sem – nem cserélném el, mert ott is sokat tanultam és tapasztaltam: emberismeretet, mert ott nem lehetett kétszínűsködni. Aki tisztességes gondolkodású, az tisztességes, de aki nem, az nem tudja magát sokáig tartani, nem úgy, mint a civil életben. A börtönben megismertük egymást, egymás viselkedését, gondolkodását, nemcsak velünk szemben, hanem az eszméivel szemben is.

A börtön után civil munkát kaptam, habár papi munkát is mindig végeztem, de „társadalmi munkában”. Ahol elfogadtak, ott kisegítettem. A szintén 56-ban szabadult, Endrédy Vendel apát úr ajánlására Pannónhalmán, a szociális otthonban vállaltam könyvelői állást. Ott csöppentem bele a közgazdasági és könyvelői munkába. 5 és fél évig dolgoztam ebben a szociális otthonban, ekkor a szükséges tanulmányokat – mérlegképes könyvelői, az államháztartási ismereteket – is elvégeztem. Majd 1963-tól Pestre kerültem az Országos Mentőszolgálathoz Itt beruházóként dolgoztam több mint tíz évig. A széktől a repülőgépig mindenféle beszerzéssel kellett foglalkoznom, és a beruházás minden ága, így a mentőállomások építésének lebonyolítása is a feladatomból volt. Az egri mentőállomás beruházója is én voltam, ennek már 32 éve. Akkor minden héten jártam Egerben, és valamelyest már akkor megismertem a várost.

1973-ban egy olyan vállalathoz kerültem, amely munkásszállásokat épített és tartott fenn. Ez is elvett 10 esztendő. Közben népi ellenőr is voltam.

1982-ben mentem nyugdíjba és kerek 20 éven át, mint „nyugdíjas” a Katolikus. Egyházi Szeretetszolgálat hívására, társadalmi munkában kamatoztattam az évtizedek során tanultakat a szociális otthonok létesítésénél. Ekkor ugyanis már kezdték megengedni, hogy a Szolgálat otthont építsen sérült gyermekeknek, időseknek, később már civileknek.

1989–90-től adta meg az állam azt a lehetőséget, hogy a szerzetesrendek újra indulhassanak. Ekkor is a Szeretetszolgálatnál tevékenykedtem, de már hivatalosan is

kaptam papi megbízatást: egy budai kápolna dolgait látom el még most is.

Most a főpát úr ideküldött Egerbe, de még nem tudott a helyemre kinevezni más szerzetest. Sajnos az idős szerzetesek egyre fogynak, a fiatalok jelentkeznek ugyan, de nem olyan nagy a teherbíró képességük, és egyébként is lassabban tanulnak. És bizony otthonról sem kapnak olyan elindítást, hogy több kitartásuk legyen. Csak lassan növekszik a fiatal rendtagok száma.

Hogyan döntötte el Pelbárt atya, hogy szerzetesként kívánja életét folytatni?

Erre nagyon nehéz válaszolni, mert ezt nem mindig érzi az ember. Nekem már korán volt ilyen szándékom, de erről nem beszéltem senkinek, még Pécsen sem. A paptanárok sem kérdezik azt meg a diákoktól, hogy pap akarsz-e lenni, legfőljebb imádkoznak érte, ha úgy látják, hogy ez a fiú az ő ítéletük szerint alkalmas a szerzetesi hivatás betöltésére. Az imádság a legjobb eszköz, mert amikor imádkozom valakiért, akkor nem beszélem rá, hogy tegyen meg valamit, a döntését nem befolyásolom, és mégis a Jóistennél igyekszem közbenjárni. Minden biztonnal imádkozott értem az édesanyám is, amíg élt, de sosem beszélünk erről. Ez az egyénnek a dolga. Az ima segíti az embert, de nem úgy, hogy rábeszéli valamire.

1950-től a civil tevékenységem is ciszterci élet, mert amikor mi ünnepélyesen örök fogadalmat teszünk, akkor örömmel fogadjuk el, hogy erre a hivatásra eljuthatunk, és Istennek elkötelezhetjük magunkat. Ez a fogadalom – amikor a keretek megváltoznak – akkor is fogadalom marad, mert az Úristennek szól. A körülményeim ugyan 1950-ben megváltoztak, mert addig a Rendben az embernek nem kellett gondoskodnia magáról. Amit dolgozik a szerzetes, azt a Rendnek dolgozza, amit szerez, azt a Rendnek szerzi. De szétszórás után magamról kellett gondoskodnom. A lényeg azonban így is megmaradt. Az ember végzi a feladatát napról napra. Nem az a fontos, hogy milyen keretben élünk, hogy nehéz-e vagy sem, hanem az, hogy van-e erőnk hozzá. Más körülmények között más volt a kísértés, de megkaptuk a kegyelmet ahhoz, hogy szabad akarattal és élő hittel feldolgozzuk, és ezért nem nehéz a szerzetesi élet. Kifelé ez talán nehezebbnek is látszik. Mindez attól függ, hogy mennyi az erőnk. Lehet, hogy nekem ötkilós csomagot kell cipelnem, de nehéz, míg a másoknak az ötven kiló is könnyűnek látszik.

Mi a véleménye városunkról?

Most az egrieknek szemébe mondjam, hogy tetszik a város?! Az elmúlt 30 évben sokat változott, szépült. 1948-ban is voltam itt, akkor kerékpárral látogattam el ide gyerekekkel. Később is voltam erre többször is. Addig is szép város volt, egy hegyi város mindig mara-

dandóbbat tud építeni már az építőanyagánál fogva is, mint egy alföldi, ahol legfőljebb téglát égettek vagy vályogot vetettek. De Eger egyébként is közismerten szép, és gazdag múlttal rendelkező város. A napokban hivatalos ügyben voltam fenn a várban, szinte alig ismertem rá, annyira átépült. Egy kisvárosban jobb élni, mint egy nagyvárosban.

Melyek Pelbárt atya tervei?

A terveimet a hivatásom megszabja. Amikor a főpát úr ideküldött, ismerte eddigi munkámat. Szívesen is jöttem, de nem magam törekedtem ide, nem kértem, hogy engem helyezzenek át Egerbe. Ha azt mondja az apát úr, most ide küldelek, akkor az Úristennek az üzenetét kapom meg rajta keresztül. Így megkapom hozzá az Úr kegyelmét is. Nekem a hivatásomhoz való hűség nagyon fontos, mert ezen keresztül a Jóisten mindig megsegített. Nem kényszerből, keservesen, hanem mindig vidáman végzem a munkámat. Mindenhol tudták, hogy pap vagyok, és hogyan viselkedjenek velem, de én is mindig tudtam, hogyan kell nekem viselkednem. Itt is a hivatásomnak eddigi útjához közel vagyok. A tanításhoz nem, abból már kiöregedtem, de a nevelésből talán még nem.

Mivel szereti tölteni Pelbárt atya a szabadidejét?

Itt még olyan túl sok szabadidőm nincs, mert be kellett rendezkednem, idemenni, odamenni, és visszajárok még a budai kápolnába is, péntek délután megyek, mert szombatnapként és vasárnaponként ott misézem.

Mit üzen Pelbárt atya iskolánk diákjainak és az újságunk olvasóinak?

Kívánom a diákoknak, hogy szüleiktől kapják meg a bölcs szeretetet. Nem az a jó, ha mindent megkapunk, ha mindent elnéznek nekünk, hanem ha kell, figyelmeztessenek, ha kell, fegyelmezzenek meg. Ezt ti vegyétek ajándéknak, mert később látjátok ennek a hasznát, amikor szükségetek lesz az akaraterőre. Mert akarat, jóság és önfegyelem nélkül a tudás sem sokat ér. Arra vigyázni kell, hogy az erejét mindenki megfelelően ossza be, semmiből nem jó a túlzás. Kedvességgel, szolgálatkészséggel örömet tudunk okozni másoknak, és ezáltal a mi örömünk is teljessé válik.

Köszönjük a két kedves kérdezőnek, hogy beszélgetésük nyomán mi öregdiákok is megismerhettük egy kicsit az egri rendház új főnökét, aki Károly atya kimutatása szerint Egerben a ciszterciek sorában a 263.

Isten segítségét kérjük itteni munkájára!

KÉT KIS ÉVFORDULÓ

Most éppen fél évszázada... 1952 iskolatörténeti szempontból érdekes dátum. Abban az esztendőben érettségiztek utoljára olyan osztályok, amelyek nyolc évig jártak gimnáziumba, és amelyek a humánnak nevezett „tagozat”-ban – nyolc évig tanultak latint. Ilyen diákok álltak a vizsgabizottság elé a bajai III. Béla Gimnáziumban is, amely államosításig a ciszterci rend intézménye volt. Az 1952-ban ott érettségizők tehát tanulmányaik félidejéig, ciszterci diákok voltak. A vizsgabizottságban két olyan tanár fogalt helyet, akiknek egri ciszterci múltja volt. Az egyik Maróti Károly Jenő (meghalt 1988-ban, Baján); ő 1947/48-ban a Szent Bernát Gimnáziumban tanított. A szétszóratás után polgári ruhát öltött, és 1950 őszén tanári állást vállalt a III. Bélában. – A másik egri „tartozék”: jómagam. Károly latinból vizsgáztatott, én oroszból.

Az érettséginek volt egy komikus jelene is. Az egyik vizsgázó nem tudta kiugratni az emlékezetéből az orosz többes szám első személyű birtokos névmást; úgy próbáltam segíteni rajta, hogy a latinra hivatkoztam: „Latinul *noster, nostra, nostrum*.” Károly hangosan felkiáltott: „Ne vedd el az én kenyereimet!”

Éreztük a vizsgateremben a humán műveltség légből. Utoljára. A következő évtől kezdve ezt a fajta műveltséget

már csak olyanok ismerték, akiket egyénileg, az otthon fegyverzett föl vele.

Hatvanöt éve, 1937 szeptemberében lett iskolánk világi tanára *dr. Takács Tibor*. Franciát és németet tanított. Ő volt első franciatanárom. Az év végén hagyományt tört: ő volt tudomásom szerint az első világi tanár, akinek fényképe a tablóra került. Sajnos nem nevezték ki (mai műsót használva: szerződéssel alkalmazták), a tanév végén távoznia kellett. Elhagyta a várost is. 1964-ben láttam viszont Szegeden, akkor tanárképző főiskolán tanított. Az én tanítványaim az egyetem gyakorló általános iskolájának harmadikos, negyedikes kisdíákjai voltak, franciára tanítottam őket. Tibor meghallgatta az egyik órát, utána néhány okos észrevételt tett („J'ai quelques remarques à faire”) egykori tanítványának munkájára. Később még egyszer összehozott a sors, a repülőgépen – mindketten Franciaországba utaztunk továbbképzésre.

Sajnos meghalt, mielőtt hetvenedik évét elérte volna. Nyugodjék békében!

Dr. Bán Ervin

VIRÁGCSOKROK A ZIRCI TEMETŐBEN

III. rész

8. 1993-ban halt meg *Bárdos Albert* is. Hozzá a zene és a zenetörténet kötött. Rövid ideig tanított a miskolci zeneiskolában, majd innen hamarosan Budapestre került s itt szintén zenét tanított, hamarosan mint jó képességű, latinul nagyon jól tudó társát Rajeczky Benjamin a zenetörténeti intézetbe vitte. S itt Kornél (ez volt a civil neve, s én inkább ezen a néven ismertem) hozzáfogott a XVII–XVIII. század magyar zenetörténetének feltáráshoz. Az ötlet hallatlanul jó volt, a módszer pedig kifogásolhatatlan. Először Sopron, majd ezután kutatott Győr és Eger levéltáraiban, hogy mindegyik város XVI–XVIII. zenei életét feltárja és bemutassa. Egymásután jelentek meg könyvei. Tudtam róla már a hatvanas években is, hogy kandidátusi disszertációját a régi passiójátékok történetéről írta. S amikor egy egészen különleges miskolci példányra bukkantam, akkor azonnal írtam neki egy levelet, amelyben felhívtam figyelmét erre a kottás kéziratra. Jött is szinte azonnal és írt is róla egy tanulmányt, majd annak rendje-módja szerint ennek különlenyomatát is megkaptam tőle.

Kutatási területünk sok tekintetben azonos pályán futott. Én a XVII–XVIII. század diákszínjátásának feltárást tűztem ki célul, s minthogy a színház ma sincs zene nélkül, úgy akkor sem volt. Egyszer egyik tanul-

mányomban bemutattam a sárospataki jezsuita iskolai színház múltját, s kutattam az után is, hogy volt-e ennek a színpadnak hangszertára. S volt. Pontosán lehet tudni, hogy milyen hangszerek maradtak a sárospataki jezsuitáktól a feloszlás után. S ezeket a hangszereket a színpad tartozékai között leltározták be. Bárdos Kornél ezt az adatot hosszan idézte, s ettől kezdve szinte állandóan cseréltünk könyvet vagy különlenyomatot. Megküldte nekem Eger zenéjének történetéről írott könyvét, majd 1988-ban a régi magyar drámakutató csoport konferenciáján bemutott egy XVIII. századi operát. Előadásával igen nagy sikert aratott. Annyira, hogy ezentúl konferenciáinkról már el sem lehetett volna hagyni a zenetörténészek előadásait. Ma már éppen az ő előadásának ötlete nyomán külföldi zenetörténész is megjelent csoportunkban. Így a néprajz, az irodalomtörténet, a művészettörténet mellett konferenciáinkon helyet kaptak nagyon jó és hasznos előadásaikkal a zenetörténészek is.

Kornél a legjobb kolléga volt, csodálatos barát és kiváló tudós, de papként is a legjobbakkal volt a helye. Most ott nyugszik a zirci temetőben. Egy emberrel, egy kollégával, egy nagyon jó barátal kevesebb van a földön.

Folytatás a 19. oldalon.

VENI SANCTE SPIRITUS

2002. szeptember 2-án 9 órakor a Bazilikában tartotta a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola a tanévnyitó, ünnepi szent miséjét. A Veni Sanctén az iskola 804 diákja, 67 tanárja, számtalan vendég és szülő vett részt.

A Rácz István Pelbárt atya által celebrált szent misének befejeztével mondta el dr. Pisákné Balogh Éva igazgató a tanévnyitó beszédét.

Kedves Diákok, Kedves Szülők, Kedves Tanárok!

Az iskolában látszólag minden tanév egyforma: tanévnyitó, tanévzáró, tanulás, szünet, monoton körforgás. A valóságban minden tanév különböző, állandó változás megismételhetetlen emberi sikerekkel, kudarcokkal, örömmel és bánatokkal. A mi iskolánk is állandóan változik. Ma éppen 5 éve annak, hogy ciszterci gimnáziummá alakultunk. Öt évvel ezelőtt egy másik úton, a krisztusi úton indultunk el.

Ebben az évben a legnagyobb változás, hogy az iskola és a kollégium egy intézmény lett. Az új neve: Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium.

Dr. Nagy Menyhért Mózses atya nyugdíjba vonult, és Székesfehérvárra költözött. Innen, a távolról is köszönjük Mózses atyának az elmúlt évek eredményes és értékteljes munkáját. Isten áldását kérve kívánunk Neki jó egészséget, boldog nyugdíjas éveket. Az elmúlt napokban érkezett hozzánk Rácz István Pelbárt atya, akit szeretettel köszönünk, mint a ciszterci rend házfőnökét és iskolánk spirituális vezetőjét. Isten hozta Pelbárt atyát intézményünkben.

Az idén 164 új 5. és 9. évfolyamos diák érkezett hozzánk. Kívánunk nekik középiskolai tanulmányaikhoz sok erőt, kitartást és türelmet. Használjátok ki az időt, legyetek készek arra, hogy ha Isten parancsát kell teljesíteni, teljesítsétek azt, ha küzdeni kell az erényért, küzdjete; ha nehézséggel kell szembeszállni, mindig legyetek készek a cselekvésre! Az előttetek járók példáját kövessétek! Az elmúlt év végén 159 diák fejezte be tanulmányait. Valamennyien sikeres érettségi vizsgát tettek. Öt év tanulás után először volt lehetőség iskolánkban két tanítási nyelvű érettségi vizsga letételére. 20 tanulónk vállalkozott rá, közülük 17-en az érettségi eredmény által megkapták a felsőfokú nyelvvizsgát is. Reméljük, hogy a jövőben még többen követik példájukat.

Kedves Diákok!

A Veni Sancte alkalmából ismét felcsendül az ének, Jöjj Szentlélek Úristen. S mi megemlékezve az isteni Mester intelmeiről, alázattal és áhítattal kérjük a Szentlélek kegyelmét, hogy szívünket felmelegítve értelmünket megvilágítsa. Egy új tanév kezdetén mit is kérhetnénk, mint hogy a kegyelmek osztogatója adjon nekünk tanulékony szívet és bölcsességet. Erre van most a legnagyobb szükségünk.

Az iskola állandóan változik, de egyetlen dolog örök érvényű: a diáknak tanulni, a tanárnak tanítani kell. A tanulás olykor gyötrelmes és fáradtságos munka. Sokszor teszitek majd fel a kérdést, miért kell ezt megtanulni? A válasz mindig egyszerű, mert a tudás felemel benneteket, a tudás az a kincs, amit soha senki sem vehet el tőletek. Mert csak ennek a kincsnek a birtokában élhettek értelmes emberi életet. De tudnotok kell, hogy a tudás nem egyszerűen az ismeretek sokasága, hanem sokkal inkább a képességnek és a jellemnek a csiszolt gyémántja. Ti, akik egyházi iskolát választottatok arra, hogy magatok is igazi gyémánttá váljatok, jól tudjátok, hogy ez a kincs Krisztus útján található. Mi vendégségbe várunk benneteket, mint ahogy az Evangéliumban is vendégségről van szó. A keresztény ember, aki Isten terített asztalánál éli az életét, kell, hogy bizva tudja remélni, nem a vak véget irányítja mindannyiunk sorsát. Isten eljövendő országáról naponta imádkozunk, s tudjuk, hogy ez az ország itt és most már él bennünk.

Tudjuk és merjük vállalni hitünket, mert tudatában vagyunk annak, hogy magyar és keresztény múltunk van. Amit teszünk, azt a hazában ezer év óta tesszük. Krisztus óta pedig kétezer éve ezt az utat járják az emberek. Ezen az úton kell most tovább mennünk. Nekünk, valamennyiünknek. Ezen az úton kell hazát, embert és Istent szolgálunk tanulással és tanítással egyaránt. Legyen ezen az úton erőnk, kitartásunk és hitünk ebben a tanévben

Iskolánk új polgárai a Veni Sanctén

VÁLTOZÁSOK A TANTESTÜLETBEN...

„holtomiglan-holtáiglan” Esküvők a tantestületben

2002. augusztus 10-én házasodott össze Maróti Péter és Lehoczki Erika, iskolánk olasz szakos tanárnője.

2002. augusztus 17-én a felnémeti templomban Kaposvári Rajmund és Polgár Anita, iskolánk magyar szakos, óraadó tanárnője

Iskolánk minden dolgozója és diákja nevében ezúton is hosszú, boldog életet kívánunk az ifjú házasoknak!

ÚJ TANÁRAINK...

Batki Évának hívnak. Egerben születtem, és ma is itt élek. Tavaly végeztem a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen német szakán. Másik szakom az angol, melyet jelenleg az egri Eszterházy Károly Főiskolán végzek. Nagy öröm volt számomra, hogy visszatérhettem a Gárdonyi Géza Gimnáziumba. Itt végeztem középiskolai éveimet, és most német nyelvet tanítok.

Külön öröm számomra, hogy keresztény szellemiségű iskolában dolgozhatok. Középiskolás koromban nyílt fel a szemem Isten titkaira és igazságaira. Bízom abban, hogy hozzám hasonlóan, sok diákom is meg fogja tapasztalni, hogy Istent szeretni és követni a legcsodálatosabb tudomány.

Hollóné Kocsik Judit. Borsod megyéből származom, egy Ózd melletti kis faluban nőttem fel. Ózdon érettségiztem 1995-ben.

Az idén végeztem Budapesten, a Károli Gáspár Református Egyetem magyar német szakán. Ez év szeptemberétől tanítok magyart ebben a gimnáziumban.

1998 óta vagyok férjnél, férjem katonatiszt az egri Dobó István Laktanyában. Esküvőnk után közel három évig az Alföldön éltünk, Szabadszálláson, Egerbe tavaly februárban költöztünk. Nagyon szeretem a várost, az itteni embereket és a gimnáziumot is. Régi vágyam teljesült, amikor elkezdtem tanítani.

Kelemen Éva vagyok. Az idén végeztem a Debreceni Tudományegyetemen angol szakon. A tanítási gyakorlatomat januárban itt töltöttem, ekkor annyira megkedveltem a diákokat, hogy úgy döntöttem, mindenképpen itt fogok tanítani. Jó hangulatú órákkal, kellemes légkörben igyekszek mindenkit bevezetni az angol nyelv rejtjeibe.

Királyné Fülöp Mária vagyok. Két fiam van: Róbert, aki molekuláris biológus és Péter, aki orvostanhallgató.

Magyar- ének szakos tanárként dolgoztam Ostoroson, majd a Szent Erzsébet Ciszterci Kollégiumban lettem nevelőtanár, és évekig hittant is oktattam. Ebben a tanévben a kollégiumi munkám mellett óraadóként éneket tanítok, amire évek óta vágytam, és Isten nagy ajándékának tekintem ezt.

Szívesen részt veszek önismereti, személyiségfejlesztő és segítő tréningeken, mert fontosnak tartom ezeket a feladataim ellátásában és önmagam alakításában is. De az életemben legfontosabb Isten, aki mellett minél hitelesebb vallásossággal szeretnék tanulságot tenni.

Köböl Zsolt vagyok. 2000-ben végeztem az Eszterházy Károly Főiskola hittantanári – magyar szakán. A 2001/2002-es tanévet Spanyolország Solsona nevű városában nyelvtanulással töltöttem. 2002 júliusában feleségül vettem Nagy Viktóriát. Ő idestova négy hónapja Köböl Zsoltné. Jelenleg a Miskolci Egyetem magyar kiegészítő levelező tagozatára járok. Gyűjtöm a régi könyveket, rajongva szeretem a XIX. századi irodalmat, és szívesen foglalkozom drámákkal.

Minden reggel felkelek, és minden este lefekszem, közben pedig azt csinálhatom, amit szeretek: tanítványaimmal lehetek, és két értékcentrum felé próbálom irányítani őket: a hit és a tudás felé.

Nagygyörgyné Béres Ildikó vagyok. Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetemen két éve szereztem meg matematika tanári, ábrázoló geometria tanári és angol szakfordítói diplomámat. Ez év augusztusától lakom Egerben, és szeptembertől tanítok ebben az iskolában.

Laib Adrienn vagyok, 34 éves, német és francia szakos nyelvtanár. Nagy öröm számomra, hogy idén szeptembertől a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnáziumban és Szakközépiskolában német és francia nyelvet taníthatok. Vallásos vagyok, már gyermekkorom óta vonzott a hit világa. 1995-ben végeztem a kolozsvári Bábes-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészeti Karán német és francia nyelvszakon, licenciátus diplomát szereztem. Van egy ötéves kislányom, és mindössze 1 éve tanítok. Már tízéves koromban tanár akartam lenni. Most igazi hivatásomnak érzem ezt a munkát, és bízom abban, hogy Isten segítségével még sok évig tanítani tudok. Úgy érzem, hogy a gárdonyis diákok egyre közelebb állnak hozzám, és szeretem őket. Legnagyobb kihívásnak érzem a tanulók felkészítését az érettségire és nyelvvizsgára. Szeretem a gyerekeket, a természetet, a könyveket és a színházat.

.....

HÍREK, ESEMÉNYEK

Pedagógusnap

Az 50. pedagógusnapon Eger megye jogú város polgármesteri hivatalának közoktatási irodája iskolánk tanárai közül dr. Patkó Györgyné tanárnőt „Eger Város Oktatásügyéért és Neveléséért”, Hegedűs Gábor 12. K osztályos tanulót pedig „Eger Kiváló Tanulója, Kiváló Sportolója” címmel tüntette ki. A kitüntetetteknek utólag is szívből gratulálunk.

Testvériskolai kapcsolat

Az iskolánk tanulói között már általánosan ismert tény, hogy az elmúlt tanévben sikerült kialakítani egy testvériskolai kapcsolatot az olpei St.-Franziskus Gymnasiummal. (Olpe városa Észak-Rajna-Wesztfália tartományban van.) Az iskolák igazgatóságának kölcsönös látogatása után a nyár elején megérkezett iskolánkhoz az

első német csoport – 5 fiú és 9 lány – Doris Wolf tanárnő, Karl-Erich Wolf, és Arnold Stracke tanár urak vezetésével. A látogatásról a tavalyi évkönyvben is lehetett már olvasni, most viszont a fényképek segítségével felidézhető a látogatás néhány kedves és felejthetetlen pillanata.

2002. szeptember 6–17 között *Bozóné Tóth Gabriella* és *dr. Patkó Györgyné* tanárnők vezetésével 15 fős tanulóküldöttség vendégeskedett az olpei St.-Franziskus-Gymnasiumban. Erről a látogatásról számolnak be a csoportot vezető tanárnők, illetve *Holló Albert* 11. A osztályos tanuló.

Az olpei gimnázium 15 fős diákcsoportjának júliusi egri látogatása után diákok iskolánk történetében először látogathattunk ki Olpéba, ebbe a 15 000 főt számláló, gyönyörű környezetben lévő, vonzó, kedves városba. Itt megcsodálhattuk az építészeti emlékeket, a templomokat, a szép szobrokat, a kulturált belvárost, a tágas, kertes családi házakat, a parkokat, a sok virágot. A belváros egyik legszebb és legnagyobb épülete a patinás St. Franziskus - Gymnasium, ahol 1000 diák tanul, készül az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra. Az iskola fenntartója, a Szent Ferenc rend Olpében 100 éves hagyományokra tekinthet vissza. Ottlétünk idején együtt ünnepelhettük ezt a szép jubileumot.

A tíz napos utazás felejthetetlen élményekkel gazdagított valamennyiünket. Bepillantást nyertünk a gimnázium és a város életébe. A tanulók délelőttként iskolába jártak, és mi kísérőtanárok is lehetőséget kaptunk az óralátogatásra. A meglátogatott, magas színvonalú német nyelvi órák szakmai, pedagógiai továbbképzésként hatottak ránk.

Az iskolavezetés és a szülői munkaközösség képviselője közös ebéden köszöntötte a csoportot, és a gimnázium igazgatója, *dr. Franz Josef Schott* úr bemutatta az épületet, a termeket, és megismerkedhettünk az itt folyó sokrétű munkával. A városházán *Horst Müller* polgármester úr fogadott bennünket, és elkísérte a csoportunkat még egy városnézésre is.

Az iskola épületében kaptunk barátságos vendégszobákat. Az épület egyik szárnyában lakó fereces rendi apácák *Angelika* nővér irányításával gondoskodtak rólunk, és lopták be magukat a szívünkbe.

A szervező kollégánk, *Arnold Stracke* és *Karl-Erich Wolf* immár régi ismerősökként fogadtak bennünket, és rendkívül gazdag, értékes programot kínáltak. Három autóbusszos kirándulást szerveztek. Eljutottunk *Elspebe* a *Karl May*-fesztiválra, gyönyörködtünk a festői fekvésű *Bigge-tóban*, *Bonnban* megnéztük a „Német Történelem Háza”-t. Kószáltunk *Köln* belvárosában, és megcsodáltuk a páratlan szépségű *Dómot* is. Eljutottunk *Attendornba*, ahol egy különlegesen szép cseppkőbarlangot varázsoltak eléink. A német kollégákkal elutaztunk még a jellegzetes német favázas házak városába, *Freudenbergbe* és a közeli *Siegenbe* is. A hazautazás előtti vasárnapot ismét Olpében töltöttük, ahol részt vettünk a *St. Martninus* templom különleges jótékony célú búcsúján. Itt elfogyasztottunk egy-egy csésze kávé süteménnyel a világrekordot hozó közel 1000 m hosszú terített „kávézó asztalnál”, ahol 600 diák kínálta a 4500 vendéget.

Nehéz szívvel vettünk búcsút. Sok kedves kollégát ismerhettünk meg, akik otthonaikba is meghívtak bennünket. Így eljutottunk a Stracke, a Wolf, a Kaufmann és a Kund családhoz, és tölthetünk velük kedves, hangulatos, feledhetetlen órákat. Diákjainkkal naponta találkoztunk, és mindig örültünk a jó híreknek, s annak, hogy jól érzik magukat, és egyre jobban értik a német szót, és egyre több a sikerélményük.

Úgy érezzük, érdemes volt vállalni a csere megszervezését, és bízunk abban, hogy ez az értékes partnerkapcsolat még sok tanulónknak fog lehetőséget adni a nyelvtanulásra, élmények szerzésére, baráti kapcsolatok teremtésére.

Bozóné Tóth Gabriella és dr. Patkó Györgyné tanárnők.

A vonatunk hatodikán, szombat reggel indult Egerből, majd átszállást követően a Liszt Ferenc Expresszen utazhattunk tovább Bécs, Passau, Nürnberg városokon keresztül Frankfurtig. Aztán Giehsen és Siegen következett, ahol vendéglátó családjaink már vártak ránk. Jó érzés volt ismét látni a nyáron megismert barátainkat, akikkel a fárasztó út után is még sokáig beszélgettünk. Másnap, vasárnap Olpében egy nagy piknikszerű jubileumi ünnepségen vettünk részt szabadtéri istentisztelettel egybekötve. Ez volt az iskola fenntartójának ünnepe.

Hétköznap délelőttönként órákat látogattunk, ismerkedtünk a német diákok mindennapjaival. Délutánonként autóbuszos kirándulásokat tettünk a környék nevezetességeinek megtekintésére. Programunkban szerepelt a kölni dóm, amely 800 éve épült, és Európa egyik legnagyobb temploma. Bonnban, Német Szövetségi Köztársaság egykori fővárosában megnéztünk egy érdekes múzeumot, amely Németország történetét mutatja be a II. világháború és a III. birodalom végőráitól napjainkig. Láttuk a hatalmas folyót, a Rajnát is. Szerdán elmentünk egy olyan múzeumba, ahol belecseppentünk Winnetou és Old Shatterhand világába. Szabadtéri színpadról szemléltük meg a híres Vadnyugat egy történetét. Majd az attendorni Atta-Höhle nevű cseppkőbarlangban jártunk. Péntek este a végzős diákok Abi-Partyjára voltunk hivatalosak. Ez Olpétól kb. 40 km-re egy gyártelep hangárjában volt. Ezen a rendezvényen gyűjtenek pénzt a végzősök az érettségi bankettjükre. Az utolsó hétvégén szabad program volt, amit családi körben töltöttünk el. Abban a kisvárosban, Drolshagenban, ahol én laktam éppen arató ünnep volt, és a város főnnállásának 450. évfordulója, amit a helyiek hatalmas fesztivállal ünnepeltek meg.

Hétfőn reggel búcsúztunk el vendéglátóinktól, akiknek megígértük, hogy még látni fogjuk egymást. Egész nap zötykölődtünk hazafelé a vonaton és estére érkezünk haza tele élményekkel. Köszönjük a két tanárnőnek, hogy elkísértek bennünket és vigyáztak ránk. Jó és érdekes volt ezt a pár napot az olpei gimnázium falai között tölteni, Németországban barátokat találni, és felejthetetlen élményekkel gazdagodni.

Holló Albert 11. A osztályos tanuló.

Koszorúzás

2002. szeptember 11-én az Eger Vára Barátainak Köre az egri vár diadalának 450. évfordulója alkalmából emléktábla avatást és koszorúzást szervezett. Ebből az alkalomból dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő, Varga B. János oktatási igazgatóhelyettes, Sallai Réka és Marton Miklós 9./A osztályos tanulók megkoszorúzták – többek között – dr. Pataki Vidor, dr. Lénárt János emléktábláit és Gárdonyi Géza sírját.

Galéria

Ebben a tanévben elsőként Szajkó Mária 12. E osztályos tanuló rajzai láthatók az első emeleti galériában.

VERSENYEREDMÉNYEK A 2001/2002. TANÉVBEN

IV. rész

Sportversenyek

2002. május 7-8-án megyei atlétikai verseny volt Heves városában. Az előző számban közölt eredmények mellett még az alábbi sikereket is elkönnyelhetjük.

800 m leány síkfutás	<i>Gyökér Petra</i>	10. E osztály	I. hely
magasugrás	<i>Németh Klára</i>	11. A osztály	I. hely.

Megyei döntőben iskolánk leány kosárlabdacsapata a III. helyet szerezte meg. A csapat tagjai *Bakos Csenge 9. A, Deme Csilla 9. E, Balázs Ildikó és Mészáros Krisztina 9. K, Berecz Kinga és Vraskó Jolán 10. K, Keresztes Anna 11. A* osztályos voltak.

Városi leány labdarúgó-bajnokságon iskolánk csapata a III. helyet szerezte meg. A csapat tagjai *Ugrai Magdolna 9. C, Virág Mónika 10. B, Tamás Nikolett, Újlaki Andrea és Sótér Boglárka 10. E, Antal Anett, Horti Vivien és Kecskés Ágnes 11. A, Harmat Krisztina és Mezei Tímea 11. C* osztályos tanulók voltak.

Városi fiú labdarúgó-bajnokságon iskolánk csapata a II. helyet szerezte meg. A csapat tagjai *Szabó Ádám 9. E, Kovács József 10. A, Bozsik Zoltán 10. K, Balázs László és Pásztó Ottó 11. D, Berta Dávid, Magyar László és Malik Bálint 12. D* osztályos tanulók voltak.

Flaskay Mihály iskolán tavasszal érettségizett tanulója a berlini úszó és műugró Európa-bajnokságon 100 m-es mellúszásban a 6. helyet szerezte meg. Az 50 m-es mellúszásban 27.51 mp-es eredménnyel, új magyar csúccsal megszerezte az ezüstérmet.

Hegedüs Gábor 13. K osztályos tanuló pedig a Bariban megrendezett ifjúsági vízilabda Európa-bajnokságon a második helyen végzett magyar válogatott tagja volt.

Kovács Ádám 9. B osztályos tanuló a Gdyniában megrendezett ifjúsági és serdülő Európa-bajnokságon az ifjúsági sprintversenyben a 13. helyen végzett.

„Kolcscokszky Lajos” országos tájékozdási verseny

2002. április 20-án Felsőtárkány és térségében gyermek-, ifjúsági – és felnőtt kategóriában indultak a versenyzők. A 9 km-es távolságon 13 ellenőrzési pontot kellett megtalálni, illetve svéd iránytű alapján két ellenőrzési pontot, amelynél a tájfutó térképen szerkesztést is kellett végezni. Csák Péter főiskolai hallgató – volt diákunk - az iskolánk színeiben indulva végzett az I. helyen.

Angol nyelv

Az „Oxford University Press” Kiadó által meghirdetett „Készíts egynyelvű szótárát!” pályázaton iskolánkból *Birincsik Petra 5. C* osztályos tanuló – szaktanára *Egedné Gerencsér Ildikó –*, *Gerják Anita* és *Márkly Réka 12. K* osztályos tanulók - szaktanárunk *Csákváriné Veréb Valéria –* munkája bekerült a tíz legjobb pályamű közé. Így meghívást kaptak az Országos Széchenyi Könyvtárban megtartott díjkiosztó ünnepségre.

A Művészetek Háza Idegennyelvi Könyvtára és a British Council által szervezett angol nyelvi versenyen gimnáziumunk tanulói esszéírásban és országismereti totó kitöltésében jeleskedtek. A legjobb esszét *Jacsó János 13. K* osztályos tanuló írta, aki munkájával angol nyelvű enciklopédiát nyert. Tanára: *Csákváriné Veréb Valéria* tanára.

A többiek is könyvjutalomban részesültek. A 9. K osztályból *Őrsiné Mohl Szilvia* tanárnő tanítványai: *Rédecsi Mariann, Köblő Ágnes, Ludányi Mercédesz. Bagi Emese* tanárnő tanítványai: *Liktor Erzsébet 10. K, Fügedi Zsófia 13. K* osztályos tanulók. *Csákváriné Veréb Valéria* tanárnő tanítványai közül *Szendrei Krisztina, Jánvári Katalin 10. K* osztályból, *Potoczki Annamária 11. K* osztályból, *Kádár Krisztina* és *Szabó Viktor a 12. K* osztályból.

Tehetséggondozó Országos Verseny

A Hajdú-Bihar Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Országos Levelezős Tanulmányi Versenyén rajz tantárgyból *Nagy Dóra 12. A* osztályos tanuló a V. helyen végzett. Szaktanár *Fedics Miklós* tanár úr volt.

KÖMÁL eredmények

A 2001/02-es tanévben a Középkislapok által meghirdetett országos feladatmegoldó pontversenyben a következő tanulók vettek részt iskolánkból:

<i>Hadobás Ádám</i>	9. B oszt	<i>Nagy Zsol</i>	10. B oszt.
<i>Huber Mária</i>	9. B oszt	<i>Rábai Orsolya</i>	10. B oszt.
<i>Lányi Tamás</i>	9. B oszt	<i>Szegedi Tamás</i>	10. B oszt.
<i>Majoros Richárd</i>	9. B oszt	<i>Izsóf Rita</i>	11. B oszt.
<i>Buri Alexandra</i>	10. B oszt	<i>Juhász Anikó</i>	11. C oszt.
<i>Czene Boglárka</i>	10. B oszt	<i>Koncsik Anita</i>	12. D oszt
<i>Homonnai Rita</i>	10. B oszt	<i>Magyar László</i>	12. D oszt.

Kiemelkedő eredményt ért el éves munkája alapján: *Rábai Orsolya* és *Czene Boglárka* 10. B osztályos, *Izsóf Rita* 11. B, *Juhász Anikó* 11. C osztályos tanulók. A tanulók felkészítő tanára *Csák György* tanár úr volt.

Rajzverseny

Tóth Judit 9. K osztályos tanuló aranydiplomát szerzett azon a „Szivárvány 2002” elnevezésű nemzetközi rajzpályázaton, amelyen 34 országból 10 500 pályamunkát bírált el a zsűri.

VERSENYEREDMÉNYEK A 2002/2003. TANÉVBEN I. RÉSZ

Szavalóverseny

Sata-Bánfi Ágota iskolánk 13. K osztályos tanulója a 2002. szeptember 12-13-án Gyulán megrendezett Simonyi Imre szavalóverseny döntőjében I. helyezést kapott. Szaktanára Lapinskasné Máté Erika tanárnő.

Sportversenyek

2002. szeptember 26-án Eger megyei jogú város önkormányzatának sportigazgatósága által a város elsőéves kö-zépiskolásainak megrendezett atlétika versenyén iskolánkból a következő tanulók értek figyelemre méltó eredményt:

3000 m fiú síkfutás	Kis Gábor	9. A osztály	I. hely
400 m leány síkfutás	Hócza Gréta	9. K osztály	II. hely
leány súlylökés	Labancz Anita	9. E osztály	II. hely
100 m fiú síkfutás	Cseh Gergely	9. K osztály	III. hely
leány távolugrás	Antal Judit	11. A osztály	III. hely.

Hatvanban rendezték meg 2002. szeptember 27-én a megyei diákolimpia döntőjét, ahol az 5. Korcsoport leány kategóriájában *Hócza Gréta* 9. K osztályos tanuló az I. helyen végzett. Ugyancsak az I. helyezést ért el a felnőtt női kategóriában *Hócza Adrienn* 13. K osztályos tanuló.

ÍGY ÍRUNK MI

ÚTRAHÍVÓ TANÁROKNAK ÉS DIÁKOKNAK - ÚJ ISKOLAÉV KEZDETÉN

A hit a szív ügye: mindennél erősebb világosság, mindennél világosabb erő.

Aki felismeri, hogy az univerzum legkisebb pontocskája lényegileg azonos a bennünk lévő legkisebb pontocskával, felismerte Istent. Ezzel azonban munkánk nemhogy befejeződött volna, hanem épphogy csak elkezdődött. A hit annyit ér, amennyit megvalósít. Ha hiteles, hiteles az élet, hiteles a lét. Üdv. Ha hiteles, akkor felelős. Felelős a gondolatért, a kimondott szóért, a szóból született tettért, vagy éppen azért, ami nem született meg. A tét sokkal nagyobb, mint gondolnánk: ha mozdulunk, megmozdul velünk az univerzum is. A „jó” és a „rossz” mozgások amplitúdója azonos. A különbség az irányukban van. A „jó” érezhetően megemel: egészségben, erkölcsben, szellemi épségben. A „rossz”: zuhanás. Sötétség, összezavarodottság. A „rossz” jelenlétét eltagadni hiba volna. A „rossz” nem más, mint elhanyagolt, vagy agyondédelgetett tulajdonság. De kezelhető. Megfordítható. (Metanoia). Csak formálni kell. Gyúrni, akarni, változtatni. Hogy mi a forma etalonja? Valószínűleg nincs egyetemes irányelv. De ami mindenkinek megadatott, az a kicsike pont, és épp ez a pontocska fogja tudni, és kinek-kinek meg is fogja mondani. Te csak engedd élni! Ápold nap mint nap, mert csak így lehet hitelesen lángolni és világítani!

Bagi Emese tanárnő

Marsi Rita Veronika (11. E): Mered-e vállalni önmagad?

2002. május 25-én a gyöngyösi ferences plébánia bérházi csoportja elutazott Nagymarosra, s ennek a csoportnak én is tagja voltam. Erre az útra azért volt szükség, hogy másnap szívben, lélekben megerősödvé állhassunk a minket megbérmáló dr. Kovács Endre Gergely püspök atya elé. Nagymaroson Varga Kamill ferences atya vezetésével több előadást hallgattunk végig.

Az egész lelki napot gyönyörű környezetben, hegyek és dombok között rendezték meg, ahonnan nagyszerű volt a kilátás. A természet hangjait hallgatva mindenki el tudott gondolkodni azon, hogy milyen a viszonya Istennel, Jézussal. S hogy barátként vagy ellenségként tud-e rájuk gondolni. Az előadásoknak, amelyet a nálam idősebb katekumenek (hitjelöltek, azok az emberek, akik a keresztséget készülnek felvenni) tartottak, az volt a fő mondani valója, hogy: mered-e vállalni önmagad. Mered-e ezt több ember előtt is vállalni? Tudod-e, mik az értékeid? Tudod-e egyáltalán, ki vagy? Mersz-e végre dönteni? Isten mindenkinek a barátja akar lenni, de a döntést neked kell

meghoznod! Szóval vele vagy ellene! Szerintem mindenki, aki ott volt Nagymaroson, új ismeretekkel gazdagodott. Meg kell említenem, hogy arról is szó volt: milyen az ideális párkapcsolat. Először is nem szabad elhamarkodni, mindennek meg van a maga ideje. A második dolog, hogy egy rossz döntésnek az is lehet a következménye, hogy egy harmadik ember szenved meg azt, hogy a szülei rossz döntést hoztak.

Ezt a napot soha nem felejtem el. Tehát: merd meghozni a döntést!!!

Versek az áááááááá.-sok(k)tól

Király Fruzsina: A kezdet

Eljött szeptember elseje.
Ez az iskola kezdete.
Új, intelmek, új tanárok,
Új közösség és barátok.

Félve jöttünk, szorongva.
Mit kapunk a tarsolyba?
Elég lesz-e egész évre,
Hitünk és kitartásunk?

Segít majd a jó tanárunk,
Egyengeti az utunk.
A feladathoz felnövünk
amit elvárnak tőlünk

Király Fruzsina: A kezdet

Belépek az iskolába, s a portás
nénit köszöntöm szeretettel áldva.

Büszke vagyok rá, hogy idejárom,
vártam ezt már nagyon a nyáron.

A mosolygása bátorságot önt belém,
és ezután már nem leszek bátortalan, kistehén.

Napról-napra jobban érzem magamat,
de elhagyni nem szabad az agyamat.

Különös, érdekes és furcsa érzések kerengnek,
de így fogom megtanulni az illemet.

Szeretem ezt az iskolát, szeretni is fogom mindig,
mert a legnagyobb dolog a tudás.

Bozó Anikó: Az én iskolám

Szeptember elsején beléptem küszöbén.
Remélem, mire elvégzem, nem leszek egészen vén.
A tanárok és diákok kedvesen fogadtak.
Gondolom, az előbbieket majd sokat faggatnak.

Iskolánkban katolikus szellemben tanulunk.
Havonta egyszer osztálymisére járunk.
S van heti két hittanóránk,
Mert ciszterci az iskolánk.

Mire végzünk, felnőttek leszünk.
Főiskolára, egyetemre, dolgozni megyünk.
Nem tudhatom a jövőt, hogy tudásomból mi fakad,
De remélem, az iskoláról csak jó emlékem marad.

Dánia

Minden alkalommal, amikor hallom ezt - Dánia -, furcsa érzés fog el. Dánia sokat jelent nekem. Talán túl sokat is. örömet, bánatot, nevetést és sírást, felfedezést és elvesztést, de legfőképpen a második hazámat.

2001 tavaszán nyertem el egy szervezet egy éves dániai ösztöndíját, és júliusban már útnak is indultam az ismeretlenbe családomat, barátaimat és a régi osztályomat hátrahagyva. Ekkor még nem is sejtettem, vajon mit fog hozni a jövő. Mindössze tizenöt éves voltam, amikor repülőgépem landolt Koppenhágában, a dán fővárosban.

Az első egy hetet egy felkészítő táborban töltöttem, rajtam kívül még 40 cserediákkal a világ minden tájáról. A táborban intenzív dán nyelvtanfolyamon vettünk részt, és helyzetgyakorlatok segítségével készítették fel minket az év során adódható problémákra. Meg kell mondom, hogy igencsak furcsa és félelmetes érzés az, amikor az ember 15-16 évesen rájön arra, hogy a csereévvél mire is vállalkozott valójában. A legtöbbekben ez az érzés a felkészítő tábor alatt tudatosult, így a tapasztalt táborvezetők nagy segítséget nyújtottak lelkiekben is. Azonban volt egy másik dolog is, ami az első egy hét alatt nem hagyott bennünket nyugodni. Tudtuk, hogy még pár nap és találkozunk azokkal a fogadócsaládokkal, akiknél a következő egy évet fogjuk tölteni.

Számomra az volt a furcsa, hogy olyan emberekkel kellett „hazamennem”, akiket egyáltalán nem is ismertem. Az első hetek bár nehezek voltak, de fokozatosan megszoktam az új környezetet, és egyre jobban éreztem magam. A dán „szüleim” kezdettől fogva úgy bántak velem mintha a saját gyerekük lettem volna. Még az első héten tisztáztuk, hogy szólíthatom őket apának (Far) és anyának (Mor). A „szüleim” birkatenyésztéssel foglalkoztak, így csereévem alatt megtanultam birkát terelni, nyírni és etetni, amire mindmáig nagyon büszke vagyok. Lett három új testvérem is, a 16 éves Gry, a 20 éves Kitt és a 22 éves Therese. Gry és Kitt még gimnáziumba jártak, Therese pedig vadászattal foglalkozott. A legkisebb „testvérem” boksolni járt, és megérkezésem után rögtön engem is magával vitt az edzésekre. Számos bokszmeccse volt a csereévem alatt, amelyekre természetesen mindig eljártam szurkolni.

Nagyon nagy szerencsém volt a fogadócsaláddal, mert mindvégig úgy éreztem, hogy teljesen bevontak az életükbe, és örömet okozott nekik, hogy megismertethették velem a dán kultúrát. Azt is tudni kell, hogy ők semmiféle anyagi juttatást nem kaptak azért, hogy én náluk lakhattam egy évig, ezért én nagyon hálás vagyok nekik, mert feltételek nélkül befogadtak és szerettek.

A „szüleim” a nyelvtanulás terén is sokat segítettek. Délutánonként az „apukámmal” gyakoroltuk a dán nyelvtant és kiejtést. Így neki köszönhetően 3 hónap alatt már elég jól tudtam dánul kommunikálni. Mivel ők a hangokat a torkukban képzik, a „szüleim” arra biztattak, hogy vegyek egy korty vizet a számba, és így próbáljam meg imitálni a dán kiejtést. Hát, ez elég nehéz volt...

A farmunk egy kis szigeten, Bornholmon volt, amelynek csupán 45 000 lakosa volt. De szerencsére, amilyen kicsi volt a sziget, olyan szép is. A szigetlakók körében az a legenda terjedt, hogy miután Isten megteremtette Skandináviát minden szépségből, amit felhasználhat, még maradt neki egy kicsi. Ezt összegyúrta, bedobta a baltitengerbe, így született Bornholm. A szigeten vannak fehér homokos strandok, sziklás tengerpartok, erdős völgyek, kopár szirtek között kialakult tavak, egyszóval csodálatos természeti formák, amelyek valóban paradicsomi érzést keltenek. Érdekes volt, hogy az szigetlakók már úgy megszokták környezetüket, hogy őket nem is nyugozta le a bornholmi táj szépsége. Ezért a többi cserediákkal elhatároztuk, hogy együtt derítjük fel a szigetet. Egy év alatt bebarangoltuk az egészét, és több „rekordkíséreltre” is vállalkoztunk. Először is két nap alatt körbecicliztük a sziget 105 km-es partvonalát, majd egy másik alkalommal ugyanezt a utat gyalog tettük meg

három nap alatt. Mi, a cserediákok úgy igyekeztünk kihasználni ezt az egy évet, ahogy nekünk az a legemlékeztetesebb legyen. Így télen is több „rekordkíséreltünk” volt, például februárban fürödtünk a jéghideg tengerben.

Azonban az év nem csak szórakozásból állt. A többi cserediákokkal együtt szenvedtem a dán nyelvtanulással, a honvágygal, de mindemellett nagyon vártuk valamennyien a dán karácsonyt, ami rendkívül izgalmasnak ígért.

Várady Nóra 11. K osztályos tanuló

(Folytatás következik.)

Broadstairs (Nagy-Britannia)

Hatalmas izgalommal és várakozásokkal készültünk a K osztályok immár hagyományos angliai útjára. Szeptember 6-án lejárt az ábrándozások, a tervezgetések ideje, és az autóbusz elindult velünk a megvalósulás felé. Röpke 24 órás folyamatos utazás után érkeztünk Brüsszelbe, ahol egy kint élő, régi gárdonyis diák, Turcsányi Andrea kedves vezetésével ismerkedhettünk meg a város legfőbb nevezetességeivel.

Másnap -8-án- reggel szakadtunk el a "kontinenstől", és a komp fedélzetén némi vacogással töltött másfél óra után angol földet ért a lábunk. A híres doveri fehér sziklákat csak sejteni tudtuk a ködben. Az első kellemes meglepetésünk az időjárás volt: várakozásainkkal ellentétben Angliában sütött a nap, és ott tartózkodásunk során végig a szövetségeseink maradt. Némi szorongással vártuk, hogy a vendégfogadó családok egyenként megjelenjenek a találkozóhelyen, és lassan mindenkit "hazavigyenek". Az osztály többsége az elindulás előtt vette a bátorságot, és egy rövid bemutatkozás erejéig még otthonról fölhívta az angol családját telefonon. Ezt a gesztust a vendéglátók örömmel fogadták, és sokunkat már ismerősként fogadtak.

Szeptember 9-én, hétfőn kezdődött el az igazi munka a Kent School of English-ben. Szinte alig tudtunk magunkhoz térni, olyan gyorsan követték egymást az események. Az osztályt egy nyelvi felmérés után több csoportra osztották, és bár egy szolnoki csoport jóvoltából a magyarok túlnyomó többségben voltak a német és később érkező osztrák diákokhoz képest, a társaság változatosnak és érdekesnek bizonyult. Az órákat fiatal, de nagyon gyakorlott tanárok tartották. Reggel 9-től délután negyed 1-ig tartott a tanítás, de ezt sem kell a hagyományos módon elképzelni. A termekben nagy asztalok körül ültünk, mindenki látott mindenkit, és így könnyebben tudtuk megoldani a társalgási feladatokat. Rengeteg olyan hasznos dolgot gyakoroltunk, amit valójában már tanultunk, de "élesben" most vettük igazán hasznát. A legizgalmasabb tanulás - ami tényleg nem "iskolásan" történt - a tanórák után következett. Kaptunk olyan délutáni feladatokat, amelyek során a helybeli lakosokat kérdeztük meg, hogy segítsenek, például a városismereti versenyben. Csak lélegzetünket visszafojtva tudtuk követni a Dickens-múzeumban

A broadstairs-i iskola épülete

ri"-típusú házigazdák.) Bár Broadstairsben is voltak olyanok, akik keveset törődtek néhányunkkal, elmondhatjuk, hogy mindenki sokat tanult a családjától. A körülményeink változatosak voltak, a praktikus egyszerűségtől a nálunk luxusnak számítóig. Külön örömeinkre szolgált, ha a családok gyerekeivel vagy más nemzetiségű vendéglátóival is beszélgethettünk. Sok barátság született ezekből a találkozásokból.

A délutáni programok során is remekül éreztük magunkat. Lehetett filmeket nézni, közösen énekelni: az iskola tanárai, Gerry és Nigel gondoskodott a jó hangulatról. Tettünk gyalogtúrát Margate-be, és minden lehetséges alkalmakkal utunkba ejtettük a TENGERT! Ez volt az az élmény, ami mindenkit magával ragadott, akár esett, akár fújt, akár dideregtünk a hidegtől. Kétszer mentünk moziba, a filmekről vagy jót vagy semmit. De legalább angolul beszéltek. Sportolásra is nyílt lehetőségünk, kétszer tökéletesíthettük tudásunkat a tekézés (bowling) tudományának területén - ezek a délutánok is nagyon sikeresnek bizonyultak. Egyszer egy trópusi hangulatú látványuszodában áztattuk tagjainkat, és néhány tanárunkkal igyekeztünk megismertetni a víz alatti világot - több-kevesebb sikerrel.

A vidám időtöltés mellett rengeteg olyan helyre jutottunk, ahol a maga valóságában szembesülhettünk Nagy-Britannia történelmének nevezetes helyszíneivel, műemlékeivel és emlékműveivel. Kétszer jutottunk el Canterburybe, de még ez is kevés volt. Megtekintettük a székesegyházat, amely Anglia vallási életében Esztergomhoz hasonló szerepet tölt be. Sokan közülünk még soha nem láttak ehhez hasonló léptékű és szépségű katedrálisra. Vidáman sétáltunk a város középkori hangulatát megőrző, bájos főutcáján is, ahol a csinos üzletekben készséggel szabadítottak meg minket fölösleges pénzünkől. A doveri vár hangulata olyan volt, mintha egyenesen Hódító Vilmos idejében jártunk volna. Betekintthettünk a középkori királyi udvartartás hétköznapijaiba, a mesterségek fortélyaiba és a hétköznapi tárgyak világába is. A várostrom megjelenítése, a kiállítás, a torony tetejéről elénk táruló kilátás a vár és a város két évezreden átívelő történelmi fontosságát érzékeltette. A római kori világítótoronytól kezdve a 2. világháborús lövészokig, a földalatti titkos kazamatáig mindent megtalálhattunk itt.

Egy szombati napot Londonban töltöttünk. Már eleve kevésnek látszott ennyi idő erre a hatalmas, sokarcú városra, de igyekeztünk ott tartózkodásunk minden percét kihasználni. A Parlamentet és a Westminster-Apátságot csak kívülről tudtuk megtekinteni, majd a St James Palotához, a Királyi Lovastestőrség főhadiszállásához igyekeztünk. Megtudhattuk, kik és hogyan kerülhetnek ebbe az elit, hagyományörző katonai alakulatba, és milyen kiképzésben kell részesülniük, hogy végül a nagy állami ünnepeken a világ szeme előtt parádézzanak, és védjék az uralkodó család tagjait. Szerencsére idejében érkeztünk a Buckingham-Palota elé az őrségváltásra. Nagy élvezettel sétáltunk (csak képtelenesen, mert sietni kellett) a St James Parkban, ahol a mókások az emberek kezéből ettek, és a legkülönbözőbb vízimadarak úszkáltak a tóban, vagy a turisták előtt tetszelegtek a járda mellett. A sok talpalás után buszos városnézés következett. Szerencsére a déli csúcsforgalomban a busz csak araszolni tudott, így a város nevezetességeit szép kényelmesen meg tudtuk nézni, igaz csak kívülről és messziről. A Towernél szálltunk le a buszról, és órákat töltöttünk ebben a nagy történelmi, felbecsülhetetlen értékű kincset őrző erődben. A földbe gyökerezett a lábunk a világ legnagyobb gyémántja látványától; a normann kápolna nemes egyszerűsége mindenkit elcsendesített egy kis időre. Borzongva néztük a helyet, ahol Morus Tamás, Boleyn Anna és még sok híres történelmi személy feje a porba hullott; ott sétáltak mellettünk a híres hollók, "akiknek" a jelenlététől a Tower és a birodalom léte függ. A Tower I. Erzsébet-kori egyenruhába öltözött őrei, a Beefeaterok pedig a világ legteremtésesebb módján viselték furcsa ruhájukat, kedvesen elbeszélgettek a turistákkal, és nem vonakodtak, ha le akartuk fényképezni őket. Hatan az osztályból más elképzelésekkel érkeztek Londonba: ők mindenképpen a British Museum páratlan gyűjteményeiből kívántak valamennyit látni. Elbeszéléseikből megtudtuk, hogy a múzeum hatalmas, és rengeteg szobor, múmia, ókori váza, és érdekes módon egy magyar papírpénz (100 000 pengő) is

elhangzott vezetést, amely nemcsak a híres íróról, hanem korának szellemiségéről, valamint hétköznapi életéről is szólt. Bárhova mentünk, angolul kellett boldogulnunk - és ez sikerült is! Örültünk, mert senki nem éhezett amiatt, hogy nem mert megszólalni az étteremben, a vásárlásban egyenesen profik voltunk, és osztályfőnökünket csak akkor sikerült kiengesztelnünk, ha valahol elszakadtunk a csoporttól vagy elkéstünk, ha beszámoltunk arról, hogy a járóelőket megkérdezve találtunk el a megbeszélt helyre.

A legintenzívebb nyelvi kapcsolatot a vendégfogadó családokkal tartottuk. Az angol vendéglátás nem egészen olyan, mint a magyar. (Igaz, nálunk is vannak "Zimmer Fe-

található a kiállított tárgyak között. A "kincses szoba", ahogy ők hívták, pedig értékes arany diadémjaival, ékszereivel a betörők álma. Amennyire ezeket őrzik, az is marad. Lehet, hogy más programot is lehetett volna szervezni Londonban, de bőségesebbet aligha. Ezért a szép napért külön köszönettel tartozunk gépkocsivezetőinknek, akiknek a jóvóltából ennyi mindent láthattunk a brit fővárosból.

A londoni kirándulás után vésszesen kezdtek fogyni a napok. Azok, akik addig szenvedtek a honvágytól, kezdtek jobban érezni magukat, akik pedig nem, egyre szomorúbban gondoltak arra, hogy hamarosan itt kell hagyniuk ezt a kedves várost.

Még nem is mondtuk el, milyen város Broadstairs! Egy tipikus, tengerparti kisváros, pazar stranddal, aranyos, emberi léptékű házakkal, kedves emberekkel, rengeteg virággal, ahol haza lehet menni egy esti program után úgy, hogy nem kell félni a kihalt utcákon (bár ahol mi megjelentünk, a kihaltság kifejezés érvényét veszítette). És a Rugby Club felé itt sem ajánlatos sötétben kóborolni!

Az utolsó napon egy hatalmas karaoke-esten vettünk részt. Izzott a levegő, az énekesek egymást váltogatták, a lányok énektudásán csak a fiúk lelkesedése tett túl. A végén még a krónikus honvágyban szenvedők is maradni szerettek volna!

Vigasztalásul útban hazafelé Párizsban is töltöttünk néhány kellemes órát. Néhány nevezetességet itt is megnézhattunk a buszból, fölmegettünk az Eiffel-toronyba, és esti kivilágításban körbejártuk a Notre-Dame-ot. Útközben megálltunk Reimsben, ahol megcsodáltuk a székesegyház gyönyörű szobrait és a Chagall-üvegablakokat.

Utunk során rengeteg élménnyel gazdagodtunk, de ne feledkezzünk meg a legfontosabbról: nagyszerűen tudtuk használni az órákon szerzett ismereteinket, láthattuk és érzékelhettük a nyelvtudás értékét, örültünk, hogy ennek révén egyenlő partnerei lehettünk a világ különböző részeiből érkezett fiataloknak. Azzal az elhatározással érkezünk haza, hogy vissza fogunk menni Angliába, találkozni akarunk újonnan szerzett barátainkkal, és föl fogjuk keresni mindazokat a helyeket, amelyeket nagyon megtetszettek, vagy látni szerettünk volna, de most nem sikerült. Reméljük, ezek az álmaink valóra fognak válni!

A 10. K osztály tanulói

Manchester (Nagy-Britannia)

2002. június 28-án indultunk életünk talán legnagyobb útjára, Angliába. Ausztriában gyönyörű tájakon jártunk, az első nagy állomásunk Németország volt. Kölnben megtekintettük a Dómot, majd elmentünk az óvárosba is. A következő megálló Brüsszel volt, itt láthattuk a világhírű Pisilő fiú szobrot, és végigmehettünk a csodálatos vendéglősoron is. A szűk utcán egymást érték a vendéglők, éttermek, s az utcára voltak kipakolva a székek és asztalok, erősen megnehezítve a közlekedést, mert a legfeljebb egyméternyi szélességű sávban néhol csak egy ember fért el.

A csatornán komppal keltünk át, és vasárnap hajnali 4-kor érkezünk Doverbe, ahol a fehér sziklák káprázatos látványa fogadott minket. Megtekintettük a Warwick Castle-t, s itt több érdekesség várt minket, mint azt előre sejtettük. A dolgozók középkori viseletbe voltak öltözve, s rövidesen úgy éreztük magunkat, mintha visszamentünk volna az időben néhány századot. Többféle múzeum tárgyait és a csodálatos rózsakertet csodálhattuk meg, ez utóbbiban ezerféle rózsza között sétálhattunk. Megnéztük még a várörtön kínzóeszközeit, felmentünk a bástyákra, elcsodálkoztunk a fantasztikusan szép kilátáson, a kastély mellett iramló folyón. Nem csodálkozom azon, hogy annak idején ez a vár bevehetetlen volt. Következő állomásunk Stradford volt, Shakespeare szülővárosa. Megnézhettük a nagy író szülőházát és rövid séta után a sírját is, amely egy kápolnában volt elhelyezve. A végállomásunk Manchester volt, ide este 7 óra körül érkezünk meg. Pótcsaládunk tagjai már vártak bennünket, és elfoglaltuk ideiglenes otthonunkat. Vendéglátóink fölöttébb türelmesek és kedvesek voltak.

Másnap az iskolai munka kezdődött. Csoportokra osztva tanultunk. Hétfőn a térképismeret és tájékozódás volt a feladat, majd megnéztük a belvárost és a híres városnegyedeket. A délelőtti tanulások után mindig új látnivalóval ismerkedtünk meg: sétáltunk a Tatton parkban, melyet egy gróf hagyott a városra, mert nem volt utódja. Ez igazi angolpark 3 tóval, nagy mezőkkel és virágos kertek labirintusával. Szerdán Yorkba és Chesterbe mentünk, mindkét helységben az óvárost tekintettük meg. Pénteken pedig Liverpoolba vittek minket. Megtekintettük a híres Dockot illetve a Beatles Múzeumot. Délután még a Manchester United stadionját is megmutatták. Szombaton Londont érintve indultunk vissza az öreg kontinensre. A fővárosban megnéztük Madame Tussau panoptikumát és a Buckingham Palotát és a Big Bent.

Az éjszakai komputazás után Párizsban álltunk meg, és igyekeztünk minél több nevezetességet megnézni: a Notre Dame-ot, Napóleon sírhelyét, a Louvre-ot, a Diadalívet és az Eiffel-tornyot.

Életre szóló élményekkel tértünk haza. Az utat szeretném megköszönni a szüleinknek, a békéscsabai Manchester Nyelviskolának, mert az ő szervezésüknek köszönhetjük ezt a csodálatos 10 napot. Remélem, minél több diáktársamnak lesz lehetősége arra, hogy átélje ezt az élményt, hisz többet tanultunk itt angolul, mint többhónapos nyelvi gyakorlaton itthon, Magyarországon.

Ferencz Katalin 10. A osztályos tanuló

Kirándulás Prágába

Orjol

órán már tanult híres egyházatyának, Szent Ágostonnak a szobrát. A Károly- híd olyan nevezetessége Prágának, mint Párizsnak az Eiffel-torony vagy mint Rómának a Colosseum.

Másnap az „arany Prága szívében”, a Vencel téren jártunk. Ez a művészeti és kereskedelmi élet központja. A tér két oldalán üzletek és éttermek sorakoznak, s finom prágai specialitásokkal: sörrrel és knédlivel fogadták éhező és szomjazó csoportunkat. Az egész tér fölfe a Nemzeti Múzeum és a Szent Vencel-szobor magasodik.

Harmadnap az Óvárosban tettünk sétát. Itt is világhírű látványosság fogadott minket, még pedig az „Oroloj”, azaz a városháza tornya. A toronyban minden óraütéskor kinyílt a kis ajtó, és elsétáltak előttünk az apostolok. A menetet a csontváz vezette, egyik kezében a harang kötele, a másikban - az emberi élet múlandóságát, lepergését jelképező - homokóra volt. Majd az ablakfülkék mögött álló kakas kukorékolni kezdett. Kis csoportunk is a turisták százaihoz hasonlóan gyönyörködve nézte és hallgatta a bábjátékot.

Úgy gondolom, ezen a három napon a város gyönyörű és leghíresebb nevezetességeit megnézhattuk. Remélem, még máskor is eljutok „a tornyok városá”-ba, az „arany Prágába”. S hazaérkezésem után három nappal szomorúan néztem a televízióban a lesújtó képeket. Ahol pár napja jártam, mindent elöntött az ár. Elszomorodott a szívem.

Köszönöm szépen ezt a szép utat az egyházközség vezetőinek. Örülök, hogy ilyen szép helyen jártam. Azonban számomra nagyobb öröm az, amikor a sérült gyerekekkel lehetek, és felvidíthatom őket, mosolyt vihetek az arcukra. A szeptemberi első foglalkozásunkkor megosztottam velük az élményeimet.

Pázmándi Edit 10. A oszt. tanuló

A mezőkövesdi Szent László Plébánián már 5 éve működik a „simogató kéz” csoport. Ebben a csoportban – mint segítő – már három éve részt veszek. Havonta kétszer vagy háromszor tartunk foglalkozást, melyen a sérült gyerekek és szüleik is jelen vannak. Gyakran kirándulunk vagy színházba megyünk.

Ezen a nyáron nagy öröm ért, a csoport vezetője, Marika néni meglepett, hogy az eddigi munkánk jutalmaként segítőtársaimmal együtt egy prágai körutazáson részt vehetünk. Nagy izgalommal készültünk az augusztus elsején kezdődő útra. Mikor megkaptam a jó hírt, első utam a könyvtárba vezetett. Kikölcsönöztem egy Prágáról szóló útikönyvet, és már fényképen nézegettem a város nevezetességeit.

Végre elérkezett a várva várt nap. Modern „Mercedes” autóbusszal utaztunk, mely kényelmünket és biztonságunkat szolgálta. Hajnali ötkor indultunk, és tizenkét órai utazás után megérkeztünk a „tornyok városába”. Este elfoglaltuk szobáinkat a szállodában, és izgatottan vártuk az első sétát Prágában.

Reggel az első utunk a várhoz vezetett. A Moldva-folyó partján a dombok egyikén áll a prágai vár, a Szent-Vitus templommal. Tamás, az idegenvezetőnk így mutatta be a várat: „Ez a masszív, de mégis könnyed hatású építészeti remekmű a történelem kővé vált, de mégis eleven emlékműve.” A tizenegy évszázada álló váron megfigyeltük az egymást váltó korszakoknak a jegyeit, amelyek mindegyike rajtahagyta bélyegét a palotán. Fennállása óta egyetlen dolog, a szerepe nem változott meg, ugyanis ez a cseh államiság központja. Itt lakott a cseh király, majd 1918-tól köztársasági elnök. A várból egész Prágában gyönyörködhattunk, s innen láthattuk a következő úti célunkat, a Károly-hidat. Ez a híd köti össze a várat és az óvárost. Két oldalán harminc szoborból, szoborcsoportból álló sor látható. A szobrok között örömmel fedeztem fel az irodalom-

VIRÁGCSOKROK A ZIRCI TEMETŐBEN... *folyt a 6. oldalról*

9. 1997-ben halt meg *Kisgergely Bálint*. Nekem és néhányunknak prefektusunk és magyar tanárunk volt. Komoly megfontolt férfit és nagyszerű tanárt veszítettünk el benne. Zircen ismerkedtem meg vele. Szigorú, de mindig jókedvű nevelő volt. Arcán gyakran megjelentek a szigor, de sokkal gyakrabban a mosoly vonásai is. Magyar óráira nagyon becsületesen felkészült. Gyakran feleltetett, és szigorúan osztályozott. A magyar irodalom történetének azonban olyan rejtelmait tudta megmutatni, amelyeket azelőtt csak Ágoston Juliántól tapasztaltam. Julián azonban akkor foglalkozott velünk, amikor még aprócskák voltunk, hetedikes, azaz az új rendszer szerint harmadikos gimnazista korunkban azonban már mindannyian kíváncsian kerestük az írás, az irodalom és az írók titkait.

Órái végtelenül élvezetesekek voltak annyira, hogy még a szigorúan matematikai érdeklődésű osztálytársunk is olvasta és szerette a magyar irodalom remekeit. Egy alkalommal egy hosszú, több napos bakonyi kirándulásra vitt el néhányunkat. Meglátogattuk a legjelesebb ciszterci plébániákat. A hosszú erdei gyalogláson nagyon közel kerültünk hozzá. Egyetemista koromban gyakran megfordultam nála a Caritas irodájában. Ennek az idős és beteg papokat gondozó intézménynek ő volt a mindenesé. Vezetője, pénzügyese, gépkocsivezetője. Ezen kívül még ki tudja hány hivatala volt. Akkor már nem tanított, de dolgozott, dolgozott. Amikor azonban én is elkerültem Pestről, akkor hosszú évekig nem találkoztunk. Valami szörnyű betegség támadta meg, amely könyörtelenül vonszolta a végső cél felé. Hosszú évek után, amikor újra meglátogattam kőbányai lakásán, akkor már nagyon gyenge állapotban volt. Arcán még mindig megmaradt a mosoly, beszélgetni akkor is, mint korábban, nagyon jóízűen lehetett vele, de a fájdalom jelei már megjelentek arcvonásain. Akkor úgy szerettem volna átölelni, vagy valami csodadoktorként megsimogatni arcát, kezét, hogy, hogy teljesen meggyógyult volna. Csak megfogtam a kezét és nagyon fájdalmasan elbúcsúztam tőle, egyik magyartanáromtól, akinek többek között azt is köszönhettem, hogy magam is magyar szakos középiskolai tanár lettem. Évekkel később, már csak annyit hallottam, hogy meghalt. Nem örültem, de megnyugodtam, hogy a zirci temetőben nyugszik ő is. Mit mondhatok most neki? Talán annyit, hogy nagyon tiszteltem és szerettem, hogy nem tudom elfelejteni, hogy mindig is nagyon jó rá visszaemlékezni, hogy szeretnék még vele odaát találkozni. Talán megérdemlem. Isten áldjon Bálint atya!

10. A zirci temető számomra nagyon kedves halottja *Szabó Vilmos*. 1998-ban halt meg. Temetésén, sajnos, nem vehettem részt, elvesztését azonban még mindig fájdalom. Fialat, legfeljebb harminc éves tanár lehetett, amikor nekünk a biológiát tanította. Nem volt a biológiának olyan titka, amit ő ne tudott volna. Ráadásul nagyon kifinomult esztétikai érzéke volt, s így az erdők, mezők virágait olyan csodálatos érzékkel tudta össze válogatni és vázába tenni, hogy azt látni mindig csodás élmény volt. Az ő és az én családom élete úgy alakult, hogy gyakrabban tudtunk találkozni. Rokonsága Egerben és Eger környékén lakott. Az igaz, hogy Dunántúlon tanított

általános iskolában, később azonban talán innen is kinéztek, mert pap volt, szerencsére a hortobágyi nemzeti park ornitológusa lett. Többször tartott előadást Debrecenben, s ilyenkor mindig a legszebb madárfelvételeket lehetett látni a vetítő vásznon. Még tűzokot is sikerült lefényképeznie neki. Pedig ez igazán ritkaság. Neki sikerült. Debreceni korunkban gyakran látogattunk nagyiváni otthonába. Csodálatos volt látni, hogy milyen sikerrel csempészte be szobájába a hortobágyi tájat, az emberek, a madarak fényképeit, a rétek erdők füveit, virágait. Fekvőhelyére kidolgozott juhbőrt borított, asztalán valamiféle népi szőttes volt, s rá népi kerámiában az erdő, mező virágait helyezte. Ő így érezte még szobájában is jól magát. Nem volt egyedül, környezete állandóan ott élt közvetlen közelében, mellette.

Egy debreceni látogatásunk alkalmával megbeszéltük vele, hogy legközelebb Egerbe utazásunk alkalmával benézünk hozzá Nagyivánba. Így tettünk, ő azonban nem volt otthon. Hosszasan vártunk rá, s már éppen indulni akartunk, amikor távolból egy magas férfi közeledett felénk. Hosszú, egész lábát, combját betakaró gumicsizma volt rajta. Csizmája lucskos, saras volt, pedig Nagyiván akkor már rég nem kaphatott esőt. Ő volt az. Nyakában az elmaradhatatlan fényképezőgép, tarisznyája már üresen lógott a vállán, s egyik kezében is volt valami. Sűrűn kért bocsánatot, s elmondta az egész számunkra is felejthetetlen madártani élményét. Elbeszélése még családunk legkisebb tagjának a figyelmét is lekötötte.

A pusztán, egy mocsaras helyen felfedezett egy fa tetején valamiféle sas fészket. Feljegyezte, hogy mikor tojta a tojásokat a fészekbe a madár, s tudta, hogy körülbelül hány nap múlva kell a tojásokból a kicsinyeknek kikelniök. Pontosan azon a napon, amikorra érkezésünket megbeszéltük. A tudomány azonban szentebb dolog, azt is sejtette, hogy mi türelmesen megvárjuk. Ő tehát felkapaszkodva a fészkelő madár fája melletti másik fára, szinte percről percre figyelte, kívárta amint a kicsik csőrükkel feltörték a számukra már szűkös tojás mészkefalát, s a több ikres születésnek szinte minden pillanatát lefotózta. A fotót csak jóval később láthattuk, a friss élmény elmondása azonban többet ért minden diafilmvetítésnél.

Művésze volt a fotózásnak. Egy diafelvételére máig határozottan emlékszem. A képet a hortobágyi pusztában készítette. Előterében egy öreg gémeskút állt, amelynek gémje már majdnem vízszintes volt. A gém és a függőleges szár találkozási pontjánál a háttérben a vöröslő, lenyugvó nap nézett szembe a fényképezőgépével. A kép azt az illúziót keltette, mintha a napfény maga a keresztre feszített Krisztus lenne. Vili bácsi gyakran tartott lelkigyakorlatokat, a diákepeit nagyon gyakran használta fel arra, hogy mindenkivel ismertesse a Teremtő fenséges tetteit, a szépség elmondhatatlan csodáját. Utoljára Zircen találkoztam vele. Akkor már egy súlyos műtét után volt, s oly végtelen szerényen említette, hogy a műtét utáni kábulatában, félálamban olyan közel volt hozzá Jézus és Mária. Tudtuk, hogy menthetetlen volt. Tudtuk, és aggódtunk érte, mert mindig olyan közel volt hozzánk. Ő a mi családukba tartozott, mi az övébe. Az ő családja pedig a ciszterci rend volt és maradt. Neki is köszönhetem, hogy ebben a botorkáló, lassan haladó megújju-

lásban és kislépésű fejlődésben én is feleségem is, talán gyermekeim is a cisztercieket közel érzik magukhoz.

A zirci temetőben ezeket szerettem volna elmondani, amikor néhány hasonló érzelmű, korú és világnézetű társammal ott elmondtuk néhány fohászt a sírok fölött. A ciszterciektől emberséget, szeretetet és megértést kaptunk. Valamennyi a legkiválóbb példa volt, akiket diákjaik pél-

daképpel választottak ki. Nem tudom, hogyan lehet hálát adni az Istennek, hogy ilyen tanárokat rendelt mellém, hogy ilyen jó barátokat kaptam, s ilyen precíz kutatótársakra akadtam. Istennek legyen hála értük.

Dr. Kilián István

... Mert vannak ugyan jó és kevésbé jó, sőt szent és gonosz emberek is, de nincsenek egyrésről jó, becsületes, nemes-szándékú generációk, s másrésről olyanok, amelyek ez erkölcsi tulajdonságokat kisebb mértékben ápolnak lelkükben, Az ember örök, s az egymást felváltó nemzedékek nem jobbak vagy rosszabbak egymásnál, – csak különbözők! Különbözők a társadalmi és történelmi adottságaik, különböző a hivatásuk és feladatuk, különbözők az akadályok és nehézségek, melyekkel meg kell küzdeniök, – de valamennyien emberek! *Dr. Palos Bernardin*

EMLÉKEZÉSEK ÁGOSTON JULIÁNRA

Újságunk 2001. Te Deum-i számában írtunk arról, hogy Rónay László professzor úr biztatásán felbuzdulva gyűjteni kezdjük Ágoston tanár úr irodalmi hagyatékát. Azóta igen szép anyagot sikerült összehozni.

Munkánkat lelkesen támogatja a tanár úr unokaöccse Ágoston Zsolt is, aki nagy gonddal rendezte nagybátyja hagyatékát, és most életrajzának megírásán dolgozik. Kérésére tanítványai közül többen leírták Ágoston tanár úrral kapcsolatos diákkori és későbbi emlékeiket, melyet újságunkban is közlünk.

Először Molnár József festőművész diáktársunk visszaemlékezését olvashatjuk. Neki hét éven át volt osztályfőnöke és magyar-latintanára.

Ágoston Julián kiemelkedő személyisége nagy hatással volt rám. Szinte azonnal figyelemmel kísérte képzőművészeti hajlamom megnyilvánulását. Magyartanárként dolgozataink hibáit piros tintával javította ki. Egyiket visszakapván, megdöbbenem a rengeteg piros aláhúzás láttán. Az osztályzás viszont jeles volt. Látva zavaromat, megmagyarázta, hogy a festői látást eláruló sajátos fogalmazásokat huzgálta alá. Megkönnyebbültem.

Olykor rajzaimat túl tárgyilagossnak találta. Felhívta figyelmemet a feszítettebb, szenvedélyesebb kifejezés fontosságára. Rodinra hivatkozott. Versmondásommal kapcsolatban ugyancsak az átélést kérte számon, amikor Ady: Proletár fiú verse c. költeményét mondtam el. Bizony abból hiányzott az átélés, a művészet varázsa. Később értettem meg, miért nem voltam jó versmondó. A szenvedély és a költőiesség máig sem jellemző festészetemben. A tárgyilagosságon túlmutató, lírai-szemlélődő, a mélységet kereső munkáimat azonban nagyon becsülte, hitelesnek, igaznak tartotta, s mindig érdekelte.

Nagyon örültem, amikor a legméltatlanabb elbánások kínos éveit után találkozhattunk és barátságát, érdeklődé-

sét ismét tapasztalhattam. Néhányszor a műteremben is meglátogatott, ahol örömmel mutattam meg festményeimet. A Csók Galériában 1967. június végén rendezett gyűjteményes kiállításom megnyitóján jelen volt. (Nagy László nyitotta meg.) Az erről készült fotókat őrzöm. Az egyiken osztálytársaim körében, civil ruhában Ágoston Julián élénk és derűs arca és alakja is látható.

Sajnálatos, hogy barátságunk nem tartott soká, alig két év múlva elveszítettük bálványozott osztályfőnökünket, nekem akkor már pertu barátomat. A barátság dokumentuma az a kézirat is, amit egyik látogatása alkalmával hagyott nálam: „*Molnár Józsefnek barátsággal és szeretettel*” a végén aláírva: Ágoston Julián. Hosszú vers volt, amit a máig a Nemzeti Galériában levő „Anyám” című festményem ihletett. A vers címe: „*Parasztmadonna*”.

2002. június 10-én a budai ciszterci Szent Imre gimnázium dísztermében Ágoston Julián költészetével foglalkozó esten örömmel hallgattam Kilián István kitűnő előadását és az általa felolvasott versek között a „Parasztmadonna” kezdő és befejező sorait. A vers így előadva kifényesedett. Ez alkalommal a vers középső része nem hangzott el. Kihagyása átütőbbé, frappánsabbá tette hatását.

Kíváncsi lettem volna, hogyan hangzik jó előadótól a teljes versszöveg. Emlékszem, magyarórán Julián milyen remekül mondta a verseket. Sajnos saját költeményeit nem az ő előadásában hallhattuk. Olvasva meg nemigen értettük. Az általa akkor kedvelt prózaversek titkait nem fogtuk fel. Az írásjelek elhagyása is nehezítette a megértést, nagyon modernnek hatottak. Bevallom, ma sem könnyű megfejteni hosszú verseinek formai törvényeit és minden üzenetét. Én is kevés energiát fordítottam arra, hogy kipótoljam a kiváló magyarórákon tanultakat, a versformák és a rejtett gondolati ritmusok rejtelmét illetően. Szakbarbárrá vállaltam, és már kevés lehetőség áll előttem, hogy ezen módosítsak.

Hogy a szöveget szuggesztívan lehet előadni, Julián mutatta be Sík Sándor nagy költeményének szavalókórssal való előadatásával. Mint e kórus tagja én is megtanultam az egészet, s háború után szülőfalumban egy ünnepélyen emlékezetből mondtam el. Hogy hallgatóim mennyit értettek belőle, sohasem kérdeztem.

Osztályfőnökünk az osztályszellem erősítésére javasolta, készítsünk „Aranykönyvet”. Címlapját én festettem a kódexek pompájával és iniciáléival versenyezve. Úgy emlékszem mindenkinek tetszett. Sajnos, írás nem sok került bele.

Az érettségi tablónkat is én készítettem. Sok órát töltöttem el a rajzteremben. Sokszor a latin órák alatt is ott dolgoztam. Újszerű technikát, a spriccelést alkalmaztam. Mongyi Gyula modern tablója volt a példaképem. A tablónk ma is megvan.

Nyolcadikosként Kakuk Pista osztálytársunk szerkesztette a faliújságot. Az illusztrációkat én rajzoltam. Az osztályszellem szilárd volt. Julián sokszínű és ötletes egyénisége napról-napra növelte ezt. Óráit érdekessé, hangulatosakká tették pl. a népdalok, a jógalézési gyakorlatok. Pedagógiai felfogása újszerű volt, nekünk imponált. Nyitott szellemű paptanár volt, megkövesedett dogmák nem korlátozták, a humánus volt az irányítójuk. Én nagy embernek tartottam, ezért lepott meg, amikor osztályunkba lépő Endrédi Vendel apáturat kézcsókkal üdvözölte. A hatalmas természetű tekintély mellett feudális, rangtisztelő ifjú szerzetesnek tűnt e pillanatban.

A tisztí rangúakkal viszont behatóan meg kellett ismerkednem. Érettségi után azonnal be kellett vonulnom

az egri Megyei Laktanyába. Intenzív gyalogsági újoncképzés után mentem az első rövid szabadságra. Felemás bakancsomban, félig elégett koszos zubbonyban (erre kellett felvarnom a karpaszománt), bajonettel az oldalamon, furunkulusokkal a nyakamon, igen ágrólszakadt vitézként engedtek ki a kaszárnya kapuján. A rendház útba esett, Ágoston Juliánt kerestem fel. Örömmel fogadott, azonnal levezetett az ebédlőjünkbe és pompás vacsorát adatott. Kiehezett bakaként nekiláttam a káprázatos lakomának. Aztán vonatra ültem és megérkeztem a szülői házba. Sajnos azonnal édesanyám ápolására szorultam, mert a fejedelmi vacsora megártott. Otthon magam rendbe hozva a falu orvosánál jelentkeztem, aki a nyakamon feszülő keléseket felvágta és beragasztotta. Így rövid szabadságom leteltével újra hadrafogható állapotban tértem vissza az egri laktanyába.

A kapcsolatot az egri ciszterci gimnáziummal első sorban Ágoston Julián jelentette. A háborút és a rövid orosz fogságot szerencsésen megúszva ismét Ágoston tanár urat kerestem fel. Beszámoltam főiskolai tanulmányaim megkezdéséről. Akkor még bizakodók voltunk. Ő is, én is. Két év múlva levéllel jelentkeztem s beszámoltam, hogy a főiskolán a dialektikus materializmussal is foglalkozunk. Válaszlevelében írta, hogy ő megérti, hogy érdekesnek találom az újdonságként ható eszméket, de őv a beszűküléstől, a más jelű egyoldalúságtól.

Későbbi találkozásainkról írásom elején beszámoltam. Mindig sajnálom, hogy kapcsolatom csak nagyon becses emlékként él az ő távozása után.

Molnár József

ISTEN VELED, MÓJZES ATYA!

Mójzes atya – dr. Nagy Menyhért Mójzes OCist – 1998 szeptemberében jött Egerbe mint rendházfőnök. Nem ismerjük őt, hiszen csak két éve jött haza Amerikából több mint 45 évi távollét után, de megtudva, hogy bajai öregdiák, és akinek a mi osztályfőnökünk Falubíró Győző szintén osztályfőnöke volt, már testvérünknek éreztük. Nagy lendülettel és energiával folytatta a Rendház – a Szent Erzsébet Kollégium – felújítását. Láthattuk hogyan újult meg az elhanyagolt Szent Bernát kert, és a Szent Bernát szobor is visszakerült 50 éves száműzetése után a helyére.

Támogatva az öregdiákok törekvését, segítségével: a 8 osztályos oktatás is elindult a gimnáziumban. Neki köszönhetjük, hogy újságunk „színesség” vált: s olvashatunk az iskolánk életéről.

És talán úgy van, ahogy Mójzes atya írta: ... a látható dolgok megújulását szellemi és a lelki újjászületés jelei is követik majd...

Habár már nem tanított az iskolánkban, de benne tudós tanáraink utódját is láttuk

A főapátúr ez év augusztusában Székesfehérvárra helyezte Mójzes atyát. Sajnos nem volt alkalmunk elbúcsúzni tőle. Köszönjük az Egerben töltött évek értékes munkáját, az öregdiákok iránt mutatott vendégszeretetét.

Isten segítse a további életében!

O. Gy.

Elbúcsúztunk Wolsky Agenortól

2002. július 16-án életének 76. évében Egerben elhunyt Wolsky Agenor diáktársunk.

Agenor 1926. november 20-án született Egerben. Édesapja a város társadalmának megbecsült tagja, a polgári iskola igazgatója volt. A családban 4 gyermek nevelkedett. Agenor 1936-ban iratkozott be a Szent Bernát gimnáziumba, ahol 1944-ben érettségizett. Tanulmányait a budapesti orvosi egyetemen folytatta, de az akkori körülmények nem tették lehetővé tanulmányai befejezését. Egerbe hazatérve az építőiparban dolgozott, később az oktatásban is aktívan tevékenykedett.

1989 után az újjászerveződő Ciszterci Diákszövetség egyik alapítója volt, és fáradhatatlanul munkálkodott annak érdekében, hogy szeretett iskoláját a Ciszterci Rend Zirci Kongregációja visszakapja. Különösen szívügyének tekintette a nyolc osztályos gimnázium újraindítását.

A 60–80-as években ő szervezte Falubíró Győző osztályfőnök úr 1944-ben érettségizett osztályának találkozóit. Neki köszönhattuk, hogy ez évben már a 18. alkalommal jöttünk össze, igaz betegsége már nem tette lehetővé, hogy ő is köztünk lehessen.

Nagy részvét mellett temették el július 22-én az egri Rozália temetőben, ahol a szentmisét diáktársai *dr. Kovács Endre* püspök és *Valuch István* apát-kanonok mutatták be. A temetési szertartást Valuch István végezte. Diáktársai nevében *dr. Tóth Ferenc* búcsúztatta:

Tisztelettel és fájdalommal veszünk végső búcsút egy szeretett baráttól, egy igaz embertől Wolsky Agenortól. Akinek a hosszú évtizedek alatt sokszor meg nem érdemelt mellőzöttségben, igazságtalanságban, olykor vádaskodásokban volt része. Amelyeket ő emelt fővel és bizonyára némelykor megkeseredett lélekkel fogadott el az élettől.

Meghatottan emlékezem vissza serdülő korunk napsugaras idejére, amelyet azokban a vészterhes időkben egyedül a felülmúlhatatlan ciszterci szellem volt képes megteremteni és megőrizni. Szilárd jelleme, megalkuvásokra nem hajló egyénisége mellett örökös mókamestere is tudott lenni. Szinte sugározta magából olykor a baráti szeretet biztonságát. Diákéveinknek, diákélményeinknek szinte élő lexikona volt. A hétköznapi apró eseményeit gondosan gyűjtögette, és alkalomadtán finom iróniával, de sohasem bántó módon, szeretettel osztotta meg velünk. Fiatalságunk emlékeinek élő adattára tudott lenni.

Az élet tiszta örömeiből, a felszabadult gondtalan derűből, a boldog órákból oly kevéske jutott számára. Már maga a korszak is, amelyben a mi generációnk élni kényszerült, szinte mindent elrabolt tőlünk, ami szép és derűs és tiszta. Mi, akik életkorunknál fogva magunk is az elmúlás küszöbén állunk és várunk a Mindenható megszólítására, a búcsú órájában úgy gondolunk Rád, hogy Te a megpróbáltatások sűrűjében is megtartottad a hitet, amely a legnagyobb erő a földi életben. A Téged ért csapásokra példás kötelességtudattal, töretlen munkaszeretettel adtál méltó választ.

Emlékezni fogunk Rád Agenor!

Diákéveinknek, diákélményeinknek szinte élő lexikona volt... – mondotta búcsúztató Tóth Ferenc. Itt maradt osztálytársai a jó ízű diáktörténeteket mesélő Agenort idézik legszívesebben, hisz minden egyes kis anekdotája visszahozta a szép emlékü diákidők varázsát. Hál' Istennek Sági Lajos osztálytársunk kedves feleségének, Jolikának munkája nyomán egy kis kötetnyi ránk maradt Agenor diáktörténeteiből. Egy vele történt diákemlékét így írja le.

Hatodikban bevezették a Közgazdaságtant. Külön szaktanár nem lévén Erdélyi Guidó tanár úr vállalta a tanítást. Hétfőn és csütörtökön volt óránk Vele.

Késő őszt írtunk, de még kellemesek voltak a napok. Pénteken kihirdették, hogy szombaton délután 3 órakor cserkészruhában, teljes felszereléssel sorakoznunk kell – mármint a cserkészeknek – a Primuszon, mert másfél napos menetgyakorlatra és kiképzésre megyünk a bervai cserkészparkba. – Viharkabátot és másfél napi hidegételmet mindenki hozzon magával!

Így is történt Lányha őszi időben mentünk és zuhógó hóban jöttünk, még világosban, de késő délután, vasárnap, vissza az Intézetbe. A városba fegyelmezetten, dalolva értünk, s a Rendház ablakából több tanárunk szemlélte a bevonulást, – köztük Erdélyi tanár úr is. – Ez lett a vesztünk.

Hétfőn első óra Gazdasági ismeretek. Mondanom sem kell, még a lecke címét sem tudtam elolvasni, csak ott az iskolában. Beírván az osztálykönyvet, felüti a noteszét s velőkgig hasító hangján máris szólít: Wolsky Agenor!

Forgott velem minden, de összeszedtem magam, kimentem a katedra mellé, az ablak felőli oldalra. A felelőknek ez volt a helye.

– Ná, kérem, mi volt a lecke?

Összes tudásomat összeszedve kivágtam: – A munka.

– Jól van, kérem, eddig jeles, na mondja tovább!

Nem mondtam, mert fogalmam sem volt róla. Erre Ő:

– Gyorsabbán, mert lehúdom a cipőjét és Lukácsal csiklándoztatom a tálpát, hogy gyorsabbán feleljen!

Utóbbi próbálkozása sem hozta meg a várt sikert, s máris bevészte a noteszába az elégtelent, ellenőrzőmbe a következő szöveget: „Gazdaságtanból elégtelenre felelt Erdélyi Guidó.

S dicstelen szereplésem tanulságaként az Úr hangja:

– Jegyezzék meg, hogy magukat nem azért írárták be az iskolába, hogy esőben, hóban, sárban meneteljenek, hánem azért, hogy tanuljanak!

hírek...hírek...hírek...

- **80 ÉVE ALAKULT A CISZTERCI DIÁKSZÖVETSÉG EGRI OSZTÁLYA** – Az 1922/23 iskolai évi Értesítőnk szerint a Diákszövetség egri osztálya a „... múlt isk. év záróünnepélye után – 1922. június 29. – alakult meg intézetünk régi tanítványi körében...” és mint a később kiadott Névtárban olvashatjuk: az egri osztálynak 22 örökítő és 248 alapító tagja volt. Hálásan emlékezünk egri diákszövetségünk alapítóira, kiknek szép elhatározásait és nemes szándékait a ma élő öregdiákok is vállalják.
- **CISZTERCI ALAPÍTVÁNYUNK** a SZJA 1%-ából 2002-ben **180 043** forinttal részesedett. Köszönet azoknak, akik segítettek. Ebből az összegből tudjuk fedezni újságunkban megjelenő „*Színes*”-nek költségeit.

Marczis Demeter a váci kirándulásunkkor Keszthelyi Ferencel

- **MARCZIS DEMETER** operaénekes diáktársunkkal tölthetett el egy élvezetes órát, aki július 7-én vasárnap délben a „Névjegy” c. műsort hallgatta a Kossuth rádióban. Hallhatta a pécsi az operatársulatnál eltöltött 40 évének nevezetes szerepeit, de megtudhattuk, hogy Kodály Zoltán is figyelemmel kísérte pályafutását. Akik a tavaszi váci kiránduláson a Karolina kápolnában „élőben” is élvezhettük Marczis Demeter mély átéléssel előadott Sarastro áriáját, meggyőződhattunk, hogy zengő basszusa ma is őrzi frissességét.
- **SZENT BERNÁT ÜNNEP ZIRCEN** – Idén is megtörtént, ami mostanában minden évben: a Szent Bernát ünnepség augusztus 19-én Zircen.
Szent Bernát ünnepségnek hívjuk a legtöbben, pedig nemcsak Szent Bernátot ünnepeljük ilyenkor, hanem azért is izgulunk, hogy hány hófehér habitus kerül gazdára, hány fehér habitus változik át fehér-feketévé, hány elkötelezett kispapunk tesz ideiglenes, hány örök fogadalmat.
Dr. Zakar Polikárp főapátúr mindenek előtt megemlékezett az ünnepi szentmise igehirdetésében Szent Bernátról, a megreformálandó szerzetesek közé lépő fiatalemberről, aki néhány év alatt hallatlan magasságokba emelte a megreformált szerzeteseket és halálakor már mindenki új szerzetesrendet tartott számon: a ciszterci rendet.
Az igehirdetés után a fehér-fekete „kis barátok” álltak a Főapátúr elé, és *József* valamint *Anasztáz* testvérek alázatosan kérték „Isten és a Rend irgalmát”. Az oltár mögött felolvasták ideiglenes fogadalomújításuk szövegét, aláírták, majd fogadták a Főapátúldását: „Istenünk, áradj lelkünkbe és töltsd el őket azzal a kegyelemmel, amelynek erejéből képesek lesznek arra, hogy ajándékozozó szeretetedből végre is hajtsák azt amit megígérték...”
Három, az előírások szerint többször ideiglenes fogadalmat tett testvér lépett azután a főapátúr elé: *Őrs*, *Péter* és *Dániel* testvérek. Ők is a Rend irgalmát kérték, hogy ünnepélyes örök fogadalmat tehessenek, hogy egész életükre véglegesen és visszavonhatatlanul eljegyezzék magukat a Renddel. Ezt „másodállásban” nem lehet megtenni, ezért leborultak a földre, és a közösség a Mindenszentek litániáját énekelte felettük. A jelképek ereje által most mindenki érezte, hogy

ezek a fiatalok meghaltak a világnak és a szerzetescsalád feje: az apát „támasztja fel” őket egy új, másik életre, a Rendnek elkötelezett krisztusi életre: „Kedves Testvéreim – szólította meg őket a főapát – akarjátok-e magatokat az örök fogadalom címén még bensőbbben Istennek szentelni... akarjátok-e Krisztust a szűk és meredek úton követni, azáltal, hogy megígéritek állhatatosságotokat és engedelmisségeteket Szent Benedek atyánk Regulája szerint?” – „Igen, Atyám”, ígérték a testvérek, és kezüket az apát kezébe téve fogadták: „Atyám, ígérek neked, és törvényes utódaidnak engedelmisséget Szent Benedek Regulája szerint egészen a halálig.”

Ezután a közösség is befogadta a fogadalmasokat: az oltár mellett félkört alkotva várták őket, akik mindenki előtt leterdeltek és mondták: „Imádkozz értem, Atyám!”

Majd a Főapát énekelte a három gyönyörű felszentelő imát: „Istenünk... tekints kegyesen szolgálóidra, akik kinyilvánították, hogy lemondanak a világról... vezesd a monasztikus élet fegyelmének útján... senki mást ne kövessenek, csak Téged... óvd meg őket a világ hiábavalóságaitól... és add, hogy legyen erejük a szenvedések és megpróbáltatások között a Te kifogyhatatlan vigasztalásodból erőt meríteni...”

Ezután megkapták az örök fogadalmasok zsolozsmázó szent ruháját a kukullát, minden atyával és testvérrel békecsókot váltottak, és az örök fogadalmasok közé állva elringatta lelküket a zsolttár kenete: „Íme, milyen jó és mily gyönyörűséges, ha együtt laknak a testvérek.”

-i -f

• **„NEM VAGY MAGAD” – Ágoston Julián költészete** – címmel rendezett klubdelután a Ciszterci Diákszövetség Budai Osztálya az Egri Osztállyal közösen június 10-én a budai Szent Imre Gimnáziumban Az előadó *dr. Kilián István* egyetemi tanár diáktársunk volt, majd *Bánffy György* Kossuth-díjas színművész diáktársunk tolmácsolásában hallhattuk Ágoston Julián verseit. Az est vendége *Kalász Márton* költő, a Magyar Írószövetség elnöke meleg szavakkal emlékezett Ágoston Juliánra, akinek pécsi diák korában tanítványa is volt és aki költői pályájának elindításában segítette. Remélhetjük, hogy ez az est is megerősítette diákszövetségünk törekvését, hogy Ágoston Julián költői munkásságát érdemes felkutatni és ismertté tenni.

• **„HASZNÁLNI JÖTTEM, NEM TÜNDÖKÖLNI”** – találoan így jellemezte *Molnár József* festőművész diáktársunk pályafutását a jubileumi kiállítása megnyitóján Zsolnai Gábor művészeti író augusztus 22-én Számosan – közöttük diáktársai –köszöntötték ekkor a közelgő 80. születésnapja alkalmából rendezett kiállításon a festőművészt a budapesti XI. kerületi Karinth szalonban. Munkásságának minden korszakából láthattunk festményeket, de talán a szülőfalujának, *Nagyredének* világát és budai otthonának környezetét bemutató képeket csodáltuk legszívesebben. Isten éltesse kedves diáktársunkat! Ad multos annos!

• **VERSMONDÓ VERSENYT** rendeztek *Ágoston Julián* emlékére a kunszentmártoni Kármelita Rendházban a város lokálpatriótái, lelkes lakóközössége és a helyi kármelita szerzetesek 2002. június 7. és 9. között hagyományteremtő céllal.

Az ünnepséget szombaton *dr. Kerekes Károly* ny. zirci apátúr beszéde nyitotta meg, majd a város lokálpatrióta polgárai nevében *Tóthné B. Mária*, a versmondó verseny főszervezője, az Ágoston család nevében a költő unokaöccse *Ágoston Zsolt* helyezte el koszorút Ágoston Julián emléktáblája előtt. A papköltő életét és munkásságát Ágoston Zsolt méltatatta.

A versmondó verseny témája: *Katolikus költők istenes versei* A versenyt, melyre Erdélyből és a Vajdaságból is érkeztek résztvevők, két kategóriában rendezték: az általános iskolásoknak – akik számára Ágoston Julián *Az alkony* –, a középiskolásoknak – akiknek pedig *Szívem: a legszebb májusi fa*. c. költeménye volt a kötelező vers. A zsűri elnöke *Szabó Gyula* Kossuth-díjas érdemes művész, zsűritagok *Kissné Zsírós Ágnes* tanár, *Ágoston Zsolt* műszaki tanár, *Sípos Anna* könyvtáros és *Baldaszi József* gyémánt-diplomás magyar-történelem szakos tanár voltak. (*Ágoston Zsolt*)

H A L O T T A I N K

Diáktársaink, akiknek halálhíreről értesültünk:

Wolsky Agenor (1944) – Eger

Nagymihályi István dr. (1949) – Eger

Korózs János (1935) Montreal – Kanada

Szelényi György (1949) – Eger

Requiescant in pace!

Ha közölnivalód lenne, légy szíves írd meg vagy telefonáljál Tóth Kamill, 3300 Eger, Vallon u. 33. tel.:(36) 429 642 ill. Oláh Gyula, 1114 Budapest, Bartók Béla út 25. III. 5/A tel.:(1) 386 2295 vagy E-mail: olah@hcbc.hu – címére.

Az Egri FEHÉR/FEKETE 2002. Veni Sancte-i számát Oláh Gyula, a „*Színes*”-et Kovács Ottó állította össze.

EGRI *FEHÉR/FEKETE*

a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztályának hírei
és a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola „színes” lapja

*Minden öreg és fiatal ciszterci diáknak
boldog új esztendőt kívánunk!*

A KARÁCSONYI ÉJ TITKA

A karácsonyi éj nagy titka
hogy vak szíved szemét kinyitva
ma mindent égi fénybe állít,
s mindent-mindenkit „átvilágít”
bazalt szíveket is meglágyít!

Ma dús gazdagban, pór szegényben,
víg gyermekarcban, morcos vénben,
ha mind-mind e fényben vizsgálod,
bennük az élő Istent látod:
kit elvesztettél megtalálsz

Ma Gyermekké lett, hogy üdvözülj,
s a Siralomvölgyben is örülj,
mert tudd meg, téged nagyon SZERET,
Karácsony van, ma ne mondj nemet,
mondd azt? Uram örökké veled!

Nyílj meg s láss tiszta fényben Istent,
a csodás karácsonyi éjben mindent
csak benne láss és senki másban,
s légy boldog e szent látomásban:
a karácsonyi éj titkában!

De jó, hogy van Karácsony-éjünk,
tudjuk, miért érdemes élnünk,
Emberré lett az örök Isten,
ennél csodásabb „jóhír” nincsen:
Örökrészünk így lett az Isten

Kerekes Károly

Diákszövetségünk tisztújító közgyűlése

Három év után 2002. november 23-án tartotta Diákszövetségünk tisztújító közgyűlését a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium II. emeleti fizikai előadójában. Egy kicsit aggódtunk, vajon összejövünk-e legalább negyvenen – ennyien kellettünk a „határozatképesség” eléréséhez. A szép őszi délelőttön azután sok öregdiák örömmel jött a szépen felújított Alma Materünkbe. Voltak „fiatalok”, s Gödöllőről eljött az 1935-ben végzett diáktársunk, dr. Tóth Sándor is, a buda-pestiek is kitétek magukért. A közgyűlésen részt vett *dr. Kerekes Károly* ny. zirci apátúr és *dr. Pisákné Balogh Éva*, az iskola igazgatója is.

A közösen imádkozott Pater Noster után *dr. Kovács Endre OCist* püspök diáktársunk, diákszövetségünk elnöke nyitotta meg közgyűlésünk. Megemlékezett a Ciszterci Diákszövetség megalakulásának 80. évfordulójáról. Egerben is 1922 júniusában alakult meg a szövetség, melynek a feloszlás előtti időben több mint 500, az ifjúsági tagozatnak is 190 frissen érettségizett tagja volt. Felolvasta az utolsó közgyűlésünk óta elhunyt ciszterci szerzetesek és öregdiák társaink névsorát. Sajnos utolsó közgyűlésünk óta sokan távoztak közülünk.

A megnyitó után *Tóth Kamill* mb. ügyvezető elnök szólt az elmúlt esztendő fontosabb eseményeiről, és a végzett munkáról. Ebből néhány gondolat:

- 2001. novemberében egész napos Rajeczky emlékünnepelet szerveztünk születésének 100. évfordulóján.
- 2002. júniusában Budapesten a Szent Imre gimnáziumban Agoston Julián költészete címmel a budai osztállyal közösen estet rendeztünk.
- Az elnökség két-három havonta tartotta üléseit, melyen a szövetségünk folyó ügyeit, szervezési feladatait beszéltük meg.

- Rendszeresen részt vettünk az iskolai ünnepeken: évnvítő, karácsonyi hangverseny, évváró alkalmával.
- A Budapesten élő tagságunk összejöveteleket tartott a Bartók Béla úti ciszterci cserkészotthonban, melyen 25–30 diáktársunk vett részt.
- Minden évben ellátogattak a Budapesten élő öregdiákok Vácra, Keszthelyi Ferenc megyés püspök diáktársunk meghívására.

Az üv. elnök befejezésül tájékoztatta a megjelenteket a Szövetség pénzügyi helyzetéről.

CDEO pénzforgalma a 2000 – 2001 években

Nyitó állomány 2000. 01. 01-én	48 039Ft		
<i>Bevételek</i>		<i>Kiadások:</i>	
– Tagdíj- adomány-befizetések (APEH-től átutalt SZJA 1%)	529 600Ft	– Fehér/Fekete költségei	267 800Ft
– Banki kamatjövőrás	<u>7 202Ft</u>	– Kegyeleti ktg.	4 700Ft
Összesen	<u>584 841Ft</u>	– Rajeczky ünnepség	44 675Ft
		– Ügyviteli ktg.	23 573Ft
		– Bankktg	71 993Ft
		– Postaktg	<u>165 600Ft</u>
		Összesen	<u>578 341Ft</u>
		Záró állomány 2001. 12. 31-én	6 500Ft

A beszámoló után *Rácz István Pelbárt* atya előadását hallgattuk meg.

Elgondolkoztató volt számunkra amit *dr Pisákné Balogh Évától*, az iskola igazgatójától hallottunk a 213. sz. Koháry cserkészcsapat gondjairól és a lehetséges kibontakozásról.

A Közgyűlés elfogadta az alapszabályzat kisebb változtatását, melynek módosított szövegét elküldjük a tagság részére Dr. Szerdahelyi Ferenc diáktársunk, a jelölőbizottság elnökének a javaslata alapján a jelenlevők megválasztották a szövetségünk új vezetőségét.

A közgyűlésen megválasztott tisztikar.

Örökös tiszteletbeli társelnökök:	<i>Dr. Seregély István</i> egri érsek, a MKPK elnöke <i>Keszthelyi Ferenc Jeromos</i> OCist, váci megyéspüspök
Elnök:	<i>Dr. Kovács Endre Gergely</i> OCist, egri segédpüspök,
Aelnökök:	<i>Dr. Kerekes Lajos</i> ny. bírósági elnök, <i>Dr. Renn Oszkár</i> okl. gépészmérnök <i>Tóth Kamill</i> pü. szakember
Ügyvezető elnök, egyúttal a gazdasági ügyek intézője	<i>Dr. Suba János</i> ny. főisk. tanár,
Titkár:	<i>Homonnay József</i> ny. gimn. tanár
Jegyző:	<i>Dr. Hibay György</i> jogász,
Felügyelő Bizottság elnöke:	<i>Oláh Gyula</i> okl. gépészmérnök és <i>Tar József</i> közgazdász
FB tagok:	<i>Csák György</i> tanár
Cserkészösszekötő:	

●●●●●●●●●●

Gondolatok az iskolai nevelésről

Pelbárt atya előadása a közgyűlésünkön

A ciszterci iskolák újraindulása után nyilvánvalóvá vált, arra egyhamar nem lesz lehetőség, hogy a tanítást-nevelést ciszterci atyák lássák el. A Rendnek az új helyzetben más módon kell az iskoláinak ciszterci szellemiségét megvalósítania. Számunkra – szerencsés módon – ezt a szellemiséget tanáraink minden napos tanítási-nevelési munkája sugározta. Bízunk abban, hogy a mai ciszterci iskolák nevelői ennek folytatói lesznek. Ehhez nyújtanak segítséget iskolá-

inkban működő ciszterci atyák, mint „spirituális vezetők”, akik elsősorban a tanári kar számára tudnak útmutatásokat adni ennek a szellemiségnek érvényesüléséhez.

Rácz István Pelbárt ciszterci atya 2002. augusztusa óta az egri rendház házfőnöke az iskola *spirituális vezetője*. Megkértük, hogy a nevelésről néhány gondolatát mondja el nekünk a közgyűlésen.

A hazai – és a tapasztalat szerint nemcsak hazai – teljesen téves nevelési szemlélet helyesbítésével kell kezdenünk.

A gyermek nem kis-felnőtt! Valóságos ember, aki magától nem, hanem csak kiforrott felnőttek kb. két évtizedes segítségével válhat a saját maga és az emberi társadalom számára is értékes, nem torzó, igazi felnőtt emberré. A fejlettebb élőlények több, továbbtartó gondozásra, oltalomra, az önálló életre alkalmassá tételre van szüksége, mint a kevésbé fejletteknek. Az emberpalántával különösképpen ez a helyzet. Nemcsak táplálni, védelmezni kell sokáig, hanem mindenféle általánosan emberi és sajátosan egyéni, veleszületett képességeit is gyakoroltatni kell ahhoz, hogy a gyermek igazán felnőtt emberré bontakozzék ki.

Gyökerében hibás szemlélet:

„Rá kell bízni, mit akar tenni és mit nem akar. Tegye, amihez kedve van. Mert ha a felnőtt szabja meg viselkedését, akkor gátlásos lesz, nem önálló...” Ez az emberi okoskodás az ember nem ismeréséből és nagyfokú szakmai tudatlanságból fakad. Következményeit már tapasztalhatjuk sok év óta. Akinek az ember helyes ismerete lévén más, helyesebb a nevelési fel fogása és gyakorlata, azok is – a maga idejében és helyén – szintén önállóságra és öntudatra akarják – és tudják is – nevelni a gyermekeket.

Ma különösen szükség van az öntudatos életvitelre.

Tény ugyanis, hogy a haszontalannak, a silányabbnak nagyobb a hangja mindenütt: az iskolában, a munkahelyen, stb. Támadóbb, hogy hitványságának így szerezzen helyet, igazolást. Éppen ezért öntudatra kell nevelnünk, a hit igazának, életértékének megéléséből fakadó öntudatra. Hogy ne hunyázkodjanak meg, ne burkolóddzanak hallgatásba s főleg ne hódoljanak be az értéktelen(ség)ek előtt.

Az öntudati megnyilatkozás nem lehet virtus-szerű! Minden szónak, tettnek, életnek akkor van igazán hatása – még ha önmagában igaz is –, ha belső megélésből-átélésből fakad. *Szükséges, hogy tanítójától, a nevelőjétől is ilyen formában kapja a gyermek a hitet*, és ne csupán a hittant.

Mi az igazi nevelés teendője?

Amelyik képességeinkkel nem foglalkozunk, azok nem fejlődnek ki. (Később, a felnőtt korban kifejlesztett képességeink a gyakorlás híján, abbahagyásával, elsatnyulnak, elvesznek.) Áll ez minden adottságunkra: testiekre, szellemi-ekre és lelkiekre egyaránt.

A racionalizmus századára jellemző egyoldalúságnak nem engedve, vétkesen elégtelen ráhagyni a gyermekre, hogy csak a kedvére válót tegye, és nem vezetni arra is, ami az életben még szükséges számára. Hiszen koránál, tapasztalatlanságánál fogva nem választhat, ítélni helyesen! Elégtelen csupán az értelmé csiszolásával törődni, a többi (akarat, emlékezet, érzelmi élet, stb.) emberré tevő képesség fejlesztését pedig elhanyagolni. Valójában, ha ezek a képességek torzók maradnak, vagy éppen eltorzulnak, az értelem is alig fejleszhető teljessé. Mert pl. akaraterő nélkül a nebuló – majd később a felnőtt – nem tud figyelni, koncentrálni, ezért nem ragadnak meg benne az iskolában hallottak. Otthon pedig ugyancsak „nincs kedve”, ereje bármit és bárkit elviselni, helytállni, tisztességgel elvégezni. Képtelen lesz alkalmazkodni még az ún. szeretett házastársához, gyermekeihez. Ezért züllik el, süllyed ösztönösségbe, iszákosságba, drogok használatába és menekül sok ember öngyilkosságba.

Pelbárt atya

Korunk egyik jellemzője lett az állhatatlanság: nincs stabilitása az embernek. Nem tudnak kitartani semmilyen elhatározásukban (a házasságok törekenysége, terveik, ígéreteik változékonysága, elhagyása, stb.), mind-mind az akarat-nevelés hiányának következménye. Tehát nem a házasság intézménye „túlhaladott”, avagy, hogy tervek nélkül, ígéret meg tartása nélkül lenne „modern” az életvitel – Az ilyen csökevényesedett ember mindezt köszönheti az „okos”, „felvilágosult”, tudására be-képzelt társadalmának és az általa félre-

vezetett szüleinek, akik nem készítették fel az életre.

Nem marad-e gyermek, aki mindig menekül a terhek elől? Az ember azzá lesz, amivé teszi, alakítja magát! Szabadságunk abban áll, hogy tehetjük magunkat *jóvá, kevésbé jóvá, boldogtalanná és boldoggá is!* – Ne vétsük el önmagunkat! Erre segít az oktatás-nevelés.

Szükséges tehát tudatosan, körültekintően foglalkozni a gyermekekkel. Csöppség korától – bölcs szeretettel és nem basáskodó hatalommal, szeszélyből, indulattal – engedelmességre szoktatni a kicsit.

A szófogadáson keresztül izmosodik akarata, erősödik önfegyelme, amire későbbi egész életében szüksége lesz. A kisgyermeknek, természetesen, esetenként nehezebb esik a szófogadás, de éppen mert létében tapasztalja a szülői szeretetet ezer és ezerféle megnyilatkozását, ezért megteszi kívánságát. Ugyanilyen szófogadás, engedelmesség (pl. óvodában, iskolában) az „idegen” szavára, ha végrehajtja is azt, más érzést vált ki benne.

Az oktatás-nevelés hangzatos jelszava volt – egy időben különösen – a **játszva-tanítás**. Mi sem akarjuk nehezíteni azt, de a gyermeknek a tanulás munka, hozzászabott feladat. Ezen keresztül is készül fel a felnőtt ember nemcsak játékból, sőt zömében nem játékból álló feladataira. Ez az élet realitása. Ezt kell szem előtt tartani az oktatás-nevelés során is. Így lesz helyes a felkészítése. Tehát tudatosan kell olyan feladatok elé állítani a gyermeket, ami erőt, akaraterőt, kitartást kíván tőle: pl. memoriter-tanulás, nyelvtan, matematika, stb. Nevelési-oktatási balfogás ezeket kihagyni, azért mert *nehezek*.

A tananyag nagy terjedelmének, a vizsgázók nagy számának ürügyén (legtöbb esetben a tanári kényelem is megbújik ezek mögött) általánossá lett a dolgoztatások és a felméré-

sek helyett a tesztkérdéses számonkérés. Eredménye, hogy a tanulók nem tudnak fogalmazni, kerek mondatokat szerkeszteni, gondolataikat és tudásukat kifejezni.

A hittantánításra is rossz hatással van az iskolai tanítás hiányossága. Hiszen a profán tantárgyak megtanulására nem fogott gyermek a hitismeretek megszerzésére sem készíti magát. Sok hitoktató – különben sem osztályozhatott – csak elmesélget a hitről, hangulatos gyertyafénynél, stb. – és a számonkérést alig meri próbálni és alig tudja elérni. Már a gyóntatásnál észrevehető, melyik gyermek részesült a hitismeretet eredménnyel átadó oktatásban és melyik nem.

A régi szülők között sokkal kevesebb volt az elemiken fölül iskolázott, mégis „természetesen” tudtak helyesen szeretni: megengedni-tiltani, jutalmazni-büntetni, emberre alakítani. Sokan esetleg anyagi szegénységük mellett is, így kincset tudtak átadni utódaiknak, ami által azok boldogultak és másokat is boldoggá tudtak tenni.

Honnan vették ezek az egyszerű szülők és ma elmaradottnak titulált koruk társadalmi rendje is a természetesen bölcs nevelési szemléletet?

Vették mindenképpen az egészséges ember- és emberilét-szemlélet alapján felkészített tanítók, tanárok lelkiismeretes munkájából, életvitelük példájából.

Vették továbbá – legalábbis az *akkori* európai kultúrkörben – a keresztény hitből. Abból a hitismeretből és hitgyakorlatból, amit tanultak, elfogadtak és többségükben gyakoroltak. Ez a hit ugyan nem pedagógiát és lélektan tanított nekik, hanem hittant. Ám ez az Istentől kinyilatkoztatott természetfölötti hit kiválóan emberi, a Teremtőtől emberre szabott, emberré alakító. Tudatlan és földiekben tudós, ha elfogadta, követte, akkor észrevétlenül helyesen alakult emberré. Ennek az embert igazán ismerő Teremtőtől vezérelt hitnek éppen ezeket a természetesen nevelő eszközeit vette el, gúnyolta ki a beképzelt áltudomány, az istentelen szekularizált okoskodás, amely a boldogságot a féktelen szabadosságban véli megszerezhetőnek, – és teszi ma a (rosszra való) szabadság ürügyén még nagyobb hanggal méltelyezését, ember-rombolását.

Az antropocentrizmus embere – kiszakítva magát a természetből, azt romboló öncélúvá lett. Beszűkülte látókörű, aki azt hiszi, hogy a világnak ő adja az értelmet, s közben a sajátját is elveszti, nem találja meg.

A hitélet különböző gyakorlatai természetes szempontból is szinte nélkülözhetetlen eszközei, útjai az emberrélevésnek, a természetfeletti gyümölcsein kívül. A mi kerek, az egész lét teljességének értelmét, lényegét és annak Teremtőjét megismerő világnézetünket nem szabad csak magánügyként kezelnünk, – amint az istentelének hangoztatják. Elhivatottságunk tanúságot tennünk róla. Erre kötelez emberszeretetünk is, hogy minél többeknek része lehessen a Teremtőnk ajándékaiban.

Mivel az akaratilag-erkölcsileg lepusztított emberek zömét hitre segíteni s a kegyelem használatával gyógyulásra vezetni – saját érdektelenségük, fogékonyságuk hiánya miatt – szinte reménytelen: mondhatjuk, hogy generációjuk (nem általában), szinte „leírható” az emberré-nevelés szempontjából.

Az értük való imádságos közbenjárás viszont továbbra is kötelességünk, hogy az Isten őket is üdvözítő tervéhez hozzájáruljunk.

A társadalomból kiirtott-kiveszett lelkiismeret visszaszerzése, az emberek éntudatának a helyes irányba vezetése, igaz tartalommal való töltekezésének elősegítése, Isten szívünkbe írt akaratának felismertetése és tetteinknek ezzel összevetése, elérhetetlenül nagy és időigényes feladat.

A közösségi természetű embernek, így a gyermekeknek is lehetőséget kell teremtenünk arra, hogy a hitet is közösségekben élhesse. A mai elidegenedett világban ösztönösen keresi a fiatalság a közösséget, és talál, alakít magának ilyen-olyan, jobbat (kis- és bázisközösségek), rosszabbat (szekták, galériák). Ám a jó szándékú alakulások is csak akkor vezetnek jó végre, ha a tiszta hitben jártas személytől kapnak irányítást. A fiatalok legtöbbször nem igényelnek „kívülálló” vezetőt. Úgy hiszik, hogy majd a maguk (képzetlen) feje szerint is jó úton fognak haladni.

A ciszterci nevelés a ma iskolájában kérdésre a hosszan felvázolt körülmények ismertetése is tartalmazott részvázlatokat, amiket most csak kiegészítenünk kell a helyi adottságok figyelembevételével.

Egyesített egri intézményeink vezetőségének kezdeményezésére e tanév elején bevezettük a katolikus köszöntést magyarul. Ifjúságunk könnyen és azonnal megszokta.

A korábbi tanévben templomunkban reggel 7,15-kor kezdődött diákmise. Mivel ezen a vidékről bejárók nem tudtak részt venni, azért igazgatónőnk a tanítási idő első órájára tette az osztályfőnöki órákat és úgy rendelkezett, hogy iskolánk jelenlegi 23 osztályának mindegyike havonta egyszer, a 8 órakor kezdődő szentmisén – immár akadálytalanul – vegyen részt. E szentmise homiliája elsősorban a diákjainknak szól. Közülük jönnek ministrálni és felolvassák a liturgia az napra kijelölt részét. Idő és gyakorlás kell ahhoz, hogy megtanulják a szentmise részeit (mikor következik a szentlecke, mikor a hívek könyörgése) továbbá elsajátítsák az értelmes, érthető felolvasás szabályait. Kisdiákjaink eredményessége ezen a téren egyáltalán nem marad el a nagyobbakétól!

Sorra vesszük a szentségi életünk szorgalmazását, de úgy hogy a szentáldozás kegyelmeit igényeljük, de ne essenek vételének formálisságába, amivel csak árthatnának lelküknek.

Hittanáraikon (3-an vannak) keresztül is feladatunk segíteni keresztény életük kialakítását. Terveinkben szerepel a tantestület tagjaival is kialakítani nemcsak a meglévő katolikus „köszönő-viszonyt”, hanem a Krisztusban testvéri kapcsolatot is. Idő, hosszú idő és imádság szükséges az e téren való gyümölcsöző kapcsolattartáshoz.

A vezetőtestület hozzáértő irányítása és példája meg fogja teremteni gyermekeink lelkében és a tantestületében is a folyamatos gyarapodást. Az Urunkhoz hitelesen kapcsolódó életünkkel képesek leszünk a keresztény élet szépségét, biztonságát, derűjét-örömét megízlelni, feljűk környezetünket elindítani, társadalmunk Krisztushoz alakítását ezek által is segíteni.

Az új év első napjaiban jobban érezzük az idő múlását. Egy évvel öregebbek lettünk, az értékes, döntő fontosságú idő gyorsan elmúlik. Azt kívánom iskolánk minden tanulójának a 2003-as évben, hogy okosan használjátok ki a középiskolás éveket tudások gyarapodására és jellemetek erkölcsös növekedésére. Ne felejtsetek el, hogy minden Isten adta pillanat mérhetetlen kincs, ne pazaroljátok el. Ne fussatok folyton a ki tudja milyen holnap felé, éljétek életeteket a lehető legjobban, gondolkodjatok olyan jól, amennyire csak képesek vagytok, a mai napot pedig végezzétek olyan jól, ahogyan csak tudjátok. Mert a ma gyorsan holnappá lesz, a holnap pedig hamarosan örökkévalósággá.

Dr. Pisákné Balogh Éva igazgató

„Földön már új napvilág van.
Dicsőség a magasságban!
Angyal néki ezt kiáltja
Néma csillag őt imádja.

A koncert programja:

1. **Az angyal énekel**
előadja: az iskola kórusa
orgonánál: Ferencz József
2. **Részlet Vivaldi: Négy évszak című művéből**
előadja: Kovács Kitti 11. B osztályos tanuló
fúvolyán
zongoránál: László Éva tanárnő
3. **Gounod: Ave Maria**
előadja: Kelemenné Oravecz Júlia tanárnő
ének
zongoránál: László Éva tanárnő
4. **Eszterházy Pál: Ó áldott éj**
Zsaskovszky: Pásztordal
előadja: az iskola kórusa
zongoránál: László Éva tanárnő
vezényel: Dudás Anna főiskolai docens
5. **Kodály Zoltán: Hívogató**
előadja: Budai Ferenc 11. E osztályos tanuló
klarinéton
6. **Wolf: Ave Maria**
előadja: Dudás Anna főiskolai docens - ének
7. **Quantz: Fuvola duó**
előadja: Balázs Ildikó, Dúzs Ágnes
10. K osztályos tanulók fuvolán
8. **Charpentier: Te Deum**
előadja: Nagy László 11. D osztályos tanuló
trombitán
9. **Puer Natus in Betlehem – latin ének**
Glória – osztrák ének
Britten: Oly kicsi ő
előadja: az iskola kórusa
10. **Az énekkar tizenkettedik évfolyamosai búcsúznak**
11. **Dicsőség mennyben az Istennek...**
előadja: mindenki

Meghívó

Az egri Gárdonyi Géza
Ciszterci Gimnázium,
Szakközépiskola
és Kollégium

tantestülete és tanulói
szeretettel meghívják Önt

2002. december 12-én
17 órakor

a Szent Bernát templomban
tartandó

karácsonyi kon- certjükre.

Cím: Szent Bernát templom
Eger, Széchenyi utca 15.

Szűz Mária tisztelete a történelemben

Dr. Lengyel Gyula atyának, az egri Fájdalmas Anya templom plébánosának előadása a kollégiumban

A legszebb, a legszentebb szavak egyike a különböző nyelveken az „anya”, az „édesanya” kifejezés. A magyar nyelvben az anya szó többször előfordul összetett szó előtagjaként is. Gondoljunk csak az anyaföld, anyanyelv, anyaszentegyház szavainkra. Mind-egyik szóban megjelenik az anya iránti szeretetnek a

kisugárzása, így ezek a szavak mély emocionális tartalommal bírnak azon túl, hogy megemelik az alaptag jelentésének tartalmát. Jelzik, hogy a beszélő számára ezek a szavak a hétköznapi jelentésén túl többet, magasabb szintű jelentést, tudattartalmat hordoznak. Az anyaföld, a szülőhely, az ország megjelenését hordozza;

az anyanyelv a nemzethez való kötődést fejezi ki; míg az anyaszentegyház a hitet jelenti. A nemzethez, az országhoz és a hithez való kötődés pedig az ember személyiségének legalább olyan fontos alkotó eleme, mint a családhoz, pontosabban az édesanyához való kötődés. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a személyiséget tápláló források az élet tápláló kezdetével hangsúlyt, megfellebbezhetetlen, vitathatatlan jelentőséget kapnak. Hiányuk helyrehozhatatlan károkat okoz az egyén életében, személyiségében éppen úgy, mint egy nemzedék, vagy mint egy emberi közösség életében.

De úgy is fogalmazhatunk, hogy minden emberi kapcsolatnak mintája az anya-gyermek kapcsolat. Ebben a kapcsolatban az anya mintaképe Szűz Mária, és ebből fakad, hogy a Szűz Máriának, az Úrjézus Krisztus édesanyjának a tisztelete különlegesen fontos helyet foglal el az egyház tanításában, és végigkíséri nemcsak a katolikus egyház történelmét, hanem szinte valamennyi nép történelmében, s így a magyar történelemben meghatározó szerepet tölt be.

A magyar nép történelmében Szűz Mária kultuszának kezdete első királyunk, Szent István király halálával kezdődik. Ahogy a krónikás írta a Szent Király Székesfehérvárott életének utolsó napjainak egyikén a kápolnában az ország nagyjainak jelenlétében koronáját felajánlotta a Szűzanyának, mondván vegye pátfogásába, védelmezze, és járjon közbe Szent Fiánál a

magyarok érdekében. Tehát valódi, de halhatatlan édesanyaként nemzedékeken keresztül óvja, védelmezze a magyar népet. Őseink ezt a felajánlást szent örökségként származtatták tovább nemzedékről-nemzedékre. Megjegyzem azt a kevésbé ismert tényét, hogy 1693-ban I. Lipót király – a töröktől való megsabadulás emlékére – megismételte Magyarország felajánlását Nagyasszonyunknak. És az sem érdektelen, hogy ország felajánlásunk nem páratlan a történelemben, hiszen Bajorországban 1620-ban már külön ünneplik Szűz Máriát, de az ünnep csak 1916-tól kerül be az egyházi kalendáriumba. XIII. Lajos 1638-ban ajánlotta fel a Nagyboldogasszonynak országát, s érdekes, hogy augusztus 15-én emlékeznek rá. Ausztriát III. Ferdinánd 1647-ben ajánlotta fel, s december 8-án ünneplik. János Kázmér király Lengyelországot ajánlotta fel Máriának 1656-ban. 1821-ben Mexikó, majd a XX. század elején a latin-amerikai országok egész sora következik. 1893-tól az angol püspökök Angliát helyezték a Boldogságos Szűz Anya oltalma alá. Ezek a felajánlások azonban nem érintik a mi Szűz Mária-tiszteletünket, mert Vaszary Kolos bíboros, prímás kérésére a Szentszék is elismerte a Mária-tisztelet nemzeti jellegét. XIII. Leó pápa 1896-ban külön ünneppé tette október második vasárnapját. X. Pius az ünnepet 1910-ben október 8-ra tette. II. János Pál pápa az 1776-ban a Szent Péter Bazilika attemplomában lebontott kápolnát e napon szentelte fel 1980. október 8-án.

Szűz Máriának mint Magyarország Patrónájának a tiszteletére már az Árpád-korból vannak adataink. Európai viszonylatban is nagyon korán, már a XII. században elfogadott ünnep hazánkban december 8-a, a szeplőtelen fogantatás ünnepe. A XII. század végén, III. Béla királyunk uralkodása alatt készült Praykódexben, mely az első teljes misekönyv, már felvett ünnepként jegyzi kalendáriumában ezt a napot. Ekkeppen olvashatjuk: *„Kimondhatatlanul irgalmas Isten, ki az Asszony első büntetett Szűz Mária által rendeltel kiengesztelni, add, hogy fogantatásának ünnepét méltán üljük meg, ki Egyszülöttedet szűzen foganta és szűzen szülte.”* Ugyanez a gondolat olvasható – igaz néhány századdal később, pontosabban 1508 után keletkezett – pálos rendi imakönyvben, a Peerkódexben is: *„Ó kegyes Szűz Mária, te vagy szép tiszta rózsza, bűn nélkül fogantattál, mert mennyből te adattál, anyádtul mikor születted, Istentől úgy tiszteltetted, hogy méhében megszenteltetted Szűz Mária ékes viola, bűnösöknek vigassága.”*

Vagy a néhány évtizeddel később, az 1531-ben keletkezett Thewrewk-kódexben lejegyzett imádságban, amely Szűz Mária Szeplőtlen Szívét imádja: *„Vagyon mondásom a te édes szüvedhez Ó Mária, angyali fényességnek tüköre, vagyon szólásom az te tiszta szüvedhez, ez világnak nemes asszonya ... Idvezlöm én szívemnek belső érzékenysége szerént te szeplőtelen szüvednek méltóságát, aki először napnak alatta*

mindennél méltóbb lőn öbelé fogadni atya úr Istennek, méhéből származott magzatot....”

És végül idézzük Temesvári Pelbárt ferences rendi szerzetesnek – mint a Szent Szűz európai híru tubadúrjának – 1483-ban Budán befejezett művét, amelynek már a címe is sokatmondó, de a kor szokása szerint igen hosszú: *„Az áldott Szűz Mária koronájának csillagkoszorúja egyes szentbeszédekből az Ő dicséretére fölöttébb csinosan összeállítva”*. Ma röviden *Csillagkoszorú* vagy *Stellárium* a mű címe. Szentbeszédeit 1458-tól írta le. S ezekből készített egy könyvet, amelynek bevezetőjében, azaz Prologusában drámai erővel mutatja be Pelbárt Szűz Mária primátusát. Bibliai alapon felépített művészi kompozíciója a következő:

- A pokoltornác lelkei kétségbeesve sóvárognak Isten színelátása után.
- Ádám odaül Isten trónusa elé, s kéri bocsánatát, de az Úr elűzi.
- Jeremiás és Izaiás járul eléje, de az Úr őket is saját könyveikből vett idézetekkel elűzi.
- Így jár Jób is, s kérésének visszautasítása után önmagát idézi türelmét veszítve: *„Átkozott legyen a nap, amelyen születtem, s az éjszaka is, amelyen ezt mondták: megfogantatott”*.
- Haragvó Istent végül is Dávid szava hatja meg: *„Igaz vagy, Uram, de irgalmas is, tégy velünk irgalmasságod szerint”*. Elhatározza erre az Úr a megtestesülést, s kiválasztja Máriát. Isten után tehát övé a primátus.

A mű – méltán – rendkívül népszerű lett, hiszen 1496-tól tizenkilenc kiadásáról tudunk.

A Mária kultusz népszerűségét és terjedését mutatják, hogy már ebben az időben ismertek szerte az országban Mária-társulatokat, amelyek minden héten három misét mondtak. Hétfőn a halottakért, csütörtökön az Oltáriszentség imáadására, szombaton pedig a Szűz Mária tiszteletére. Ilyen Mária-társulatról tudunk Sopronban, Pozsonyszentgyörgyön, Selmecebányán, Körmöcbányán, Bárfán, Kismártonban, Iglón és Kassán.

Ugyancsak népszerű lett az egyéni áhitat kifejezés formái között a búcsújárás Mária tiszteletére. Szokás volt a zárandoklat alkalmával beiratkozni a kegyhely Mária-társulatába is. Nálunk, Egerben a Servita templomban 1724 óta jegyzik a búcsújárókat, de ismert búcsújáróhely volt már a XIV. században Sopron, a Pozsony melletti Máriavölgy, a Moson megyei Boldogasszony község, a Komárom megye Csátka. A XV. századi alapítású a szeged-alsóvárosi ferences rendi kegytemplom, és talán a legismertebb a csíksomlyói búcsújáróhely, amelyet 1444-ben IV. Jenő pápa nyilvánított azzá. Gótikus kegyszobra a XV-XVI. század fordulójáról való, s tudomásunk szerint a világ legnagyobb méretű kegyszobra.

A ferences rendieknel kapcsolódik össze a Szeplőtelen Fogantatás szimbóluma a török ellenes tartalommal. A jelenések könyvében olvasható: *„Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony, öltözete a nap, lába a hold, a fején tizenkét csillagból korona”*. Ez a bibliai kép jelenik meg leggyakrabban a ferences kolostorokban úgy, hogy a Szűz Anya a földgolyón állva sarkával eltápozza a kígyó fejét. Nem volt nehéz a világot fe-

nyezető pogány törököt a gonosszal, a kígyóval azonosítani. Így válik Szűz Mária a keresztény seregek, köztük a magyarok hősi, a kereszténységet védő harcának segítőjévé, és az ország valóságos patrónájává.

Ezt igazolja a domonkos apácák Margit-szigeti kolostorában íródott, 1516-ban a Gömöri-kódexben napvilágot látott ima: *„Kérlek nemes Asszonyom, Szűz Mária, ne hagyj el engem semmi nemű szükségemben, és a te szerelmes, édességes fiadért szabadíts meg minket a gonosz töröktől, és tarts meg minket az igaz keresztény hitben és törjed a gonosz szándékokat.”*

Vagy 1508-ban Pesten Vásárhelyi András 17 strófában írt Máriához könyörgő erset, hogy a töröktől és minden veszedelemtől mentse meg hazánkat. Művéből három strófát idéznék:

*Angyaloknak nagyságos asszonya,
Úrjézusnak bódogságos anyja,
Mennyországnak szépséges ajtaja,
Paradicsomnak nagy széles kapuja.*

*Siradalmas, népöm, születésünk,
Félelmes mi sok iszonyatunk,
Rettenetes nekünk bajvívásunk,
Ha te nem lész mi nagy táplálékunk*

*Halottaknak megszabadítója,
Törököknek megnyomorítója,
Királyoknak jó tanácsadója
Magyaroknak megoltalmazója.”*

Ugyanakkor tudjuk, hogy a mohácsi csatában elesett egy Vásárhelyi András nevezetű pap. Joggal feltételezhetjük, hogy az idézett mű szerzőjéről van szó.

A török ellenes időszakban a lepantói győzelem (1571) hatására születek meg loretoi Boldogasszony kultusza, akinek népszerűsítésében a jezsuita rendnek, ezen belül is Nádasdi Jánosnak, Eleonóra császárné gyóntatójának nagy szerepe volt. Ehhez a kultuszhoz kapcsolódik a mai napig élő májusi litánia.

A XVII–XVIII. század fordulójának jelentős eseményei voltak a Mária-képek könnyezései. A legismertebb talán a Zemplén megyei Pócs községben 1696. november 14-én először könnyező Mária-kép. A XVIII. század folyamán válik népszerűvé, de csak 1782-ben VI. Pius pápától kap számos ünnepre kiterjesztett búcsú kiváltságot Máriaverebély-Szentkút.

A XIX. században alapvető változások zajlottak le a búcsújárás, a zárandoklat gyakorlatában. Szekularizálódik a közgondolkodás, de a helyi nyomdák termékei továbbra is erősítették a szakrális-kultikus-szellemi egységet. Ez a szellemi egység pedig nem más, mint a Regnum Marianum eszméje. Ezt az eszmét aztán a rémségekkel teli XX. század szét-, illetve megtörte. Határokkal széttörte ezt az egységet a trianoni béke, majd az ezt megismétlő párizsi békeszerződés. Megtörte a nemzet- és vallásellenes szocialista időszak, s napjaink minden elborító fogyasztási örülete sem kedvező. Kimaradt a mai nemzedékek gondolatvilágából a Szent Szűz misztériuma. Ma 100 megkeresztelt csecsemő közül 39 jut el az elsőáldozás szentségéig, 19 fiatal a bérmálkozás szentségéig, csupán 6 fiatal köt közülük szentségi házasságot. S a ma embere nem is tudja megfogalmazni, hogy mitől, de szenved. Egy-egy búcsúban a

sok síró édesanyját, nagymamát látva nem lehet két-ségünk a szenvedés mélységéről. S így korunk em-

bere nagyon rá van szorulva a Szűz Mária bocsána-tára, és nagyon rá van szorulva a kegyelmére is.

„...itt tört meg a mohácsi katasztrófa után először az ottomán had.”

Dr. Kedves Gyula történésznek, a Hadtudományi Intézet és Múzeum osztályvezetőjének az előadása

A XVI. századi magyarországi hadi élet bemutatása a feladatomban. Erre pedig az ad alkalmat, hogy 450 éve október közepén itt tört meg a mohácsi katasztrófa után először az ottomán had. Sajnálatos módon a magyar nép történelmében sokszor előfordult, hogy a generációk egész sorának egyszerűen a léte volt a kérdés. A túlélés pedig csak úgy volt lehetséges, ha a korszaknak a hatásait megismerik, és nem csupán a lélek bátorságával szállnak szembe az ellenséggel.

A hadtu-domány úgy tartja, hogy az 1500-es évektől kezdődően száz éven ke-resztül való-ságos had-ügyi forra-dalom zajlik le Európá-ban. Az előtte lévő öt-hatszáz év a lovagi hadviselés korszaka volt, amikor az egyéni bátorság, a fizikai erő, a fegyverfor-gatásban

való jártasság dominált. A korszak végét a tűzfegyve-rek megjelenése jelenti a XV. század végén.

Közismert, hogy Magyarország általában nem volt a hadi technikai fejlődés élvonalában. A ritka kivételek egyike volt Hunyadi Mátyás uralkodása, de az őt kö-vető nemzedék mindezt eltékozolta. S Mohácsnál a korszerűtlen hadi technika és nem az egyéni hősie-ség szenvedett katasztrófális vereséget. A török tá-madása miatt azonban a század közepére nálunk is terjedőben vannak a tűzfegyverek, de az európai fejlő-déstől aló lemaradásunk a XVII. században válik egyre nyilvánvalóbbá.

Milyen is volt tehát a korszerű hadviselés a XVI. századi Európában? A korszerűséget a tűzfegyverek jelentették. Azonban a méretek oly nagyok, és a haszná-lhatóság oly körülményes, hogy elterjedése nem ment zökkenőmentesen. A dolog ott kezdődik, hogy felfedezték a faszén, a salétrom és a kén keverékét, amely gyorsan ég, és amelyet ha zárt térbe lefojtottak,

a fejlődő gázok robbanásszerűen terjedtek ki, és ha ezt irányították, löni tudtak vele. A korabeli fémmegmunká-lási technológia azonban nem tette lehetővé a tizedmil-liméteres pontosságú illesztést; de a tökéletes fojtást sem, ha a csövet nem zárták le. A hátul töltős fegyve-rek a tökéletlen zárás miatt nagyobb veszélyt jelentet-tek a kezelőkre, mint az ellenségre, mert a fejlődő gázok hátul távoztak. A dunai sajkásoknál mégis hasz-nálták őket, hiszen a hajón az ágyúkat nem lehetett elől tölteni. Így a csöveket hátul lezárták, a fegyvereket elől kellett tölteni huzagolás nélkül fél perces művelet-tel, huzagolás estén ez eltartott öt-hat percig is. A lö-vedék pontosabb irányítását a huzagolással lehet biz-tosítani. Amíg töltötték a fegyvert, védtelenek voltak a katonák. Egy szál kihegyezett karó meg lehetett ölni, vagy egy lovas rohammal el lehetett tiporta a katoná-kat.

A lovagi harcászat alapja a páncélos lovas katona volt, aki valamikor apródként kezdte a harcászatot, majd felnőve drága fegyverzetet csináltatott magának és lovának, de a ló sem volt olcsó. Az 1510-es évek végén Spanyolországban megszületett egy tízkilős puska, amelyet már egyetlen ember kezelhetett, rá-adásul előállításra viszonylag olcsó volt. Tíz-tizenkét napi tanulás után a legbutább katona is húsz-harminc lépésről lelőhette a lovagot vagy a lovát. Egy pillanat alatt odalett a drága ló, a drága páncél, és örülhetett a lo-vag, ha azonnal meghalt, mert a tizenkilenc-húszmilliméteres ólomgolyók iszonyatos sebet tudott okozni. A korabeli orvostudomány pedig lényegében csak az amputálást ismerte. Ha nem vérzett el azon-nal, akkor vérmérgezésben iszonyatos kínok között általában egy hét alatt kiszenvedett. A lassú töltés miatt azonban még ez az egyszerű puska sem terjed el olyan gyorsan. A napóleoni háborúig kikép-zés alatt kellett kitalálni és begyakoroltatni, hogy ho-gyan lehet a leggyorsabban újra tölteni a fegyvert; és ki kellett találni azokat az apró technikai változtatásokat, amelyekkel le lehetett rövidíteni a töltéssel töltött időt. Ez döntötte el a katonák életét és a csaták sorsát is. Ilyen újítás volt a hétéves háborúban (1756-63) a po-roszok találmánya, a fémtöltő puskavessző, amely a csata hevében nem törik el.

A fegyver megtöltése úgy történt, hogy beleöntöt-ték a löport, majd az ólomgolyót, összegyűrték a fojtást, ami általában kóc volt, és öt-hat ütést mértek a töltővesszővel. Utána fel kellett „hordani” a fegy-vert, azaz elsütésre alkalmassá kellett tenni. A fegy-veroldalán képezték egy szerkezetet, a mi korszakunkban ez volt a kanócos

szerkezetet. Egy pici lyukat fúrtak a cső falába, ami a töltő ürbe vezetett, a kialakított serpenyűre izzó kanócot tesznek, amibe finom lőport kevertek. Az izzó kanóctól begyulladt a lőpor, és berobbantotta a csőben lévő lőport is. Nos, korszakunkban, ha fűjt a szél, nem lehetett használni: éjszaka, esős időben, ködben szintén nem használták. A XV. század végén találják fel a dörzskerekes vagy kerékkeretes fegyvert, ahol a pírtről egy recézett kerék ad szikrát a finom lőpornak. Estei Hyppolit egri püspök levelezéséből tudjuk, hogy ilyen szerkezeteket már 1504-05-ben már gyártanak Miskolcon, és az egri várba innen vásárolják darabonként 1 forintért. Ez nagy pénz volt, mert a gyalogos katona havi zsoldjával egyezett meg ez az összeg. Eredetileg német találmány, innen kerül a szerkezet Észak-Itáliába, és szerelik fel a lovas katonák fegyverzetét, azaz piztolyát.

A nyílt terén, a mezei harcokban a muskétás gyalogosok a XVII. század végéig úgy állították össze, hogy az alakulatok egy része mindig kb. négy méter hosszú lándzsával, pikával legyen felszerelve. Ezek a katonák voltak azok, akik védték a muskétásokat, miközben ők töltöttek. Egy óriási sündisznót képzeljünk el, százötven és háromszáz fősét, ahonnan a lövészek célzás nélküli sortüzeket lőttek. Kezdetben nyolc-tíz sorozatot is lőttek, de ahogy tökéletesedett a töltés, csökkent a töltési idő, úgy csökken a sorok száma háromra. A pikások száma is egyre fogy, ahogy tökéletesedik a lőfegyver, a kezdeti kétharmadnyi rész leapad a XVII. század derekán a harmadára. Majd csak a franciák által kitalált bajonett alkalmazásával tűnnek el végleg. A bajonett első magyarországi alkalmazására Buda várának visszafoglalásakor kerül sor.

A várnál a falak védelmet nyújtottak, így volt idő a töltésre. A várak lesznek a magyar haditechnikai fejlesztésnek a bázisai, ahol megpróbálják megtanulni a külföldről hozott újításokat. A várak lesznek a kiépülő új végvári vonal csomópontjai, amelyre támaszkodva sikerül megállítani a török támadásokat, s egy-egy végvárnak az önfeláldozó küzdelmével, mert ne legyenek kétségeink nincsenek csodafegyverek, s nincsenek superhősök sem. A háborúban mindig a létszámviszonyok, az anyagi javak felhasználása döntött. Nincsen bevehetetlen vár. Eger sem volt az. Én nem szeretnék senkiben illúziókat rombolni, de ha nem szeptemberben kezdi a török az ostromot, biztos, hogy a vár elesik. Nagy valószínűséggel az utolsó szálig harcoltak volna az egri katonák, s így megmentették volna a mögöttük lévő vidéket, mert azzal, hogy ők egy-két hónapra lekötik a támadó erőket, időt szereznek a hátországnak felkészülni. A döntő tényező tehát mindig az volt, hogy ezekben a várakban milyen erőt tudnak megfeszíteni, s mennyi időre állnak ellent, mert a mozaikszerűen elhelyezkedő várak így egymást erősítve meggátolják azt, hogy a török az egész országot elfoglalja. Eger vár sikere sokban annak a Losonczi Istvánnak is köszönhető, aki hősi halált halt Temesvár védelmének. Feladja ugyan a várat, arra gondol, hogy a szabad elvonulással még jól képzett katonákat tud adni az országnak. A török lemészárolja őket, de az egy

hónapos védelemmel lekötötték Ahmed hadait, s ez hozzájárult Eger sikeréhez.

Kezdetben azt remélték, hogy a várak megvédik az országot addig, amíg össze nem szedi magát a magyar társadalom, de a tizenöt éves háború során be kellett látni, hogy ország ereje önmagában kevés a védelemre is. Innentől a kérdés az lett, hogy létre lehet-e hozni egy olyan európai koalíciót, amelynek egyesített erejével ki tudják űzni a törököt. Az 1640-50-es évtizedre eljött lényegében ez az időszak. A magyar nemesség színe-java úgy véli, hogy szembe lehet fordulni a Habsburg dinasztiával, amely képtelen felhasználni a kezében összpontosuló anyagi erőket, hogy végre leszámoljon a török hódítókkal. Ekkorra haditechnikailag az európai katonaság már meghaladta a török hadsereget. A dinasztia azonban még kívárrásra játszik, s csak egy emberöltő múlva vált valósággá a töröktől való megszabadulás. Ebben a harcban a magyar katonaság nem lekicsinyelt szerepben, de mégis csak a szárnyak biztosításában, az utánpótlási vonalak elvágásában, a felderítésben játszott fontos szerepet. Azért ezekben a feladatokban, mert a magyar könnyű lovasság erre volt a legalkalmasabb. Az ekkorra kialakult tűzfegyverekre épített és szigorúan kiképzett, gépiessé váló, nehézkesen mozgó hadrendben az individuumnak már nem jutott szerep. A szakirodalom vonalharcászatnak nevezi ezt a hadviselést, amelynek kialakítása elsősorban Savoyai Jenő nevéhez fűződik, és amely a napóleoni háborúkig meghatározza a harcászatot.

A magyar katonaság azért nem tud haditechnikailag lépést tartania nyugati fejlődéssel, mert a dinasztia megalégszik a magyar területek védelmi szerepével, pénze nincs arra, hogy a tűzfegyverekkel és képzett gyalogosokkal lássa el a magyar végvári vonalat. Így a magyarság szükségéből kényszerül arra, hogy a védelmi feladatot biztosító könnyűlovas harcmodort fejlessze ki. A vágatózó huszárok 30-50 km-es portyákra is képesek voltak, sőt tudunk olyan egri lovasokról, akik egészen Szegedig elmerészkedtek. Az udvar inkább megvásárolja a békét, mert még a kifizetett sarc is olcsóbb volt, mint harminc-negyvenezres katonatömeget mozgósítson, éllemezzen, ellásson, és a veszteségeit pótolja. A török így maradhatott meg az országunkban, és a hosszú békés időszakokban, a néhány éves hadjáratokban is a magyar lakosság pusztult. Pusztította a török horda, a császári seregek martalócai, de a magyar végvári katonaság is. A törököt kiverő hadjáratban harcoló alakulatok ellátását is a magyar lakoságnak kellett biztosítani. Ez évszázadok alatt folyamatosan hulló véráldozat miatt kerül a magyar etnikum végveszélybe a saját hazájában. Az Alföldön százával néptelenedtek el a falvak, az újra szervezett vármegyék közül van olyan, amelynek csupán néhány ezres a lakossága! A töröktől való megszabadulásnak ez volt az ára. A szabadság fejében el kellett viselni az idegen zsoldosok pusztításait. A történelemben nem lehet szétválasztani az egri vár védőinek hősiességét az ismeretlen falvak, névtelen egyszerű parasztjainak önfeláldozásától. Az egyéni önfeláldozással az ország ugyan megmaradt, de az, ami 1526-ban sirba szállt, egy közép-európai középhatalom, már nem szülehetett újra.

HÍREK, ESEMÉNYEK

Helyesbítés

Az előző számunkban hírt adtunk iskolánk új tanáiról. Sajnálatos, de tény, hogy tévesen jelentük meg Laib Adrienn tanárnő munkában eltöltött idejét. A mondat helyesen így hangzik: „Van egy ötéves kislányom, és 11 éve tanítok.” Természetesen a tanárnőtől szíves elnézést kérünk!

Munkalátogatás

2002. október 11-én a dabasi Táncsics Mihály Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola tantestülete Nagy Ferencné igazgatónő vezetésével meglátogatta iskolánkat.

Megemlékezés

2002. október 17-én iskolánkból a 12. B osztály tanulói Varga B. János osztályfőnök és oktatási igazgatóhelyettes vezetésével részt vettek a török felett aratott győzelem 450. évfordulóján tartott megemlékező szentmisén a Bazilikában. Ugyanezen a napon, ugyancsak ebből az alkalomból előadást tartott iskolánkban dr. Kedves Gyula, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum igazgatóhelyettese.

Október 24-én Sziki Károly színművész, a Harlekin Bábszínház igazgatója a „Magyarok vére” című emlékező műsorát mutatta be a „régizsuzkaiban”. A műsorban írók és költők vallomásai hangzottak el 1956-ról. Az előadás anyaga CD-n is meghallgatható a könyvtárban.

„Gólyaavatás” a kollégiumban

2002. október 21-én volt meg a kollégista elsősök hagyományos „gólyás buli”-ja, amelyre az idén először az iskola dísztermében került sor. (Lásd az „Így írunk mi” rovatot.)

Helloven-party

2002. november 5-én tartották meg iskolánk két tanítási nyelvű osztályai a szokásos Helloven-partyt. Két pillanatot a partiról

A Magyar Tudomány Napja

2002. november 11–12-én a TIT Bugát Pál Egyesülete a Magyar Tudomány Napja alkalmából előadásokat szervezett a „régizsuzkaiban”-nak nevezett előadóteremben a biológia és a történelem egy-egy problémájáról. Az előadók az egri Esterházy Károly Főiskola tanárainak voltak, és a város középiskoláiból került ki a hallgatóság.

„Intimzóna”

2002. november 18-én dr. Ritz Tamás szülész-nőgyógyász előadásokat tartott a tanulók egy csoportjának az „Intimzóna” program keretében.

Erzsébet nap

2002. november 18-én Szent Erzsébet napi ünnepség a kollégista tanulók számára iskolánk dísztermében.

Színházlátogatás

2002. november 19-én a kollégista tanulók egy csoportja a „Valahol Európában” című musical-t tekintették meg az egri Gárdonyi Géza Színházban.

Galéria

November közepétől Korompai Zoltán 12. B osztályos tanuló makettjei mellett Liktör Dániel 11. B osztályos tanuló rajzai láthatók az első emeleti galériában.

Koszorúzás

2002. november 22-én a Palócgála elnevezésű városi kulturális program keretében koszorúzás volt iskolánkban a Rajeczky emléktáblánál. A megemlékező beszédet *Rácz István Pelbárt* atya tartotta.

„Ciszterci diákká fogadom...”

Ezen a papon iskolánk ötödik és kilencedik évfolyamának tanulói a Művészetek Házában gyülekeztek. Idehívták tanáraikat, szüleiket, hogy részeseivé váljanak fogadalomtételüknek. Immáron harmadik éve szép hagyománya iskolánknak, hogy az októberi nemzeti ünnepünkhöz kapcsolódva, polgárokká fogadjuk iskolánk legfiatalabb diákjait azzal, hogy leteszik fogadalmukat tanáraik, tanulótársaik és szüleik előtt.

A Himnusz eléneklése után ebben a tanévben az iskola énekkarának és színjátszó csoportjának közös műsora következett. A műsort *Kovács Beáta* és *dr. Loboczkyne Hársas Ibolya* tanárnők állították össze.

A műsor után iskolánk igazgatónöje, *dr. Pisákné Balogh Éva* a következőket mondta:

Szeretném megköszönni iskolánk énekkarának és színjátszó körének ezt a rövid, de igen tartalmas és élményszerű műsort.

Iskolánknak szép hagyománya, hogy ezekben a napokban, amikor az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseire emlékezünk, iskolánk elsős diákjai fogadalmat tesznek. Ebben az évben közel kétszáz diánkunk - ötödikesek és kilencedikesek – tesznek most fogadalmat arra, hogy méltó módon őrzik az öreg ciszterci diákok szellemiségét, és méltó utódai lesznek ennek az örökségnek.

A ciszterci tanítómunka több mint kilencszáz éves hagyománya, szellemisége számos híres tudóst, művészt adott e hazának. Ezek az öreg diákok, akik ezen iskola falai között tanultak, mindig tudtak boldogulni az életben. Mindig meglátták a fénylő pontot, mert mindig szemük előtt tartották Szent Bernát reguláját. Sohasem keseredtek el, a nehéz időkben is helyálltak; mert tudták, hogy a rossz időre jó idő jön. Az eső cseppjeit fel fogja szárítani a nap sugara. És ha megdicsérték őket kitartó és következetes munkájukért, sohasem bízták el magukat; mert tudták, hogy munkájukat a Gondviselésnek, a Teremtőnek köszönhetik. A ciszterci diákok úgy éltek, és úgy tanultak, ahogy a Prédikátorok könyve közvetítette számukra a világmindenség Teremtő Urának üzenetét. „Mindennek megvan a maga órája. És minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében. Ideje van a születésnek, ideje van a halálnak. Ideje van az ültetésnek, az ölelésnek, a gyógyításnak.” Számotokra, most elsős ciszterci diákok számára ideje van a tanulásnak. Ez a legfőbb feladatok. De úgy kell tanulnotok és művelődnotök, hogy mindig szem előtt kell tartanotok, hogy ti egy kilencszáz éves szellemiségnek, egyetemes értéknek az örökösei vagytok. És ezt az örökséget féltve és gondosan kell őrizni a szívetekben és a lelketekben. Mi ciszterci tanárok arra köteleztük el magunkat, hogy ennek a szellemiségnek a nevében tanítunk, nevelünk titeket. Tesszük ezt azért, mert biztosak vagyunk benne, hogyha ezen az úton jártok, akkor mindig meg tudjátok különböztetni a szépet, a helyeset a silánytól és a helytelen-től. Mindig fogjátok tudni a különbséget az igaz és a hamis között, és mindig megtaláljátok az élet igazi értékeit. Ezáltal biztosak vagyunk abban is, hogy ti lesztek „a föld sója”, ti lesztek „a világ világossága”. Ennek szellemében tegyetek most fogadalmat. És most arra kérek benneteket, hogy álljatok fel, tegyék kezeteiket a szívetekre, és mondjátok a fogadalom szövegét, amelyet Kádár Krisztina, a diákbizottság titkára fog nektek olvasni.

Én, ... a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium és Szakközépiskola rendjét mindenben megtartom, az iskola keresztény, katolikus értékrendjét elfogadom, és ennek szellemében élek. Szüleimet, tanárait, az iskola dolgozóit, diáktársaimat tisztelem, rájuk szegyet nem hozok. Szorgalmasan tanulok, képességeimmel mindenkor a tudás megszerzésére törek-szem. A Ciszterci Rend és az Egyház hagyományaihoz és hazánkhoz mindenkor hű leszek. Isten engem úgy segítjen!

Esküsznek a lányok

Szeretettel köszöntelek benneteket, mint ciszterci diákokat. Ennek a fogadalmát két szimbólumát fogom átadni, miközben egyenként mindenki kezét fogom. Ez a két szimbólum életetek végéig veletek kell, hogy maradjon. Az egyik jelkép a Szentírás, ez a főapát úr ajándéka. Az első lapokba beletettük főapát urunknak, ddr. Zakar Ferenc Polikárp zirci főapátnak a hozzátk intézett néhány sorát. Arra kér benneteket, hogy olvassátok a Bibliát, és bármilyen nehéz helyzetbe is kerül-tök az életben, mindig találtok benne útmutatást. Mindig meg fogja adni számotokra a helyes utat.

Ezen kívül megkapjátok az iskola jelvényét, amelyet mi, tanárok és az idősebb diákok is büszkén viselünk. Ez a jelvény, a ciszterci diákok jelvénye egy nagy közösséghez, a nyolcszáz diákhoz való tartozás érzését jelenti, de jelenti a kilencszáz éves értékrendhez való ragaszkodást, az értékrend tiszteletét és megtartását. Fogadjátok tőlünk szeretettel ezeket az ajándékokat, ezeket az útravalókat! És most arra kérek benneteket, hogy egyenként gyertek ki az ünnepélyes kézfogásra!

Ezen kívül megkapjátok az iskola jelvényét, amelyet mi, tanárok és az idősebb diákok is büszkén viselünk. Ez a jelvény, a ciszterci diákok jelvénye egy nagy közösséghez, a nyolcszáz diákhoz való tartozás érzését jelenti, de jelenti a kilencszáz éves értékrendhez való ragaszkodást, az értékrend tiszteletét és megtartását. Fogadjátok tőlünk szeretettel ezeket az ajándékokat, ezeket az útravalókat! És most arra kérek benneteket, hogy egyenként gyertek ki az ünnepélyes kézfogásra!

Ezen kívül megkapjátok az iskola jelvényét, amelyet mi, tanárok és az idősebb diákok is büszkén viselünk. Ez a jelvény, a ciszterci diákok jelvénye egy nagy közösséghez, a nyolcszáz diákhoz való tartozás érzését jelenti, de jelenti a kilencszáz éves értékrendhez való ragaszkodást, az értékrend tiszteletét és megtartását. Fogadjátok tőlünk szeretettel ezeket az ajándékokat, ezeket az útravalókat! És most arra kérek benneteket, hogy egyenként gyertek ki az ünnepélyes kézfogásra!

Az ünnepélyes kézfogásra 33 ötödikes

és 159 kilencedikes tanuló vonult fel

S most arra kérem Pelbárt atyát, hogy néhány gondolattal szóljon hozzátok.

Köszöntöm az itt megjelenni tudó szülőket, a diákok közül pedig azokat elsősorban, akik most első évesek iskolánkban. Kezembe kaptam én is ezt a fogadalmi szöveget, amely - ha végignézzük - tirátok elég sok feladatot, felelősséget ró. Azonban a kedves szüleitek azért küldtek ebbe az iskolába, hogy amit a fogadalom tartalmaz - azt a szellemiséget, azt a lelkiséget, azt a magatartást - birtokolni tudjátok egész életetekben. Ne higgyétek, hogy ez csak nektek nehéz! A fölöttetek járó osztályoknak is részük van benne. Ők is tapasztalják, hogy nehéz, de azt is tapasztalják, hogy erősebbek ezáltal. Erősebbek a jellemükben, az emberségükben. Értékeket hordoznak, és ezek az értékek nem máról holnapra alakulnak ki bennük. Az egész életünk arra való, hogy az értékek által gazdagodjunk létünkben.

Mi a kötelességet nemcsak úgy rójuk rátok, hogy az csak a ti kötelességetek. Éljen bennetek az a tudat, hogy ami itt rátok hárul, az a ti szüleiteknek, a ti nevelőiteknek éppen úgy kötelességeket jelent. Mivel már többet tanultak, többet éltek, több bölcsesség van bennük, jobban érzik a felelősség súlyát is. Ez a tudat mutatkozik meg az ő viselkedésükben, a tanításuk stílusában, szigorában; de ez van jelen a szüleitek gondoskodó, óvó szeretetében is. Ez van jelen számonkéréseikben, ezért érdekli őket, hogyan álltok helyt ezekben az években, amelyekben az életre készültek itt, ebben az iskolában. A szüleitek ugyanúgy, mint a tanáraitok azzal zárják kéréseiket, hogy

„Isten engem úgy segítsen!”, Segítsen, hogy tibennetek sikerüljön megvalósítani mindazt a lelki-testi változást, a gyarapodást elérni, ami az egész életetek alapkövé válni. Kívánom, hogy ezt olyan kötelességteljesítéssel, olyan helyállással tudjuk megvalósítani bennetek, amelyet tőletek is elvárunk. Ehhez szükségünk van az Úristennek a kegyelmére, mert csak általa fogjuk tudni ezt megvalósítani.

Köszöntelek titeket, az Isten hozott benneteket!

Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Az elsős évfolyamok bemutatkozása

2002. november 22-én ebben a tanévben is jeles nap volt az elsős diákjaink számára. Ezen a napon iskolánk legfiatalabb polgárai bemutathatták, hogy mit tudnak, miben tehetségesek, mire képesek a színpadon. De arra is volt lehetőségük, hogy megfogalmazzák az első hetekben és hónapokban átélt izgalmakat, egy kicsit megnyugodjanak „az iskolaváltás borzalmai” között.

A díszteremben tartott műsorra a tanulók szülei is eljöhettek, ami természetesen növelte az izgalmakat.

Az osztályok műsora előtt az egri Petőfi Sándor utcai Idősek Otthonának lakói léptek a színpadra. *Bozóné Tóth Gabriella* tanárnő osztálya, a 12. A osztály tanulói a tavalyi tanévben többször látogattak el az otthonba, és műsorokkal kedveskedtek az ott lakóknak. Ezt a kedvességet szerették volna viszonzni ők azzal, hogy eljöttek iskolánkba, és egy kis műsort adnak nekünk. Nagy izgalommal készülhettek erre a fellépésre, hiszen nem tudhatták, hogy a mai tizenévesek hogyan fogadják a műsorukat. A szemmel látható izgalom az első mondatok után – az őszinte hangok és érzések hatására – elmúlt. A nézőket megfogta az előadók kedvessége, igyekezete, őszinte hangja. Az egymást követő népdalokat már ütemes tapssal jutalmazta a közönség. A műsorszámok egy elveszni látszó népi kultúrának a hangulatát varázsolták a terembe. S közben megszületett az, ami természetes kellene, hogy legyen, találkoztak a nemzedékek. Boldogok lehettek a nagymamák, és nagypapák; örülhettek az unokák. A műsor után a vendégek leültek a nézők közé, hogy most ők nézzék meg a fiatalok műsorát.

nyugdíjasok

Minden osztály ez alkalomból különös gonddal készült erre a bemutatóra. Látszott az, hogy már hetek óta szervezték a műsort. Kiderült, hogy minden osztályban vannak olyan tanulók, akik Isten áldotta tehetséggel bírva remekül tudnak bánni a hangszerekkel, szépen énekelnek, vagy éppen táncolnak. De nem hiányoztak a tehetséges színész-palánták sem.

Az 5. C-sek műsorával kezdődött az előadás. Majd abc sorrendben következtek az egyes osztályok

5. C osztály

9. A osztály

9. B osztály

9. E osztály

9. K osztály

Az osztályok műsorai után a tanulók a tornateremben megrendezett „ismerkedési bálon” szórakozhattak és ismerkedhetek egymással. A felsőbb éves tanulókból ebben az évben is nagyon kevesen vettek részt ezen a rendezvényen, de ez nem rontotta a megjelent diákok hangulatát.

„Jót tenni jó!”

Advent idejében iskolánk tanulói közül a 9.E és a 10.E osztályos pedagógiai tagozatos diákjaink 2002. december 17-én karácsonyi koncertet adtak a belapátfalvai szociális otthonban. Király László igazgató könnyes szemmel és hálás szívvel köszönte meg a tanulók ajándékát. A program szervesen illeszkedett nevelési tervünkbe, mely szerint tanulóinknak részt kell venni szociális otthonok munkájában, meg kell tanulniuk az elesetteken, hátrányos helyzetűeken segíteni.

A 11. A és a 12. A osztályos tanulók a Petőfi Sándor utcai idősek otthonában adtak műsort. A 11. E osztályos tanulók a fogyatékosok gyermekotthonában adtak műsort, és készítettek ajándékot. Erről számol be az osztály két tanulója.

Ősszel úgy határozott iskolánk 11. E osztálya, hogy Mikuláskor szeretne megörvendeztetni néhány gyermeket egy kisebb műsorral és persze az ünnep elengedhetetlen szereplőjével, magával a Mikulással. Sokat gondolkoztunk, kik legyenek azok, akiket mindezzel meglepünk, végül a Szalapart utcai sérült gyerekekre esett a választásunk. Az osztálygyűjtést rendezett, hogy minél több édességet vihessünk a gyerekeknek. Majd úgy döntöttünk, adunk nekik valamit, amit mi magunk készítünk számukra, azt gondoltuk egy játékmackó épp megfelelő lesz. Azt hiszem, talán ez volt az a pont, ahol karitatívnak szánt tevékenységünk, kinőtte magát. Ez a maci személyes ajándék lett, szeretet nélkül nem varrhattuk volna, és csak szívből adhattuk át.

Ezelőtt még nem láttam ekkora összetartást a 11. E osztályban. Készítettük az ajándékokat, gyakoroltuk a műsort, és közben mi is egyre jobban odafigyeltünk egymásra. Persze voltak félelmeink is! Nem tudtuk, hogy fogadnak minket a gyerekek, és főként azt nem tudtuk, hogy fogadjuk mi a gyerekeket, mert – azt hiszem, – az emberek többsége nem tudja – mi sem tudjuk –, hogyan közeledjenek a fogyatékos emberekhez.

A Mikulás-est azonban mindannyiunk várakozását felülmúlta. Ezek a gyerekek sokkal jobban tudnak örülni egészséges társaiknál egészen apró dolgoknak is. Hatalmas szeretettel fogadtak minket és a Mikulást, hiszen ő kapta a főszerepet ezen az estén. Közös énekléssel, versekkel hívogattuk, és mikor megjelent hihetetlen örömmel üdvözölték. A műsor után ott maradtunk az intézetben játszani egy kicsit a gyerekekkel. Azt hiszem ezen a délutánon nem csupán ők gazdagodtak a mi szerény ajándékainkkal, ami számukra maga volt a csoda, mi is többek lettünk. Ott jöttem rá, hogy ezeket az embereket nem távolról kell sajnálni, hanem leülni közéjük, elfogadni az ő kis (számukra) furcsa világukat, és azt a mérhetetlen szeretetet, amit adni képesek, és amiből soha, soha nem fogynak ki.

Hegedüs Anett 11. E osztályos tanuló

Emberek vagyunk, mondjuk sokszor oly büszkén, és belekiáltjuk a nagyvilágba, hogy mi állunk minden felett. Lenézünk erről a mérhetetlen magas hegyről. De valóban ott állunk? Gyakran tükörbe nézünk és elhisszük, hogy vagyunk valakik. Igen, porszemek a világmindenségben. Emberek vagyunk, minden pillanatban a tökéletességre törekszünk. Szimmetria! Már a kisgyerek is elutasítja magától a tőle különbözőt, az eltérőt. Ez végigkíséri életünket. Hiába vagyunk intelligensek, toleránsak, még ha nem is mondjuk ki, megnémulunk, ha a szokásostól eltérőt pillantunk meg az utcán, a buszon. Így működünk. „Belénk táplálták!”

És belépsz egy ajtón, mely messze van a város zajától. Ott, ahol már nincs semmi, csak az örökké csendes égboltot nyaldossák a kopasz fák. Szembetalálsz magad egy világgal, mely minden pontján megcáfolja elveid, melyekkel együtt éltél. Éltetted napról napra, vele keltél, működtél, léteztél. Volt a benned egy alkotott kép, ami most már szörnyű és fáj is. Neked! De nem Nekik! Ők is emberek, talán hiányaikkal együtt is többek, boldogabbak, mint Te.

A szeretet ünnepére készülödsz, hosszasan gondolkodva írod a végtelen listát. Mit is szeretnék? De mikor adtál, vagy kaptál; és mikor örültél egyetlen tiszta mosolynak? ... Látod! Egy XXI. századi ember, aki egész életén át rohan, erre már nem képes. És magunkba nézve nem is volt soha. Pedig Nekik elég egy érintés, apró, kézzel varrt baba, mely csordultig van szeretettel.

Ott, azon a helyen a mosoly könnyben végződött, majd felszabadulva elvegyült a boldogsággal. A levegőben pedig érezni lehetett a csoda varázslatos illatát.

Albert Tímea 11. E osztályos tanuló

A 10. K, 11. B és a 11. K osztályos tanulók nevelőszülőknél nevelkedő cigány tanulókkal találkoztak, betekintést kaphattak a nevelőszülői munka háttéréről.

Nem először történik meg iskolánk történetében, hogy a Magyar Vöröskereszt Területi Szervezetének kérésére gyűjtést rendeztünk. 2002. december 13-án, 16-án iskolánk tanulói közül bárki behozhatta a számára már értékét veszített ruháját, játékjait, könyveit, vagy más megunt dolgait. Némedy László tanár úr – aki az akció szervezője és lebonyolítója volt - azt is elmondta, hogy a tanulóink az említett dolgok mellett némi készpénzt is adtak. Az összegyűlt adományokat a Vöröskereszt tagjai kocsival vitték el iskolánkból, és még a karácsony előtti napokban szétosztották az arra rászorulóknak között.

2002 karácsonya a Gárdonyiban

Először világított iskolánkban a betlehemi Születés templomából indult láng. Erről kérdeztük Báthory Lászlót a 212. sz. cserkészcsapat parancsnokát: A betlehemi templomból a láng december közepén érkezett Bécsbe, ahova városunkból Tóth Vencel cserkésztsízt vezetésével háromtagú küldöttség utazott el. A bécsi Szent Antal templomban lezajlott lángosztáson 37 országból gyűltek össze cserkészek. Mi, magyarok 1992 óta veszünk részt ebben a mozgalomban. A mi cserkészcsapatunk is rendszeresen minden évben elhozta még a lángot az egri egyházmegyébe. – Így volt ez ebben az évben is, már 14-e éjszakáján Egerben is éghetett a láng. Három helyen levédjük, azaz biztosítottuk, hogy ne aludjon el. Mert nem szabad, hogy a láng elaludjon, így nem szabad gyufával újra gyújtani. Innen a cserkészek elvitték a lángot a város templomaiba, a bervai, a Petőfi utcai idősek otthonába, a Kolping karácsonyra, az élő betlehemhez a Dobó térre, Parádra, Recskre, Verpelétre. S így jutott el a ciszterci iskola diákjaihoz és tanáraihoz is.

Rácz István Pelbárt atya szervezésében és irányításával 2002. december 16-án és 17-én karácsonyi lelki napokat

tartottunk a négy évfolyamos osztályok tanulóinak a Szent Bernát Templomban. Mindkét napon Molnár Attila Brúnó atya tartotta a foglalkozásokat a Szent Bernát Templomban, és a foglalkozások között Urbán Péter úr, a Bazilika karnagya orgonált.

A nyolcadikos gimnáziumi osztályoknak december 18-án szintén a templomban volt a rekollekció, amelyet Szarvas István atya tartott. A foglalkozások után közös éneklésre és betlehemezésre került sor, amelyet ez évben is dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya tanárnő tanított be, és amelyről a tanárnő számol be:

2002. december 18-án az iskolánk hagyományaihoz híven a nyolc osztályos gimnazisták a lelki napok keretében elcsendesedve várták a csodát, a misztériumot, amit minden évben szent áhítattal átélhetünk: hogy Jézus megszületett.

Az adventet, a várakozást még az is különlegessé tette számunkra, hogy a tanulók lelkiekben mélyen átélhették vallásukat, hitüket, hisz cselekvő részeseivé váltak nem csupán a szertartásnak, hanem egy negyven perces műsornak is. Egy régi katolikus hagyományt, a betlehemezt elevenítették fel azzal, hogy egy Heves környékén gyűjtött pásztorjátékot adtak elő. A jelmezben szereplő gyerekek megjelenítették a naiv pásztorokat, az angyalokat, a gyermekét váró Máriát. A regösök jókívánságokkal kedveskedtek tanulóitársaiknak, sugallva azt, hogy a kimondott szónak – ha mélyen hisszük ezt – varázsereje van. Hangszerszólók és egy csodálatos szólbének emelte még az ünnep fényét.

Megható mozzanata volt a műsornak az a rész, amikor egy kamasz fiú olvasta fel díjazott irodalmi pályázatát, mely arra tanulság, hogy ragyogó, tiszta gyöngy lakozik mindenkinek a lelke mélyén, s ha hajlandók vagyunk szembe nézni önmagunkkal, megláthatjuk igazi énünket; tiszta romlatlan lényünket. A meghatottság és az érintettség spontán megnyilvánulása volt, amikor a tanulóink pár perces mély csend után lelkes tapsban törtek ki. Megérezték az ünnep lényegét, lelkeségét.

A műsorban a következő tanulók szerepeltek: Pásztor Anna és Farkas Péter a 7. C osztályból, Juhász Bernadett, Katona Tibor és Tordai Vince a 6. C osztályból. Hornyászi Kitti, Huszti Réka, Koranyicz Alinka, Kósa Ádám, Kormos Adorján, Kormos Norbert, Nagy Barbaa, Rakamazi Réka, Susányi Vivien, Szűcs Annamária és Tresó Máté az 5. C osztályból.

Mind a három napon szentmisével zárultak a foglalkozások. Örvedetes, hogy évről-évre növekszik azon tanulóink száma, akik ezt az alkalmat használják ki a karácsonyi szentgyónásra. A lelki napokon elhangzott elmélkedéseket az iskola évkönyvében szándékozzuk megjeleníteni.

Gombavató

2002. december 18-án tartották iskolánk végzős évfolyamának tanulói a hagyományos a gombavatót. Ebben az évben is az „Ifjúsági Ház” színpadán mutatták be az osztályok a műsoraikat, amelyről videofelvétel is készült. A gombavató műsorából azonban most a fényképek idéznek néhány felejthetetlen pillanatot.

A palotás

12. B osztály

12. C osztály

12. D osztály

12.E osztály

12. D osztály

VERSENYEREDMÉNYEK A 2002/2003. TANÉVBEN II. RÉSZ

Sportversenyek

2002. október 2-án tartottuk meg iskolánkban az 5. és 9. évfolyam tehetségkutató vers- és prózamondó versenyét, amelyen a következő eredmények születtek:

5. osztály	próza	<i>Kósa Ádám</i> <i>Hornyánszky Kitti</i> <i>Rakamazi Réka</i>	I. hely II. hely III. hely	Szaktanára: <i>Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya</i>
9. évfolyam	próza vers	<i>Roma Szabina</i> <i>Tardy Anna</i> <i>Dósa Fanni</i> <i>Zay Orsolya</i> <i>Molnár Enikő</i>	9. E oszt. 9. K oszt. 9. E oszt. 9. K oszt. 9. B oszt.	I. hely I. hely II. hely III. hely IV. hely Szaktanára: <i>Tóthné Török Anna</i> <i>Lapinskasné Máté Erika</i> <i>Tóthné Török Anna</i> <i>Lapinskasné Máté Erika</i> <i>Hollóné Kocsik Judit</i>

A „Kegyeleti hálastaféta” elnevezésű hagyományos versenyt az aradi vértanúk emlékére ebben az évben is megrendezték. Már hagyomány, hogy iskolánkat egy fiú- és egy lánycsapat képviseli. És az is szép hagyománya ennek a versenynek, hogy a 2500 méteres távot csapataink megnyerik.

A lánycsapat tagjai voltak: *Hócza Gréta* és *Pásztor Anna* a 9. K osztályból, *Pázmándi Ágnes*, *Pázmándi Nóra*, *Sipeki Anett* és *Takács Edina* a 10. A osztályból, *Balázs Ildikó*, *Mészáros Krisztina* és *Sípos Vivien* a 10. K osztályból, *Jakab Linda*, *Rózsa Beatrix* és *Bódi Mariann* a 11. E osztályból.

A fiúk csapatát *Hajdú Attila* 10. B, *Némedy Tamás* 10. K, *Kovács András* 10. K, *Hajdú János*, *Olasz Ákos* és *Molnár Krisztián* 11. K, *Kovács Péter* 12. B, *Hegedűs István* és *Zsebe László* 12. C osztályos tanulók alkották.

A „Rucanor” 3000 méteres futáson a lány csapata *II.* a fiú csapat az *I.* helyen végzett. Egyéniben a lányoknál *Hócza Gréta* a 9. K osztályból, a fiúknál *Kovács Ádám* a 10. B osztályból az *I.* helyen végzett.

A diákolimpia országos döntőjében tájfutásban *Kovács Ádám* 10. B osztályos tanulónk a *II.* helyet szerezte meg.

A diákolimpia Heves megyei lövészversenyén léghuska 20 lövés versenyszámában *Hegedűs Sarolta* 9. B osztályos tanuló *II.* helyen végzett.

2002. november 20-án Zalaegerszezen országos rövidpályás vidékbajnokságot rendeztek úszásban. Az egri csapatban iskolánk tanulói közül a következő tanulók az alábbi versenyszámokban szép sikereket értek el.

<i>Mutina Ágnes</i>	50 m gyors	<i>III.</i> hely,	100 m gyors	<i>III.</i> hely,
	50 m hát	<i>I.</i> hely,	200 m gyors	<i>I.</i> hely,
	100 m hát	<i>II.</i> hely,	200 m hát	<i>I.</i> hely.

Mutina Ágnes, *Menner Nóra*, *Gledura Bianka* 4X100 m gyors váltó *II.* hely, 4X100 m vegyes váltó *III.* hely,
4X200 m gyors váltó *II.* hely.

Cserkészverseny

Huszonhatodik alkalommal rendezték meg 2001. október 5-én a Berva-völgyi Cserkészparkban a dr. Lénárt János emlékversenyt. A versenyről ezúttal két fiatal versenyző Juhász Katalin és Glück Viktória – számol be. (Lásd az „Így írunk mi” rovatot.) Az eredményekről pedig Köves Eszter tanárnő adott tájékoztatást:

Gyermek kategória	I. hely	Glück Viktória, Juhász Katalin, Kiss Dóra, Lénárt Patrícia, Szűcs Alexandra 7. C oszt.		
	II. hely	Bozsik Csilla, Huszti Réka, Lakatos Kitti, Szilágyi Szandra, 6. C oszt., és testvére, Szilágyi Szabina		
Ifjúsági kategória	I. hely	Heninger Viktória, Holló Albert, Madarassy Mónika, Nagy Nóra, Pálfalvi Gábor 11. A oszt.		
	II. hely	Korompai Zoltán, Lengyel Adrienn, Morvai Ágnes, Morvai Eszter, Tari Viktor 12. B oszt.		
	III. hely	Gáspár Gergő, Hajdu Balázs, Telek Tamás, Szókovács Balázs 10. B oszt.		
Felnőtt kategória:	II. hely	Csák György, Csák Péter, Czene Boglárka, Kiss Adrienn, Rábai Orsolya.		
	III. hely	Halász Barnabás, Kádár Judit, Szilágyiné Békési Zsuzsa, Varga B. János, Varga Pálné.		

Elismerés

Dr. Nagy Imre Eger Megyei Jogú Város polgármestere 2002. október 16-án a török felett aratott győzelem 450. évfordulójához kapcsolódva a 2001/2002-es tanévben elért kiemelkedő sporteredményéért elismerő oklevelet adományozott iskolánk tanulói közül *Bocsi Gergő* és *Keresztes Anna* 12. B, *Hegedüs Gábor* 13. K, *Kovács Ádám* 10. B osztályos tanulóknak.

Gárdonyi Géza Prózamondó Verseny

2002. október 17-én tartottuk meg iskolánkban a Gárdonyi Géza Prózamondó Versenyt, amelyen a következő eredmények születtek:

„Kisgimnazisták”	I. hely	<i>Barta Viktória</i>	5. C oszt.	Felkészítő tanár: <i>Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya</i>
	I. hely	<i>Kása Ádám</i>	6. C oszt.	
„Nagyok”	I. hely	<i>Székely Viktória</i>	9. E oszt.	<i>Tóthné Török Anna</i>
	II. hely	<i>Szuh Emese</i>	9. E oszt.	<i>Tóthné Török Anna</i>
	III. hely	<i>Németh Marianna</i>	10. E oszt.	<i>Hollóné Kocsik Judit</i>

Babits Mihály Nyelvhasználati Verseny

2002. október 21-én tartottuk meg iskolánkban a Babits Mihály Nyelvhasználati Verseny házi fordulóját, amelyen *Lázár Anett* 12. K (szaktanára: *Tóthné Török Anna*) és *Tóth Éva* 10. A osztályos tanulók (szaktanára: *Kovács Ottóné*) végeztek az első két helyen. A november 28-án Pécsen megrendezett országos döntőben *Tóth Éva* a Babits Mihály-díj III. fokozatában részesült.

Szavalóverseny

2002. október 23-án rendezték meg Debrecenben a VI. Nemzeti Forradalmi Szavalóversenyt, amelyen iskolánkat *Sata-Bánfi Ágota* 13. K osztályos tanuló képviselte, és megnyerte a versenyt. Az első helyezéshez neki és szaktanárának, *Lapinskasné Máté Erika* tanárnőnek gratulálunk.

Irodalmi pályázat

Eger Megyei Jogú Város és a Forrás Gyermek-Szabadidőközpont által kiírt „A képtelen történet” című irodalmi pályázaton *Farkas Péter* 7. C osztályos tanuló I. díjat kapott. Elismerő oklevélben részesítették *Fekete Márk Attila* és *Mezei Bence* 5. C osztályos tanulókat. Felkészítő tanáruk *dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya* tanárnő volt.

Képzőművészet

Az „Amator Artium” XVIII: Országos Képző- és Iparművészeti Tárlat Heves Megyei Kiállításán *Liktor Dániel* 11. B, és *Nagy Dóra* 12. A osztályos tanulók elismerő oklevelet kaptak.

Népmese- és Népbaladamonddó Verseny

2002. november 13-án a Városi Népmese- és Népbaladamonddó Versenyen *Németh Marianna* 10. E osztályos tanuló III. helyet szerzett. Szaktanára: *Hollóné Kocsik Judit* tanárnő.

2002. november 23-án *Kása Ádám* 5. C osztályos tanuló a „XI. Könyvkukac napok” keretében megrendezett „Palócföld üzenete – Palócföldi mesék” című megyei mesemondó versenyen I. díjat kapott. Szaktanára: *Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya* tanárnő.

„Tegyük többet az egészségünkért”

Ez is lehetett volna a mottója annak a vetélkedőnek, amelyet 2002. december 4-én iskolánkban *dr. Mezei Éva*, iskolánk orvosának a szervezésében és irányításával az Iskolaegészségügyi Hálózat és a Diákönkormányzat rendezett meg a 9. és 10. évfolyamos osztályok tanulói számára. Az osztályok négyfős csapattal nevezhettek.

A vetélkedő bevezetőjében a doktornő és a védőnő rövid, tényszerű előadást tartottak a dohányzásról és az egészséges táplálkozásról. Majd az elméleti és a gyakorlati feladatok következtek.

A verseny végeredménye a következő:

I. hely	10. B osztály	csapatagok: <i>Telek Tamás, Szókovács Balázs, Gáspár Gergő, Hajdú Attila,</i>
II. hely	10. E osztály	<i>Sztrancsik Tímea, Rózsa Beatrix. Pócsik Dóra, Jakab Linda,</i>
III. hely	9. K osztály	<i>Sramkó Zita, Misz Kata, Tardy Anna, Nagy Ivett.</i>

Az eredményhirdetés után a Misszió Egészségügyi Központ által elkészített és felszolgált ételköstölő következett. A gyümölcs- és zöldségsaláták mellé müzlit és barna kenyeret fogyaszthattak a résztvevők. Minden elfogyott!

Reméljük a vetélkedő hozzájárult ahhoz, hogy felkeltsük az egészséges életmódra való igényt. Ne feledjük el, hogy „Az egészség eszköz ahhoz, hogy elérhessük céljainkat”!

ÍGY ÍRUNK MI

Dánia

Az előző számban már olvashattátok beszámolóm első részét a dániai csereévemről. A folytatás most következik...

A dán családban a karácsonyi időszak bárány- és disznóvágással kezdődött, decemberben pedig szinte minden délután karácsonyi díszeket és aprósüteményeket készítettünk. Az osztálytársakkal lelkesen készültünk az iskolai karácsonyi koncertre, ahol minden osztálynak külön műsorszámmal kellett bemutatkoznia.

A várva várt Szenteste más volt, mint a megszokott. Dániában nem az anygalkák, hanem a manók hozzák az ajándékokat a padlásról, persze csak a jó gyerekeknek. Úgy látszik én nagyon jó voltam, mert sok meglepetést kaptam. Az ajándékok kibontása után következett a karácsonyi vacsora: hal barnamártásban, majd tejberizs cseresznyeöntettel. Az a szokás, hogy a tejberizses tálba tesznek egy egész szem mandulát, és aki ezt megtalálja, az kapja a „mandulaajándékot”. Lehet, hogy volt egy kis turpisság a család részéről a dologban, de én találtam meg a mandulát, és kaptam egy manó csokit, meg egy manós hűtőmágnest. Ezután következett a karácsonyfa körbetáncolása, és a karácsonyi dalok éneklése. Úgy éreztem, hogy a család tagjává igazán karácsony napján váltam; magam is meglepődtem, hogy mennyire otthon éreztem magam a szeretet ünnepén olyan emberek között akiket csak öt hónapja ismertem.

Számomra a legnagyobb változást a dán iskola-rendszer jelentette. A dán és a magyar oktatás olyanmire eltér egymástól, hogy azt érdemes lenne mindenkinek megtapasztalnia. A dán általános iskola tíz osztályos, a gimnázium három. Én a gimi első osztályába jártam, de angol és francia órák a végzősökkel volt. Az órák 90 percesek voltak, 30-40 perces szünetekkel,

így egészen délután négy óráig az iskolában voltunk. Én nyelvi tagozatos osztályba jártam, tehát 5 (!!!) nyelvet tanultam: dán, angol, franciát, latint és németet. Dániában azt a kifejezést, hogy „kívülről megtanulni valamit” nem ismerik. Kint nem az érettségire, hanem az életre készítik fel célirányosan a diákokat. Az órákon mindig a legaktuálisabb dolgokból indulnak ki. A dán gimiben a csoportmunka is nagyon fontos, hiszen erre a való életben is nagy szükség van. A diákoknak gyakran projecteket kell csinálniuk, amire egy-két hónapot kapnak, és ezalatt alapos kutatómunkát kell végezniük. A tananyag nem kötött, csak

az oldalszám, így a tanár maga döntheti el, hogy a diákok milyen könyvből és miről tanuljanak.

Megmondom őszintén, hogy a testnevelés órát kint nagyon megszerettem. A téli időszakban az iskola konditermében edzettünk, vagy görkoris hokit játszottunk, nyáron pedig kibicikliztünk a tengerpartra, futottunk

néhány kilométert a parton, aztán úsztunk egyet a tengerben, majd visszakerekeztünk az iskolába.

A gimnázium rengeteg délutáni programot szervezett a diákoknak. Minden pénteken volt „kávéház” az iskola éttermében, a diszkót pedig minden hónapban megrendeztek. Minden diszkónak más-más volt a témája – gengszter, mexikói, kórház, turkálós –, és mindig a téma szerint kellett felöltözni.

Az osztálytársaim végig sokat segítettek, bár az elején elég nehéz volt beilleszkednem. A baj talán az volt, hogy a dán mentalitás sokban különbözik a magyartól. Mivel a dánoknak nincsenek anyagi

gondjaik, sokkal lazábban fognak fel mindent. Sohasem veszekednek, csak „tárgyalnak”. Emiatt első ránézésre igazi hideg skandinávoknak tűnnek, de valójában kifejezetten melegszívűek és segítőkészek. Később kiderült, hogy az osztálytársaim is csak arra vártak, hogy megtanuljak dánul.

Utána úgy éreztem, egyre inkább befogadtak. Sokat érdeklődtek Magyarországról, és egy meglepően kedves búcsúajándékkal leptek meg az év végén.

Ebben az évben a legjobb az volt, hogy – bár közhelyként hangzik – a nyelvi nehézségeket túlszárnyalva lettünk igazi, életre szóló barátok a többi cserediákkal, az osztálytársakkal és a fogadó család-

dokkal. Rengeteg közös programot szerveztünk, amit most nehéz lenne felsorolni. Az igazság az, hogy erről az évről még könyveket tudnék írni. Az elválás a kintiektől bár nehéz volt, de mindnyájan tudtuk, hogy semminek nincs még vége. Azóta is tartjuk a kapcsolatot.

Ma már öt hónapja, hogy itthon vagyok. Miután hazajöttem fokozatosan kellett feldolgoznom a kinti élményeket. Rájöttem, hogy a csereévben az a legjobb, hogy egy évig tart, de egy életre szól. Bár sok ezer kilométer választ el tőlük, de tudom, hogy valahol a nagyvilágban van egy család, és rengeteg igaz barát, akikre egész életemben számíthatok.

Várady Nóra 11. K osztályos tanuló

Cserkészverseny

Az osztály éppen a szokásos nagy visongással várta a Fedics tanárukat, a rajztanárt, de nagy meglepetésünkre Köves Eszter tanárnő toppant be az órára. Meglepetésünkben elhallgattunk, mire a tanárnő öles betűkkel felírta a táblára: DR. LÉNÁRT JÁNOS EMLÉKVERSENY 2002 OKT. 5. Hozzátette még, hogy a táv 12 km lesz.

Kapva kaptunk az alkalmon, csapatot szerveztünk és beneveztünk. A versenyre szellemileg is fel kellett készülnünk, hiszen a túrán a hagyományokhoz híven az egyes állomásokon madarokról, gombákról, ásványokról, várakról kaphatunk kérdéseket. Így minden csapattagnak jutott feladat, de nem tudtuk, hogy ki is volt dr. Lénárt János, elmentünk egy kicsit kutakodni a könyvtárba. Megtudtuk róla azt, hogy neves túrázó volt, aki különösen Eger vár környékén és a Bükk hegységben sok felfedezést tett.

Eljött a várva várt nap. Nagy izgalommal indulunk az útnak, mivel úgy értelmeztük a térképet, hogy darázs- és gránátveszély fenyeget majd az úton bennünket. Az állomásokon valóban feladatokat kellett megoldanunk általában sikeresen, hiszen lelkiismeretesen készültünk, nem akartunk szégyent hozni iskolánkra egy esetleges utolsó helyezéssel. Az útvonalat turistajelzésekkel jelölték ki, de mi ettől függetlenül néhányszor el is tévedtünk. Kisebb-nagyobb csatangolás után azonban mindig visszataláltunk a helyes útra, és sem dara-

zsakkal nem találkoztunk, sem gránát nem robbant a talpunk alatt. Az első állomás a gombákról szólt, ami nem állt túl közel a szívünkhöz. A következő állomás már tetszett mindenkinek, hiszen madarokat kellett felismernünk. Volt olyan feladat is, amelyben városokat kellett felismernünk. Ez nem volt nagyon nehéz, mert olyan városokat is kérdeztek, ahol már járt a csapatból valamelyikünk. A cél előtti feladat is kedvünkre volt, mert Eger vár ostromáról és a török seregről szóltak a kérdések. Ezután már csak a célállomást kellett megtalálnunk, ahol izletes bográcsgulyás várt bennünket. Így aztán hat óra be is értünk a célba. Gyorsaságunkat talán az jellemzi legjobban, hogy huszonegyediként indultunk, de még a negyvenkettediként indulók is megelőztek bennünket. El is fáradtunk, de az lelkesített, hogy negyvenhét pontot sikerült szereznünk, s ezzel végül is az első helyet értük el. Megnyertük tehát a versenyt, és ezek után megfogadtuk, hogy fáradtság ide, eltévedés oda, jövőre is el indulunk a versenyen, és megvédjük a kupánkat.

Javasoljuk mindenkinek, hogy jövőre vágjon bele, és kövesse a példánkat, mert a kirándulás izgalmas, egészséges, és így tudunk közelebb kerülni a természethez.

Juhász Katalin és Glück Viktória 7. C oszt. tanulók

Fű, cigi, Nagy Tesó, Kis Tehén...?

A TV varázslatában bódultan heverésző nézőközönség évtizedes frusztrációját feloldandó, végre feltűnt a magyar képernyőn is „az ember”. Kiderült valahára az is, hogy semmivel se fényesebb elme, mint én, az átlag, itt mindjárt a nappali pamlagján. Pedig jaj, szegény fejem, már kezdte elhinni, hogy lehetek okosabb is, műveltebb is (Lásd rogyásig sugárzott esti észpallérozók egymással rivalizáló

hegemóniája!) De nem, eljött a kisember megdicsőülésének lehetősége, íme elérkezett!

Ha csupán az én korosztályomat érintené agyunk új felfogású „becsatornázása”, fel se venném a kesztyűt, egyszerűen kikapcsolom a készüléket, hókusz-pókusz: volt, nincs műsor. Gond egy szál se. Csakhogy gond van ám. És pedig nem kisebb, csak rafináltabb, mint fűvel, vagy cigivel

kínálni egy végtelenül védtelen és érzékeny korosztályt. Ha jól belegondolunk, melyikünk fizetne egy fillért is azért, hogy 6-16 éves csemetéje agytágítás és ötletbörze gyanánt mintát vegyen a „nagy zabálásról”, vagy a „nagy ürítésről”, netán a „nagy francia ágyról”? A gond az, hogy a ketrecbe zárt világ maga se tudja, mit akar, mit is kezdjen csöppet se valóságos álszabadságával. Sajnos még arra is képtelen, hogy elcsökevényesedett szókészletével kifejezésre juttassa amúgy sajnálatra méltóan korlátozott gondolatvilágát.

Váltogathatjuk a csatornákat, a téma marad, hol kosztüm-hiányos, hol nomád, hol meg primitív kiadásban. A nézőt félreérthetetlen üzenet áradatban erősítik meg - ott, túl a „valóságból”: „légy büszke magadra, mert te vagy mindannyiunk közt a legnagyobb kistehén!” Briliáns csomagolásban kínált narkotikum feledteteti, hogy a nagy társadalmi gépezet minőségtől alapvetően megfosztott, pusztán mennyiségi mechanizmusában, pont ilyen boldog együgyűekre van a legnagyobb szükség.

További gond az, hogy az ott, túl megjelenő „valóságban” hiteltelen élethelyzeteket kénytelenek eljátszani a földi igézetében megrészegült szereplők, és sajnos, profi rendezés kispórolása okán, ráadásul még nivótlanul is. Így aztán se szórakozás, se információ, csak a „nagy nyűglődés”. Ráadásul a nagy testvér semmiféle testvériességet nem képes közvetíteni, sőt mást nem is igen tesz, minthogy visszaél és lejáratja a fogalom évszázados jelentését. A testvériség alapvető célja és üzenete a francia forradalom óta változatlan: „Egy mindenkiért, mindenki az egységért!” A nagy tesó azonban alig várja, hogy bomlaszthasson, megoszthasson, kiostáljon, szalonképebb kifejezéssel kiszavazhasson: „Agyó, Kistehén!”

Kavargó érzések közepette állapítom meg, hogy minden eszközt latba vet a körülöttünk nyüzsgő világ azért, hogy a következő generáció ne csupán instant porlevesen, poritalon és egyéb porokon nőjön fel, hanem, hogy tökéletes legyen a kép, még por(hintés) családmintát is kapjon mellé.

Bagi Emese tanárnő

Lenni vagy élni?

„A lét a tét.”, „Mars - csak ennyi kell a boldogsághoz.”, „Ballantine's - élj most!” – röpködnek manapság körülöttünk a jól hangzó, divatos szlogenek, reklámszövegek. Én pedig elgondolkodom rajtuk, hiszen – noha filozófiai fejtegetéseket nemigen folytatnak, - hordoznak valamiféle üzenetet; árulkodnak korunk gondolkodásáról, életértékeléséről.

Nem egyszer hallottam már egy nemrégiben indult és igen népszerű tv-műsor vezetőjétől, hogy miket nyerhet az a játékos, aki a legtovább tud egy házban megmaradni, ahol eleinte kilenc társával van összezárva, ám bizonyos időközönként kiesik közülük egy-egy lakó. „Lakás, autó, pénz, utazás - minden, ami a léthez kell.” - zengi lelkesen. Ám ilyesmit nem csak a tévében hall az ember; hányszor mondják tisztcsaládapák és -anyák: „Megvagyunk; mindenünk van, ami kell: házunk, kocsink, pénzünk.”

Ezek valóban kellene; de mihez is? Egyetérték a műsor vezetőjével: a léthez. Ahhoz, hogy elmondhassuk: megvagyunk.. Mindazonáltal az *élet*hez más kell, ennél több. Ahhoz, hogy az ember igazán fölébe emelkedjen minden más teremtménynek, amelyek csak azért élnek, hogy létezzenek, másra, többre van szükség. Mi kell tehát ahhoz, hogy az életért létezzünk, hogy megőrizzük emberi méltóságunkat? Hogyan kell az életet ÉLNI?

Attól érdemes ezt megkérdezni, aki azt mondja magáról: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet.” (Jn 14,6) – vagyis Jézus Krisztustól, az Élő Isten fiától, aki egy az ő Atyjával, így Isten üzenetét tolmácsolja. Meg is kérdezte őt erről egyszer egy ifjú, egy hozzánk hasonlóan útját kereső ember; „Mester, mi jót kell ten-

nem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19, 16). Igen, az örök élet után érdeklődött. Vajon nem ez mindannyiunk titkos vágya? Nem szeretnénk valamennyien elkerülni a végérvényes elmúlást, és élettel telve megmaradni? Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom: igenis szeretnénk. Ezt szerette volna ez az ember is, megkérdezte tehát Jézustól, hogyan cselekedjen ennek elérésére. Ő pedig azt felelte, hogy meg kell tartania a parancsokat. Joggal kérdezhetjük, hogy miféle parancsokról van szó, illetve melyek a legfontosabbak közülük?

Jézus erre a kérdésre - amelyet a farizeusok, az ószövetségi írások, törvények ismerői tettek föl, - a következőt feleli: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.” (Mt 22,37-40) Alapvetően tehát ezeket kell megtartanunk az örök élet elnyeréséhez, ahogyan azt Jézus az ifjúnak mondta. „Szeresd Uradat...” Isten mellé kell tehát állnunk, ha igazán élni, nem csak létezni akarunk, hiszen „benne az élet” (Jn 1, 4).

Természetesen Istent elutasítva, figyelmen kívül hagyva is lehet az életünket tengetni, de nem érdemes, hiszen ez valóban csak tengődés, kóborlás, örökké hiányos létezés. Kár volna így elfecsérelni azt az életet, amely Istennel élve érthető és élhető lesz, egy kerekesebb, teljesebb egész. Ne félj kedves Olvasó, ha eddig nem fordultál Isten felé, de most már szeretnél, hiszen „nagyobb öröm lesz a

mennyek országában egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akinek nincs szüksége rá, hogy megtérjen.” (Lk 15, 7). Itt van tehát az ideje, hogy mindannyian az életet válasszuk, ahogyan az Úr mondja a Bibliában: „Életet és halált, áldást és átkot tártam a szemetek elé. Így hát válaszd az életet, hogy te is, utódaid is életben maradjatok, szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass a szavára és ragaszkodj hozzá. Mert ez jelenti számodra az életet s napjaidnak hosszúra nyúlását...” (Mtörv 30, 19-20). Ne félj attól, hogy ennek érdekében változnod kell; elhagynod kicsinyes gonoszságaidat, önző élvezeteidet, terméketlen szenvedélyeidet. Nehéz dolog, de ha kéred Istent, segít, és meg fogod tapasztalni, hogy könnyebb azoktól a láncoktól men-

tesen élni, amelyekről azt hitted, hogy a boldogságod, a szabadságod zálogai, pedig igazából megköttöztek és boldogtalanná tettek. Isten segítségével megszabadulhatsz tőlük, mert Ő elég erőssé tud tenni, Te pedig amúgy sem vagy holmi erőtlén férreg, hanem EMBER. Éspedig addig vagy ember, amíg változni, váltani tudsz.

Ugye tudod, hogy az Isten nélküli élet pillanatnyi és sekélyes örömei sosem fognak tartós boldogsággá összeállni? Ugye tudod, hogy semmit nem ér a pénzt, az anyagi dolgokat hajszolni? Válaszd az ÉLETET! (Amíg van választás.)

Liktor Eszter 11. K oszt.

„Gólyaavatás” a kollégiumban

Mi, elsősök nagy-nagy várakozással és némi félelemmel vártuk ezt a napot, hiszen nem is sejtettük, hogy mi vár majd ránk. Az első feladatot már előzőleg megkaptuk: hat-nyolcfős, jelmezes csoportokat kellett kialakítani, így születtek meg a hupikék törpikék, rovarok, cigányok, pancsoló kislányok és a bűvárok csapatai.

Aztán elkezdődtek az este megpróbáltatásai. Először a „Kiskacsa fürdik...” kezdetű dalt kellett átültetni a Boci, boci tarka dallamára, majd más örökzöld slágerket kellett átkölneni, illetve átzenésíteni. A művészeti feladatok után a lufi borotválás következett, majd a munkában elfáradóknak finom lekváros kenyérral lehetett csillapítani az éhségüket. Csak az volt a probléma, hogy nem lehetett megfogni kézzel a kenyeret, de a negyedikesek nagyon előzékenyek, kedvesek voltak, adtak lehetőséget a helybeli mosdásra. Törülköző helyett egy újabb feladatot kellett megoldani: egy tányér lisztből fújtuk ki a lisztet. Aztán volt még néhány feladat, de erről beszéljenek a képek...

Már azt hittük, hogy vége a megpróbáltatásoknak, de még néhányunknak meg kellett magyarázni nevelő-

tanárainknak, hogy miért nincs rend a szekrényében, miért füstös a mosdó levegője, miért jött később a kimenőről. És ezek után jött a legfontosabb feladat. Jobb kezünkkel megfogtuk az előttünk lévő bal lábát, bal kezünkkel pedig a fülét. Ebben a helyzetben mondtunk el egy szöveget, amelynek tartalmára nem nagyon tudtunk oda figyelni, mert a szánkba még egy

béka alakú gumicukrot is kaptunk. Egy fontos dolgot azonban megjegyeztünk: nekünk nagyon illedelmesen kell viselkednünk, de hogy mikor és hol és kinek, már nem is tudjuk. Nem erre figyeltünk. El sem tudjuk mondani, hogy mennyire örültünk, hogy a hosszú szöveg és az elviselhetetlen testhelyzet után végre visszakerültünk a megszokott helyzetünkbe. Ettől már csak az volt nagyobb öröm, hogy a kollégium teljes jogú „jogtalan, kicsi gólyácskaja” lehettünk. Ezt az állapotot, és ezt az estét biztosan mindenki megőrzi majd jó emlékezetében.

*Kiss Andrea és Simon Csilla
9. A osztályos kicsi, pelyhes gólyák*

Kicsi, feledékeny gólyácskák! Még csak napok teltek el, és már nem is emlékeztek a legfontosabb szabályokra. Mi, közreadjuk, olvassátok, és főleg tartsátok be!

Én, ... fogadom, hogy a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium pelyhes gólyája Szt. Bernát szellemiségét követem, s azt soha el nem hagyom. Tanáraimmal és a felsőbb éves diáktársaimmal szemben maximális tiszteletet tanúsítok.

1. *Mindig előre köszönök, az ajtóban előre engedem őket.*
2. *A zuhanyozóba mindig utoljára megyek, hogy a felsőbb évesek meleg vízben fürödhessenek.*
3. *A parkettát a „Csavard fel a szőnyeget!” című sláger dúdolása közben vidáman vikszolom.*
4. *A WC-t rendeltetésszerűen a megfelelő célokra használom.*
5. *A szőnyeget nem kötélnek, az ablakot nem ajtónak használom.*
6. *A rendvédelmi szerveket magánvéleményemmel nem zaklatom.*
7. *A kollégium hatósugarában az ellenkező neműektől minimum három lépés távolságot tartok.*
8. *A magántulajdont tiszteletben tartom. Ennek megszegése Szt. László királyunk büntetéseit vonja maga után.*
9. *A konyhás legényekkel soha ki nem kezdek, a vacsorát maradék nélkül elfogyasztom.*
10. *Az étkezésnél a negyedikeseket mindig előre engedem, repetázni is csak utoljára megyek.*
11. *A hímgólyákkal az ablakon keresztül nem kelepelek, csak levélben érintkezem.*
12. *Hétvégeken szórakozóhelyekre nem járok, ha mégis, keresem az alkalmat, hogy meghívhassam az ismerős negyedikeseket egy „üditőre”.*
13. *A buszon testedzésem érdekében átadom a helyem.*
14. *A számítógéphez egy évben csak egyszer ülök, és akkor is csak a port törölgetem.*
15. *A szentmisékre mindig elsőként érkezem, ministrálni önként jelentkezem, és énekeket fennhangon énekelek.*

Isten engem úgy segítsen!

Morvai Ágnes és Morvai Eszter 12 B osztályos a költözés előtt álló gólyák

Albert Tímea (11. E oszt): December hava

Hull a hó
Csendben némán
Huppanva földet ér
Selyemként szétterül
Lassan megizzad, de
A fagytól egy időre elszenderül.

Csak állok, s nézem
Ahogy puhán beborít
A finom, könnyű takaró
Bár hideg van,
Nem érzékelem!

És száll a hó
Pihéje arcomra telepszik,
Szemem szikrát vet rá
Felhevül, s elolvad
Majd piciny patakként
Legördül.

De nem fázom.
Nézem a Holdat
Miként gyönyörködik
Hófehér arcomban.
A csillagok fakón táncolnak
Fáznak sötét köntösükben.

Senki sincs egyedül
Minden összetart,
Egyé vált a mindenség,
Minden fehér, szikrázik.
Csend van.

Melengető béke.
De halkán, lassan, felsóhajt
A csodálatos természet:
Tél van!

'56 és ami utána következik...

RENN OSZKÁR: diáktársunk *ELLENŐRZÖTTEN* c. kötetét mutatták be december 3-án Egerben a Kálvin Ház Alapítvány és a Szent György Lovagrend egri priorátusa szervezésében. Az elbeszélés történeti gerincét az '56-os forradalom utáni börtönévek, s a munkába való visszailleszkedés esztendei adják.

A szerzőt dr. Tóth Ferenc diáktársunk, az '56-os Szövetség Regionális Szervezetének elnöke köszöntötte: „A szerző olyan emlékeket idéz vissza ebben a könyvben – mondotta –, amelyek egy emberi élet egész folyamatát és tartalmát meghatározzák. Tudatában volt annak, hogy a meg nem változtatható élmények, a brutalitás, a sanyargatások egész életútját hosszú időre kijelölik és meghatározzák. Ennek a felismerése és vállalása bizony nem kevés bátorságot és emberi magatartást jelent. Ebből a megrázó élményanyagból nem a gyűlöletnek emel katedrális, hanem egy megkapóan tiszteletreméltó életbölcsestésre jut, melyet az alábbiakban foglal össze”: «A keserű emlékeket nem mindig szépíti meg a régmúlt, de aki a legmélyebb életgödörből már kikapaszzkodott, az már nem az átélt tragédiát idézi meg újra, meg újra, hanem a kibontakozás sikerét éli át ismételten.»

Diáktársai eddig is figyelemmel kísérték Renn Oszkárnak, Diákszövetségünk alelnökének az Új Hevesi Naplóban megjelenő írásait, szívesen olvasták jó stílusú, remek hangulatú életképeit, emlékezéseit. Most megjelenő könyvét is örömmel fogadják, szeretettel gratulálnak a szerzőnek, és várják a tervezett folytatást.

*Részlet a könyvből**

Az előzetes

A miskolci BM Főosztály hosszú emeleti folyosóján, homlokukkal a falnak támasztva, hátrakulcsolt kézzel álltak egymás mellett a sötét februári estén az egyetemről (és máshonnan?) behozott letartóztatottak. A folyosóról nyíló szobákban folyt a kihallgatás. Egyenként invitálták az „ellenforradalmárokat” a vallatósobákba.

A diák homlokának jól esett a bepárasodott fal hűvössége, a vakolat jellegzetes szaga. Sokan voltak előtte jobbról is, balról is. A hűvösség belső lázát és izgalmát is mintha valamelyest csillapította volna, és az elmúlt órák eseményeinek higgadt végiggondolására ösztönözte.

A baj akkor kezdődött, amikor valakik az egyetem főépületének tetejére kitűztek egy hatalmas vörös zászlót, mely az erős szélben csaknem vízszintesen lobogott. Akkor már látta, hogy nagy baj lesz, ezt a forradalomról éppen csak „lebeszél és visszacsalogott”, de a szovjet tankok támadását és a két diákkal nem feledő egyetemi ifjúság aligha emészti meg.

Lett is válasz! A diákszallók ablakaiban megjelentek a kiakasztott piros-vörös ruhadarabok, sportmezek, nadrágok, sálak, lábasok, paprikás szalonnák és mindenféle piros színű tárgy és eszköz. Hiába volt a józanabbak figyelmeztetése, féktelen vidámsággal örültek a diákok a megtalált válaszötletnek, a vörös zászlós provokációra.

Néhány óra múlva természetesen jött a hatalom válasza is. Ponyvázott teherautók serege érkezett, tömve pufajkás fegyverekkel, akik katonai szervezetséggel megszállták az egyetemet és mindenkit a diákszallókba tereltek. A szobákat egyenként ellenőrizték, a hallgatókat az előadóba és éttermekbe vezényelték. Órákig tartott a vesztégyezés és közben felolvastak többször is egy névsort, az erre jelentkezőket a tömegből kiemelték és más épületbe kísérték. A kísérők már civil ruhás, kalapos nyomozó elvtársak voltak. A vidámság már elhalt, de volt félelem és szorongás. Vajon milyen neveket olvasnak?

Az ő nevét is olvasták. Társai bökdösték, hogy ne jelentkezzen. Másodsorra már jelentkezett. Egy lódenkabátos fogta karon és az ötösből a hármas épületbe kísérte. Már leszállt a köd, hideg februári este ígérkezett. A diák csak egy kék munkaköpenyt, s alatta egy melegítőt viselt. Az első emeletre kapta a kíséretet, ahol az előtérben észrevett egy nevetgélő diákcsoporthoz, amelyen belül néhány ismerős arcot is felfedezett. Tízen-tizenketten lehettek, ők alakították meg az egyetemen az MSZMP ideiglenes diákszervezetét. A karját erősen szorító nyomozó a hosszú folyosó közepén nyitott ki előtte egy ajtót, majd a szobába egyszerűen belökte és az ajtót azonnal becsukta.

Harsogó röhej, szitkozódás és tömény pálinkabűz fogadta. Földre teperték, s azután számolatlanul zuhogtak rá a gumibot ütlegek, rúgások, okító káromkodások körítésében. Öten-hatan „kezelték” a proletárdiktatúra, a magyar nép és a munkásosztály nevében. Nem tudja meddig tartott, de valakit ismét hoztak „nevelésre”, mert őt kihúzták egy másik szobába, ahol már ült-feküdt a padlón néhány elintézett előállított. A válla és köpenyének ceruzazsebe véres volt. Bal füle sérült meg a taposáskor, de a vérzés hamar elállt.

A falhoz támasztottak közül valaki elmozdulhatott, mert a felvigyázó elüvöltötte magát:

– Nem mozogni! Homlok a falhoz! És kuss!

Ismét csend lett és hűvösség.

A hármas épület emeletéről az összevert „megnevelteket” a pufajkások kísérték-húzták le a lépcsőfeljáróhoz farral állított ponyvás teherautóig, melyre gumibottal „segítették fel” őket. A rendőrségen a fogadás olyan „szegénylegényes” volt. Az autóról leszédelőket kettős sorfal „üdvözölte”, az ajtóig gumibotütések záporoztak a fejüket védő, ugyancsak gyorsan lépkedő áldozatokra.

Itt a falat támasztva kellett rájönnie, hogy az egész tortúra alatt még a nevét sem kérdezték meg, azt sem tudták, kicsoda és miért van itt. Csak őrjöngve, egymást hergelve élték ki hatalmukat a kiszolgáltatottakon.

* Renn Oszkár: *Ellenőrzöten. Felsőmagyarországi kiadó, Miskolc, 2002. Ára: 1600 Ft*

LUPUSZ

A Ciszterci Diákszövetség megalakulásának 80 éves évfordulóján 2002 őszén sokan emlegették kedves barátunkat, az ízig-vérig egri ciszterci öregdiákot, Farkas Andrást, aki már öt éve nincs közöttünk. Ő volt az újjáalakuló Diákszövetség első elnöke. 1989 májusában még sokan húzódoztak a Diákszövetség újjászervezésének a feladatától, de ő vállalta ezt a munkát. Az egri ciszterci gimnázium újraindításának is lelkes apostola volt, és fegyverével, a tollával, sokat tett ennek érdekében.

Volt iskoláját, tanárait, diáktársait szíve csücskében őrizte, de tudtuk, hogy az ő szíve-lelke sokkal nagyobb volt, sok minden fért bele. Igazi világa az irodalom volt. Ámulva forgatjuk több mint 20 kötetét, melyek 1988 után jelentek meg. Ezeket igazán csak a hozzá közel álló barátai ismerték, habár néha diáktársainak is átnyújtott egy-egy kötetecskét, s élvezettel olvashattuk mives szonettjeit.

Reméljük, hogy kedves városában, Egerben, majd irodalmi munkásságának is akad értő méltatója.

Mi most a ciszterci öregdiáktársunkra szeretnénk emlékezni, akit mindnyájan szeretünk és tiszteltünk, egy „fiatalabb” öregdiák – *Mohi György* – írásának közlésével. Ő második kisdíák volt, amikor Lupusz ballagott.

1938-ban érettségizett iskolánkban Pataki Vidor tanár úr osztályában.

Irodalmi hajlamai diákkorában jelentkeztek. Ő az önképzőkör titkára, több iskolai színdarab szereplője. Második voltam, amikor ő nyolcadikos, de arca, kedves modora, mozgékonyasága még abból az időből kitörölhetetlenül bennem él.

Önmagáról írja, hogy már 1943-ban elkezdte az újságíróskodást. A szerkesztőségéből vonult be katonának. A háború számára 1948 végén fejeződött be, amikor hadifogságból Keletről hazatért. Maga mögött hagyva majdnem 4 évet, a maláriás Pripjet mocsarakat, és mindazt, amit a szögesdrót, az Európa keleti felén még mindig honos ázsiai szemlélet takart, de egészen el nem feledett.

Mindezekkel torkig jóllakottan itthon előbb tájékozódnia kellett. Iskolájának szelleme szerint szerzetesi pályára is gondolt, mégis jogi tanulmányit abszolválta Egerben. Ezután az Egri Főegyházmegyei Könyvtár világtörténelmi anyagába merült bele, hogy lelki egyensúlyát hiteles fogódzók segítségével a felburjánzó ateista világ hatásai között is megtalálja.

Mélyen érintette, érzékenységet sértette a politikai szélkakasok látványa, a jóízűség, a magasabb gondolatiság pusztulása, a fölkapaszkodottak meg nem gyönt bünei, amelyek az igazán hívőket, Isten bensőséges szolgálait megalázták.

Széles műveltsége, mély hite kivették kételyeiből. Megtalálta útját. Jónévű egri ügyvéd lett, publicista, író, sok kötetes költő, színházi- és zenekritikus. Képzőművészeti kiállítások szakszerű szervezője, tudósítója, szellemes-okosan eligazító kritikusa.

Szeretett városát műveltségével emelni tudó, nemes értelemben vett lokálpatrióta lett. akinek megjelenése kiállítási megnyitón, hangversenyen, színházi premieren, vagy más kulturális rendezvényen bizo-

nyosan várható volt.

1997. január 28-án halt meg, életének 79. évében.

Eger műveltségre igényes közönsége ürt érez mindenki által Lupuszként becézett diáktársunk távozásán.

Saját kiadásában megjelent köteteiből a „Hosszas imával” című versével emlékezünk rá

.....

Belül kiáltom, mások meg ne hallják,
Hogy mennyi-mennyi küszködésem
Írányít-vonszol-épít, mint a balgát,
Elbuktat minden számvetésben,
Mint gyermekembert.

És nem és nem! És mégse hagyom abba,
Ezt a rendet magasra tartom,
S ha minden más erő is megtagadja,
Feladat van, végzem kitartón.
Hosszas imával

Ágoston Julián levele Farkas Andráshoz

Ágoston Julián irodalmi hagyatékában több Farkas Andráshoz írt levelet is találtunk. Farkas András sokat tett annak érdekében, hogy az egri lapokban megjelentek Ágoston tanár úr versei.

Édes Bandikám,
drága Lupuszom,

mivel „atyai” gondoskodásodat még nem köszöntem meg, azért - ecce - utólag is megteszem. Jól esik, hogy néha-napján sikerül valamit bele-suszterolnod a lapba. Csak a rend kedvéért felsorolom, hogy egri roko-naim mit küldtek el nekem ebben az évben:

Jan. 7.	vasárnap	Egybevillant mosolyunk
Jan. 21.	"	Egy éve már (vietnámi barátnőmnek)
Febr. 11.	"	Megfogom kezéd

Lehet, hogy több is jött, lehet, hogy már nem jön több az ott levők-ből. Ezért elrettentésül megint küldök öt verset.

...

No megint csak azért, hogy bosszantsalak, a fönt jelzett 3 versért egybevéve és összesen egy adagban kaptam 78, - kemény Ft-okat. 1968. febr. 13-i feladással. Gondolom, hogy a februári hon. Vagy a két janu-ári, s a februári majd ezután jön? Nem sürgetlek, csak érdeklődöm. Nem is annyira a kis pénz a fontos (másképp év múlva a nyugdíjban rettenete-sen fontos lesz, mert némi bajok vannak, s úgy látszik, megrövidülök alaposan).

Újság: sikerült leadnom egy verskötet kéziratát, szeptemberben kerül magasabb fórumok elé, s talán... talán 1969-ben kijön. Persze addig még sok víz folyik le a Dunán. Azért is jó volna addig sokat szerepelni. Két kérdésemre kérek választ, drága Öcskös, ha nem esik nagyon nehe-zedre az írás:

1. kell-e valami próza és miféle, mert szívesen írnék néha,
2. nem kell-e álnéven írni (bár jobban szeretem így, de Suha óta nem tudom magam sem!) Erről bővebben is szeretnék veled beszélgetni, ha egyszer erre jársz, keress meg (a telefonkönyvben is benne vagyok) vagy írd pár sort, ha tudsz valamit, Mert egyszerre, mintha elválták volna...

Különben mindközönségesen a régi barátsággal és szeretettel öllelek s ha addig nem váltanánk levelet, előre is kívánok boldog húsvéti ünne-pekét mind neked, mind tiéidnek öreg barátod
(1968.) Febr. 29.

Julián

hírek...hírek...hírek...

- „FEL NAGY ÖRÖMRE” kezdetű karácsonyi ének szövegét és dallamát Gárdonyi Géza szerzte devecseri tanító korában. Ennek éppen százhusz esztendeje és a kis városban a katolikus templom falán elhelyezett domborművel állítottak emléket a nagy írónak 2002 decemberében. (*Új Ember*)

• **KÖSZÖNET A NAGYLELKŰ ADOMÁNYOKÉRT!** – Diákszövetségünket támogatták adományukkal: **Kékesi György** (1944) Toronto, Canada, **150 CAD**, **Fischer (Faluhelyi) János** (1934) Wiesbaden, Németország **55 EUR**

• **CISZTERCI ALAPÍTVÁN** a SZJA 1%-ából 2002-ben **180 043** Forinttal részesedett. Köszönet azoknak, akik segítettek. Ebből az összegből tudjuk fedezni újságunkban megjelenő „*Színés*”-nek költségeit. Tekintve, hogy az új adóbevallási időszak már megint közeleg, aki teheti, **most is ajánlja fel az 1%-át** az alábbi adószámot feltüntetve:

Ciszterci Alapítvány Eger 19134934 – 1 – 10

• **90 ÉVES A BUDAI CISZTERCI SZENT IMRE GIMNÁZIUM** Alapításának évfordulójára Szent Imre napján, november 5-én emlékeztek az iskola tanárai, diákjai és az öregdiákok. Az ünnepélyről meglehetősen hangulatos beszámolókat olvashatunk a Budai FehérFeketében: „*A mai iskolásoknak tudunk beszélni régvolt csínjeinkről, legendává vált tanárainkról, de a Rend szellemiségéről a legnehezebben. Mert ki hiszi el, hogy egész életünket végigkísérte az a szellemi érték, amit egy egyházi iskola adhatott, amit a ciszterci Szent Imre gimnázium adott nekünk. Mi tudjuk, így lesz ez a mostani diákokkal is: vezesse őket az Istenbe vetett hit, a gazdag életművet valló remény és a mindenki iránti szeretet.*”

A szép jubileumon az egri öregdiákok képviselői is jelen voltak és együtt adtak hálát Istennek, hogy testvér-iskolánkat újraindulni segítette.

Kérjük a kedves diáktársainkat, hogy a mellékelt csekken a 2003. évi tagdíjat szíveskedjete befizetni, hogy a jövőben is mindenkinek küldhessük újságunkat. A tagdíj 1991-es „valutában” 500 Ft, ami ma 1000 Ft-nak felel meg

H A L O T T A I N K

Dr. Naszályi János Emil OCist az érdi Regina Mundi Ciszterci Női Apátság alapítóatyja, vasmisés áldozópap 2002. november 7-én életének 92. évében elhunyt. Temetése november 13-án volt a Ciszterci Nővérek Monostorában Érden. **Ágoston Géza, Ágoston Julián OCist** öccse, életének 90. évében 2002. decemberében Budapesten elhunyt. 2003. január 4-én temették az óbudai Jó Pásztor templom kolumbáriumába, ahol bátyja hamvai is nyugszanak.

Elhunyt diáktársaink, akiknek halálhíréről mostanában értesültünk:

Krisztik György (1948) – Eger
Szemerey László (1949) – Eger
Pusztai András (1936)

v. Pozsgay Dezső (1941) – Mount Lebanon USA
Hunyadi-Buzás Attila (1945) – USA

Requiescant in pace!

Ha közölnivalód lenne, légy szíves írd meg vagy telefonáljál Tóth Kamill, 3300 Eger, Vallon u. 33. tel.:(36) 429 642 ill. Oláh Gyula, 1114 Budapest, Bartók Béla út 25. III. 5/A tel.:(1) 386 2295 vagy E-mail: olah@hcbc.hu – címére.

Az Egri FEHÉR/FEKETE 2002. karácsonyi számát Oláh Gyula, a „Szinés”-et Kovács Ottó állította össze.